

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE.....	2
VOORWOORD	4
LEESWIJZER	5
FINANCIËLE SAMENVATTING	6
PROGRAMMA 1 WAGENINGEN SOCIAAL	12
1.1 GEZONDHEID, EENZAAMHEID EN VEERKRACHT	14
1.2 ARMOEDEBESTRIJDING EN FINANCIËLE ZELFSTANDIGHEID	18
1.3 VRIJHEID EN INTERNATIONALE SAMENWERKING	20
1.4 ONDERWIJS EN KINDEROPVANG	21
1.5 EEN LEVEN LANG SPORTEN EN BEWEGEN	25
1.6 CULTUUR IS EEN DRAGER VAN EEN BRUISEND EN VITAAAL WAGENINGEN	28
1.7 EEN VEILIGE EN LEEFBARE WOON-WERK- EN ONDERNEMINGSOMGEVING.....	32
ALGEMENE INFORMATIE PROGRAMMA 1	35
PROGRAMMA 2 WAGENINGEN FYSIEK.....	41
2.1 INFRASTRUCTUUR EN DUURZAME BIJDRAGE MOBILITEIT	44
2.2 EEN AANTREKKELIJK, SOCIAAL, DUURZAAM EN CIRCULAIR ECONOMISCH KLIMAAT	49
2.3 EEN GROENE EN BIODIVERSE LEEFOMGEVING	54
2.4 EEN TOEKOMSTBESTENDIGE FYSIEKE LEEFOMGEVING	58
2.5 KLIMAATNEUTRAAL IN 2030-2040.....	61
2.6 EEN VEILIGE EN GEZONDE LEEFOMGEVING.....	67
2.7: VOLDOENDE BETAALBARE WOONRUIMTE, DUURZAME EN KWALITATIEVE GOEDE WONINGEN VOOR ELKE WAGENINGER, IN EEN GROENE WIJK MET PLEK VOOR ONTMOETING. 68	
2.8 GEMEENTELIJKE GEBOUWEN WORDEN MULTIFUNCTIONEEL INGEZET	72
ALGEMENE INFORMATIE PROGRAMMA 2	74
PROGRAMMA 3 BESTUUR EN ORGANISATIE.....	82
3.1 TRANSPARANTE OVERHEID	84
3.2 EEN GOED FUNCTIONERENDE WENDBARE ORGANISATIE.....	88
3.3 SLIMME INZET VAN MIDDELEN	93
ALGEMENE INFORMATIE PROGRAMMA 3	95
PARAGRAFEN	99
PARAGRAAF 1 WEERSTANDSVERMOGEN & RISICOBEBEERSING	100
PARAGRAAF 2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	104
PARAGRAAF 3 BEDRIJFSVOERING	108
PARAGRAAF 4 VERBONDEN PARTIJEN	116
PARAGRAAF 5 GRONDBELEID	123
PARAGRAAF 6 LOKALE HEFFINGEN.....	128
PARAGRAAF 7 FINANCIERING.....	135
JAARREKENING	142
BALANS	143
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	145
GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	148

TOELICHTING OP DE BALANS	153
TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	178
TOELICHTING PROGRAMMA 1 WAGENINGEN SOCIAAL	184
TOELICHTING PROGRAMMA 2 WAGENINGEN FYSIEK	194
TOELICHTING PROGRAMMA 3 BESTUUR EN ORGANISATIE	205
RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	211
BIJLAGEN	212
STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	213
VERLOOP RESERVES	215
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	216
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA PER TAAKVELD	218
GROTE PROJECTEN	220
SISA BIJLAGE	222
SUBSIDIEREGISTER 2024	245
BEGRIPPENLIJST	251
WETTELIJK VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN	253

Voorwoord

Voorwoord

Het jaar 2024 is ten einde en met trots presenteren we de jaarstukken. Hierin leggen we verantwoording af over onze inspanningen, resultaten en de financiële onderbouwing daarvan. Dit is niet alleen belangrijk voor de gemeenteraad, maar ook voor onze inwoners, ondernemers en partners in de stad.

We bevinden ons in een periode van grote uitdagingen en veranderingen. De stikstofproblematiek, netcongestie en het feit dat er pas op 2 juli 2024 een nieuw kabinet is gevormd, hebben invloed gehad op ons beleid en onze mogelijkheden. Daarnaast drukken internationale conflicten, zoals de oorlogen in Oekraïne en Gaza hun stempel op de samenleving. Als stad van vrede en vrijheid voelen we deze impact en blijven we ons inzetten voor verbinding en solidariteit.

Ondanks deze omstandigheden hebben we samen met onze partners en inwoners veel bereikt. We hebben de Menzis-gebouwen verworven voor woningbouwontwikkeling, een belangrijke stap in de aanpak van de woningnood. De nieuwe woonzorgvisie en de eind 2024 vastgestelde Visie Economie geven richting aan de toekomst van onze stad. Daarnaast hebben we nieuw beleid vastgesteld voor duurzame asielopvang. Ook hebben we het biodiversiteitsplan en de visie voor de bebouwde kom verder uitgewerkt.

Wageningen is gegroeid en telt op 1 januari 2024 42.616 inwoners. Dit brengt nieuwe kansen en verantwoordelijkheden met zich mee. In 2024 is Wageningen voorzitter van Netwerk Kennissteden Nederland geworden waar we ons sterk maken voor het belang van kennis en innovatie. Tegelijkertijd zijn de voorbereidingen gestart voor de viering van 80 jaar vrijheid in 2025, een bijzonder moment voor onze stad.

We blijven realistisch over wat haalbaar is, gezien de uitdagingen van klimaatverandering, geopolitieke spanningen en financiële onzekerheden. Daarom hebben we samen met de gemeenteraad een bestuurskrachtonderzoek gestart om inzicht te krijgen in onze toekomstige mogelijkheden. We hebben op basis van dit rapport een 'ruim voldoende' gekregen voor onze bestuurskracht en daar zijn we trots op! We willen echter niet stil blijven zitten en onderzoeken hoe we ons als gemeente toekomstbestendig kunnen blijven ontwikkelen. Dit proces zetten we voort in 2025.

Door gezamenlijk de schouders eronder te zetten, hebben we in 2024 veel bereikt. Dit biedt een solide basis om verder te bouwen aan een duurzame, inclusieve en vooruitstrevende stad. We danken iedereen die hieraan heeft bijgedragen en kijken met vertrouwen uit naar de toekomst.

College van burgemeester en wethouders gemeente Wageningen

Leeswijzer

De Jaarstukken bestaan uit twee delen: het **Jaarverslag** en de **Jaarrekening**. Deze zijn opgesteld volgens de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In dit besluit staat hoe gemeenten hun financiële stukken moeten inrichten en presenteren.

De jaarstukken beginnen ná deze leeswijzer met een **financiële samenvatting**. Dit is een beknopte toelichting van de belangrijkste financiële uitkomsten en de financiële positie op 31 december 2024.

Wat staat er in het Jaarverslag?

In het Jaarverslag leggen we uit wat we in 2024 hebben bereikt. We kijken naar de doelen en plannen die we in de Programmabegroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027 hebben opgenomen. Per programma beantwoorden we de vraag: "Wat hebben we bereikt?"

Daarnaast bevat het Jaarverslag verplichte paragrafen, waarin we dieper op bepaalde onderwerpen ingaan die voor de hele gemeente belangrijk zijn.

Wat staat er in de Jaarrekening?

De Jaarrekening geeft een overzicht van de financiële situatie:

- De balans laat zien hoe de financiële positie is op 31 december 2024. Dit is een momentopname.
- De programmarekening geeft inzicht in de inkomsten en kosten van 2024. Hierin verklaren we de verschillen tussen de begroting en de daadwerkelijke realisatie.

Daarnaast bevat de Jaarrekening extra **bijlagen**, zoals:

- Een overzicht van de reserves en voorzieningen.
- Een lijst met de baten en lasten per taakveld.
- De SISA-bijlage, het subsidieregister en een begrippenlijst.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat zij controleren of het geld op de juiste manier (regelconform) is uitgegeven. Hierover is een aparte toelichting opgenomen in de bijlagen en in paragraaf 3 Bedrijfsvoering.

Financiële samenvatting

De Jaarstukken is een geheel van documenten die niet makkelijk te lezen en te begrijpen zijn. Om het inzicht te geven in het geheel is een financieel-technische samenvatting op hoofdlijnen gemaakt. In deze financiële samenvatting vindt u de volgende informatie:

- Een samenvatting van het financiële resultaat van de programmarekening 2024.
- Een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie.
- Een toelichting op de financiële positie op 31 december 2024.

De bedragen in de verschillende tabellen zijn opgenomen in duizenden euro's. In de bijlagen kunt u een lijst vinden met de uitleg van een aantal financiële begrippen die we gebruiken in deze jaarstukken.

Overzicht baten en lasten 2024

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024
01 Wageningen Sociaal	-51.643	-50.368	1.274
02 Wageningen Fysiek	-18.441	-17.240	1.202
03 Bestuur en organisatie	73.890	74.613	723
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	3.806	7.005	3.199
01 Wageningen Sociaal	2.002	1.706	-295
02 Wageningen Fysiek	4.056	4.887	831
03 Bestuur en organisatie	-896	-982	-86
Mutaties Reserves	5.161	5.610	449
Resultaat na reservemutaties	8.967	12.615	3.648

Resultaat 2024

Het rekeningresultaat 2024 bedraagt € 12,6 miljoen positief. Dit is € 3,6 miljoen hoger dan het begrote resultaat van € 9,0 miljoen (begrotingsresultaat ná de slotwijziging van december 2024). Bij alle 3 de programma's zijn financiële voordelen gerealiseerd, als volgt te specificeren per programma:

- Programma 1, Wageningen Sociaal, financiële voordelen van in totaal € 1,0 miljoen. Hiervan is € 0,1 miljoen meegenomen in de voorgestelde budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025. Daarna resteert € 0,9 miljoen aan overige financiële voordelen.
- Programma 2, Wageningen Fysiek, financiële voordelen van in totaal € 2,0 miljoen. Hiervan is € 1,0 miljoen meegenomen in de voorgestelde budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025. Daarna resteert € 1,0 miljoen aan overige financiële voordelen.
- Programma 3, Bestuur & Organisatie (incl. bedrijfsvoering), financiële voordelen van in totaal € 0,6 miljoen.

De belangrijke oorzaken van het hogere rekeningresultaat zijn hierna samengevat.

A) Budgetoverhevelingen: een voordeel van € 1,1 miljoen (waarvan € 1,0 miljoen bij programma 2 en 0,1 miljoen bij programma 1).

In een apart voorstel (kenmerk: zaaknummer Z25.484280 en documentnummer D25.1289087) is de raad geïnformeerd over de door het college voorgestelde budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025. Het college stelt voor om een bedrag van in totaal € 1,1 miljoen over te hevelen, waarvan € 0,5 miljoen voor meerjarige projectgelden. Als wij dit bedrag in mindering brengen op de afwijking van het resultaat, bedraagt de afwijking (ná voorgestelde budgetoverhevelingen) nog € 2,5 miljoen. Op 10 maart 2025 heeft de raad ingestemd met de voorgestelde budgetoverhevelingen.

B) Uitkomsten Decemercirculaire 2024: een voordeel van € 0,6 miljoen (programma 3)

Aan het eind van het jaar heeft het ministerie van BZK de decemercirculaire gepubliceerd. Dit levert de gemeente Wageningen een financieel voordeel op van € 0,6 miljoen in 2024. De raad is in januari 2025 via de informatienota Decemercirculaire 2024 geïnformeerd over de uitkomsten van de decemercirculaire. De extra inkomsten van € 0,6 miljoen worden in de algemene reserve gestort, tenzij de raad besluit tot een specifieke resultaatbestemming van dit voordeel.

C) Overige afwijkingen: per saldo een voordeel van € 1,9 miljoen (alle programma's)

Dit gaat over veel positieve en negatieve afwijkingen, waarvan de grootste hierna zijn opgesomd:

- Hogere belastingopbrengsten WOZ: een voordeel van € 0,6 miljoen.
De oorzaak hiervan is extra areaaluitbreiding, onder andere door de nieuwbouw in Kortenoord.
- Lagere lasten voor automatisering en informatisering: een voordeel van € 0,5 miljoen.
In verband met de transitie van de ICT-organisatie en de impact van de implementatie van Microsoft 365 zijn de uitgaven bij automatisering en informatisering zo veel mogelijk beperkt tot onvermijdbare vervangingen. Daarnaast zijn de opleidingskosten voor de 'Transitie toekomstige ICT-organisatie' beperkt gebleven door een deel van de trainingen in eigen beheer te doen.
- Resultaat verkoop grond en gebouwen perceel Mansholtlaan 4 te Wageningen, een voordeel van € 0,5 miljoen.
- Uitvoering Participatiewet: een voordeel van € 0,5 miljoen.
Dit betreft diverse financiële voordelen bij vrijwel alle onderdelen van product 626.30 Werkgelegenheid. Deze zijn direct of indirect verbonden aan de uitvoering van de Participatiewet. De voordelen zijn gerealiseerd bij re-integratie-trajecten en scholing, de integratie van Simpel Switchen in de reguliere uitvoering van de Participatiewet, Beschut werk en bij de uitvoeringskosten (kosten van beleids- en uitvoeringscapaciteit).
- Uitvoering sociale zekerheidswetten, een voordeel van € 0,4 miljoen.
De voordelen hebben betrekking op onderbesteding bij de uitkeringsbudgetten (BUIG-budgetten) voor verstrekkingen van bijstandsuitkeringen (algemene bijstand), IOAW, IOAZ, Bbz en Loonkostensubsidie. In totaal is er in 2024 een voordeel bij de uitkeringen (BUIG-budgetten) ontstaan van ruim € 2,1 miljoen. Daarvan is € 1,6 miljoen al gemeld (én verwerkt in de begroting) via de bestuursrapportage najaar 2024 (€ 0,5 miljoen) en de slotwijziging begroting 2024 (€ 1,1 miljoen).
Bij de uitbetaalde studietoelage is in 2024 juist sprake van een overbesteding van het budget in verband met een toename van het aantal aanvragen.
- Opvang van vluchtelingen: een voordeel van € 0,3 miljoen.
Het voordeel wordt veroorzaakt door lagere uitvoeringskosten van de Wet Inburgering (WIN) en door ontvangen (incidentele) extra uitkeringen van het Rijk en het COA van in totaal € 250.000.
Via de 2e Bestuursrapportage zijn de geraamde baten (rijksvergoeding € 5.540.000) en de geraamde lasten (€ 2.891.000) voor de opvang van gevluchte/ontheemde Oekraïners in de begroting verwerkt. Het gerealiseerde resultaat in de jaarrekening wijkt nauwelijks af van het geraamde resultaat.
- Jeugdhulp: een voordeel van € 0,3 miljoen.
Bij de 1ste Bestuursrapportage is op basis van prognoses de oorspronkelijke begroting voor de jeugdhulpproducten opgehoogd met € 3,7 miljoen. De werkelijke kosten van jeugdhulp zijn afhankelijk van het aantal jeugdigen (en hun ouders) die gebruik maken van jeugdhulp en de soort hulp. Het aantal jeugdigen met geïndiceerde jeugdhulp is in 2024 licht gedaald ten opzichte van het aantal in 2023. We zien dat er wachtlijsten zijn en dat deze ook niet direct zijn opgelost, waardoor niet de volledige vraagbehoefte voor jeugdzorg in 2024 gehonoreerd en uitgevoerd kon worden.
- Bijzondere bijstand: een voordeel van € 0,2 miljoen.
Het aantal cliënten dat gebruik heeft gemaakt van de bijzondere bijstand is gedaald met 23% ten opzichte van 2023. De kosten zijn hierdoor lager dan begroot.

- Vrijval voorziening wethouderspensionen: een voordeel ten opzichte van de begroting van € 0,2 miljoen.
De op de balansdatum bestaande verplichtingen voor de wethouderspensionen (voor actieve en voor niet actieve bestuurders) zijn berekend door een extern bureau. De pensioenverplichtingen zijn actuariael berekend tegen de contante waarde. Voorheen (tot en met 2023) werden de berekeningen door ons zelf uitgevoerd op basis van uitkeringsbedragen en voorzichtige ramingen van de leeftijdsverwachtingen (uitkeringsduur). Nu de berekeningen geactualiseerd zijn op basis van actuariële grondslagen kan een deel (minder dan 10%) van de voorziening voor pensioenverplichtingen vrijvallen.
- Onderbesteding bij de budgetten voor initiatieven bij Samen Wageningen (product 610.00): een voordeel van € 0,2 miljoen.
Het voordeel heeft te maken met het feit dat we extra financiering van het Rijk hebben ontvangen via een 2-tal SPUK's (specifieke uitkeringen) bij de gebudgetteerde uitvoeringskosten voor Welsaam.
- Een voordeel bij de parkeervoorzieningen (product 214.00) van € 0,2 miljoen.
De gerealiseerde baten (parkeergelden) zijn hoger dan begroot. We storten een deel van het resultaat in de egalisatiereserve Parkeergelden tot het ingestelde plafond van de reserve van € 250.000. Dat is circa € 72.000. Het overige deel zit in het rekeningresultaat en wordt meegenomen in de voorgestelde resultaatbestemming.
- Minder uitgaven bij het uitvoeringsbudget Visie Economie: een voordeel van € 0,1 miljoen bij product 310.10.
De Visie Economie is eind 2024 goedgekeurd. Het uitvoeringsprogramma start daarom pas in 2025 en niet in 2024.
- Minder uitgaven bij onderzoeks- en uitvoeringsbudgetten op het gebied van stimuleren van bedrijfsvestigingen: een voordeel van € 0,1 miljoen.
De gebudgetteerde kosten voor Citymarketing, Circulaire economie en structuur/inrichting binnenstad Wageningen (centrumgebied) zijn in 2024 niet helemaal besteed.

Naast de hierboven opgesomde positieve resultaatafwijkingen van in totaal € 4,1 miljoen zijn er ook 4 posten met een aanzienlijke negatieve afwijking (in totaal een financieel nadeel van € 2,2 miljoen):

- Beschermd wonen: een nadeel van € 1,1 miljoen.
Met de gemeente Ede worden nieuwe afspraken gemaakt over de voortzetting en bekostiging van de Wageningse Pilot Beschermd wonen vanaf 2023. Formeel moet bestuurlijke goedkeuring nog plaatsvinden, maar het is duidelijk, dat in de nieuwe afspraken de financiering vanuit gemeente Ede op basis van nacalculatie (werkelijke kosten) plaatsvindt.
Het nadeel ten opzichte van de begrote inkomsten bedraagt € 1,1 miljoen. Dit bedrag bestaat voor € 0,3 miljoen uit een nadeel voor het begrotingsjaar 2024 en € 0,8 miljoen uit een bijstelling van de bijdrage voor het jaar 2023. In de slotwijziging van de begroting 2024, die de raad in december 2024 heeft vastgesteld, is voor de jaren tot en met 2022 een voordeel bij het vergoedingsbedrag voor de pilot Beschermd wonen opgenomen van € 1,3 miljoen. Daarbij is aangekondigd, dat in de jaarrekening een hiermee vergelijkbaar nadeel voor de jaren 2023 en 2024 wordt verwacht.
- Individuele ondersteuning en begeleiding: een nadeel van € 0,4 miljoen.
Bij ondersteunende individuele begeleiding zijn de uitgaven € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Het aantal cliënten is behoorlijk toegenomen ten opzichte van 2023. Er is weliswaar een afname bij de inzet van basis ambulante begeleiding, maar daar tegenover staat een stijging van de inzet voor de veel duurdere specialistische ambulante begeleiding. Voor de opbrengsten van ambulante begeleidingstrajecten is in de begroting een bedrag van € 0,3 miljoen geraamd, terwijl de gerealiseerde opbrengsten voor ambulante begeleiding uitkomen op € 0,1 miljoen. Deze opbrengsten lopen mee in de financiering door de gemeente Ede van de Wageningse pilot Beschermd wonen.

- Stortingen in de voorzieningen voor personele verplichtingen: een nadeel van € 0,4 miljoen.
De stortingen hebben te maken met de voorziening verlofsparen, de voorziening voor WW- en BWW- (*Bovenwettelijke WW-uitkering*) verplichtingen en de voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU).
- Hogere salaris- en inhuurlasten voor de bedrijfsvoering (product 923.00): een nadeel van € 0,3 miljoen.
De hogere personele kosten worden veroorzaakt door ziektevervanging en invulling van vacatures door (duurdere) personele inhuur.

Een gedetailleerde specificatie van alle voor- en nadelen kunt u in de jaarrekening vinden bij de toelichting op het overzicht van de financiële baten en lasten per programma.

Financiële positie

De beschikbare weerstandscapaciteit is het geheel aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. In onderstaande tabel is te zien hoe de beschikbare weerstandscapaciteit zich in 2024 heeft ontwikkeld:

Onderdeel (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil 2024
Algemene Reserve	19.788	19.487	19.487	14.810	-4.677
Onvoorzien uitgaven	0	19	19	0	-19
Positieve saldi	13.884	0	8.967	12.615	3.648
Totaal	33.672	19.506	28.473	27.425	-1.048
Ondergrens	5.000	5.000	5.000	5.000	
Bovengrens	7.500	7.500	7.500	7.500	
Weerstandscapaciteit	7.500	7.500	7.500	7.500	

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze ratio geeft weer in welke mate financiële risico's kunnen worden opgevangen. En geeft daarmee inzicht in de robuustheid van de begroting en de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dus op de mogelijkheden om op korte termijn financiële tegenvallers te kunnen opvangen zonder direct in de begroting en de beleidsambities te hoeven ingrijpen.

Het weerstandvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Per 31 december 2024 bedraagt het weerstandvermogen:

Onderdeel	Rekening 2024
Beschikbare weerstandscapaciteit	7.500
Benodigde weerstandscapaciteit	5.873
Weerstandvermogen	1,28
Kwalificatie weerstandvermogen	Ruim voldoende

Als norm is gesteld dat het weerstandvermogen tenminste 1,0 (kwalificatie 'Ruim voldoende') moet bedragen. Aan deze norm wordt op 31 december 2024 voldaan, met een ratio van 1,28 met bijbehorende kwalificatie 'Ruim voldoende'.

Overige financiële kengetallen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke financiële kengetallen. De wettelijk verplichte kengetallen zijn: netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen), solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De kapitaallastenratio is een eigen kengetal van gemeente Wageningen.

Financiële Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	13,5%	34,1%	11,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd	9,6%	31,2%	8,3%
Solvabiliteitsratio	44,9%	42,3%	47,8%
Structurele exploitatieruimte	10,6%	7,1%	9,1%
Grondexploitatie	0,6%	0,4%	0,6%
Belastingcapaciteit	98,6%	95,1%	95,1%
Kapitaallastenratio	3,3%	2,8%	2,5%

Toelichting bij de kengetallen

Per kengetal geven we hieronder aan hoe het zich verhoudt tot de (streef)norm. Om de inzichtelijkheid te vergroten, begint ieder kengetal met een korte uitleg.

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Om duidelijk te maken wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast, wordt de netto schuldquote berekend zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Voor het kengetal Netto schuldquote, zonder en met correctie, geldt de norm: Wageningen valt altijd in de categorie < 90.

De solvabiliteitsratio

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen (balanstotaal). Voor het kengetal solvabiliteitsratio wordt uitgegaan van de volgende norm: Wageningen scoort niet lager dan 30%. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft een indicatie van het aanwezige buffervermogen om financiële risico's en tekorten in de toekomst op te kunnen vangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten.

Bij een jaarrekening is er geen sprake van een raming na het rekeningjaar. Dus kan de beoordeling alleen goed zijn (als het rekeningjaar boven de 0 uitkomt), of onvoldoende (als het rekeningjaar onder de 0 uitkomt). Bij de jaarrekening geldt deze beoordeling overigens alleen voor de cijfermatige uitkomst van het kengetal. Voor de structurele exploitatieruimte geldt de streefnorm: de structurele exploitatieruimte van Wageningen is minimaal 0%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor het kengetal Grondexploitatie wordt uitgegaan van de volgende norm: Wageningen valt altijd in de categorie < 20%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente is ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van belastingcapaciteit is hier: woonlasten van een meerpersoonshuishouden, opgebouwd uit OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor het kengetal Belastingcapaciteit geldt de streefnorm: de Wageningse belastingcapaciteit is nooit hoger dan 105%.

Kapitaallastenratio

De kapitaallastenratio is de verhouding van de kapitaallasten ten opzichte van de totale exploitatielasten. Dit is een eigen kengetal van gemeente Wageningen. Voor het kengetal kapitaallastenratio geldt een voorlopige norm van maximaal 12%. Gemeente Wageningen blijft ruimschoots binnen deze norm. De kapitaallastenratio is een belangrijk verhoudingscijfer, omdat het inzicht geeft in de meerjarige, vaste/structurele lasten van investeringsprojecten in verhouding tot het totaal van de lasten in de begroting en in de jaarrekening. Op dit onderdeel van de begrote lasten is geen of nauwelijks sturing en bijsturing mogelijk.

Programma 1 Wageningen Sociaal

Waarom dit programma?

Het programma 'Wageningen sociaal' gaat over al onze resultaten in het sociaal domein van Wageningen. Ook de maatschappelijke opgave 'Toekomstgericht Samenleven' vindt haar wortels in dit programma en staat centraal in ons sociaal domein. In deze opgave werken we aan het garanderen van bestaanszekerheid voor al onze inwoners. We kijken hierbij specifiek naar inkomenszekerheid, de zekerheid van een (t)huis en de zekerheid van zorg.

In 2024 zijn op een aantal speerpunten binnen de opgave mijlpalen behaald. Heel het jaar is enorm hard gewerkt aan inkomenszekerheid, via het Maatschappelijk Meedoen Budget. Op 1 januari 2025 zijn we echt van start gegaan met de uitvoering van het beleid. Ook is in 2024 de Woonzorgvisie vastgesteld en worden de eerste stappen gezet op de realisatie van de uitvoeringsagenda. De inhoudelijke resultaten van de woonzorgvisie zijn terug te vinden in programma 2.

Dit zijn niet de enige belangrijke ontwikkelingen in het sociaal domein. De herijking van het beleidskader voor het sociaal domein willen we expliciet benoemen. In 2024 zijn we gestart met deze herijking, zodat we in 2025 deze nieuwe koers kunnen vaststellen. Daarnaast zijn binnen de beleidsthema's in het sociaal domein ook belangrijke ontwikkelingen te noemen. Deze zijn hieronder genoemd. Veel van deze ontwikkelingen raken ook aan onze maatschappelijke opgave. Soms draagt onze aanpak op een beleidsthema ook bij aan bestaanszekerheid. Soms is het hebben van bestaanszekerheid een (bijna) randvoorwaarde om stappen op een thema te laten renderen. Denk bijvoorbeeld aan interventies op gebied van gezondheid en welbevinden waar bij de inwoners het 'fundament' van een zeker bestaan nodig is om tot duurzame verandering te komen. Natuurlijk is de werkelijkheid niet zo zwart-wit. Een ontwikkeling kan in meer of mindere mate bijdragen aan en voortbouwen op bestaanszekerheid.

Ontwikkelingen met een directe bijdrage aan bestaanszekerheid

In 2024 is het inkomenszekerheidsbeleid verder uitgewerkt en vastgelegd in verordeningen. Daarnaast is een stevig implementatietraject doorlopen zodat het beleid per januari 2025 van start kon gaan. Bij dit proces zijn ook maatschappelijke partners en ervaringsdeskundigen ingezet, onder andere voor de communicatie. In 2024 hebben we ook ondersteuningsgesprekken gevoerd met inwoners. Hiermee zijn inwoners geholpen bij hun financiële situatie en hebben wij gelijktijdig ervaring opgedaan met onze nieuwe werkwijze.

Waar nodig ondersteunen we inwoners om mee te doen in de samenleving en zo zelfstandig mogelijk te leven. Binnen de WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning) neemt de krapte op de arbeidsmarkt en daarmee nadelige gevolgen voor de beschikbaarheid van een aantal voorzieningen en diensten toe. De maatschappelijke en financiële effecten van onze ouder wordende samenleving zijn voorspeld en merkbaar in de praktijk. Waar mogelijk wordt de onderlinge samenwerking tussen de zorgorganisaties gestimuleerd. Met de resultaten uit het tarievenonderzoek Jeugd en Wmo voldoet Wageningen aan de uitvoering van de Algemene Maatregel van Bestuur reële tarieven. De gemeente Wageningen en de betrokken organisaties op het gebied van zorg en ondersteuning zijn hiermee in staat gesteld om de wettelijke taken uit te voeren.

We hebben ons als Valleiregio aangemeld voor de ETHOS-telling. Met dit grootschalige onderzoek krijgen we een beter beeld van dak- en thuisloosheid. Hiermee kunnen we concreter met onze partners aan de slag om deze problematiek aan te pakken. Tegelijkertijd is het meedoen aan deze telling al een interventie op zich. Met het telonderzoek vergroten we bewustzijn bij inwoners, professionals en werken we aan verbinding met onze maatschappelijke partners.

Ontwikkelingen voortbouwend op bestaanszekerheid en overige ontwikkelingen

Kinderen en jongeren krijgen gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen, zodat zij een bij hen passende plek in de samenleving kunnen krijgen. Dit voeren we uit met onze inzet op jeugdhulp, Kansrijke Start, onderwijsachterstandenbeleid, voortijdig schoolverlaten, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting, handhaving kwaliteit kinderopvang en een groene speelomgeving. Met extra middelen voor het jongerenwerk en de uitvoering van het project Duurzaam Partnerschap jeugd willen we inzet van zwaardere jeugdhulp voorkomen en zoveel mogelijk

normaliseren. Het project Duurzaam partnerschap jeugd hebben we in 2024 geëvalueerd. De geleerde lessen uit het project nemen we mee bij de Regionale Visie Jeugdhulp en de lokale implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd.

Op gebied van werk is de aanpak Simpel Switchen in de participatieketen vastgesteld als invulling van dossier Goed Werk. Hiermee kunnen meer inwoners met een uitkering makkelijker de stap naar (betaald) werk zetten. De eerste stappen om deze aanpak te implementeren zijn gezet. Ook het project Asielzoekers en werk is van start gegaan. Bewoners van het AZC kunnen op deze manier deelnemen aan de arbeidsmarkt. 2024 was ook het jaar waarin het Werkpunt stopte. Voor medewerkers met een indicatie voor beschut werk en de Wet sociale werkvoorziening betekende dit besluit een grote verandering. Per 2025 gaan zij bij IW4 in Veenendaal aan de slag. De laatste maanden van 2024 stonden in het teken van deze overstap.

Wageningen zet zich in om sport en bewegen voor iedereen beschikbaar te maken. Dit doen we door het ondersteunen van een divers sportaanbod: verenigingen, buurtsportcoaches en commerciële sport. Een goede sportinfrastructuur is de basis om goed te kunnen sporten. In 2024 hebben we ons ingezet om de sportinfrastructuur van bijvoorbeeld Sportpark de Zoom op orde te brengen, zodat de verenigingen weer gebruik kunnen maken van de beschikbare ruimte.

Ook dit jaar was de gemeente verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van ontheemden uit Oekraïne. We beleggen de taken steeds meer in de reguliere lijn en stappen hiermee af van het 'crisismanagement'. De toekomst blijft met de voortdurende oorlog in Oekraïne onzeker. In het najaar is de startnotitie Duurzame Asielopvang vastgesteld met de kaders voor humane, kwalitatief goede opvang van asielzoekers in Wageningen. De komende jaren gaan we werken aan een realiteit passend bij de vastgestelde kaders.

Cultuur verbindt en verrijkt, inspireert, doet de waarneming prikkelen en zet mensen in beweging ongeacht hun kennis van cultuur. In 2024 is de besluitvorming afgerond voor de vernieuwing en verbouwing van de bibliotheek. Na ruim 20 jaar kunnen nieuwe functies en trends op een efficiënte manier in het bibliotheekpand worden gerealiseerd. Dit in aanloop naar een nieuwe Bibliotheekwet. Ook wordt de verduurzaming versterkt. Het cultuurteam is een tijdelijke cultuurwerkplaats gestart. En er is een solide financiële basis voor Theater Junushoff gelegd.

In 2024 hebben we op gebied van Integrale Veiligheid uitvoering gegeven aan de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Daarnaast hebben we veel tijd en energie gestoken om de jaarwisseling en de periode daar voorafgaand veiliger te maken. De raad heeft gekozen voor het scenario van afsteekzones in elke wijk en het geheel vuurwerkvrij maken van Wageningen-Hoog. Er is hard gewerkt om ervoor te zorgen dat de inwoners en bezoekers op de hoogte waren van deze situatie. Daarnaast is er extra inzet geweest op handhaving ervan.

Beoogd maatschappelijk effect

Voor programma 1 Wageningen Sociaal zijn voor 2024 bij de volgende onderwerpen ambities vastgesteld:

- 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht
- 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid
- 1.3 Vrijheid en internationale samenwerking
- 1.4 Onderwijs en kinderopvang
- 1.5 Een leven lang sporten en bewegen
- 1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen
- 1.7 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen wilden we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten heeft het opgeleverd?

1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht

Wat wilden we bereiken?

Alle inwoners in Wageningen kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften en hebben voldoende mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. We bevorderen de gelijke kansen voor alle inwoners, met specifiek aandacht voor gelijke kansen op de mogelijkheden voor een goede opvoeding en gezond opgroeien.

Wat hebben we bereikt?

1.1.1 Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl.

Beoogde resultaten

- Het aantal dagen dat kinderen buiten spelen en deelnemen aan buitenschoolse sportactiviteiten, is 5% verhoogd ten opzichte van de kindermonitor 2017 (bijvoorbeeld door inzet sport/ buurtwerk en vergroening schoolpleinen).
- In Wageningen zijn er minder kinderen met overgewicht dan het gemiddelde in Gelderland.
- Jongeren zijn zich bewust van de gevolgen van het gebruik van alcohol, roken en drugs en het omgaan met groepsdruk.

Toelichting

De resultaten voor deze doelstelling worden gemonitord op basis van de 4-jaarlijkse gezondheidsmonitors en de rapportages van de VGGM, waarin de gezondheid en leefstijl van kinderen en jongeren in beeld worden gebracht.

De meest recente cijfers zijn afkomstig uit 2021 (de Kindermonitor 0 tot 12 jarigen), 2023 (cijfers overgewicht en gezondheidsmonitor Jeugd 12 tot 16 jarigen) en de gezondheidsmonitor Jongvolwassenen uit 2024 (16 tot 25 jarigen).

In 2021 speelden 31% van de kinderen (2 tot 12 jaar) 7 dagen per week buiten, in 2017 was dit 27%. Dit is een stijging van 4%. Het percentage van de 0 tot 4 jarigen dat meedoet aan beweegactiviteiten was in 2021 68%, in 2017 was dit 55%. De stijging is hiermee 7%. Het percentage kinderen van 4 tot 12 jaar dat lid is van een sportclub of vereniging is ongewijzigd ten opzichte van 2017: dit was 75% van de kinderen. Het gewenste resultaat is hiermee voor een groot deel behaald.

Het percentage kinderen met overgewicht is in 2023 niet bij alle leeftijdsgroepen lager dan het gemiddelde van Gelderland Midden. Hiermee is het gewenste resultaat niet behaald. Positief is dat het percentage kinderen met overgewicht bij de 3-jarigen een stuk lager ligt dan het gemiddelde in Gelderland Midden: 4% ten opzichte van 9%.

De andere cijfers zijn:

- Bij de 5 tot 6 jarigen: 8% in Wageningen , 8% in Gelderland-Midden,
- bij de 10 tot 11 jarigen: 16% in Wageningen , 15% Gelderland Midden
- Bij de 13 tot 14 jarigen; 13% in Wageningen, 15% Gelderland Midden.
- Bij de 16 tot 25 jarigen: 19% in Wageningen, 25% Gelderland Midden.

Voor het gebruik van alcohol: de cijfers over 2023 geven aan dat 22% van de vmbo leerlingen recent alcohol heeft gedronken. In de cijfers over 2019 was dit 20%. Voor binge-drinken (meer dan 5 glazen per keer): In 2024 heeft 13% van de vmbo-leerlingen meer dan 5 glazen per keer gedronken. In 2019 was dit 16%. We zien hiermee een toename van het aantal leerlingen dat alcohol drinkt, maar afname van het aantal kinderen dat 5 glazen of meer drinkt per keer.

Er zijn in 2024 onvoldoende vergelijkbare gegevens van de havo/vwo-leerlingen beschikbaar. Voor Gelderland Midden geldt dat de verschillen in alcoholgebruik tussen jongens en meiden kleiner is dan die tussen klas en onderwijssoort. Waarbij vmbo-leerlingen meer alcohol drinken dan Havo-leerlingen.

De cijfers in Wageningen van het alcoholgebruik in de leeftijd 12 tot 16 jaar zijn lager dan de gemiddelde van Gelderland Midden. Voor de 16 tot 25 jarigen ligt dit anders, bij deze doelgroep zien dat in Wageningen relatief meer gedronken wordt dan in Gelderland Midden. Het percentage zware drinkers (minstens 1x per week 6 glazen of per dag meer dan 4 glazen) is in Wageningen 31%, in Gelderland Midden 20%. Dit is verklaarbaar door de grote groep studenten in Wageningen in deze leeftijdscategorie.

Voor roken en blowen: Van de vmbo-leerlingen rookt 10% wekelijks en 12% vapet wekelijks. Voor de havo/vwo-leerlingen zijn geen cijfers beschikbaar. Wel of zij ooit gerookt of gevapet hebben: van de havo-leerlingen heeft 6% ooit gerookt, en 13% gevapet. Van de vmbo-leerlingen heeft 24% ooit gerookt en 36% ooit gevapet. In 2019 waren er nog geen vragen over vaperen opgenomen in de gezondheidsmonitor.

In 2023 heeft 3% van de vmbo-leerlingen heeft wiet of hasj gebruikt in de laatste vier weken, voor de havo/vwo- leerlingen was dit 2%. In 2019 was dit nog respectievelijk 4% en 9%. 1% van alle leerlingen geeft aan ooit xtc, cocaïne, paddo's of lachgas te hebben gebruikt, maar niet recent.

Het middelengebruik blijft aandacht vragen. We zien wisselingen in het gebruik van middelen (bijvoorbeeld toename van vaperen). We zien verschillen tussen de doelgroepen en leeftijden. Samen met onze partners (onder andere Welsaam en de VGGM) blijven we ons inspannen om een gerichte bijdrage te leveren aan de gezonde leefstijl voor jeugd.

Wat hebben we bereikt?

1.1.2 Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken

Beoogde resultaten

- Kinderen en jongeren kunnen beter omgaan met psychische klachten door deze klachten te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken (onder andere inzet van SOH jeugd-GGZ, inloop Jeugd en Gezin, jongerenwerk en maatschappelijk werk).

Toelichting

Welsaam voert binnen het thema Gezondheid de preventieve hulp en ondersteuning uit. Het jongerenwerk is uitgebreid met specialistisch jongerenwerk, preventiewerker en meidenwerk.

Kinderen, jongeren en hun ouders kunnen laagdrempelig terecht bij de specialistische ondersteuning bij de huisarts voor de jeugd-GGZ. Hier kunnen zij psychische klachten bespreken. In 2024 hebben 227 ouders, kinderen en jongeren gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. De jeugdmedewerkers van het Startpunt hebben tijdens de inloop Jeugd en Gezin en op scholen geholpen met vragen over opgroeien en opvoeden. Ook zijn deze jeugdmedewerkers ingezet op drie scholen, als pilot voor laagdrempelige hulp en ondersteuning. Tien jongvolwassenen hebben de cursus Voluit Leven gevolgd. Daarnaast zijn er voorlichtingsavonden georganiseerd op het Startpunt en het Pantarijn. We verwachten dat deze inzet heeft bijgedragen aan het sneller bespreekbaar maken en signaleren van psychische klachten.

Wat hebben we bereikt?

1.1.3 Inwoners met een sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in gezondheid en ervaren meer veerkracht.

Beoogde resultaten

- In de Wageningse aandachtswijken hebben inwoners minder overgewicht (onder andere door beweegactiviteiten in de wijken, projecten gericht op een gezond voedingspatroon).
- In de Wageningse aandachtswijken wordt er evenveel bewogen als het Wageningse gemiddelde. Wij gaan hierbij uit van de Nederlandse norm gezond bewegen (onder andere beweegactiviteiten Welsaam).
- Inwoners ervaren meer bestaanszekerheid.
- Inwoners hebben mogelijkheden om hun basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) te vergroten.
- Mensen wonen en werken in een gezonde leefomgeving, zowel binnen als buiten.
- In 2026 hebben we alle beleidsdomein/beleidsstukken met betrekking tot kansrijk opvoeden en opgroeien doorontwikkeld en geïmplementeerd.

Toelichting

De resultaten van deze doelstelling worden, met uitzondering van het resultaat ten aanzien van basisvaardigheden, gemonitord op basis van de VGGM gezondheidsmonitors waarin de gezondheid en leefstijl van inwoners in Gelderland Midden in beeld worden gebracht. In 2020 heeft een onderzoek onder volwassenen en ouderen plaatsgevonden. De resultaten hiervan zijn in 2021 gepubliceerd. In 2022 is een nieuwe Gezondheidsmonitor voor volwassenen en ouderen uitgevoerd, de resultaten hiervan zijn in 2023 gepubliceerd. Aanleiding voor dit onderzoek binnen een tijdsbestek van 2 jaar was de coronaperiode. Een groot deel van de vragen die in 2022 zijn uitgevraagd zijn dezelfde als in 2020, een deel heeft specifiek betrekking op de ervaringen naar aanleiding van corona. In 2025 ontvangen we de nieuwe Volwassenen en ouderenmonitor 2024.

In de Gezondheidsmonitor wordt ook de gezondheid en leefstijl in beeld gebracht bij inwoners met een lage Sociaal Economische Status (SES). In de Wageningse aandachtswijken, de Nude, de Buurt en Wageningen Midden, wonen relatief de meeste mensen met een lage SES.

Resultaten ten aanzien van overgewicht en bewegen: In 2022 heeft 33% van de volwassenen (lage Sociaal Economische Status (SES), 18 jaar en ouder) overgewicht ten opzichte van 45% in 2020. Gemiddeld ligt dit percentage voor alle inwoners van 18 jaar en ouder op 25% ten opzichte van 27% in 2020. In 2022 voldeed 31% van de volwassenen (lage SES, 18 jaar en ouder) aan de beweegrichtlijn. In 2020 was dit 42%. Het Wageningse gemiddelde lag in 2022 op 63%. Dit percentage is gelijk gebleven ten opzichte van 2020. De cijfers voor overgewicht onder volwassen inwoners van 18 jaar en ouders onder de groep inwoners met een lage SES is verbeterd. Wel is het aandeel van deze doelgroep dat voldoende beweegt afgenomen. De komende tijd zullen we daarom onze inzet op een gezonde leefstijl continueren met daarbij extra aandacht voor beweging.

Resultaat bestaanszekerheid: In 2022 heeft 23% van volwassenen (lage SES, 18 jaar en ouder) afgelopen 12 maanden moeite met rondkomen van het huishoudinkomen ten opzichte van 20% in 2020. Wageningen breed ligt dit percentage op 18 % en was dit 14% in 2020. In 2022 heeft 58% van de inwoners (lage SES, 18 jaar en ouder) €1.000 of meer voor onverwachte noodzakelijke uitgaven ten opzichte van 60% in 2020. Voor Wageningen breed ligt dit percentage op 71% en was dit 72% in 2020. De (financiële) bestaanszekerheid is de afgelopen jaren meer onder druk komen te staan.

Resultaat basisvaardigheden: Inwoners zijn in diverse spreekuren geholpen (205), bezochten taalcafé's (63) en startten met een taaltraject of digitale cursussen (183). Daarnaast zijn er taallessen gegeven aan Oekraïense vluchtelingen. Vanuit het project Digitale Inclusie hebben Solidez en de BBLTHK samengewerkt en in wijkhuis de Nude en Pomhorst 180 inwoners bereikt. Hiervan zijn er 18 gestart met een digitale cursus. Er is deelgenomen aan het project Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Doel van dit project is het ontwikkelen van een aanpak (gereed 2025) om ouders te helpen bij het stimuleren van taalontwikkeling bij hun kind(eren) en aan de slag te gaan met hun eigen basisvaardigheden.

Wat hebben we bereikt?

1.1.4 We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen.

Beoogde resultaten

- Inwoners ervaren minder eenzaamheid (bijvoorbeeld door ontmoetingsactiviteiten bij partners in de stad, onder andere Huizen van de wijk en Markt 17).
- Uitbreiding uitvoeringsplan Kind Centraal met uitbreiding van doelgroep 12 tot 18 jaar.
- Ondertekende Samenwerkingsovereenkomst Kind Centraal.
- In 2026 hebben we alle beleidsdomein/beleidsstukken met betrekking tot kansrijk opvoeden en opgroeien doorontwikkeld en geïmplementeerd.

Toelichting

Inwoners ervaren minder eenzaamheid (bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten bij partners in de stad, onder andere Huizen van de Wijk/Markt 17 etc.).

Welsaam voert de preventieve hulp en ondersteuning uit op dit thema.

In 2024 wisten veel inwoners de Huizen van de Wijk (dat zijn alle wijkhuizen), Markt 17 en Thuis goed te vinden. Diverse activiteiten zijn door inwoners, met of zonder hulp van ondersteuning opgezet zoals een lunch met bingo op de zondag.

In 2024 is een nieuw project gestart waarbij inwoners als maatje aan elkaar gekoppeld zijn. Het jongerenwerk is uitgebreid en samen met jongeren zijn activiteiten gekozen en georganiseerd. Hierbij is veel aandacht voor talentontwikkeling.

Binnen het jongerenwerk is een eerste meidengroep gestart voor kwetsbare meiden tussen de 10 en 23 jaar. Het meidenwerk versterkt en verbindt en maakt het bespreken van lastige onderwerpen mogelijk waardoor kwetsbare meiden weerbaarder en zelfverzekerder worden. Via de pilot Opbouwwerk in de Buurt zijn inwoners aan elkaar verbonden. Veel inwoners zijn enthousiast om hun burens te ontmoeten en samen te werken aan een mooie en verbonden buurt. De brede resultaten vanuit de VGGM-monitor op dit thema zijn voor 2024 voor Wageningen nog niet beschikbaar.

Op basis van de Gezondheidsmonitor GGD Gelderland Midden jongvolwassenen 16 tot 25 jaar (2024) is in Wageningen 30% enigszins eenzaam en 16% sterk eenzaam (landelijk 34% en 23%).

1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid

Wat wilden we bereiken?

Financiële ongelijkheid verminderen, armoede voorkomen en financiële zelfstandigheid bij inwoners vergroten.

Wat hebben we bereikt?

1.2.1 Alle inwoners in Wageningen kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften en hebben voldoende mogelijkheden om op een passende manier mee te doen in de samenleving.

Beoogde resultaten

- Inwoners zijn duurzaam financieel zelfstandig.
- Nieuw armoedebeleid, vastgesteld in 2023.
- Een nieuw instrumentarium aan regelingen, gebaseerd op het nieuwe armoedebeleid, vastgesteld in 2023.
- Inwoners beschikken over de vaardigheden om financieel zelfstandig te zijn.
- Inwoners met financiële zorgen komen tijdig in beeld om grotere problemen te voorkomen.
- Bij meer inwoners doorbreken we de armoede van generatie op generatie.
- Meer inwoners kunnen participeren ondanks een gebrek aan financiële middelen.
- Inwoners ervaren voldoende veerkracht ondanks financiële zorgen.
- In 2024 vergroten we de kansen op (betaald) werk voor alle inwoners.

Toelichting

In maart 2023 heeft de gemeenteraad het Beleidskader Inkomenszekerheid vastgesteld. De geplande invoering van het beleid is uitgesteld van 2024 naar 2025 vanwege een ontbrekende juridische grondslag. In 2025 is de juridische grondslag gevonden in drie instrumenten van de Participatiewet en een instrument van de gemeentewet. Deze zijn verankerd in drie verschillende verordeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in 2024.

De uitvoering van het verstrekken van het MMB is voorbereid. De vier consultants hebben in 2024 al adviesgesprekken uitgevoerd op de nieuwe locatie tegenover het Startpunt: de Overkant. In deze adviesgesprekken werden onder andere alle destijds geldende landelijke en lokale regelingen aangevraagd.

In 2024 is naar aanleiding van een motie de bijzondere bijstand ook mogelijk gemaakt voor legeskosten voor de verlenging van verblijfsvergunningen en naturalisatie. Ook is de giftendrempel voor de Participatiewet verhoogd naar €1.800.

Daarnaast hebben we, ook in 2024, ingezet op het begeleiden van inwoners naar (betaald) werk. Waar nodig met instrumenten zoals jobcoaching of beschutte werkplekken. Met het einde van de samenwerking met Compleet Mensenwerk op het Werkpunt, hebben we een nieuwe partner voor Wet sociale werkvoorziening en beschut moeten vinden. Vanaf januari 2025 is IW4 onze samenwerkingspartner. Via de rapportage sociaal domein monitoren we de ontwikkeling van onder meer ons bijstandsbestand en inburgeraars. Deze cijfers worden twee keer per jaar gepresenteerd aan de raad.

We zien dat de stap naar regulier, betaald werk voor uitkeringsgerechtigden groter wordt. Inwoners doen gemiddeld langer een beroep op bijstand dan voorheen en er is vaker sprake van multi-problematiek. Daardoor is er ook extra begeleiding nodig om de stap naar (betaald) werk alsnog te zetten. Dit vraagt meer capaciteit in de uitvoering van de Participatiewet. Dat geldt ook voor de begeleiding van statushouders bij werk, participatie en inburgering.

In het kader van Goed Werk en tevens in de voorbereiding op de maatregelen in de nieuwe Participatiewet wordt momenteel het programma Simpel Switchen geïmplementeerd. We willen het voor uitkeringsgerechtigden makkelijker maken om de volgende stap naar (betaald) werk te zetten. Zo werken we aan financiële zelfredzaamheid van inwoners en nemen meer mensen deel aan de samenleving.

Gemeente Wageningen is onderdeel van de arbeidsmarktregio Foodvalley. Daar heeft dit jaar in het teken gestaan van de voorbereiding op de vorming van het Regionaal Werkcentrum. Het Werkcentrum moet in 2026 een herkenbaar loket vormen voor alle arbeidsmarkt-gerelateerde vragen voor werkgevers en werknemers.

Inwoners hebben voldoende mogelijkheden om op een passende manier mee te doen. In Wageningen stimuleren we dat inwoners mee kunnen doen via vrijwilligerswerk. In 2024 nam het aantal vrijwilligers, na Corona, weer langzaam toe. De vrijwilligersbanenmarkt trok veel bezoekers. Eenvoudig praktisch vrijwilligerswerk wordt schaarser terwijl daar wel behoefte aan is. Er zijn meer mensen met mentale problemen die vrijwilligerswerk willen doen, wat extra begeleiding van organisaties vraagt. Capaciteit hiervoor ontbreekt vaak. De vergrijzing onder vrijwilligers neemt nog steeds toe. Verjonging is nodig om de continuïteit te borgen. Jongeren zijn onder andere via de Maatschappelijk Dienst Tijd geënthousiasmeerd.

In 2024 is ook de Woonzorgvisie tot stand gekomen. Onderdeel daarvan is het in kaart brengen van de knelpunten voor mantelzorgers. Vanuit het project respijtzorg is een welzijnsscan ontwikkeld. Met deze welzijnsscan kan een mantelzorger kijken of deze zijn of haar grenzen voldoende bewaakt en zich niet verliest in de zorg voor een ander.

Wat hebben we bereikt?

1.2.2 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Jeugdwet
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening
- Wet inburgering
- Wet Publieke Gezondheid
- Wet educatie en Beroepsonderwijs
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Wet gemeentelijke anti-discrimatievoorzieningen

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

1.3 Vrijheid en internationale samenwerking

Wat wilden we bereiken?

Alles wat wij doen is gericht op het bevorderen van het besef dat vrijheid een fundamentele waarde is voor individueel en collectief geluk, waarbij iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Voor huidige generaties en generaties na ons. Met respect voor het verleden als basis willen we daaraan vorm geven op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Wat hebben we bereikt?

1.3.1 We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid.

We bouwen voort op de successen van de voorgaande edities van de 4 mei herdenking en het vieren van de bevrijding op 5 mei. We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid. Wij brengen deze thema's onder de aandacht voor het hele land en ver daar buiten. Professioneel, midden in de samenleving, met krachtige en loyale partners.

Beoogde resultaten

- We bieden via Wageningen45 het hele jaar een onderscheidend programma met impact: lokaal, regionaal, landelijk en internationaal. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek en online.

Toelichting

In 2024 hebben we via Wageningen45 een onderscheidend programma met impact georganiseerd: lokaal, regionaal, landelijk, internationaal, het hele jaar rond. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek en online. Op 4 en 5 mei hebben 90.000 mensen een bezoek gebracht aan onze Stad der Bevrijding.

Wat hebben we bereikt?

1.3.2 In 2024 blijven we ons beleid rondom internationale samenwerking voortzetten.

We kijken naar de mogelijkheid om een netwerk van universiteitssteden op te zetten samen met de WUR. We staan open voor het aangaan van nieuwe contacten wanneer deze versterkend zijn voor ons als Kennisstad, als Stad der Bevrijding en/of als internationale stad. We ondersteunen initiatieven uit onze samenleving als deze hier een bijdrage aan leveren.

Beoogde resultaten

- Ook in 2024 worden verschillende uitwisselingen georganiseerd tussen scholen, groepen en organisaties uit Wageningen en onze partnersteden. Kennis- en ervaringen uitwisselen staat centraal.
- Op 4 en 5 mei zijn vertegenwoordigers uit de partnersteden aanwezig om activiteiten rondom de herdenking en bevrijding bij te wonen.
- We bouwen aan een netwerk van universiteitssteden samen met de WUR.

Toelichting

- In 2024 zijn verschillende uitwisselingen georganiseerd tussen scholen, groepen en organisaties uit Wageningen en onze partnersteden. Kennis- en ervaringen uitwisselen staat centraal.
- Op 4 en 5 mei zijn vertegenwoordigers uit de partnersteden aanwezig om activiteiten rondom de herdenking en bevrijding bij te wonen.
- Het idee om samen met de WUR en Palmerston North te bouwen aan een netwerk van universiteitssteden hebben we on hold gezet. Er is op dit moment geen capaciteit en budget beschikbaar om hier aan te werken.

1.4 Onderwijs en kinderopvang

Wat wilden we bereiken?

Alle kinderen en jongeren hebben kansen om zich op eigen wijze goed te ontwikkelen (met specifiek aandacht voor kinderen en jongeren in achterstandssituaties), zodat zij een bij hen passende plek in de samenleving kunnen verwerven.

Wat hebben we bereikt?

1.4.1 Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd.

Beoogde resultaten

- 90% van alle kinderen en 80% van de kinderen met een voor- en vroegschoolse educatie (VVE)-verwijzing stroomt succesvol door naar een reguliere groep 3.
- 90% van de leerlingen maakt na één jaar in de schakelklas een succesvolle overstap naar een passende reguliere groep.
- Logopedische screening voor VVE kinderen en indicatiescreening alle kinderen van groep 1 tot en met 8 waar zorgen zijn.
- Plan van aanpak Kansengelijkheid op laagdrempelige huiswerkbegeleiding, voorkomen van segregatie en bevorderen van integratie in het onderwijs.
- Digitale middelen worden gefaciliteerd op scholen.

Toelichting

Uit metingen in het basisonderwijs blijkt dat de achterstanden bij kinderen met een VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) verwijzing ingelopen worden. Metingen op de basisschool geven aan dat ruim 80% van de kinderen met een VVE verwijzing zonder kleuterverlenging over gaan naar groep 3. Van het totaal aantal leerlingen gaat meer dan 90% zonder kleuterverlenging over naar groep 3. Logopedische screening wordt ingezet voor alle basisschoolkinderen waar zorgen om zijn.

De BBLTHK is gestart met het landelijk bewezen programma 'De bibliotheek op school'. De gemeente heeft subsidie beschikbaar gesteld om dit bij alle basisscholen te kunnen realiseren in de komende drie jaar.

Daarnaast is de BBLTHK gestart met BoekStart op drie kinderopvang-locaties en met het programma BoekStartcoach op het consultatiebureau.

Met het basisonderwijs is het eenduidig aannamebeleid vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

1.4.2 Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie.

Beoogde resultaten

- Het aantal Voortijdig School Verlaters (VSV'ers) in de regio Vallei daalt tot 2025 met 1,5%.
- Het relatief schoolverzuim bedraagt maximaal 2% van het aantal leerplichtigen.

Toelichting

Het aantal voortijdige schoolverlaters (VSV) in de regio Vallei is voor het schooljaar 2023-2024 1,97% (landelijk 2,29%). Het relatief schoolverzuim in Wageningen bedraagt in het schooljaar 2023-2024 1,4% (60 wettelijke verzuimleerlingen op 4.473 leerplichtigen).

Wat hebben we bereikt?

1.4.3 Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 2).

Beoogde resultaten

- Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid.

Toelichting

Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid. Het Groene Wiel ondersteunt alle basisscholen in Wageningen en werkt projectmatig samen met het Pantarijn. In het schooljaar 2022/2023 hebben 319 klassen van de basisscholen meegedaan, in het schooljaar 2023/2024 hebben 296 klassen deelgenomen aan een activiteit. Het is niet met zekerheid te zeggen wat de oorzaak is van de lichte daling. De druk op het onderwijs en het lerarentekort kunnen hierin een factor zijn. Het Groene Wiel probeert hier op in te spelen door het aanbod van gastlessen op school te verruimen, dat leerkrachten ontlast.

Wat hebben we bereikt?

1.4.4 Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar.

Beoogde resultaten

- De vervoerder verduurzaamt zijn wagenpark. Op het totaal van de kilometers passend vervoer schooljaar 2023/2024 wordt 10% met Euro-6, 40% met Groen gas (Biogas) en 50% met Elektrisch/Waterstof uitgevoerd.

Toelichting

In het schooljaar 2023-2024 zijn 122 leerlingen met een taxibus vervoerd. Dat is een forse stijging van dertien leerlingen ten opzichte van het schooljaar 2022-2023. In het schooljaar 2023-2024 reizen tien leerlingen met het openbaar vervoer. Zestien leerlingen maken gebruik van een Tegemoetkoming eigen vervoer. Twee leerlingen reizen met de E-bike. Twee leerlingen maken gebruik van de fietsvergoeding.

Op het totaal van de kilometers passend vervoer schooljaar 2023/2024 is 45,9% met Euro-6, 0% met CNG (compressed natural gas) en 54,1% met Elektrisch/Waterstof uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

1.4.5 Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel.

Beoogde resultaten

- De meerjaren-aanpak voor de verduurzaming en vernieuwing van de onderwijsgebouwen is vastgesteld en in uitvoering.
- Er is voldoende adequate capaciteit voor onderwijshuisvesting.
- Scholen hebben maatregelen genomen om hun schoolgebouw te verduurzamen.

Toelichting

De nieuwbouw van de Zwaneridder aan de Voorburglaan is in 2024 in gebruik genomen. De sloop van het middenbouw van de Haverlanden is gestart voor de nieuwbouw van de Margrietschool. De nieuwbouw start begin 2025. Met deze nieuwbouw komt er een oplossing voor capaciteitsproblemen bij deze scholen. De nieuwbouw van de Zwaneridder biedt ruimte voor kinderopvang en wordt een Integraal Kind Centrum. In beide schoolgebouwen komt een ruimte die beschikbaar is voor medegebruik door de wijk.

Met het schoolbestuur van de st. Jozefschool is een start gemaakt voor de voorbereiding van nieuwbouw of renovatie. Dit krijgt vervolg in 2025.

Schoolbesturen hebben geen gebruik gemaakt van de gemeentelijke subsidie voor energiebesparing bij het basisonderwijs. De regeling wordt daarom momenteel aangepast, in overleg met schoolbesturen.

Voor de huisvesting van de Internationale Schakelklas (ISK) is de huur verlengd met maximaal 3 schooljaren, om in deze tijd een duurzaam alternatief voor te bereiden.

Wat hebben we bereikt?

1.4.6 Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer schoolpleinen vergroend en alle schoolpleinen zijn openbaar toegankelijk (zie ook resultaten bij programma 2).

Toelichting

Ook in 2024 zijn er weer scholen gestart met het vergroenen van het plein, twee scholen hebben gemeentelijke subsidie hiervoor aangevraagd en groene pleinen gerealiseerd. Een groot deel van de scholen heeft hiermee gebruik gemaakt van de subsidieregeling.

Bij alle scholen is het plein of een deel van het plein, openbaar toegankelijk.

Wat hebben we bereikt?

1.4.7 Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen.

Beoogde resultaten

- Samenwerking onderwijs en jeugdhulp, één plan met betrokkenen (bijvoorbeeld onderwijzorgarrangement De Dijk, aansluiting school en thuis).

Toelichting

Er wordt samengewerkt tussen onderwijs en jeugdhulp. Bijvoorbeeld door: ondersteuningsteams op scholen, het samenwerkingsverband Kind Centraal met ongeveer 30 partijen en het onderwijzorgarrangement (oza) SBO de Dijk. Van deze oza hebben ongeveer tien kinderen gebruik gemaakt. Het gaat hierbij om een hulpvraag op school in combinatie met een hulpvraag thuis. Vanaf schooljaar 2024-2025 wordt breder ingezet om zo vroeg mogelijk te acteren, met de verwachting dat zwaardere vormen van jeugdhulp in de toekomst niet nodig zijn. Vaardigheden in een kleine setting worden geoefend om vervolgens zoveel mogelijk in de groep te oefenen.

Op drie basisscholen was er laagdrempelige ondersteuning beschikbaar vanuit het Startpunt, voor opvoeden opgroeivragen van ouders. Daarnaast stimuleerde en financierde de gemeente een orthopedagoog voor alle scholen die op afroep snel beschikbaar is voor ondersteuning van leerkrachten bij vragen over meervoudige problematiek (gedrag, sociaal emotioneel) in de klas. Dit goed lopende initiatief is vanaf schooljaar 2024-2025 gefinancierd door het samenwerkingsverband.

Wat hebben we bereikt?

1.4.8 Meer Thuisnabij, passend onderwijs.

Beoogde resultaten

- Zoveel mogelijk kinderen in Wageningen naar school.

Toelichting

Samen met schoolbesturen volgen we de ontwikkelingen naar inclusiever onderwijs en de consequenties voor onderwijshuisvesting.

Wat hebben we bereikt?

1.4.9 Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden.

Beoogde resultaten

- Alle kinderopvanglocaties en gastouders zijn gecontroleerd en er zijn maatregelen genomen bij eventuele onvolkomenheden (100%).

Toelichting

In 2024 zijn alle kinderopvanglocaties en gastouders (100%) gecontroleerd. Hierbij zijn 16 tekortkomingen geconstateerd. De betreffende organisaties hebben deze tekortkomingen in goed overleg met de gemeente aangepakt en opgelost. Eén organisatie is nog bezig om dit op te lossen omdat hier meer tijd voor nodig is.

Wat hebben we bereikt?

1.4.10 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Leerplicht
- Leerlingenvervoer
- Toezicht kinderopvang

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

1.5 Een leven lang sporten en bewegen

Wat wilden we bereiken?

Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen.

Wat hebben we bereikt?

1.5.1 Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen.

Beoogde resultaten

- Meer bewustwording, samenwerking en sportbevordering om drempels weg te nemen voor die mensen die niet vanzelfsprekend sporten.

Toelichting

Als gemeente zetten wij ons, in samenwerking met Sportservice en de Sportraad, in om sporten en bewegen voor iedereen toegankelijk te maken door middel van de inzet van buurtsportcoaches, leefstijlcoaches en vakdocenten bewegingsonderwijs. Wij ondersteunen initiatieven voor jong en oud, met en zonder beperking.

Zo zijn er in 2024 twee beweegkloko's geplaatst bij de Johan Frisoschool. In totaal staan er nu acht klike's in Wageningen verdeeld over verschillende basisscholen en één bij voetbalvereniging SKV. De SAM beweegklike bestaat uit een verrijdbare klike met inspirerend sport- en spel materiaal. Dankzij de combinatie van leuke materialen en bijbehorende spelkaarten kan er eindeloos gesport en gespeeld worden tijdens de pauzes of na school.

Voor ouderen is de Wageningse Wandeluitdaging in het leven geroepen: een 12-weeks wandelprogramma waarin inwoners op een toegankelijke manier werken aan hun gezondheid en het opdoen van sociale contacten. In totaal deden hier in 2024 44 deelnemers aan mee waarbij 100% van de deelnemers aangaf om in beweging te blijven na het programma. Daarnaast zijn er in samenwerking met Fysiotherapie Groothuis en Fysiocentrum Wageningen drie cursussen georganiseerd in het kader van valpreventie. Hier deden in totaal 49 inwoners aan mee. Valpreventie zet zich in om valletsel bij senioren te verminderen door effectieve interventies.

Daarnaast ondersteunen wij het platform Uniek Sporten, waarmee we sport en beweging voor mensen met een beperking beter toegankelijk maken. Via dit platform vinden inwoners passende sport- en beweegmogelijkheden, zodat ook zij actief kunnen deelnemen en genieten van een sportieve leefstijl.

Wat hebben we bereikt?

1.5.2 Van jongs af voldoende en vaardig bewegen.

Beoogde resultaten

- Kinderen leren zwemmen en blijven zwemvaardig.
- Kinderen maken kennis met het diverse (georganiseerde) sportaanbod in Wageningen.
- Scholen en kinderopvang bieden beweegactiviteiten aan.

Toelichting

Het zwembad hanteert een uitgebreide programmering, waarbij in de middag de focus ligt op zwemlessen voor kinderen. Daarnaast biedt de gemeente Wageningen inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid om deel te nemen aan de regeling 'Ik Zwem Mee'. Deze regeling is specifiek gericht op kinderen van 6 tot en met 12 jaar en stelt hen in staat om, tegen een minimale eigen bijdrage, zwemdiploma's A, B en C te behalen. Hiermee wordt bijgedragen aan de zwemvaardigheid en veiligheid van alle kinderen in de gemeente.

Verder vond in 2024 de 10e SAM School Olympiade plaats georganiseerd door Sportservice de Vallei. Meer dan duizend leerlingen komen hierdoor in aanraking met verschillende sport- en cultuurclinics. Er waren meer dan 30 Wageningse sportaanbieders aanwezig. Daarnaast waren er ook maatschappelijke partijen betrokken zoals de politie en het Rode Kruis.

Verder vond wederom de Dikke Banden Race plaats in Wageningen gelanceerd vanuit Annemiek van Vleuten. Een evenement voor kinderen tussen de 7 en 12 jaar om plezier in beweging te stimuleren.

Wat hebben we bereikt?

1.5.3 Een duurzame en functionele sportinfrastructuur.

Beoogde resultaten

- Sportaccommodaties worden breed en intensief gebruikt. De exploitatie van sportaccommodaties verbetert door hogere inkomsten (breder en intensiever gebruik) en lagere kosten (door functionele inzet, slimme spreiding en lagere energierekening).
- Een beweegvriendelijk ingerichte openbare ruimte, zodat sporten en bewegen hier vanzelfsprekend is.
- Herijkt sportbeleid in 2024.
- In 2024 zijn randvoorwaarden ondersteunend voor mogelijkheden van beoefenen van sport en cultuur in openbare ruimte.
- Het gebruik van sportvelden en binnensportaccommodaties is qua capaciteit geoptimaliseerd.
- Nieuw of gerenoveerd zwembad.
- Een goed geëxploiteerd zwembad.

Toelichting

Naar aanleiding van het onderzoek op Sportpark de Zoom met betrekking tot een efficiëntere veldverdeling van de sportvelden zijn de eerste wijzigingen doorgevoerd. Zo heeft Rugbyclub Wageningen vanaf eind juni 2024 een eigen veld en hebben WVV en SKV afspraken gemaakt over het delen van het hoofdveld van WVV als SKV daar behoefte aan heeft.

Op Sportpark Ketwich Verschuur en op Sportpark de Zoom zijn afgelopen zomer twee toplagen vervangen van kunstgrasvelden. Naar aanleiding van de toezegging van de raad in september 2023 is er bij beide velden gekozen voor een duurzaam mineral infill veld. Dit houdt in dat er alleen nog maar een klein laagje minerale infill wordt gebruikt.

In 2024 hebben wij locatie studie gedaan voor een nieuw zwembad waaruit drie locaties zijn overgebleven. In 2025 zullen deze drie locaties verder worden onderzocht om zo tot een definitieve locatie te komen.

Het zwembad heeft een volle programmering met overdag tijd voor allerlei maatschappelijke doelgroepen, in de middag zwemlessen en in de avonden ruimte voor de verenigingssport. Dit sluit aan bij de doelen die we hebben vanuit sport.

Wegens gebrek aan personele capaciteit is het niet gelukt om het sportbeleid te herijken in 2024. Het streven is om dit in 2025 te doen. Hier wordt de indeling van de openbare ruimte ook meegenomen.

Wat hebben we bereikt?

1.5.4 Er zijn voldoende ontspanningsmogelijkheden in Wageningen voor jongeren onder de 25, aansluitend op de regio.

Beoogde resultaten

- Onderzoeksrapport naar behoefte en aanbod op ontspanningsmogelijkheden voor jongeren en studenten.
- Aangepaste beleidsstukken, doelen, resultaten, opdrachten op basis van inzichten uit onderzoeksrapport.

Toelichting

Het doel is om in 2025 het onderzoeksrapport te voltooien.

1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Wat wilden we bereiken?

Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen.

Wat hebben we bereikt?

1.6.1 Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen (onderdeel cultuuractieplan).

Beoogde resultaten

- Alle kinderen maken kennis met kunst en cultuur op en rond de basisschool (cultuuractieplan).
- Naschoolse cultuureducatie wordt op scholen aangeboden door een netwerk van vakdocenten.

Toelichting

Alle 13 basisscholen hebben deelgenomen aan het Kunstmenu. Het Kunstmenu is een samenwerking van de Wageningse basisscholen, culturele aanbieders uit de regio en de gemeente Wageningen. Zeven basisscholen doen daarnaast ook mee met Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK 2021-2024).

Het naschools aanbod (EIGENWIJZER) is verder uitgebreid naar acht scholen en ook is de afstemming tussen de binnenschoolse- en buitenschoolse cultuureducatie verder verbeterd. Eigenwijzer heeft inmiddels een eigen website en een programmaboekje dat in de zomer van 2024 via alle scholen verspreid is. Hierin stond het complete Wageningse aanbod van activiteiten die kinderen tijdens de Kindercultuurzomer konden doen.

Wat hebben we bereikt?

1.6.2 Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een professionele theatervoorziening.
- Inwoners komen in aanraking met cultuur en culturele activiteiten.
- Inventarisatie van bestuurlijke wensen verbetering Junushoff.

Toelichting

In 2024 is theater Junushoff met een aantrekkelijk programma en vele sociaal culturele verhuringen bijzonder toegankelijk geweest. Vele bezoekers uit Wageningen en de regio wisten theater Junushoff te vinden. Kinderen traden op tijdens het einde van het schooljaar op in schoolmusicals en in de Kerstmusicals. Sempre Sereno speelde in juni weer diverse malen voor een uitverkochte Grote zaal. In diverse disciplines zijn professionele culturele optredens succesvol geweest. Evenals een aantal exposities en optredens in het Theatercafé. Ook de Wageningse Cultuurzomer trok in 2024 duizenden bezoekers met diverse onderdelen. Vele culturele activiteiten zijn met subsidie mogelijk gemaakt zoals 'Gluren bij de burens', Leeffestival, de Popronde en Kunst aan het Klompenpad waardoor vele inwoners in aanraking kwamen met kunst en cultuur.

Met theater Junushoff is in 2024 een nieuwe Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) overeengekomen. En is tot een noodzakelijke verhoging van de exploitatiesubsidie besloten. Op deze wijze is theater Junushoff toekomstbestendig.

Wat hebben we bereikt?

1.6.3 Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis.

Beoogde resultaten

- Inwoners hebben toegang tot een openbare bibliotheekvoorziening die invulling geeft aan de vijf wettelijke functies.
- Inwoners kunnen (waar mogelijk digitaal) kennis nemen van de geschiedenis van Wageningen.
- Inwoners kunnen gericht zoeken naar foto's, prenten en (bouw-)tekeningen in een beeldbank.
- Inwoners kunnen historische archieven raadplegen en hulp krijgen bij het doen van onderzoek.
- Lokaal nieuws en achtergrondinformatie is beschikbaar via de lokale media.
- We hebben een bijdrage beschikbaar gesteld voor de verbetering van de huisvesting van de Casteelse Poort op de huidige locatie.
- We hebben besloten hoe(veel) de gemeente Wageningen wil investeren in de verbetering van de huisvesting van de bibliotheek.

Toelichting

Door subsidiering van de openbare bibliotheek (BBLTHK Wageningen) hebben inwoners toegang tot de 5 wettelijke bibliotheek functies. In 2024 is besloten tot vernieuwing/verbouwing van de bibliotheek en hiervoor de benodigde financiële middelen vrij te maken (incidenteel en structureel). Het huidige pand is sinds 2003 min of meer onveranderd gebleven terwijl veel functies en partijen in het pand zijn toegenomen. Ook het IDO (Informatiepunt Digitale Overheid) is in 2024 voortgezet, evenals het Stadslab en de werkzaamheden van het Cultuurteam (cultuurcoördinatoren en cultuurontwikkelaars). De openingstijden van de bibliotheek zijn verruimd en het aantal bezoeken en bibliotheekleden is gestegen. Er is veel aandacht besteed aan het doorbreken van de cirkel van laaggeletterdheid. En het aantal bibliotheken op school is verder gestegen.

Door subsidiering van Museum De Casteelse Poort zijn permanente exposities en kortlopende tentoonstellingen over het verleden van Wageningen mogelijk gemaakt. Ook neemt het museum in 2024 deel aan het Kunstmenu en is het onderdeel van de Wageningse Cultuurzomer. Vanuit 'Wageningen aantrekkelijk' is voor de verbetering van de huisvesting een financiële bijdrage beschikbaar gesteld.

De studiezaal van het Gemeentearchief is het hele jaar op de gebruikelijke bezoekdagen open geweest. Het aantal bezoekers stijgt nog steeds. Op internet staat het archievenoverzicht met links naar inventarissen en zijn enkele indexen te raadplegen. Op de gemeentelijke website vertellen enkele pagina's de geschiedenis van Wageningen. Voor uitbreiding van digitale dienstverlening van het archief is geen budget beschikbaar. De medewerkers van het Gemeentearchief publiceren regelmatig historische artikelen in onder andere het tijdschrift Oud Wageningen.

RTV Rijnstreek, de lokale omroep van Wageningen, krijgt jaarlijks een bekostiging voor haar activiteiten. Via radio en tv besteden zij aandacht aan lokale onderwerpen.

Wat hebben we bereikt?

1.6.4 Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik).

Beoogde resultaten

- Actieve cultuurmakers worden gestimuleerd om samen onze cultuursector naar een hoger plan te brengen, waaronder het vinden van voldoende ruimte en landelijke subsidies voor innovatieve projecten.
- In de Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen wordt meer samengewerkt.
- Vastgestelde vastgoednota dat huisvesting voor cultuurbeoefening en maatschappelijke gebruikers randvoorwaardelijk mogelijk maakt.
- Minimaal één (nieuwe) locatie voor cultuurbeoefening gerealiseerd in 2025 (broedplaats).
- Een vastgestelde subsidieregeling gericht op multifunctioneel gebruik van ruimten voor cultuurbeoefening.
- In 2024 zijn randvoorwaarden ondersteunend voor mogelijkheden van beoefenen van sport en cultuur in openbare ruimte.

Toelichting

De cultuurontwikkelaars en cultuureducatiecoördinatoren zijn bevoegen aan het werk als cultuurteam. Een van de resultaten uit die samenwerking is de Urban Arts leerlijn en de samenwerking binnen festival Aan Hogerwal. Voor deze samenwerking werd succesvol subsidie aangevraagd bij het fonds voor de cultuurparticipatie.

In de zomer van 2024 is door het cultuurteam gestart met de 'Cultuurwerkplaats' in de voormalige school de Zwaneridder aan de Arboretumlaan. Hier zijn een aantal lokalen en de voormalige 'Ridderzaal' tijdelijk betaalbaar beschikbaar voor allerlei culturele activiteiten en als werk- en lesruimte inzetbaar. Vele culturele partijen hebben al gebruik gemaakt van de Cultuurwerkplaats en de verhuur van ruimten stijgt nog steeds. De Cultuurwerkplaats fungeert als culturele broedplaats.

In de 'Cultuurvallei' zijn zes werkgroepen, gevuld met vertegenwoordigers van culturele instellingen uit de gehele regio, bezig met het maken en uitvoeren van plannen die de sector verbinden en versterken (met subsidie van provincie Gelderland). Een van de projecten heet Erfgoedtour. Hiermee kunnen erfgoedorganisaties zoals museum Casteelse Poort eenvoudig mediatours aanbieden. Wageningen trekt samen met Ede op in de cultuurregio Ede-Wageningen, waarmee extra (landelijke) middelen kunnen worden aangetrokken om blijvend te investeren in de sector.

In 2024 is de Strategische Vastgoednota vastgesteld die in 2025 zal worden uitgevoerd. Eén van de beslispunten is realisering van een culturele broedplaats.

Wat hebben we bereikt?

1.6.5 Er zijn voldoende ontspanningsmogelijkheden in Wageningen voor jongeren onder de 25, aansluitend op de regio.

Beoogde resultaten

- Onderzoeksrapport naar behoefte en aanbod op ontspanningsmogelijkheden voor jongeren en studenten.
- Aangepaste beleidsstukken, doelen, resultaten, opdrachten op basis van inzichten uit onderzoeksrapport.

Toelichting

Het doel is om in 2025 het onderzoeksrapport te voltooien.

Wat hebben we bereikt?

1.6.6 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). In deze wet wordt geformuleerd welke vijf functies een openbare bibliotheekorganisatie heeft:
 - Kennis en informatie ter beschikking stellen
 - Ontwikkeling en educatie bieden.
 - Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
 - Ontmoeting en debat organiseren
 - Kennis laten maken met kunst en cultuur

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

In 2024 zijn de wettelijke taken uitgevoerd.

1.7 Een veilige en leefbare woon-werk- en ondernemingsomgeving

Wat wilden we bereiken?

Het creëren en behouden van een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving in Wageningen.

Wat hebben we bereikt?

1.7.1. We pakken ondermijning preventief, en indien nodig repressief aan.

Beoogde resultaten

- Bewustwording inwoners en ondernemers vergroten door minimaal tien communicatie-uitingen per jaar te doen over diverse onderwerpen van ondermijning.
- Er zijn tenminste vier integrale controles uitgevoerd.

Toelichting

- Er zijn vier integrale controles uitgevoerd. Onder andere op het bedrijventerrein de Nude, illegale prostitutie, op smartshops en op horeca.
- In 2024 heeft de burgemeester een bedrijfspand gesloten omdat de politie hier grote hoeveelheden verboden middelen heeft aangetroffen. Het pand is, op basis van het geldende 13b Opiumwet beleid, voor zes maanden gesloten geweest.
- We hebben verschillende bewustwordingsacties georganiseerd uiteenlopend van uitingen op onze sociale media kanalen tot een 'lokbus' en een 'lokpand' om bewoners bewust te maken van drugscriminaliteit. Ook was er een campagne voor ene veilige buurt met het doel om inwoners bewust te maken van signalen van onveiligheid zoals criminaliteit en waar ze deze signalen kunnen melden.

Wat hebben we bereikt?

1.7.2. Zorg en veiligheid door ontwikkelen naar niveau zoals voorgesteld door VNG.

Beoogde resultaten

- Er is een opschalingsmodel ter voorkoming van escalatie naar standaard VNG.
- Er is passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare personen waaronder personen met verward gedrag.
- Inwoners voelen zich veilig in hun wijk.

Toelichting

- Uit de veiligheidsmonitor 2023 komt naar voren dat 86 procent van de inwoners in Wageningen zich veilig voelen in hun wijk.
- Er zijn processen gemaakt en uitgeschreven voor onder meer het tijdelijk huisverbod, aanpak meldingen niet-acute zorg en nazorg ex-gedetineerden.
- Voor de integrale samenwerking in de wijken/buurtten is de notitie 'Leefbaarheid, Veiligheid & Zorg, Een integrale wijk- en buurtgerichte aanpak' het vertrekpunt. Hieraan gekoppeld is een jaarplan 2023/2024 opgesteld met de volgende drie thema's:
 - 1. Versterken en uitbreiden samenlevingsopbouw door inzet van opbouwwerk.
 - 2. Professionaliseren van de samenwerking en verder ontwikkelen van de integrale wijk- en buurtgerichte aanpak.

- 3. Meer inzet op preventief werken. Thema's 1 en 2 zijn lopende of al afgerond. Hier gaat het onder meer om de pilot opbouwwerk in De Buurt en versterken van het jongerenwerk. Op punt 3, meer inzet op preventief werken, zal in 2025 meer de focus komen.
- Er vond in 2024 een professionaliseringslag plaats binnen de samenwerking tussen de organisaties. Op onder meer de volgende punten is ingezet:
 - 1. Er zijn afspraken gemaakt over het delen van gegevens binnen de wijkteams. Er heeft ook een netwerkbijeenkomst op dit onderwerp plaatsgevonden.
 - 2. Het actief betrekken van de ggz-instellingen bij de lokale samenwerking was een belangrijk doel in 2024. Hier is een eerste aanzet toe gezet door onder meer het betrekken van Pro Persona en RIBW in de wijkteams.
 - 3. Er is actief gekeken naar de op- en afschaling van casuïstiek binnen het wijkteam.
- Het project WijkGGZ, dat van start zou gaan in 2024, is niet haalbaar gebleken en zal niet worden voortgezet in de vorm zoals voorgesteld. In 2025 zal verder worden gekeken of en op welke manier hier invulling aan zal worden gegeven.
- Verder is er gestart met toepassing van de ABCD-aanpak. Dit is een aanpak gericht op het versterken van gemeenschappen. Het vraagt een andere manier van denken van de professionals die niet zozeer gericht is op problemen, maar meer op mogelijkheden. Een eerste wijkteam is hier al op getraind.
- Het AVE-model, een op- en afschalingsmodel voor aanpak voorkoming escalatie, is nog in ontwikkeling. In 2024 is er de basis gelegd binnen de organisaties en de samenwerkende organisaties, door rollen meer helder te krijgen en de verbinding tussen zorg en veiligheid te verbeteren.
- Op regionaal niveau is de samenwerking op zorg en veiligheid verder versterkt.

Wat hebben we bereikt?

1.7.3. We stimuleren de onderlinge verdraagzaamheid in overlastdossiers.

Beoogde resultaten

- Overlastmeldingen behandelen we zoals vastgesteld in de beleidsregels aanpak woonoverlast.
- We overleggen in de Stuurgroep Veilig Uitgaan met de horeca, politie en omwonenden.
- We maken onze organisatie bewust van het bestaan van polarisatie en radicalisering.
- We stimuleren een fijne leefomgeving tussen studentenverenigingen en omwonenden.

Toelichting

- We hebben in 2024 geen meldingen gehad in het kader van de Wet aanpak woonoverlast.
- We hebben vier keer een overleg veilig uitgaan georganiseerd. Het convenant 'Veilig Uitgaan' is positief geëvalueerd.
- Er zijn drie trainingen voor medewerkers georganiseerd op het thema polarisatie en radicalisering.
- We hebben verschillende overleggen begeleid tussen studentenverenigingen en omwonenden.

Wat hebben we bereikt?

1.7.4. Inwoners en ondernemers zich bewust van de gevaren van digitale criminaliteit. Daarnaast zijn we als organisatie voorbereid op een cyberaanval.

Beoogde resultaten

- In ieder geval drie preventieve acties organiseren gericht op de doelgroepen jeugd, ouderen en ondernemers. Daarnaast organiseren we een keer de week van de digitale veiligheid. Als organisatie trainen en oefenen we op cyberveiligheid.

Toelichting

- We hebben vier keer voorlichting gegeven aan onze oudere inwoners door middel van een cyberbingo.
- We hebben, in samenwerking met de bibliotheek, twee keer Hackshield georganiseerd voor basisschoolleerlingen. De bibliotheek heeft dit vervolgens zelfstandig opgepakt en organiseert dit vaker.
- We hebben als organisatie één crisisoefening gedraaid met als thema cyberveiligheid.

Wat hebben we bereikt?

1.7.5 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Uitvoeren burgemeestersbevoegdheden voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid op grond van de Gemeentewet.
- Uitvoeren taken crisisbeheersing op grond van de Wet op de veiligheidsregio's.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

De wettelijke taken zijn in 2024 uitgevoerd.

Algemene informatie programma 1

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 1 Wageningen sociaal:

- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezin
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Bijstandsuitkering
- Lopende re-integratievoorzieningen
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement
- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Voortijdige schoolverlaters
- Niet-sporters
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstal
- Geweldsmisdrijven
- Diefstal uit woning
- Vernieling en beschadiging

Zie hiervoor ook de bijlage Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader maatschappelijke ontwikkeling

Wet- en regelgeving:

- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 Wageningen
- Verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning Wageningen 2024
- Re-integratieverordening Participatiewet Wageningen 2023
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022
- Verordening individuele inkomenstoeslag 2016
- Verordening tegenprestatie Wageningen 2015
- Verordening handhaving inkomensvoorzieningen Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022
- Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Wageningen (2010)
- Nadere regels jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning Wageningen 2024
- Financieel besluit jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet Wageningen 2023

- Beleidsregels terug- en invordering, aflossing, verrekening en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Wageningen 2023
- Beleidsregels studietoelage gemeente Wageningen 2022
- Beleidsregels Wet Taaleis Participatiewet gemeente Wageningen 2023
- Beleidsregels stimulering parttime werk gemeente Wageningen 2024
- Beleidsregels uitstroompremie Wageningen 2023
- Beleidsregels vermogen in eigen woning en krediethypotheek
- Beleidsregels Inburgering Gemeente Wageningen 2022
- Beleidsregel landelijke toegankelijkheid beschermd wonen Valleiregio 2022
- Beleidsregels bijzondere bijstand voor legeskosten verblijfsvergunningen en naturalisatie 2024

Beleidsstukken:

- Visie Kind Centraal
- Uitvoeringsplan Noodopvang Nieuwe Wetters, BW-besluit 12-01-2010
- Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
- Praktisch afsprakenkader Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Valleiregio 2015
- Beleidskader Samen Wageningen (2017)
- Uitvoeringsplan Wet Inburgering 2021
- Regiovisie Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de Valleiregio 2024 tot en met 2029
- Visie op de maatschappelijke opvang Valleiregio, 2021 'Zo zelfstandig mogelijk wonen'
- Visie Toekomst Herdenken, Vieren en Agenderen van Vrede en Veiligheid 2021
- Regiovisie centraal Gelderland : Samenwerking en opdrachtgeverschap Jeugd, Wmo, Beschermd Wonen (december 2021)

Beleidskader onderwijs

Verordeningen:

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wageningen, 2015
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer Wageningen, 2022
- Verordening financiële en materiële gelijkstelling onderwijs Wageningen, 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid, 1999

Beleidsnota's:

- Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs, 2012
- Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wageningen, 2020
- Beleidsregels Handhaving Kinderopvang Wageningen, 2019
- Visie Kind Centraal, 2016
- Groen Integraal Huisvestingsplan Wageningen, 2020
- Intentieovereenkomst 'Het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie', 2022

- Samenwerkingsovereenkomst eenduidig aannamebeleid primair onderwijs Wageningen, 2024

Beleidskader sport

Beleidsnota's:

- Nadere regels subsidiëring exploitatie-, onderhoud- en beheertaken door verenigingen en stichtingen als zelfwerkzaamheid voor de gemeentelijke zaalsportaccommodaties in Wageningen (2020).
- Beleidsnota 'Wageningen Sport!' (2012).

Beleidskader cultuur

Beleidsnota's:

- Cultuurnota 2014 en verder- Samen werken aan cultuur (2013)
- Cultuuractieplan Cultuur verbindt (2021-2024)
- Uitgangspunten toetsing en handhaving Delftse schoolpanden Hoogstraat (1996)
- Dakvlakkenbeleid (2000)
- Archeologienota (2004)
- Herstel van de kwaliteit van de Delftse Schoolpanden rondom de Markt (2008)

Beleidskader veiligheid

Verordeningen:

- Algemene Plaatselijke Verordening Wageningen 2024
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (1997)

Beleidsnota's:

- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 Gemeente Wageningen
- Piketregeling rampbestrijding gemeente Wageningen 2023
- Beleidsplan Veiligheidsregio 2025-2026
- Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 Politie Oost-Nederland
- Bibob beleid Wageningen 2022
- 13b Opiumwet beleid Wageningen 2022
- Beleidsregels wet aanpak Woonoverlast Wageningen 2021
- Uitvoeringsplan integrale veiligheid 2025 -2026
- Handhavingsuitvoeringsplan 2025-2026
- Plan van aanpak ondermijning 2025

Convenanten:

- Veilig Uitgaan
- Buurtbemiddeling
- Buren/besturen gezelligheidsverenigingen

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)

VGGM is een complete hulpverleningsorganisatie voor Brandweer en Volksgezondheid (ambulancehulpverlening en GGD) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden. Voor de uitvoering van de brandbestrijding en risicobeheersing werken we samen in regionaal verband op basis van een gemeenschappelijke regeling.

Regio Foodvalley

Betreft een samenwerkingsverband van acht gemeenten waar ambtelijke en bestuurlijke afstemming en voorbereiding plaatsvinden op vele terreinen.

Modulair gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland

Betreft een samenwerking van elf gemeenten. Gemeenten kunnen per module besluiten of zij willen deelnemen. Wageningen neemt deel aan de Module inkoop en contractmanagement voor jeugdhulp (individuele voorzieningen) en maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen). Wageningen neemt deel aan de module Regionale Facilitering Zorg en bestaat voornamelijk uit facilitering van het regiosecretariaat, regionaal advies Jeugd en bijbehorende projecten, zoals het Regionaal Uitvoeringsplan Jeugd

Valleihopper

De Valleihopper draagt zorg voor het (contract-)beheer van het Vraagafhankelijk Vervoer. De Valleihopper is ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling BVO Valleihopper. De gemeente Barneveld is de coördinerende gemeente.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

- Gemeente Ede. Uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz): Betreft samenwerking van de uitvoering van de taken op het gebied van de Bbz.
- Gemeente Ede en de gemeente Wageningen hebben samen het gepland routevervoer ingekocht en dragen samen zorg voor het contractbeheer en de kwaliteitsbewaking.
- Wageningen 45. De gemeente Wageningen subsidieert de stichting W45 voor de realisatie van de activiteiten op 4 en 5 mei en activiteiten het hele jaar door. De toekomstvisie herdenken, vieren en agenderen van vrede en vrijheid 2021-2025 (2021) is hierbij leidend.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil 2024
Lasten	-77.198	-82.805	-80.283	2.522
Baten	28.499	31.162	29.915	-1.247
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-48.699	-51.643	-50.368	1.274
Stortingen	-665	-687	-797	-110
Onttrekkingen	5.496	2.689	2.503	-185
Mutaties Reserves	4.831	2.002	1.706	-295
Resultaat na reservemutaties	-43.868	-49.641	-48.662	979

Exploitatie	Realisatie 2024				Saldo
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrek.	
1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht	-	-	-	-	-
1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	-63.860	27.850	-687	1.897	-34.800
1.3 Vrijheid en internationale samenwerking	-656	-	-	-	-656
1.4 Onderwijs en kinderopvang	-4.773	831	-110	274	-3.778
1.5 Een leven lang sporten en bewegen	-3.559	1.116	-	229	-2.214
1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	-3.896	116	-	103	-3.677
1.7 Een veilige en leefbare woon-,werk- en ondernemingsomgeving	-3.538	1	-	-	-3.537
Gerealiseerd resultaat	-80.283	29.915	-797	2.503	-48.662

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
110.00 Openbare orde en veiligheid	-205	-185	20
120.00 Brandweezorg	-2.973	-2.932	41
120.20 Rampenbestrijding	-459	-420	38
420.00 Openbaar basisonderwijs	-47	-53	-6
421.00 Bijzonder basisonderwijs	-125	-114	11
430.00 Openbaar speciaal basisonderwijs	-10	-11	-0
450.00 Onderwijshuisvesting	-2.171	-2.129	42
480.00 Gemeenschapp. baten en lasten onderwijs	-1.255	-1.240	15
510.00 Openbaar bibliotheekwerk	-1.202	-1.203	-1
511.10 Vrede- en ontwikkelingssamenwerking	-687	-656	31
530.00 Sport	-2.650	-2.443	207
540.00 Bevordering kunst en cultuur	-2.071	-2.089	-18
541.00 Musea	-60	-56	4
541.20 Oud Archief	-157	-164	-7
580.00 Mediabeleid	-36	-33	3
610.00 Samen Wageningen	-5.104	-4.939	165
625.00 Beleidsdomein ondersteunen van vrijwilligerswerk	-6	-5	1
625.20 Beleidsdomein gehandicapten	-26	-6	21
625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid	2.309	2.642	333
625.40 Beleidsdomein ondersteunen van mantelzorg	-95	-60	35
625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid	-347	-247	100
625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid	-1.783	-1.677	106
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	-316	-235	81
626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein	-3.108	-3.087	21
626.20 Burgerkracht en innovatie	-371	-335	36
626.30 Werkgelegenheid	-2.287	-1.765	522
626.31 WSW	-3.669	-3.564	105
626.60 Individuele ondersteuning	-20.288	-21.495	-1.207
626.70 Sociale zekerheid	2.681	3.035	354
626.81 Armoedebestrijding	-4.697	-4.507	190
650.00 Kinderopvang	-427	-396	31
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-51.643	-50.368	1.274
450.00 Onderwijshuisvesting	164	54	-110
530.00 Sport	357	229	-128
540.00 Bevordering kunst en cultuur	65	65	-
610.00 Samen Wageningen	146	146	0
625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid	43	43	-
625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid	70	70	-
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	96	38	-58
626.81 Armoedebestrijding	951	951	-
650.00 Kinderopvang	110	110	-
Mutaties reserves	2.002	1.706	-295
Resultaat na reservemutaties	-49.641	-48.662	979

Programma 2 Wageningen Fysiek

Waarom dit programma?

Voor de gemeente Wageningen staat voorop dat onze leefomgeving groen, duurzaam en toekomstbestendig is voor onze inwoners en onze organisaties voor nu en later.

Wonen

De druk op de woningmarkt is onverminderd hoog. De woningbouwopgave richt zich op het realiseren van ongeveer 3.500 nieuwe woningen in Wageningen tot 2040. Daarbij ligt de focus op 3.000 woningen tot 2030. Er zijn in 2024 een aantal (planologische) mijlpalen behaald. Zo is het afsprakenkader, inclusief de woningprogrammering, van De Dreijen (fase 2) vastgesteld, is de Menzislocatie aangekocht en is de BOPA-aanvraag gestart voor Vadapark. Verder zijn er juridisch-planologische procedures gestart of doorlopen voor een aantal woningbouwprojecten. Ook zijn er in 2024 aan de Marijkeweg 350 studentenwoningen opgeleverd.

Om de woningbouwopgave te kunnen realiseren, zijn de in 2022 vastgestelde zoekgebieden voor woningbouwlocaties vastgesteld in de Visie Bebouwde Kom. De zoekgebieden hebben nu definitief een plek in de ruimtelijke ontwikkeling van Wageningen voor de komende jaren. Voor een aantal locaties is de verdere voorbereiding gestart, waaronder de locatie Menzis. De verkenning van de andere locaties, onder andere Oksel en Entree van Wageningen, is gestart. Daarnaast zijn ook andere instrumenten uitgewerkt om de woningbouw te versnellen en op te hogen. De herijking van de woningmarktstrategie vastgesteld, met hierin een nieuw toetsingssysteem en volkshuisvestelijk kader. Er is een onderzoek opgestart naar een vereveningsfonds sociale woningbouw en is het Programma Kostenverhaal (ter vervanging van de Nota Bovenwijkse Voorzieningen) in voorbereiding. Ook is het splitsingsbeleid van woningen vastgesteld.

De vergrijzing is een van de belangrijkste oorzaken van de huishoudensgroei voor de komende jaren. Uitgangspunt is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig wonen in een passende woning. In 2024 is samen met de woon(zorg)partners een gezamenlijke woonzorgvisie en uitvoeringsagenda opgesteld. Daarin is aandacht voor voldoende nultredenwoningen en het geclusterd en zorggeschikt wonen. Realisatie vindt plaats in zowel bestaande bouw als nieuwbouw. In 2024 is het (tweejaarlijkse) onderzoek gedaan van de woonbehoeften op basis van demografische ontwikkeling. De uitkomst van dit onderzoek komt in grote lijnen overeen met de vastgestelde woningbouwopgave. Ten behoeve van betaalbaarheid van woningen zijn er prestatieafspraken gemaakt met de Woningstichting over de realisatie van de benodigde 814 sociale huurwoningen tot 2030. Er zijn inmiddels 136 sociale huurwoningen gerealiseerd. De nieuwe woningmarktstrategie zet in op 70% betaalbaarheid per plan. In de plannen van komende projecten Duivendaal, Vadapark, Kolkakkerweg en De Dreijen zijn ook betaalbare woningen, waaronder sociale huur, opgenomen.

In het kader van de wet goed verhuurderschap en de wet betaalbare huur is het gemeentelijk meldpunt uitgebreid en daarnaast zijn voorbereidingen gestart met de instelling van een huurteam.

Klimaat, groen en energietransitie

Ook de energietransitie, klimaatadaptatie en een versterking van de biodiversiteit zijn vraagstukken met een forse ruimtelijke impact en dit vraagt om een integrale benadering. De Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030-2040 vormt de leidraad voor het Wageningse klimaatbeleid. Een groot deel van de Wageningse CO2 uitstoot is toe te schrijven aan de gebouwde omgeving: woningen, bedrijven en instellingen. Om de klimaatdoelen te halen moet de verduurzaming van de gebouwde omgeving versnellen. Hiervoor werken we samen met onze lokale (klimaat)partners en inwoners, met regio, provincie en rijk, aan projecten en beleidsinstrumenten. Daarbij hebben we extra aandacht voor inwoners met een laag inkomen, zodat iedereen mee kan doen aan de energietransitie. De resterende energievraag moet duurzaam ingevuld door onder andere lokale duurzame opwek van energie. Waarbij de beperkte netcapaciteit en schaarse ruimte een uitdaging vormen.

Wageningen zet in op een groene en biodiverse leefomgeving. De biodiversiteit is wereldwijd afgenomen. In Wageningen willen we dit op lokaal niveau omkeren en werken aan een toename van de biodiversiteit. Hiervoor is in 2024 het biodiversiteitsplan verder uitgewerkt en bijna afgerond. Het bomenbeleidsplan is in 2024 vastgesteld en het bestuur van het Landschapsfonds is aan het werk om initiatieven die de landschappelijke, natuur- cultuur- en recreatiewaarde verbeteren, te ondersteunen.

We vinden het belangrijk dat groen en natuur in het buitengebied en de stad met elkaar verbonden is. Nieuwe bebouwing in onze stad willen we natuurinclusief uitvoeren. Het omgaan met klimaatverandering vraagt van ons een andere manier van omgaan met onze leefomgeving. Dit betekent vergroening van de stad en het anders omgaan met ons watersysteem.

Toekomstbestendige leefomgeving

Naast een groene leefomgeving hebben we gewerkt aan een toekomstbestendige leefomgeving. Er is een continue druk op onze ruimte. We willen dat onze inwoners prettig, veilig en gezond kunnen wonen, werken en recreëren. Onze stad kent ook een rijk verleden en dit is zichtbaar. Cultuurhistorie houden we zichtbaar en vieren we. De focus voor cultuurhistorie lag in 2024 voornamelijk op advisering bij vergunningvragen en verduurzaming van monumenten. Tevens zijn we in 2024 gestart met de voorbereidingen voor het programma Erfgoed.

Voedsel

Ook de voedseltransitie is een speerpunt van de gemeente. In 2024 hebben we verdere stappen gezet in de uitvoering van onze Voedselagenda 2021-2030 met de titel 'Wageningen Eet Duurzaam, Gezond en Samen'. Dit deden we door de productie en consumptie van duurzaam geteeld voedsel uit de regio te vergroten, de voedselomgeving van scholen en wijken gezonder te maken, voedselverspilling tegen te gaan en in te zetten op meer plantaardige eiwitten bij boeren, horeca en consumenten. Hierin werken we nauw samen met Wageningse inwoners, bedrijven, de vakgroep WUR, en met andere gemeenten in de Regio Foodvalley en de landelijke overheid.

Economie en Binnenstad

In de Wageningse economische structuur zijn de verschillende onderdelen met elkaar vervlochten: MKB, kenniseconomie, de binnenstad met zijn horeca en detailhandel en toerisme & recreatie. In 2024 hebben we samen met ondernemers en organisaties uit de stad een economische visie 'op de weg naar een impact economie' opgesteld. Dit hebben we gedaan door intensieve samenwerking met de ondernemers. Bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten waarin bijna 100 ondernemers en vertegenwoordigers van bedrijven en instellingen hun visie hebben gegeven op de economie van de toekomst. Ook hebben ondernemers het proces begeleid door deelname aan klankbordgroep van de visie en uitvoeringsprogramma Economie. We blijven investeren in waardevolle (regionale) samenwerkingen zoals de KennisAs en verstevigen opgebouwde relaties met ondernemers. Wij spreken regelmatig met ondernemersorganisaties als WOC en SOW en zijn actief deelnemer van de Wageningen Economic Board (WEB). Er hebben in 2024 veelvuldig bedrijfsbezoeken plaatsgevonden. Vooruitlopend op de uitvoeringsagenda zijn in 2024 al de eerste stappen gezet om de doelen van de visie te concretiseren en realiseren. De aandacht van onze economie richt zich steeds meer op sociale aspecten en circulariteit en op een duurzame groei van de economie. We werken hiervoor intensief samen met de (buur-/regio-) gemeenten en de Economic Board in de regio FoodValley.

In de binnenstad hebben we in 2024 verder gewerkt aan de voorbereiding van de plan- en contractvorming voor de projecten Stadsgracht en Vrijheidskwartier en is het haalbaarheidsonderzoek gestart voor een gebouwde parkeervoorziening. We hebben bovendien een programmamanager binnenstad aangesteld om te zorgen dat de projecten in de binnenstad in afstemming met elkaar goed doorlopen.

Mobiliteit

Voor het functioneren van de stad Wageningen is het belangrijk dat mensen zich comfortabel en veilig kunnen verplaatsen en verblijven. De groei van Wageningen (en de regio) zorgt voor een toenemende druk op het mobiliteitssysteem. De regionale verstedelijkingsstrategie is een kader waarbij het over groei in balans gaat. In 2024 is de Visie Bebouwde Kom en daarmee het strategisch mobiliteitsbeleid vastgesteld. We zetten in op een mobiliteitstransitie. We geven voorrang aan schone manieren van vervoer die zo min mogelijk ruimte innemen en richten de bebouwde kom zo in dat Wageningers vanaf 8 jaar zelfstandig en veilig deel kunnen nemen aan het verkeer. De manier waarop de infrastructuur en wijken zijn ingericht is ook van belang voor de gezondheid van de inwoners van Wageningen. Hoe meer er gelopen en gefietst wordt, hoe beter dit is voor de gezondheid, het klimaat, de leefomgeving en de sociale interactie. Goede openbaarvervoervoorzieningen dragen hier ook aan bij. We verwachten met een aantal mobiliteitshubs, deelmobiliteit en parkeren op afstand een verdere bijdrage aan de mobiliteitstransitie te kunnen leveren. In het omgevingsprogramma mobiliteit geven we hier in 2025 verdere invulling aan.

Beoogd maatschappelijk effect

Voor programma 2 Wageningen Fysiek zijn voor 2024 bij de volgende onderwerpen ambities vastgesteld:

- 2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit
- 2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat
- 2.3 Een groene en bio-diverse leefomgeving
- 2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving
- 2.5 Klimaatneutraal in 2030-2040
- 2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving
- 2.7 Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning
- 2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen wilden we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten heeft het opgeleverd?

2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit

Wat wilden we bereiken?

Wageningen wil dat de infrastructuur in Wageningen en het gebruik hiervan zo is dat mobiliteit op een duurzame wijze bijdraagt aan een goed functionerende economie, gezondheid, verkeersveiligheid en sociale participatie.

Wat hebben we bereikt?

2.1.1 Goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten, 'inclusief' voor alle inwoners en bezoekers.

Beoogde resultaten

- In 2024 is er een Omgevingsprogramma mobiliteit. Met onder andere:
 - Doelstellingen omvang benodigde mobiliteitstransitie en maatregelen hoe deze transitie te bereiken.
 - Beleid voor deelmobiliteit en hubs.
 - Beleid voor autoluwe wijken en buurten.
 - (Nieuwe/vastgestelde) doelen en subdoelen worden in begroting 2025 verwerkt.
- Stimuleren lopen door middel van goede, aantrekkelijke en toegankelijke looproutes en door aantrekkelijke verblijfs-/voetgangersgebieden.
- Bevorderen fiets door goede fietsroutes binnen Wageningen en naar omliggende gemeenten. Conform de update fietsnetwerkaart netwerkvisie (2023).
- Samen met regio Foodvalley en provincies wordt gewerkt aan hoogwaardig openbaar vervoer.
- We monitoren jaarlijks de ongevallen en verkeersslachtoffers (doel: in 2026 gebeuren er ten opzichte van 2019 minder ongelukken en vallen er minder verkeersslachtoffers in het verkeer in de stad).
- Educatie, voorlichting en handhaving ter voorkoming van ongevallen (in samenwerking met regio Foodvalley).

Toelichting

Omgevingsprogramma mobiliteit

De Visie bebouwde kom, en daarmee het strategisch mobiliteitsbeleid is in 2024 vastgesteld. De werkzaamheden voor het Omgevingsprogramma zijn gestart. Voor de benodigde bereikbaarheidsanalyse en de studie naar 30 km per uur hebben we het regionaal verkeersmodel nodig. Oplevering van het verkeersmodel is herhaaldelijk uitgesteld tot 2025. In 2024 was ook het inwonersberaad over mobiliteit in voorbereiding. Dit inwonerberaad levert ook input voor het Omgevingsprogramma Mobiliteit.

Stimuleren lopen door goede looproutes en aantrekkelijk verblijfsgebieden

In het Binnenveld is het gebied waar alleen motorvoertuigen mogen rijden met een ontheffing vergroot met delen van de Kanaalweg en Slagsteeg. Hierdoor zijn meer wegen aantrekkelijker en veiliger geworden voor fietsers en wandelaars. Samen met onze buurgemeenten is gerealiseerd dat bij wegwerkzaamheden aan het hoofdwegennet (bijvoorbeeld aan de rondweg Veenendaal) de navigatiesystemen geen alternatieve routes voor het doorgaand autoverkeer via het Binnenveld aanbieden.

Met input van 465 inwoners zijn de looproutes in Wageningen in beeld gebracht en is een concept-looprouthenetwerk gedefinieerd. We verwerken dit concept in het Omgevingsprogramma Mobiliteit. Als gemeente nemen we deel aan het Nationaal Masterplan Lopen en zijn we partner van het Platform ruimte voor lopen.

Bij de herinrichting van de Churchillweg is veel aandacht gegeven aan toegankelijkheid. Zo is op het trottoir geleidemarkering voor blinden en slechtzienden aangelegd, bushaltes zijn conform de laatste normen voor toegankelijkheid gerealiseerd.

Bevorderen fiets door goede fietsroutes

Een groot deel van de Churchillweg, onderdeel van het Pico Bello Pad, is heringericht als fietsstraat en in 2024 opengegaan. Met de herinrichting van het tweede deel Churchillweg is gestart. Op het kruispunt Nieuwe Singel – Agro Businesspark is de voorrangssituatie aangepast. De fietsroute heeft nu voorrang op het autoverkeer. Ook is een voetpad aangelegd voor voetgangers tussen de bushalte en het Business & Science Park Wageningen (BSPW).

(Hoogwaardig) openbaar vervoer

De reistijd voor lijn 303 tussen station Ede-Wageningen en Wageningen is korter geworden nu deze lijn in Ede via de Parklaan rijdt. Tussen Arnhem en Wageningen Busstation rijden nieuwe emissieloze bussen (Trolley 2.0). De bushaltes op de Churchillweg zijn conform de eisen voor toegankelijkheid gerealiseerd. Vanwege de werkzaamheden aan de Beatrixlaan heeft lijn 89 het hele jaar via de Rooseveltweg gereden.

De provincie Gelderland is gestart met de voorbereiding van de aanbesteding voor het openbaar vervoer. Op diverse manieren hebben we hiervoor input geleverd: regio Foodvalley heeft samen met regio Arnhem-Nijmegen een pleidooi geschreven voor beter openbaar vervoer. Aanvullend hierop heeft Wageningen nog een aantal wensen kenbaar gemaakt. We hebben stevig gereageerd op het ontwerp Programma van Eisen. Zowel door Foodvalley als door de gemeente zelf met een gezamenlijk brief van WUR en de op de Wageningen Campus gevestigde bedrijven en organisaties.

Wat hebben we bereikt?

2.1.2 Een verkeersveilige woon-, werk-, school- en leefomgeving.

Beoogde resultaten

- Bewoners hebben invloed op hun directe leefomgeving, door actief in te spelen op kleine verkeersvragen en -knelpunten via onder andere Meldpunt Openbare Ruimte.
- Een verkeersveilige openbare ruimte door het toepassen van Duurzaam Veilig richtlijnen bij het ontwerp van wegen (bij nieuwe ontwikkelingen en onderhoud van bestaande straten).
- Goed inframanagement (conform niveau basis) ten behoeve van verkeersveiligheid, doorstroming en bereikbaarheid hulpdiensten.
- Parkeerbeleid (voor zowel auto als fiets) ten behoeve van juiste mate van leefbaarheid. Aanvullend op Omgevingsprogramma mobiliteit actualiseren we de parkeervisie en nota parkeernormen.
- Vergunningen zoals evenement-, inrit- en omgevingsvergunning en de gehandicaptenparkeerkaart zijn getoetst en verstrekt.
- Bij ruimtelijke plannen en herinrichtingsplannen geven we voorrang aan voetgangers en fietsers. Leidend is STOEP (ook voor parkeervoorzieningen).
- In 2026 hebben we een wijk als pilot benoemd en uitgewerkt om veiligheid en leefbaarheid te verbeteren door aanpassing van de inrichting van de openbare ruimte.
- We geven nadere invulling aan de autoluwe binnenstad. Met aandacht voor onder andere:
 - Parkeeroplossing voor fiets en auto.
 - Onderzoek kans voor pilot last mile delivery.
- Geen sluipverkeer door woonwijken en over smalle wegen in het buitengebied. Hiervoor is nodig:
 - Een robuuste hoofdinfrastructuur (voor auto, inclusief HOV) die huidige en toekomstige vraag naar capaciteit aan kan en waar de doorstroming zo lang mogelijk op gang blijft en hinder zo min mogelijk optreedt.
 - We onderzoeken of een snelheid van 30 km per uur hieraan bijdraagt.

Toelichting

Bewoners hebben invloed

Via het Meldpunt Openbare Ruimte zijn 269 meldingen binnengekomen die betrekking hebben op kleine verkeersvragen en -knelpunten. Al deze meldingen zijn beantwoord. De gemiddelde doorlooptijd van deze meldingen was vier dagen. Waar mogelijk zijn maatregelen genomen. Zo zijn er invalide-opritjes geplaatst en zijn aan het Nudepark een ontbrekend stukje trottoir en kanalisatiestrepen aangebracht. In vier gevallen zijn snelheidsdisplays geplaatst.

Veilige wegen

De maximumsnelheid op het Plantsoen, Stationsstraat en Walstraat is gewijzigd van 50 km per uur naar 30 km per uur. Op de kruising Marijkeweg – Voorburglaan zijn maatregelen getroffen: de maximumsnelheid in de bocht Marijkeweg is teruggebracht naar 30 km per uur, met markering en plakdrempels is de situatie veiliger gemaakt. Tevens is het besluit genomen om de hele Marijkeweg af te waarden. Ook zijn er bij de school attentiezuilen geplaatst.

Verkeersveiligheid

In 2024 vonden 137 ongevallen plaats (voorlopige cijfers). Daarbij was sprake van 1 dodelijk slachtoffer en 25 gewonden. Voor met merendeel waren dit fietsers. Dit aantal ligt hoger dan in de jaren 2017-2019 (gemiddeld 119 ongevallen per jaar, waarvan 19 met gewonden en 1 met dodelijk slachtoffer).

We hebben acties op het vlak van educatie, voorlichting en handhaving uitgevoerd. Zo hebben we meegedaan aan de regionale campagnes 'Wij gaan weer naar school' en 'fietsverlichting'. Vanwege het belang doen we dit jaarlijks. We dragen bij aan educatie en lesmateriaal voor basisscholen en ondersteunen vrijwilligers bij het praktisch verkeersexamen. Deze acties hebben een positief effect op het gewenste verkeersgedrag en daarmee op de verkeersveiligheid.

Goed inframanagement

Voor de binnenstad is een nieuw bordenplan gemaakt. Hiermee lossen we onduidelijkheden en tegenstrijdigheden op. Dit bordenplan wordt gefaseerd uitgerold. In 2024 is ongeveer 50% van het bordenplan uitgevoerd. Samen met WUR is op de campus geïnventariseerd welke bebording en markering niet voldoen. In 2025 gaat WUR de benodigde aanpassingen uitvoeren.

Parkeren

In 2024 is gestart met een aantal onderzoeken: voor de hele bebouwde kom wordt het parkeeraanbod en parkeerdruk in beeld gebracht, het haalbaarheidsonderzoek naar een tijdelijke parkeergarage op de Gevangentoren is gestart, de nieuwe parkeercijfers van CROW zijn naast de huidige parkeernormen van Wageningen gelegd. Resultaten hiervan zullen in 2025 verwerkt worden tot beleid en uitvoeringsmaatregelen.

Voor parkeerregulering en vereenvoudigen van de handhaving is de digitale parkeerbalie belangrijk. In 2024 is deze uitgebreid met werknemers en zakelijke vergunningen. In de Visie openbare laadinfrastructuur 2030 is besloten om elektrische voertuigen niet meer uit te zonderen van betaald parkeren en parkeren voor vergunninghouders. Dit besluit is verwerkt in de Verordening parkeerbelastingen 2025.

Betalen met een parkeer app wordt steeds normaler. In 2024 komt 72% van de betaald parkeerinkomsten binnen door een betaling met een parkeer-app.

Vergunningen en gehandicaptenparkeerplaatsen

Alle aanvragen voor vergunningen (evenement-, inrit- en omgevingsvergunning) zijn getoetst op verkeersaspecten. In 2024 was sprake van 111 evenementenvergunningen, 113 meldingen klein evenement en er zijn 15 verkeersbesluiten genomen voor evenementenvergunningen. Daarnaast zijn er 15 verkeersplannen voor (grotere) bouwwerkzaamheden getoetst. In 2024 zijn 15 gehandicaptenparkeerplaatsen op kenteken gerealiseerd (en is er 1 verwijderd) en zijn er 25 algemene parkeerplaatsen gerealiseerd. In totaal zijn er 115 gehandicaptenparkeerplaatsen op kenteken en 79 algemene gehandicaptenparkeerplaatsen.

Wat hebben we bereikt?

2.1.3 Verduurzamen van mobiliteit (Wageningen Klimaatneutraal 2030-2040).

Beoogde resultaten

- Alle 100+ werkgevers zijn benaderd voor mogelijkheden verduurzaming mobiliteit. Dit doen we binnen de werkgeversaanpak van de regio Foodvalley.
- In 2025 bedraagt het totaal aantal laadpalen in de openbare ruimte: 112 laadpalen (conform Visie openbare laadinfrastructuur 2030).
- We onderzoeken de noodzaak en mogelijkheden om duurzaam goederentransport faciliteren.
- We maken ons op provinciaal niveau sterk voor een concessie met een duurzaam openbaar vervoer leverancier.

Toelichting

In 2023 zijn alle 100+ werkgevers benaderd. In 2024 zijn de gesprekken met de 100+ werkgevers voortgezet die interesse tonen voor verduurzaming van mobiliteit. Op de campus heeft WUR deelfietsen en fietshubs gerealiseerd. We voeren samen met WUR en gemeente Ede gesprekken over uitbreiding hiervan langs de hele KennisAs.

In 2024 zijn 13 laadpalen in de openbare ruimte geplaatst. Daarmee komt het totaal aantal laadpalen op 96. We zijn hiermee op schema om de gewenste 112 laadpalen in 2025 gerealiseerd te hebben.

Het aantal personenauto's in Wageningen is in 2024 toegenomen met 274 tot 15.808. Het aantal elektrische auto's is met 190 toegenomen tot 717. Benzineauto's en dieselauto's nemen in aantal af. In 2023 (cijfers van 2024 zijn nog niet bekend) had ongeveer 50% van de huishoudens (inclusief studentenhuishoudens) in Wageningen geen auto, 35% van de huishoudens heeft 1 auto, 14% van de huishoudens heeft 2 of meer auto's.

De Wageninger verplaatst zich met de fiets (39%), als autobestuurder (26%), te voet (20%), auto-passagier (8%) en het OV (4%). (Bron: ODIN, modal split 2021 – 2023).

Op alle mogelijke manieren is voor de OV-concessie 2026-2036 aandacht gevraagd voor duurzaam openbaar vervoer.

Wat hebben we bereikt?

2.1.4. Uitvoering wettelijke taken.

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

- Het beheren van de bestaande infrastructuur, waaronder:
 - Zorgdragen voor het juiste functioneren van de weg door plaatsing verkeersborden en -tekens, inclusief verkeersbesluit.
 - Zorgdragen dat de openbare weg in goede staat verkeert.
 - Zorgdragen voor de inspanningsverplichting van gladheidsbestrijding.
 - Zorgdragen voor een wegenlegger, inclusief bebouwde komgrenzen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

Alle wettelijke taken zijn uitgevoerd.

In 2024 zijn 71 verkeersbesluiten genomen (waarvan 15 verkeersbesluiten voor evenementen). Ook op het gebied van beheer en onderhoud zijn alle benodigde werkzaamheden uitgevoerd.

2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Wat wilden we bereiken?

Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat. Prettig economisch klimaat met voldoende werkgelegenheid voor iedereen.

Wat hebben we bereikt?

2.2.1 *Transparante en accurate ondernemersdienstverlening.*

Beoogde resultaten

- Behoeften ondernemers in beeld.
- Nauwere samenwerking met andere platforms/organisaties (ondernemersverenigingen, kennis/onderwijsinstellingen).
- Vlotte vergunningenprocedures.
- MKB-ondernemers zien de gemeente Wageningen als aanspreekbaar en ondersteunend.

Toelichting

Vergunningsaanvragen zijn - op enkele uitzonderingen na - binnen de gestelde termijn verleend. Afgelopen jaar is er gewerkt aan het versterken van de positie van het team Economie bij ondernemers. Onderlinge teams en afdelingen zijn beter gaan samenwerken in afstemming van de behoeften en wensen van ondernemers.

De Wageningen Economic Board is vast gesprekspartner van de gemeente geworden. Het Ondernemersloket en de Accountmanager Bedrijven beantwoorden vragen van bedrijven en maken ze wegwijs in de gemeente. Uit de voortdurende evaluatie over de ondernemersdienstverlening bleek regelmatig dat de ondernemers de gemeente opener en waar nodig ondersteunend vinden.

Wat hebben we bereikt?

2.2.2 *Een aantrekkelijke en levendige binnenstad.*

Beoogde resultaten

- Goed functionerende warenmarkt.
- Openbare ruimte van de binnenstad is een prettige verblijfsomgeving, met kwaliteitsniveau basis en een verbeterde inrichting van straten en muren.
- Optimale structuur binnenstad (waaronder looproutes, entrees, parkeren, groen en invulling vastgoed).
- Vergroenen van de binnenstad en verbinden van groene stukken in de binnenstad (voorkomen van hittestress en een fijne verblijfsomgeving).
- Ontmoetingsplekken voor jongeren.
- Het kennisecosysteem is zichtbaar in de binnenstad.
- Maximaal 7 à 8 procent leegstand in de binnenstad.
- Ondersteuning voor marketing voor de binnenstad.
- Ondersteunen sociale en culturele activiteiten.
- Gebiedsprogramma Binnenstad.

- In de binnenstad ruimte geven aan nieuwe vormen van ondernemen.
- We stemmen de festivalkalender af met partners in de regio zodat we elkaars aanbod versterken en niet concurreren.
- Een actueel en vernieuwd evenementenbeleid.
- Er is ruimte voor innovatieve initiatieven op het gebied van innovatie, inspiratie, toerisme en ontspanning.

Toelichting

Er is beter contact tussen de SOW en Gemeente Wageningen. De binnenstad is verder vergroend door de vergroening van de Riemsdijkstraat. Er is gevelgroen aangebracht bij het stadhuis en er is start gemaakt met de vergroening van het ovaal rond de kerk. We hebben verder gewerkt aan de voorbereidingen op de projecten Stadsgracht en Vrijheidskwartier. We zijn gestart met het haalbaarheidsonderzoek voor een gebouwde parkeervoorziening op de Gevangentoren. We zijn ook gestart met programmaregie voor fysieke ontwikkelingen in de binnenstad om waar mogelijk te kunnen versnellen en knelpunten in onderlinge samenhang op te lossen.

Wat hebben we bereikt?

2.2.3 Verbinding (binnen)stad en WUR.

Beoogde resultaten

- Er is samenwerking tussen de WUR - gemeente - samenleving ten behoeve van zichtbaarheid van de WUR in de binnenstad.
- Uitvoering van de Stadsagenda en CityDealKennisMaken (CDKM)
- Uitnodigende fysieke verbinding tussen campus, binnenstad en de regio.
- We bouwen verder aan een duurzame samenwerkingsrelatie met de WUR en hebben een gezamenlijke lobby agenda.

Toelichting

- In de samenwerking WUR-Gemeente en soms ook met andere partners zijn veel ACT projecten uitgevoerd in het kader van het Learning Ecosysteem Wageningen (LEW). Voorbeelden hiervan zijn: Hoe zakelijk toeristen meer te binden aan Wageningen, Generatie 2040 (onderzoek naar continuïteit en betrekken internationals), Wageningen 2120 en LEW lunch over women's health.
- In het kader van City Deal KennisMaken werken we samen met WUR, BBLTHK Wageningen, Thuis Wageningen en Regio FoodValley aan de versterking van relatie tussen stad, inwoners en studenten/WUR. Er zijn diverse onderzoeken gedaan, zoals de Biodiversity Challenge, de vergroening rondom de Kerk (ook met SOW) en wetenschappers in de stad.
- Studenten landschapsarchitectuur hebben individueel een alternatief ontworpen voor Beuningplein, Plantsoen en het parkeerplein Gedempte gracht. Hoe kunnen deze plekken de aantrekkelijkheid van onze binnenstad versterken (ook in relatie tot mobiliteitstransitie)?
- We overleggen op ambtelijk en bestuurlijk niveau regelmatig met de WUR. De samenwerkingsrelatie is in de afgelopen jaren versterkt.

Wat hebben we bereikt?

2.2.4 Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem.

Beoogde resultaten

- Aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat (vestigingsklimaat).
- Behoud en aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal).
- Hoogwaardige en goed bereikbare werklocaties voor bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan bijvoorbeeld de eiwittransitie, energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie of stikstofreductie.
- Sterke positie binnen regio Foodvalley, waarin partners complementair zijn, gebaseerd op gezamenlijke ambities.
- Toekomstbestendig BSPW.
- Gebiedsprogramma KennisAs (samen met Provincie Gelderland en gemeente Ede) voor hoogwaardige en goed bereikbare campussen.

Toelichting

De revitalisering van de openbare ruimte van het BSPW is afgerond. De openbare ruimte is biodivers en nodigt uit tot ontmoeting en beweging. In de Visie Economie en Visie Bebouwde Kom is extra ruimte gereserveerd voor kennisintensieve werklocaties en het creëren van een startersmilieu. Voor de KennisAs zijn afspraken gemaakt over complementariteit van de kennisintensieve werklocaties in Ede en Wageningen en zijn randvoorwaarden opgesteld die borgen dat de campussen hoogwaardig ontwikkeld worden en goed bereikbaar blijven. Het werkteam Kennishart is nauwer gaan samenwerken met de Regio Foodvalley, daarvoor sluit de Regio aan bij elk werkoverleg van het werkteam, bereiden we samen de Bestuurlijke overleggen voor en bepalen we vanuit onze gezamenlijke ambities welke projecten we samen uitvoeren. Voor het aantrekken van kennisintensieve bedrijven is een online magazine opgesteld dat gebruikt wordt om internationale bedrijven te laten zien welke mogelijkheden de Regio biedt.

Wat hebben we bereikt?

2.2.5 Aantrekkelijke functionele en bereikbare werklocaties reguliere bedrijvigheid.

Beoogde resultaten

- Er is een ontwikkelbeeld voor de haven als onderdeel van de 'Visie Bebouwde Kom' (Omgevingsvisie).
- Gevestigde bedrijven worden ondersteund bij ruimtebehoefte en ruimte voor nieuwe ondernemers wordt gefaciliteerd.
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor circulaire, sociale en duurzame bedrijven.

Toelichting

In de Visie Bebouwde Kom is aangegeven welke toekomstrichting we voor de Haven zien en zijn onderzoeken aangekondigd. De Provincie is gestart met een onderzoek naar binnenhavens in Gelderland. In de Visie Bebouwde Kom en de Visie Economie reserveren we uitbreidingsruimte voor zowel kennisintensieve als reguliere werklocaties. We hebben actief deelgenomen aan het regio overleg Living Lab Circulair en hebben hard gewerkt aan een Actieplan Circulaire Economie (bijna klaar) en de Human Capital Agenda. Via de accountmanager ondersteunen we actief ondernemers die ruimtebehoefte hebben bij het zoeken naar een geschikte locatie.

Wat hebben we bereikt?

2.2.6 Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme.

Beoogde resultaten

- Inwoners en bezoekers zijn op de hoogte van het toeristisch aanbod en het is duidelijk of er gebruik van wordt gemaakt.
- Sterk recreatief en toeristisch aanbod.

Toelichting

We hebben de Regiodeal Veluwe in Balans ondertekend. De Visie toerisme en recreatie is intern geëvalueerd. En we zijn gestart met actualisatie van de toeristisch-recreatieve agenda en het uitvoeringsprogramma horeca & detailhandel.

Wat hebben we bereikt?

2.2.7 Toekomstgericht voldoende passende banen, ook voor praktisch geschoolden (Balans op de arbeidsmarkt).

Beoogde resultaten

- De gemeente heeft een regierol op het sociaal ondernemerschap, zowel het stimuleren en ondersteunen sociaal ondernemerschap als ook stimuleren sociale innovatie.
- Er is een visie op balans op de arbeidsmarkt.

Toelichting

De behoeften en mogelijkheden op de arbeidsmarkt zijn geïnventariseerd, met bijzondere aandacht voor de balans op de arbeidsmarkt. Dit jaar is een intensieve samenwerking gevormd op lokaal en regionaal niveau. Daarbij zijn verbindingen gelegd tussen diverse stakeholders zoals werkgevers, onderwijsinstellingen en ondernemers. Deze gezamenlijke inspanningen leverden waardevolle input op voor de lokale human capital agenda.

Er zijn in 2024 regionale projectinitiatieven gestart op het gebied van Inclusieve Technologie en het organiseren van lokale opleidingen elektrotechniek in verband met de grote vraagbehoefte die het gevolg is van de energietransitie. Daarnaast is gemeente Wageningen in 2024 in samenwerking met een zorgaanbieder gestart met een onderzoek om het werk in de zorg anders in te richten en de inzet van zorgpersoneel dat (nog) niet gediplomeerd is te verruimen, om zo het bestaand zorgpersoneel te kunnen ontlasten.

Wat hebben we bereikt?

2.2.8 Er is in 2024 zicht op wat de factoren werk, inkomen in Wageningen kunnen doen om de brede welvaart te bevorderen.

Beoogde resultaten

- We hebben onze positie bepaald. Het economische aandeel in de brede welvaart voor Wageningen is helder.
- Vastgestelde economische visie met uitvoeringsprogramma/actieplan opgesteld én vastgesteld met partners in de stad en regio.

Toelichting

Beide doelen zijn gehaald; het onderzoek naar de brede welvaart is afgerond en gepresenteerd aan de gemeenteraad. Onze brede welvaart positie is bepaald. De Visie economie 'Op weg naar een impacteconomie' is vastgesteld met een uitgebreid participatieproces met partners in de stad. We

hebben de visie vertaald naar een concept uitvoeringsprogramma, dat is besproken met de klankbordgroep van ondernemers en in 2025 wordt vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

2.2.9 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Drank- en horecawet, de WABO en de in dit hoofdstuk genoemde verordeningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Een groene en biodiverse leefomgeving, waarin de mens in samenhang met de natuur gezond kan leven en welke is aangepast en anticipeert op de effecten van de klimaatverandering.

Wat hebben we bereikt?

2.3.1 Een toename van de biodiversiteit (genetische variatie, soortendiversiteit en leefgebied).

Beoogde resultaten

- De biodiversiteit van het buitengebied is verhoogd door landschappelijke inpassing van initiatieven en door de aanleg van landschapselementen in samenwerking met andere partijen. Het Landschapsfonds vervult hier ook een belangrijke rol in.
- De biodiversiteit van het openbaar groen en water is verhoogd (zowel binnenstedelijk als in het buitengebied). Er wordt gestreefd naar meer en beter geschikt leefgebied voor een gevarieerde inheemse flora en fauna.
- De waterkwantiteit in de stadsgracht is verhoogd, waardoor de waterkwaliteit en de visuele kwaliteit verbetert.
- Er is een biodiversiteitsplan (inclusief uitvoeringsplan) opgesteld waarin de te behalen doelen en de maatregelen om deze te bereiken zijn uitgewerkt.
- Meekoppelkansen voor uitvoering Noordelijke ecologische verbindingszone (NEVZ) worden benut.
- Alle nieuwbouwplannen worden natuurinclusief en klimaatadaptief gerealiseerd, waarbij minimaal 10% divers groen in de wijk wordt aangelegd. Daarnaast wordt het bestaande groen in de woonomgeving behouden en versterkt.
- Vergroening van tuinen (Steenbreek), daken en schoolpleinen is door middel van subsidies gestimuleerd.
- We verbinden groene en blauwe structuren in de stad en het buitengebied, zodat flora en fauna zich veilig kunnen verspreiden en verplaatsen door de stad. Waar nodig worden faunapassages aangelegd.
- We zorgen dat het verduurzamen en isoleren van gebouwen niet leidt tot aantasting van de populaties van beschermde gebouwbewonende diersoorten.
- In alle ruimtelijke projecten worden ecologische en groene waarden en vergroten van de biodiversiteit als koppelkans meegenomen. Deze kansen liggen zowel bij gebouwen als in de groene buitenruimte.
- Het versterken van biodiversiteit, op basis van landschapskenmerken, komt terug in verschillende uitvoeringsprogramma's
- Het percentage groenblauwe elementen in het buitengebied is toegenomen. De samenstelling van landschapselementen wordt gebaseerd op landschapstypen
- Instandhouding en versterking van de hoofd ecologische groenstructuur
- We bestrijden of beheersen invasie exoten om verdere uitbreiding en negatieve effecten op de biodiversiteit te voorkomen.
- Activiteiten van inwoners en bedrijven die bijdragen aan de doelen uit het biodiversiteitsplan worden door middel van subsidies gestimuleerd.

Toelichting

In de stad

Er zijn 69 subsidies verstrekt voor het vergroenen van tuinen en daken, twee subsidies voor het vergroenen van schoolpleinen en dertien subsidies voor het afkoppelen van regenwater. Om het ecologisch maaibeheer, dat al een aantal jaar wordt uitgevoerd, en het ecologisch water- en oeverbeheer beter te borgen is beleid opgesteld dat nu in de afrondende fase zit. Voor de omgang met invasieve exoten, die de inheemse soorten kunnen bedreigen, is concept beleid opgesteld. In 2025 volgt vaststelling. Het bomenbeleidsplan is vastgesteld. Het bomenbeleidsplan stuurt meer op kroonprojectie dan op aantallen bomen, waardoor we beter invulling kunnen geven aan het tegengaan van hittestress. Ook geeft het plan handvatten om te komen tot een bomenbestand dat zo veel mogelijk bijdraagt aan de biodiversiteit. Het Biodiversiteitsplan is voorgelegd aan de raad en is begin 2025 door het college vastgesteld als programma onder de Omgevingswet. Dit plan geldt ook voor het buitengebied. De werkgroep Japanse Duizendknoop in Wageningen Hoog heeft afgelopen jaar succesvol de duizendknoop bestreden. Daarnaast is er een overeenkomst gesloten met bewoners aan de Veste. Zij pakken een grote groeihaard op de oever aan met als doel de oever vrij te krijgen van de Japanse Duizendknoop en een meer natuurlijke oeverbeplanting te ontwikkelen. Met het vergroenen van de stad liggen we goed op schema. Voor de bescherming van gebouw bewonende diersoorten is beleid in voorbereiding. Op dat vlak moeten er de komende jaren nog wel flinke stappen gezet worden. De verbetering van de waterkwaliteit in de stadsgracht is een lastige opgave waar nog aan gewerkt wordt.

In het Buitengebied

Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de Agrarische natuurvereniging hebben verschillende erfbeplantingsplannen en landschapsplannen opgesteld en uitgevoerd. Bij het Landschapsfonds is een aantal aanvragen voor subsidiering van aanleg en beheer en onderhoud van landschapselementen binnengekomen. Een van de aanvragen is uitgevoerd. Het gaat om een perceel op de Wageningse Eng die van een paardenwei wordt omgevormd naar een hoogstam boomgaard. Afbakend met hagen bestaande uit inheemse struiken en boomsoorten. De toename van biodiversiteit als doelstelling is opgenomen in het concept uitvoeringsprogramma voor de Eng. Het huidige percentage groenblauwe dooradering in verschillende deelgebieden in het buitengebied is globaal in beeld gebracht. Er is onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de groenblauwe dooradering met aanbevelingen om deze te kunnen verbeteren. Uit dit onderzoek blijkt dat kwaliteit van de groenblauwe dooradering niet overal voldoende is. Om de betreffende landschapselementen mee mogen tellen in het percentage groenblauwe dooradering. Zo zijn veel slootjes te smal om een relevante bijdrage te leveren aan de biodiversiteit. Ook zijn er mogelijkheden aangegeven om bestaande landschapselementen te versterken. We gaan de komende jaren aan de slag met deze aanbevelingen. Daarvoor is samenwerking met verschillende grondeigenaren en andere stakeholders in het buitengebied nodig. De realisatie van onze doelstellingen in het buitengebied loopt minder snel dan in het stedelijk gebied. Dat heeft onder andere te maken met de grote afhankelijkheid van anderen.

Wat hebben we bereikt?

2.3.2 Vergroten van de leefkwaliteit (kwantiteit en kwaliteit van het groen) waarmee gezondheid wordt bevorderd, geanticipeerd wordt op de klimaatverandering (klimaatadaptatie), meer CO2 wordt opgevangen en de ruimtelijke kwaliteit wordt vergroot.

Beoogde resultaten

- Droogte en hitte zijn verminderd op locaties die hier het meest gevoelig voor zijn, door vergroening en afkoppelen van regenwater.
- Er is jaarlijks een publiekscampagne uitgevoerd rondom vergroenen van tuinen en afkoppelen van regenwater.
- Het groen is in diverse wijken omgevormd naar een toekomstbestendige vorm (klimaatbestendig, meer biodiversiteit en afgestemd op beheerniveau).
- In samenwerking met andere partijen is de binnenstad en het Hooilandplein vergroend.
- Instandhouding en versterking van de hoofd/ecologische groenstructuur.
- Wateroverlast is verminderd op locaties die hier het meest gevoelig voor zijn, door in te zetten op infiltratie.
- Locaties zijn in kaart gebracht waar projecten ter verbetering van het groene leefklimaat en vermindering van hittestress als eerste uitgevoerd kunnen worden.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan voor de Wageningse Eng.
- Het Bomenbeleidsplan is vastgesteld, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan meer CO2 opvang en geanticipeerd wordt op klimaatverandering.
- Regenwater wordt zoveel mogelijk vastgehouden op de plek waar het valt. De focus ligt hierbij in eerste instantie op de hogere zandgronden (bijvoorbeeld Benedenbuurt en Bovenbuurt).
- In alle lopende en nieuwe projecten in de openbare ruimte worden vergroening en klimaatadaptatie als koppelkans meegenomen.
- De klimaatbestendigheid van het openbaar groen is verhoogd door de soortenkeuze (van openbaar groen) bij vervanging of vernieuwing te blijven afstemmen op de verandering van het klimaat.

Toelichting

Tijdens de plant4daagse zijn samen met de Woningstichting voortuintjes vergroend in de Eikendwarsstraat. Ook werd er samen met Solidez en de Woningstichting een 'balkonbrigade' georganiseerd in de Pomhorst. En werden diverse andere activiteiten georganiseerd zoals een stekjesmarkt bij SSR, een gevelgroen workshop en een kinderactiviteit bij de Stadsboerderij. Op de Markt deelden leerlingen van Pantarijn Pro (praktijkonderwijs) plantjes uit. Voor hen een leuke uitdaging om in contact te komen met inwoners en wat te vertellen over verschillende soorten planten voor in de tuin.

Er zijn 327 bomen gekapt en 448 bomen aangeplant in plantseizoen 2024-2025.

Bij planontwikkelingen rondom de ecologische groenstructuur zijn onderzoeken gedaan en ingezet om deze structuur zo goed mogelijk te behouden.

Van maart tot en met oktober stond de Klimaatkeet op de woensdagen op de markt en andere locaties om inwoners advies te geven over het afkoppelen van regenwater en het klimaatbestendig inrichten van tuinen.

Bij de werkzaamheden aan de riolering aan de Churchillweg, Beatrixlaan, Kastanjeweg, Eikenstraat en Eikendwarsstraat zijn alle huurwoningen en een groot deel van de koopwoningen afgekoppeld. Op initiatief van inwoners zijn het Hooilandplein, drie hofjes aan de Rooseveltweg, het plein bij de Junushoff en de Riemsdijkstraat vergroend (de laatste werd genomineerd voor de Steenbreek trofee 2024). Op het Groen van Prinstererplein is 1721 m² aan verharding vervangen door groen en ging het groenpercentage van het plein omhoog van 23% groen naar ruim 70% (voornamelijk inheems) groen.

In samenwerking met de Woningstichting zijn in twee buurten (De Buurt-West en Haverlanden) plantdagen georganiseerd waarop in totaal 65 bomen uitgedeeld zijn. Er is gevelgroen tegen het stadhuis aangelegd, en er is een start gemaakt met het vergroenen van het ovaal rond de kerk. Daarnaast is er in 2024 gestart met het realiseren van de 'top 10 vergroeningslocaties': locaties die door inwoners zijn aangedragen om te vergroenen. Deze worden in 2025 afgerond.

Wat hebben we bereikt?

2.3.3 De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.

Beoogde resultaten

- De openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde onderhoudsniveaus. Speeltoestellen en bomen voldoen aan de wettelijke eisen rondom veiligheid (aantoonbaar zorgvuldig handelen).

Toelichting

De buitenruimte wordt maandelijks geschouwd door een externe deskundige partij. Uit de schouwresultaten komt naar voren dat we voldoen aan de door de gemeenteraad vastgestelde onderhoudsniveaus. Ook waar het gaat om wettelijke verantwoordelijkheden aangaande bomen en speeltoestellen. De buitenruimte is hiermee schoon, heel en veilig.

Wat hebben we bereikt?

2.3.4 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Vanwege wettelijke aansprakelijkheid zorgen we voor de veiligheid van onder andere wegen, speeltoestellen (attractiebesluit) en bomen (ook opgenomen onder doel 2.3.3);
- Begraven.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

Er is voldaan aan de wet rondom de thema's begraven, speeltoestellen en bomen. Dat wil zeggen dat wij zorgvuldig handelen en dit ook aan kunnen tonen.

2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving waarin prettig, veilig en gezond wonen, werken en recreëren voorop staat.

Wat hebben we bereikt?

2.4.1 Implementatie Omgevingswet.

Beoogde resultaten

- Er is een omgevingsplan voor de fysieke leefomgeving met een passend Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- Er is een gemeentebrede omgevingsvisie waarin de maatschappelijke opgaven in relatie tot de fysieke leefomgeving staan.
- Initiatiefnemers en inwoners worden gefaciliteerd bij participatie over initiatieven, op grond van het gemeentelijke participatiebeleid voor de Omgevingswet.
- Omgevingsvergunningen die passen in de Omgevingsvisie.

Toelichting

In 2024 hebben we de lokale implementatie van de Omgevingswet afgerond. Door het implementatietraject is de organisatie succesvol voorbereid op uitvoering van de Omgevingswet. Onder die uitvoering valt het stapsgewijs ontwikkelen van het gemeentelijke omgevingsplan. Dit traject ronden we uiterlijk in 2031 af. In 2024 heeft de gemeenteraad de visie op de bebouwde kom vastgesteld. In warme overdrachtsessies hebben we de organisatie meegenomen in gebruik van de Visie Bebouwde Kom als afwegingskader voor initiatieven. Het participatiebeleid voor de fysieke leefomgeving is in uitvoering, met ondersteuning van de gemeentelijke participatieadviseur. Eind 2024 zijn we gestart met de technische samenvoeging van de Visie Bebouwde Kom en de Visie Buitengebied tot een gemeentebrede omgevingsvisie.

Wat hebben we bereikt?

2.4.2 Een integrale uitvoering van de opgaven in de fysieke leefomgeving.

Beoogde resultaten

- Er is een omgevingsprogramma voor de zoekgebieden uit het locatie-onderzoek woningbouw
- Er is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de ontwikkeling van de stad na het vaststellen van de Omgevingsvisie Bebouwde Kom.
- Het grondbeleid is situationeel bepaald per potentiële locatie uit de zoekgebieden van het locatie-onderzoek
- We geven uitvoering aan het besluit over het versnellen en ophogen van de woningbouwontwikkeling.

Toelichting

In 2024 heeft de gemeenteraad de Visie Bebouwde Kom vastgesteld. In een uitvoeringshoofdstuk staat welke programma's we voor ons zien om de visie te realiseren. Eind 2024 zijn we gestart met de technische samenvoeging van de Visie Bebouwde Kom en de Visie Buitengebied tot een gemeentebrede omgevingsvisie. Als onderdeel van de samenvoeging wordt het uitvoeringshoofdstuk geactualiseerd en aangevuld. Verder verwijzen we naar 2.7.

Wat hebben we bereikt?

2.4.3 Beleid voor de fysieke leefomgeving, dat aansluit bij de ambitie.

Beoogde resultaten

- Kaders en het Omgevingsplan voor de fysieke leefomgeving (wettelijk) zijn actueel en worden gehandhaafd.

Toelichting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het omgevingsplan van rechtswege ontstaan. Dit omgevingsplan van rechtswege wordt in fases omgezet naar een actueel omgevingsplan. Hier is in 2024 mee gestart en moet afgerond zijn in 2031.

Wat hebben we bereikt?

2.4.4 Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen binnen onze ambitie.

Beoogde resultaten

- Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen maken kleinere initiatieven van derden, die passen in onze ambitie, mogelijk (leges).
- Grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen in onze ambitie en worden projectmatig uitgevoerd (grondbedrijf).
- Het project Grebbedijk is voorbereid.
- Het project Grebbedijk is in uitvoering.

Toelichting

In 2024 zijn 4 bestemmingsplannen en 1 projectbesluit (onder der Wro) vastgesteld. Onder ander de 1e herziening van het BP Buitengebied en het bestemmingsplan voor de Haverlanden.

Daarnaast zijn in het kader van de Omgevingswet voorbereidingen voor enkele BOPA-procedures gestart om, vooruitlopend op de wijziging omgevingsplan, herontwikkelingsprojecten mogelijk te maken. Onder andere voor het Vadapark aan de Costerweg.

Het project Grebbedijk niet in uitvoering. Het project bevindt zich nog in de planuitwerkingsfase. De ontwerp projectbesluiten voor de dijkversterking en het kappen van bomen hebben voor het indienen van zienswijzen ter inzage gelegen. In april 2025 worden de projectbesluiten vastgesteld. Deze fase loopt door tot de tweede helft van 2025.

Wat hebben we bereikt?

2.4.5 Identiteit van de stad is beleefbaar.

Beoogde resultaten

- Cultuurhistorie is zichtbaar in Wageningen.
- Cultuurhistorie wordt gevierd.
- Monumenten hebben een plek in de Omgevingsvisie en -plan.

Toelichting

Cultuurhistorie en de viering hiervan zijn zichtbaar in bijvoorbeeld Open Monumentendag en het periodieke overleg met de erfgoedpartners.

Monumenten en Cultuurhistorie hebben een plek in de Omgevingsvisie gekregen, daarin is 'Het verhaal van Wageningen' als leidend uitgangspunt in de bijlage opgenomen. In 2024 is een plan van aanpak uitgewerkt voor het op te stellen programma Erfgoed. Dit zal in 2025 een vervolg krijgen. Vanwege de beschikbare ambtelijke capaciteit heeft het opstellen van het programma Erfgoed vertraging opgelopen.

De taakbelasting lag hoofdzakelijk op de adviestaken in 2024 vooral bij de WABO aanvragen en de vraag naar verduurzamingsmaatregelen voor monumenten.

Daarnaast is vooruitlopend op het Programma Erfgoed al gestart met:

1. Erfgoed meer vooraan in de planontwikkeling, met name via de Intaketafel en expert tafel.
2. Herijken van beleid verduurzaming monumenten, door aan te haken op "een warme jas voor oude huizen", loopt Wageningen mee in de landelijke ontwikkelingen op dit gebied.
3. Periodiek overleg met de erfgoed partners, mede vanuit de opgave om participatie van uit de Omgevingswet, het verdrag van Granada en het verdrag van Faro, beter te organiseren.

Wat hebben we bereikt?

2.4.6 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Vergunningverlening en handhaving;
- Andere wettelijke taken op basis van de Wet ruimtelijke ordening;
- Monumentenzorg en archeologie.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

- In samenwerking met de Oddv zijn Omgevingsvergunningen verleend en zijn waar nodig handhavingstrajecten gestart/afgerond.
- Van de nog onder de Wro gestarte bestemmingsplanprocedures zijn er 5 vastgesteld door de gemeenteraad

2.5 Klimaatneutraal in 2030-2040

Wat wilden we bereiken?

De Gemeente Wageningen is klimaatneutraal in 2030-2040 en heeft de klimaatimpact van indirect energieverbruik zoals de voedselproductie en consumptie verminderd (ambitie "2.1. Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit" en "2.3. Een groene en biodiverse leefomgeving" dragen mede bij aan deze ambitie).

Wat hebben we bereikt?

2.5.1 Er is 31% energie bespaard in 2040 ten opzichte van 2018 (klimaatmonitor).

Beoogde resultaten

- Bij gemeentelijk vastgoed worden energiebesparende maatregelen genomen en duurzame energieopwekking gerealiseerd.
- Er is een aanpak voor VvE's hoe zij energie kunnen besparen en hun resterende warmtevraag duurzaam kunnen invullen.
- Er is een handhavingsprogramma met als doel op bedrijven en instellingen toe te zien dat zij voldoen aan de wettelijke verplichtingen met betrekking tot energiebesparing (Wet Milieubeheer, EED, kantoorpanden label C 2023).
- Er is een regionaal energiedienstenbedrijf dat energiemaatregelen aanbiedt als onderdeel van een wijkaanpak en voor een versnelling zorgt voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Er zijn actieve energieloketten voor inwoners en bedrijven die klanten ontzorgen, faciliteren en stimuleren tot het nemen van energiemaatregelen.

Toelichting

Gemeentelijk vastgoed

- In 2024 zijn de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) geactualiseerd voor al het gemeentelijk vastgoed. In de MJOP's is een gedeelte van de verduurzaming meegenomen. Dat zijn de maatregelen uit de Erkende Maatregelen Informatieplicht (EML). Deze hebben een terugverdientijd van maximaal vijf jaar. In 2024 hebben we ons ook gericht op het uitvoeren van de acties uit de MJOP's om de energievraag van onze gebouwen kleiner te maken.
- In 2024 is besloten de CO₂-Prestatieladder in te voeren als managementinstrument om gericht inzicht te krijgen in de CO₂-impact van onze gemeentelijke organisatie. Ook kan je met de CO₂-Prestatieladder actief sturen op vermindering van de CO₂-impact van de organisatie. Het referentiejaar is 2024. We verwachten in 2025 deze certificering te behalen.
- Via het project EnergieWEB werken we aan de afname van zo lokaal mogelijk opgewekte elektriciteit voor al onze aansluitingen voor de gemeentelijke organisatie.

Aanpak verduurzaming VvE's

- Het beleidskader 'Verduurzaming VvE's' en de Subsidieregeling verduurzaming Wageningse VvE's is vastgesteld.
- Er zijn 6 subsidies uitgekeerd aan VvE's voor verkennend energieadvies en ecologisch onderzoek voor een totaalbedrag van € 28.500.
- Er zijn 7 Toekomstbestendig Wonen leningen toegekend aan VvE's voor een totaalbedrag van € 7.910.000.

- In 2024 kregen VvE's met verduurzamingsplannen of -ambities gratis procesbegeleiding van het Energieloket Wageningen. Met 7 VvE's was structureel contact en met 20 VvE's incidenteel contact.

Handhavingsprogramma energiebesparing bedrijven en instellingen

- De omgevingsdienst heeft 20 EML-controles uitgevoerd en 6 uur toezicht geleverd op de label C plicht van kantoren. Bij de EML-controles is gecontroleerd of organisaties de verplichte energiebesparende maatregelen hebben genomen. De Label C plicht voor kantoren is in 2023 ingevoerd. Toezicht en handhavingstrajecten lopen door in 2024 e.v. In 2024 is er geen repressieve handhaving nodig geweest. Alle label C plichtige kantoren voldoen aan de label C plicht.
- Per 2025 worden de uren voor EML-controles aangemerkt als structurele taak en vallen onder de integrale milieucontroles. In 2024 was er voor het laatst een specifiek project voor EML-controles. Wel is afgesproken dat er vanaf 2025 jaarlijks minimaal 19 EML-controles moeten worden uitgevoerd door de omgevingsdienst.

Regionaal Energieteam Bedrijven – MKB-loket 2024-2027

- Bedrijven en bedrijventerreinen in de regio Foodvalley spelen een essentiële rol in het bereiken van de duurzaamheidsdoelstellingen in de regio. In dat licht heeft de Raad van Uitvoering van de RES Regio Foodvalley (tegenwoordig: Energieraad Regio Foodvalley) in april 2023 ingestemd met de vorming van het Regionaal Energieteam Bedrijven (REB). Doel van het REB is enerzijds om de verduurzaming van bedrijventerreinen in de regio te versnellen en anderzijds individuele MKB-bedrijven te ondersteunen met energiebesparing en duurzame opwek. Voor Wageningen betekende dat in 2024 een pilot op het bedrijventerrein BSPW van april 2023 tot en met maart 2024 en daarna een vervolg in een structurele aanpak. Eind 2024 is daar een nieuwe pilot bijgekomen op het bedrijventerrein Nude 1980.
- Daarnaast is het MKB-loket van het REB eind 2024 gestart met een netwerk van (regionale) energieadviseurs. De energieadviseur(s) van Wageningen Werkt Duurzaam maakt deel uit van dat netwerk en borgt daarmee de continuïteit van het gesubsidieerde aanbod van energiescans. Het REB wordt gefinancierd door Rijk, provincie en gemeenten. Het programma loopt van 1 mei 2024 tot en met 1 mei 2027.

Stimuleren energiematregelen bedrijven en instellingen

- Tochtbusters voor het MKB in de Binnenstad: 104 MKB-bedrijven, voornamelijk horeca en winkels in de binnenstad zijn bezocht door een energieadviseur en een team klussers. De ondernemer kreeg een gratis verkennend energieadviesgesprek om in kaart te brengen welke energiebesparingsmaatregelen mogelijk zijn. De eenvoudige energiebesparende maatregelen werden na afloop van dit verkennende gesprek direct aangebracht. Denk daarbij aan bijvoorbeeld plexiglasvoorzetramen, infraroodpaneel, gordijnen, isolatiestrips ramen en deuren, kieren dichten.
- *Zonnepanelen zonder Zorgen* voor het MKB: Bedrijven met een geschikt dak voor zonnepanelen krijgen een Zon&Energiescan. Er is een PV-leverancier geselecteerd om bedrijven zoveel mogelijk te ontzorgen. 17 bedrijven namen deel aan het project. Er zijn vier offertes uitgebracht en een zonnestroom-systeem van tien kWp is gerealiseerd. Het totale project leverde een potentieel systeemvermogen van 1.009 kWp, dit is een opwekpotentieel van 1.034.100 kWh. Een deel van dit opwekpotentieel zal in 2025 nog worden gerealiseerd. Een vijftal bedrijven beraden zich op het plaatsen van een zonnestroomsysteem. 1 bedrijf heeft een afspraak met de PV-leverancier voor plaatsing van een zonestroomsysteem in 2025.
- Energiebesparingsproject met het WOC: Het gratis verkennende energieadvies en de gesubsidieerde energiescan zijn veelvuldig benut. De combinatie met bovenstaande energiebesparingsacties/projecten werkte stimulerend op het gebruik van deze provinciale subsidie van het WOC. In totaal hebben 20 bedrijven gebruik gemaakt van deze subsidie.

- **Energiefonds Wageningen:** In 2024 zijn er drie leningen aangevraagd en verleend, drie bedrijven hebben zich in 2024 gemeld in afwachting van het collegebesluit om de leensom te verdubbelen naar € 150.000 en ook investeringen in batterijen mogelijk te maken. Het lijkt een trend dat ondernemers die eerder een lening kregen het energiefonds weer opzoeken voor een volgende energie-investering. Dat past in het beeld van gefaseerde verduurzaming van het bedrijf.

Stimuleren energiemaatregelen inwoners

- In 2024 was er een actief Energieloket dat woningeigenaren, huurders en VvE's zowel op verzoek als proactief informeerde, faciliteerde en stimuleerde tot het nemen van energiebesparende maatregelen. Daarbij worden verschillende hulpmiddelen en promotieacties ingezet (waaronder isolatiecoach gesprekken, uitleen warmtecamera's, speeddates met energieadviseurs, bakfiets-acties op de markt en bij scholen).
- Er zijn 31 lening aanvragen voor de Toekomstbestendig Wonen Leningen voor woningeigenaren binnengekomen. Alle 31 lening aanvragen zijn toegekend.

Wat hebben we bereikt?

2.5.2 Er is 1847 TJ aan duurzame energie opgewekt in 2040 ten opzichte van 2018. Hiervan is het streven de opgave aan duurzame elektriciteit in zonnevelden en windmolens in 2030 te behalen (klimaatmonitor).

Beoogde resultaten

- Er is een actuele Warmtevisie die wordt uitgevoerd.
- In 2025 is het warmtenet voor Proeftuin Aardgasvrije Wijk Benedenbuurt gerealiseerd.
- We stimuleren en faciliteren een duurzaam alternatief voor de gasgestookte WKK voor het warmtenet Noordwest. De realisatie valt buiten de invloedssfeer van de gemeente.
- In 2040 is in de hiervoor geschikte gebieden van Wageningen een open duurzaam warmtenet gerealiseerd waarop enkele duizenden woningen, bedrijven en instellingen zijn aangesloten.
- In 2040 zijn minimaal 142.000 zonnepanelen gerealiseerd op Wageningse daken en parkeerterreinen.
- Innovatieve technieken zoals zon op gevels, energyhubs, wind op dak of lokale grids zijn in beeld en worden toegepast waar kan.
- Windmolens worden gerealiseerd op basis van de Wageningse Windvisie en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij onder andere rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.
- Zonneparken worden gerealiseerd op basis van Visie Buitengebied en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij onder andere rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.

Toelichting

Warmte

- In de Benedenbuurt zijn concrete stappen richting realisatie van een duurzaam coöperatief warmtenet gezet:
 - Vergunning opwekinstallatie verleend;
 - Garantie toegezegd voor financiering via Nederlandse Waterschapsbank;
 - Opdracht voor aanleg distributienet (gelijktijdig met rioolvernieuwing, openbare herinrichting) aanbesteed.
- De gemeente Wageningen is in gesprek met de exploitant van het warmtenet in Noordwest (Ennatuurlijk) over verduurzaming van het warmtenet. Ennatuurlijk is daarnaast ook in gesprek met diverse afgevaardigden vanuit de bewonersgroep in de wijk hierover. Ennatuurlijk onderzoekt momenteel diverse scenario's om het warmtenet te verduurzamen. De haalbaarheid van het verduurzamen van het warmtenet hangt af van meerdere factoren waaronder de mogelijkheid om een netaansluiting te krijgen voor inpassing van een duurzame warmtebron.
- Er wordt gewerkt aan het opstellen van een warmteprogramma.
- Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan warmte voor de wijk Noordwest om te onderzoeken hoe dit gebied aardgasvrij kan worden.

Duurzame elektriciteitsopwekking

- Op dit moment zijn er in Wageningen ongeveer 104.000 zonnepanelen op daken en parkeerterreinen. Ambitie is 300.000 zonnepanelen in 2040, dus we zijn op een derde van de ambitie voor zon-op-dak en restgronden.
- In Wageningen lopen er 2 pilots met betrekking tot lokale energiehubs. Een bij een bedrijventerrein (BSPW) en een bij particulieren (pilot Wilheminaweg). Een energiehub is een samenwerkingsverband waarbij deelnemers met elkaar hun vraag-en aanbod van energie op elkaar gaan afstemmen zodat er zo slim mogelijk energie met elkaar gebruikt kan worden. Wanneer de vraag naar energie op die manier beter gespreid wordt over de hele dag/week, dan vlakken de pieken af en wordt netcongestie vermeden.

Windmolens

- Wageningen en Rhenen startten in Q4 2024 een onderzoek naar de (on)mogelijkheden van wind in de drie zoekzones uit de RES. Op basis van de uitkomsten wordt het vervolgproces bepaald.

Zonneparken

- Voortgang blijft achter, mede door netcongestie en veranderde, meer beperkende regelgeving (Kamerbrief, oktober 2023). In de Kamerbrief van 2023 staat dat zonnepanelen op landbouwgrond niet langer wenselijk zijn, mits zij vallen onder een van een drietal uitzonderingsgevallen (positieve bijdrage netcongestie, bijdragen aan een transformatie, significante agrarische activiteit). Dit zal het realiseren van zonneparken in het Wageningse transformatiegebied, dé plek voor duurzame opwekprojecten zoals beschreven in de Visie buitengebied, mogelijk ingewikkelder maken.

EnergieWEB

- Na een aanbesteding in 2023 hebben de EnergieWEB-gemeenten per 1 januari 2024 nieuwe energiecontracten met 3 lokale duurzame energieprojecten. In 2025 doen de gemeenten een nieuwe aanbesteding voor aanvullende contractering. Ook zal Nijkerk toetreden tot EnergieWEB.

Wat hebben we bereikt?

2.5.3 De klimaatimpact die gepaard gaat met productie en consumptie van voedsel is verminderd.

Beoogde resultaten

- De gemeente geeft het goede voorbeeld als het gaat om inkoop van duurzame lokale producten, het aanbod van plantaardige opties, verminderen voedselverspilling en de verwerking van reststromen.
- De voedselomgeving van Wageningen is gezonder in 2030 (Voedselagenda).
- In 2030 is de lokale verkoop van duurzame en lokale producten van regionale boeren en producenten gestegen.
- In Wageningen eten inwoners in 2030 minder dierlijk en meer plantaardig voedsel (Voedselagenda). Restaurants gaan meer plantaardige opties aanbieden.
- In Wageningen verspillen inwoners, bedrijven en organisaties in 2030 minder voedsel. Reststromen worden beter verwerkt.
- Meer initiatiefnemers hebben een plek gevonden in Wageningen om stadslandbouw toe te passen op een duurzame manier.

Toelichting

Inmiddels zijn 40 agro-ecologische boeren en andere voedselmakers uit de regio lid van Vereniging StreekWaar, bijna een verdubbeling van het aantal leden in 2021. Een belangrijk signaal, want deze boeren committeren zich aan verdere verduurzaming van de productie. De verkoop van streekproducten is in 2024 weer gestegen. Er is in samenwerking met de gemeente een recreatief aanbod ontwikkeld bij StreekWaarleden, zodat inwoners op nieuwe manieren kennis kunnen maken met lokaal voedsel. Een elektrische fietskoerier zorgt sinds 2024 voor nog duurzamere distributie daarvan in de regio.

Samen met 8 andere gemeenten in de Regio Foodvalley is in 2024 het Regionaal Programma Landelijk Gebied vastgesteld. Dit is een gezamenlijk toekomstperspectief voor het buitengebied, door onder meer het bevorderen van natuurvriendelijke landbouw en stimulering van lokale voedselproductie.

We leren in de stad steeds meer over hoe we duurzaam en gezond kunnen eten. Leerlingen van scholen in kwetsbare wijken krijgen schooltuinles en voedselles, terwijl op OBS De Wereld elke week een warme, vegetarische lunch wordt aangeboden. In het jongerencentrum Entree vinden sinds 2024 niet alleen biologisch fruit maar ook noten gretig aftrek. Activiteiten zoals de Bean Meal in de Bevrijdingskerk en de Verspillingsvrije Lunch bij Rijn IJssel Vakschool zorgen voor een dynamisch gesprek in de stad over plantaardig eten en voedselverspilling. In de nieuwe Visie Bebouwde Kom is veel aandacht voor meer duurzame voedselproductie in en om de stad.

Wat hebben we bereikt?

2.5.4 In 2025 hebben alle huishoudens die te maken hebben met energiearmoede de mogelijkheid (gehad) om hulp te krijgen bij energiebesparing (monitor: sociaal domein).

Beoogde resultaten

- Het bestrijden van energiearmoede is onderdeel van het reguliere (duurzaamheid en sociaal-maatschappelijk) werk van de gemeente en haar ketenpartners.
- Via generieke en wijk-/straatgerichte werkwijzen worden inwoners met energiearmoede passende energiebesparende maatregelen, advies en ondersteuning aangeboden.

Toelichting

- Er zijn 249 huisbezoeken afgelegd door het energie-fix team (de Tochtbusters) om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Veel zijn deelnemers geworven middels inschrijffrondes in onder meer de Groen van Prinstererstraat, Rooseveltweg en Hollandseweg. Er zijn 78 kortingsbonnen voor energiezuinig witgoed uitgegeven. De vrijwillige energiecoaches hebben 15 inwoners geholpen met hun energievragen of -zorgen. Er zijn 90 energiedisplays geïnstalleerd bij studentenwoningen en sociale huurwoningen.
- De samenwerking met ketenpartners is verder verstrekt en er zijn diverse gezamenlijke energie bespaaracties uitgevoerd.
- De Wageningse Isolatie-actie voor inwoners is in mei 2024 van start gegaan. 62 bewoners hebben tot maximaal € 1.500 subsidie ontvangen voor het isoleren van hun woning, voor een totaalbedrag van € 63.523. Negen bewoners met een laag inkomen hebben tot € 4.000 subsidie ontvangen voor een totaalbedrag van € 29.671.

Wat hebben we bereikt?

2.5.5 In 2040 is alles wat de gemeente inkoopt volledig circulair, maken we zoveel mogelijk gebruik van circulaire en biobased bouwmaterialen en zamelt de gemeente slechts huishoudelijke grondstoffen in.

Beoogde resultaten

- In de bouw (infra en nieuwbouw) wordt in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruikt.
- Voor de inkoop van diensten en werken binnen de gemeentelijke organisatie verbruiken we in 2030 50% minder fossiele grondstoffen.

Toelichting

- Er wordt gewerkt aan een 'Actieplan Circulaire Economie' waarbij Duurzaamheid en Economie nauw samenwerken om allerlei acties op het thema circulaire economie te identificeren en deze de komende jaren uit te voeren.

Wat hebben we bereikt?

2.5.6 Uitvoering wettelijke taken.

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Transitievisie warmte.
- Regionale Energiestrategie.
- De gemeentelijk gebouwen moeten volgens het Klimaatakkoord energieneutraal zijn in 2050.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

In 2024 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor de doorontwikkeling van de RES 1.0, onder andere de Verkenning Energiesysteem van de Toekomst, de uitgangspuntennotitie RES 2.0 en de planMER WiRES en de (concept)startnotitie RES 2.0.

Voor de gemeentelijke gebouwen zijn energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder die verwerkt stonden in de meerjarenonderhoudsplanning uitgevoerd.

2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Er is een veilige en gezonde leefomgeving waarbij grondstoffen circulair worden hergebruikt.

Wat hebben we bereikt?

2.6.1 Milieunormen worden niet overschreden.

Beoogde resultaten

- Ook in 2024 wordt met behulp van toezicht en handhaving gecontroleerd of normen op gebied van bodem, lucht, geluid, geur en energie niet worden overschreden.

Toelichting

De normen op het gebied van bodem, lucht, geluid, geur en energie zijn niet overschreden.

Wat hebben we bereikt?

2.6.2 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Geluid, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit en externe veiligheid.
- Plaagdierbestrijding.
- Dierenasiel, dierenambulance en nestbeheer ganzenbeheer.
- Riolerings.
- Afvalverwijdering en- verwerking.
- Zorgplicht oppervlaktewater.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

Conform het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (V-GRP) zijn alle wettelijke taken met betrekking tot riolering uitgevoerd.

In samenwerking met het waterschap Vallei en Veluwe zijn alle taken met betrekking tot de zorgplicht oppervlaktewater uitgevoerd.

2.7: Voldoende betaalbare woonruimte, duurzame en kwalitatieve goede woningen voor elke Wageninger, in een groene wijk met plek voor ontmoeting.

Wat wilden we bereiken?

Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een bij inkomen en type huishouden passende en duurzame woning, in een prettige woon- en leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

2.7.1 Versnelling en mogelijke ophoging van de woningbouwproductie in Wageningen in antwoord op de verhoogde huishoudensprognose van ongeveer 3.500 tot 3.800 huishoudens tot 2040.

Beoogde resultaten

- In de periode tussen 2020 en 2040 worden in Wageningen 3.500 woningen gerealiseerd, met hierbij een specifieke focus op 3.000 woningen tot 2030.
- De woningbouwbehoefte wordt tweejaarlijks gemonitord. Op basis hiervan worden de aantallen te realiseren woningen indien nodig bijgesteld.
- Om als gemeente meer regie te nemen op de ontwikkeling van betaalbare woningen is de Nota grondbeleid herijkt. In 2024 wordt dit nieuwe beleid toegepast.

Toelichting

- Er zijn in de periode 2021 tot en met 2024 circa 555 woningen toegevoegd, waarvan 25 woningen in het afgelopen jaar. Diverse plannen kennen vertraging in de procedures, door langere beroepsprocedures (bijvoorbeeld de Dreijen fase 1 en Churchillweg/Spelstraat).
- De zoekgebieden uit het locatie-onderzoek zijn opgenomen in de Visie Bebouwde Kom, waarmee ze integraal zijn afgewogen en een plek hebben gekregen in de ruimtelijke ontwikkeling van Wageningen. Menzis is door de gemeente aangekocht en de plantontwikkeling is gestart. De nota van uitgangspunten voor de Kolkakkerweg en Autovallei groep zijn vastgesteld. De verkenning van zoekgebieden Oksel en Entree is gestart. Daarnaast is een verkenning gestart van de beoogde zoeklocatie Wageningen West voor werken/wonen aan het Nieuwe Kanaal (Zuidzijde). Parallel hieraan vindt, vanuit de gedachte van geleidelijke gebiedsontwikkeling, een haalbaarheidsstudie plaats voor (tijdelijke) flexwoningen aan de Noordzijde.
- In 2024 zijn planologische stappen gezet voor een groot aandeel in de zachte plancapaciteit. De programmatische uitwerking voor Duivendaal is verder in ontwikkeling en voor Vadapark is de BOPA procedure ingediend door de projectontwikkelaar. De grotere projecten zoals De Dreijen fase 2 (550), VADA park (260) en Menzis (320) komen samen uit op 1.130 woningen binnen de zachte plancapaciteit. De recente uitspraken over stikstof heeft geleid tot maatregelen vanuit het Rijk en de provincie, waarvan de invulling nog onduidelijk is. Dit heeft effecten op de realisatie(snelheid) van deze zachte plancapaciteit.
- In 2024 is de woningmarktstrategie op diverse onderdelen herijkt, waaronder een nieuwe toetsingssysteem voor woningbouw met oog voor betaalbaarheid én flexibiliteit.
- In 2024 is de woningbehoefte gemonitord conform de afspraak van een tweejaarlijkse monitoring. Daaruit blijkt dat de vastgestelde woningbouwopgave van 3.500 grofweg in lijn is met de actuele huishoudensprognoses (2024).
- Het nieuwe grondbeleid is vastgesteld en direct toegepast bij woningbouwproject Menzis. Daarnaast is in 2024 een onderzoek opgestart naar de mogelijkheden voor het instellen van een vereveningsfonds sociale woningbouw en wordt het programma kostenverhaal voorbereid.

- Voor de versnelling van de woningbouw is onder meer landelijke WBI subsidie aangevraagd en toegekend voor Menzis. Daarnaast heeft de inzet van een expert van het landelijke versnellingsteam (RVO) geleid tot een door alle partijen gedragen afsprakenkader voor De Dreijen fase 2.

Wat hebben we bereikt?

2.7.2 Meer betaalbare en duurzame woningvoorraad.

Beoogde resultaten

- De woningmarktstrategie wordt naar aanleiding van de evaluatie geactualiseerd met als doel om woningbouwprojecten te versterken met behoud van betaalbaarheidsdoelstellingen.
 - Hierbij nemen we het Rijkskader met als verplichting voor minimaal tweederde betaalbare woningbouw als uitgangspunt.
- De bestaande woningvoorraad wordt verder verduurzaamd met oog voor een eerlijke verdeling van de energielasten. Randvoorwaardelijk hiervoor is programma 2.5.
- Het aanbod aan studentenhuisvesting voldoet aan de vraag naar kamers, overeenkomstig de notitie locatiekeuze 2017 en de actuele landelijke monitor studentenhuisvesting.
- Het nieuw op te stellen volkshuisvestingsprogramma (Woonvisie) gaat in op de woonbehoefte en woonopgave van aandachtsgroepen en de wijze waarop gestreefd wordt naar meer balans in de woningvoorraad. De woningmarktstrategie wordt hierop aangepast.
- De betaalbare sociale huurwoningvoorraad is in 2030 vergroot. De Woningstichting heeft als ambitie om 800 sociale huurwoningen te realiseren tot 2030, in diverse woningbouwplannen.
- De huisvestingsverordening wordt in 2024 aangepast op basis van nieuwe wetsvoorstellen, die als doel hebben om onder andere meer kansengelijkheid te creëren in de huisvesting van mensen uit aandachtsgroepen en lokale voorrang te realiseren.
- Nieuw te bouwen woningen zijn (bijna) energieneutraal, met aandacht voor circulariteit en natuurinclusief bouwen. Dit resultaat draagt bij aan programma's 2.4 en 2.5.
- Voor 2026 zijn er kaders voor alternatieve woonvormen en de financiering daarvan (CPO-projecten, woningsplitsing, koopgarant, erfpacht, etc.). We ontwikkelen een afwegingskader voor flexwonen.

Toelichting

- In 2024 is de woningmarktstrategie op diverse onderdelen herijkt. Hierbij is een nieuw volkshuisvestelijk kader voor woningbouw vastgesteld. Er is aangesloten bij de Rijkskaders van 70% betaalbaar, waarvan 30% sociale huur. Bij nieuwe woningbouwplannen wordt dit nieuwe kader toegepast.
- In 2024 is verder gewerkt aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Het Energieloket informeert en adviseert bewoners over isolatie en andere duurzaamheidsmaatregelen. Via voorlichting, ondersteuning, subsidies (Wageningse Isolatieactie) en leningen (Toekomstbestendig Wonen) zijn woningeigenaren en VvE's gestimuleerd om woningen te verduurzamen. Hierbij is speciale aandacht voor de lagere inkomens.
- Vraag en aanbod naar studentenkamers is in evenwicht. In 2024 zijn 350 studentenkamers in het woongebouw aan de Marijkeweg opgeleverd, waarvan 210 onzelfstandig en 140 zelfstandig. Nieuwe (betaalbare) studentenwoningen in de projecten Born-Oost en Bornsesteeg zijn planologische in voorbereiding.
- Het volkshuisvestelijke programma zal in 2026, als uitvloeisel van de nieuwe Wet Versterking Regie Volkshuisvesting, worden opgesteld.

- In 2024 zijn intentie overeenkomsten gesloten voor de realisatie van sociale huurwoningen in de woningbouwplannen Dreijen fase 1 en VADA park.
- Ten behoeve van betaalbaarheid van woningen wordt opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht voor woningen onder de NHG-grens ingezet.
- De begin 2023 ondertekende regionale Woondeal richt zich op afspraken over het toevoegen van met name betaalbare woningen. De Woningstichting heeft bij de Woondeal het bod gedaan om 814 sociale huurwoningen te realiseren tot 2030. Daarvan zijn er tot nu toe 136 gerealiseerd. In 2024 is gewerkt aan herijking van de Woondeal, met hierbij extra inzet op ouderenhuisvesting. De vaststelling is voorzien in het voorjaar van 2025.
- In 2024 heeft samen met De Woningstichting onderzoek plaatsgevonden naar de beoogde omvang van de kernvoorraad in 2035, onder andere over de behoefte aan woningen onder de 1e aftoppingsgrens. Hierover maken we in 2025 nieuwe prestatieafspraken.
- De huisvestingsverordening van Wageningen is nog niet aangepast in 2024. Dit volgt in 2025.
- Met behulp van het Duurzaamheidsprofiel zijn er bij meerdere nieuwbouwontwikkelingen hogere ambities geformuleerd op het gebied van energie, circulariteit en groen geformuleerd en gerealiseerd dan wettelijk verplicht is.
- Middels het platform Hospi Housing zijn vraag naar en aanbod van hospitakamers beter met elkaar gematcht. De samenwerking in Wageningen heeft geleid tot ongeveer 40 matches in 2024.
- In 2024 is beleid voor collectieve wooninitiatieven vastgesteld voor mensen die samen een woonproject willen starten. In de projecten VADA park, de Dreijen Fase 2 en de Dorschkamp is de wens voor dit soort collectieven opgenomen in de voorbereiding.
- De beleidsregels voor woningdelen en splitsen zijn vastgesteld en de eerste aanvragen zijn in behandeling. In 2025 wordt via campagne gevoerd om splitsing breder onder de aandacht te brengen.
- Er is een handelingsperspectief en leidraad opgesteld in samenwerking met de Woningstichting om initiatieven voor flexwonen goed te kunnen afwegen. In 2025 krijgt dit een vervolg met een haalbaarheidsonderzoek naar een specifieke locatie. De leidraad benutten we daarbij.

Wat hebben we bereikt?

2.7.3 Voldoende groen en plekken voor ontmoeting in nieuwe en in bestaande wijken.

Beoogde resultaten

- Bij alle nieuwbouwplannen wordt minimaal 10% divers groen in de wijk gerealiseerd en bestaand groen in de woonomgeving behouden en versterkt. Dit resultaat draagt bij aan programma 2.3.

Toelichting

- Bij elk nieuw woningbouwplan wordt getoetst op 10% groen per locatie, het Groenbeleidsplan en het Bomenbeleidsplan. Het resultaat hiervan op korte termijn is nog niet meetbaar, aangezien woningbouwontwikkeling langer duurt dan 1 jaar.
- In de vastgestelde Woonzorgvisie is benoemd dat er voldoende geclusterde en zorggeschikte woningen, woningen voor senioren met een ontmoetingsplek in het woongebouw en/of directe omgeving nodig zijn in zowel de nieuwbouw als bestaande bouw. Bij nieuwbouwontwikkelingen werken we hiervoor samen met zorg- en welzijnsinstellingen.

Wat hebben we bereikt?

2.7.4 Inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk wonen in een woning op maat, met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer woonzorginitiatieven door en voor Wageningse inwoners.
- Het aanbod van woningen die geschikt zijn voor senioren is in 2030 vergroot door zowel nieuwbouwplannen als levensloopbestendige aanpassingen in de bestaande woningvoorraad.
- Opstellen Visie Wonen & Zorg, welke wordt vertaald in een uitvoeringsplan Wonen & Zorg. Voor deze visie en het uitvoeringsplan wordt een dashboard ingericht met ter zake doende data.

Toelichting

- In 2024 zijn 78 woningaanpassingen exclusief onderhoud gerealiseerd voor 69 unieke cliënten. Dat is een lichte stijging van ten opzichte van 2023.
- In 2024 zijn er geen nieuwe woonzorginitiatieven gerealiseerd.
- In 2024 zijn er 189 tijdelijke huisvestingsplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne gerealiseerd.
- In 2024 is samen met de woonzorgpartners een gezamenlijke Woonzorgvisie en uitvoeringsagenda opgesteld. Het dashboard volgt in 2025.

Wat hebben we bereikt?

2.7.5 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- We voldoen aan de taakstelling van de huisvesting van statushouders in Wageningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

- We voldoen aan de taakstelling van de huisvesting van statushouders in Wageningen.
- In het kader van de wet betaalbare huur is het gemeentelijk meldpunt Wet goed verhuurderschap uitgebreid.

2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Wat wilden we bereiken?

Gemeentelijke gebouwen worden ingezet voor het huisvesten van een breed aanbod aan culturele, sociale, maatschappelijke en sportvoorzieningen.

Wat hebben we bereikt?

2.8.1 Het multifunctioneel gebruik van gemeentelijke gebouwen bevorderen.

Beoogde resultaten

- Een strategisch vastgoed plan als afwegingskader welke maatschappelijke- en culturele instellingen worden gehuisvest in gemeentelijke gebouwen.

Toelichting

Op 17 december 2024 is de Vastgoednota vastgesteld door de gemeenteraad. In deze nota worden de kaders uiteengezet om maatschappelijk meerwaarde, het bezit, het gebruik en het beheer zo optimaal mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. Op basis hiervan wordt de uitvoering opgepakt inclusief een inschatting van de benodigde ambtelijke capaciteit. Voor cultuur ligt er een specifieke opgave gelet op de omvangrijke huisvestingsvraag vanuit het culturele veld. De verkoopopbrengst van Wilhelminaweg 1 en 3 wordt ingezet voor aankoop of huur van een geschikte locatie ten westen van het centrum voor het huisvesten van culturele organisaties, culturele broedplaats en/of andere functies.

Wat hebben we bereikt?

2.8.2 Gebouwen die niet meer nodig zijn worden verkocht of benut als potentiële locatie voor woningbouw.

Beoogde resultaten

- Aanwijzen van gemeentelijke gebouwen en locaties die geschikt zijn voor woningbouw op basis van het strategisch plan gemeentelijk vastgoed.
- De verkoop van gemeentelijke gebouwen tot en met 2023 is opgeschort in afwachting van het strategisch vastgoed plan. De netto verkoopopbrengst van incidenteel € 2.641.000 wordt op basis van de uitkomst van het strategisch plan opnieuw bepaald.

Toelichting

Op basis van de nieuwe vastgoednota is besloten om de panden Wilhelminaweg 1 en 3 te verkopen, wordt het voormalige schoolgebouw aan de Arboretumlaan 1 voorlopig ingezet voor het huisvesten van culturele partijen die bijdragen aan de cultuurdoelstellingen van de gemeente. Verder wordt het schoolgebouw aan de Zeemanstraat tot 2030 ingezet als tijdelijke wissellocatie voor scholen die nieuwbouw realiseren op bestaande locaties in de stad.

Wat hebben we bereikt?

2.8.3 Streven naar een gezonde en kostendekkende exploitatie van gemeentelijke gebouwen.

Beoogde resultaten

- Een nieuwe concessie overeenkomst voor de exploitatie van zwembad De Bongerd in afwachting van de besluitvorming over de keuze tussen renovatie of nieuwbouw.
- Het duurzaam in stand houden van gemeentelijke gebouwen en het klimaatneutraal maken ervan voor 2040.

Toelichting

Bij team Vastgoedbeheer loopt in Q1/Q2 2025 een pilot voor het opstellen van een Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan voor een vijftal gemeentelijke panden. Aansluitend op deze pilot volgt de rest van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. De MJOP's worden omgevormd tot duurzame MJOP's.

De lopende concessieovereenkomst voor het zwembad is eind 2024 verlengd.

Algemene informatie programma 2

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 2 Wageningen fysiek:

- Functiemenging
- Vestigingen
- Banen
- Huishoudelijk afval
- Hernieuwbare elektriciteit
- Nieuwbouw woningen

Zie hiervoor ook de bijlage Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader bereikbaarheid

Verordeningen:

- Beleidsregels uitgifte parkeervergunningen Wageningen (2022)
- Nota Parkeernormen Wageningen (2015)
- Beleidsregels fietsparkeren bij kamergewijze verhuur (2022)
- Verordening Parkeerbelastingen (2024)
- Verordening Mobiliteitsfonds Wageningen (2016)
- Aanwijzingsbesluit Vergunningparkeren (2022)
- Aanwijzingsbesluit betaald parkeren (2022)
- Algemene Plaatselijke Verordening (2024)
- Verordening veergelden Lexkesveer (2024)
- Parkeerverordening (2018)
- Wegsleefverordening Wageningen (2021)
- Regeling ontheffingen voetgangerszone Centrum (2008, actualisatie 2015)

Beleidsnota's:

- Visie openbare laadinfrastructuur 2030 (2022)
- Netwerkvisie (2016)
- Fietsnetwerk Wageningen. Update en uitwerking van de netwerkvisie (2023)
- Parkeernota (2015)
- Visie Bebouwde Kom Wageningen 2045 (2024)
- Uitvoeringsprogramma GMP (2013)
- GMP visiedocument (2012)
- Handboek inrichting openbare ruimte (wageningen.hior.nl) (2024)
- Kansgestuurd beheer (2019)
- Beheerplan VRI's (2020)

Beleidskader economische ontwikkeling

Verordeningen:

- Verordening winkeltijden Wageningen (2021)
- Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting (2024)
- Marktgeldverordening (2024)
- Verordening Fysieke Leefomgeving (2022)
- Marktverordening (2015)
- Inrichtingsplan Wageningse markten (2017)
- Verordening Scheepvaartrechten (2024)

Beleidsnota's:

- Visie Economie 'Op weg naar een impacteconomie' (2024)
- Visie Bebouwde Kom (2024)
- RPLG (Regionaal Perspectief Landelijk Gebied) (2024)
- Beleidskader horeca en detailhandel 2023-2027 (2023)
- Startnotitie KennisAs (2023)
- Regionaal programma werklocaties 2022-2026 (2022)
- Regionale Visie Werklocaties 2020-2030 (2021)
- Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (2022)
- Nota Bovenwijkse Voorzieningen (2021)
- Beleidsregels terrassen (2021)
- Visie Binnenstad (2015)
- Nadere regels met betrekking tot de heffing en invordering van reclamebelasting (2012)
- Nota grondbeleid (2009)
- Beleidsplan Recreatie en Toerisme (2008/2009)
- Kadernota herontwikkeling Rijnhaven (2003)
- Onderzoeksrapport toekomst haven 'De voortuin van Wageningen' (2002)
- PDV beleid regio Food Valley 2020-2025 (2021)
- Beleidsnotitie Bed & breakfast (2009)

Overeenkomsten/convenanten:

- Convenant Ondernemersfonds Wageningen 2024-2025
- Samenwerkingsovereenkomst Regiodeal Food Valley 2020-2023

Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling

Verordeningen:

- Verordening begraafrechten (2024)
- Verordening Fysieke Leefomgeving (2022)
- Doelgroepenverordening (2023)

Beleidsnota's:

- Groenbeleidsplan (2017)
- Bomenbeleidsplan (2024)
- Biodiversiteitsplan (2024)
- Welstandsnota gemeente Wageningen 2018
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats en gedenkpark "De Leeuwerenk" 2019
- Beleidsnotitie openbare verlichting (2012)
- Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving VTH-Beleid gemeente Wageningen
- Beleidsregels camping de Wielerbaan 2017
- Beleidsregels handhaving basisfunctie Openbare Ruimte (2005)
- Deltaplan Biodiversiteit (2022)
- Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030-40 (2022)
- Visie bebouwde kom (2024)
- Beleidsregels woningsplitsing (2024)
- Herijkte woningmarktstrategie (2024)

Beleidskader klimaat

Verordeningen:

- Algemene subsidieverordening (2007)

Beleidsnota's:

- Visie openbare laadinfrastructuur 2030 (2022)
- Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2030-40 (2022)
- De Wageningse Windvisie (2021)
- Beleidsnotitie Duurzaam Bouwen Wageningen 2017-2021
- Visie Buitengebied (2020)
- Visie Wageningen 2045 (2024)
- Regionale Energiestrategie Regio Foodvalley 1.0. (RES RFV 1.0.) 2021
- Bodemkwaliteitskaart 2018 en nota bodembeheer (2012)
- Afvalbeleidsplan (2012, wordt momenteel herijkt)
- Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (2011-2015)
- Beleidsregels hogere waarde Wet Geluidhinder (2008)
- Waterplan (2005)
- Baggerplan (2003-2012)
- Optimalisering afvalwaterstudie (2002)
- Voedselagenda (2021)
- Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (2024)

Beleidskader wonen

Verordeningen:

- Huisvestingsverordening Wageningen (2023)
- Doelgroepenverordening Wageningen (2023)

Beleidsnota's:

- Beleidsnota woningsplitsing (2024)
- Herijking woningmarktstrategie (2024)
- Beleidskader collectieve woonvormen (2024)
- Woonzorgvisie (2024)
- Nota Grondbeleid (2024)
- Beleidsregels zelfbewoning en antispeculatie (2023)
- Prestatieafspraken De Woningstichting 2024-2025
- Prestatieafspraken Idealis 2023-2026
- Locatie-onderzoek woningbouw (2022)
- Beleidsregels kamergewijze verhuur (2021)
- Woningmarktstrategie (2023)
- Woonvisie 2025 (2016)
- Notitie integrale afweging potentiële locaties voor studentenhuisvesting Wageningen (2017)
- Duurzame Gebiedsontwikkeling vanuit het Klimaatplan 2022-2026 (2021)

Convenanten:

- Convenant WAC (2021)

Beleidskader Vastgoed

Beleidsnota's:

- Strategische Vastgoednota (2024)

Betrokkenheid verbonden partijen

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten met in totaal 350.000 inwoners. De gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley via een gemeenschappelijke regeling om een aantal doelen uit haar programma te bereiken.

Regio Foodvalley treedt op als opdrachtgever voor het programma 'De Bereikbare Vallei', dat bijdraagt aan het beïnvloeden van de vraag naar mobiliteit. Dit is van belang voor de doelstelling om de bereikbaarheid optimaal te houden en om verduurzaming van mobiliteit te bewerkstelligen. Daarnaast vervult de regio de regisserende rol voor basismobiliteit.

De Bereikbaarheidsagenda voor Regio Foodvalley biedt een richtinggevend kader voor 2030, waarmee de ambities van de regio zijn vertaald naar een duidelijke koers voor de ontwikkeling en de uitvoering van het regionale mobiliteitsbeleid.

Op het gebied van economie zijn deze doelen onder meer het ontwikkelen van het juiste aanbod van bedrijventerreinen, marketing en acquisitie, gezamenlijke profilering en lobby in Brussel. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor uitvoering van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, het Rijk en de Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Ondernemers, onderwijs en overheid werken samen in de Triple Helix Foodvalley. Het doel van de samenwerking is een economische topregio. Hiervoor heeft de Triple Helix een Strategische Agenda opgesteld. Deze agenda is vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Deze projecten dragen bij aan de ambities van de Strategische Agenda en worden door meerdere O's getrokken en ondersteund.

Op het gebied van klimaat, afval en bodem vindt afstemming en - waar relevant - samenwerking plaats. Op gebied van klimaat wordt in opdracht van het Rijk gewerkt aan een Regionale Energiestrategie.

Op het gebied van wonen zijn deze doelen onder meer het vergroten van de aantrekkelijkheid, wervingskracht en betaalbaarheid van wonen in de Regio Foodvalley. Dit wordt uitgewerkt in het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad en het voorzien in de (nieuwe) woningbehoefte van starters, ouderen, studenten, kenniswerkers en doorstromers. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en coördineert een uitvoeringsprogramma 2018-2021, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden uitgevoerd door samenwerkende gemeenten.

Opheusdens Veer

Het Opheusdens Veer voert de veerdiensten uit tussen Wageningen en Opheusden. Dit is van belang voor de bereikbaarheid van Wageningen.

Omgevingsdienst De Vallei

De Omgevingsdienst De Vallei (OddV) voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening en handhaving.

Afvalcombinatie De Vallei (ACV)

Voor de inzameling van huishoudelijk afval, straat- en rioolreiniging, gladheidsbestrijding en plaagdierbestrijding werkt de gemeente samen met ACV. ACV is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen. De aandelen zijn in het bezit van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Renswoude en Veenendaal. ACV Gemeenten voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit.

Joint Warmte B.V.

Gemeente Wageningen is samen met bewonerscoöperatie Warmtenet Oost-Wageningen U.A. voor 66,7% eigenaar van Warmtebedrijf Oost-Wageningen B.V. Het warmtebedrijf is de komende 30 jaar eigenaar en beheerder van de opweklocatie aan de Dolderstraat 88.

Platform Water Vallei en Eem

Platform Water Vallei en Eem is een samenwerkingsverband dat zich richt op verschillende aspecten van waterbeheer. Voorbeelden van producten die voortkomen uit de samenwerking zijn gezamenlijk meten en monitoren en de Klimaatatlas. Gemeente Wageningen is geen individueel gesprekspartner richting het DPRA (Delta Programma Ruimtelijk Adaptatie), maar dit is belegd bij het platform.

Samenwerkingsovereenkomst Grebbedijk

De Samenwerkingsovereenkomst Planuitwerkingsfase Gebiedsontwikkeling Grebbedijk is gesloten met het Waterschap Vallei en Veluwe, de provincies Gelderland en Utrecht, gemeenten Wageningen en Rhenen, Rijkswaterstaat Oost-Nederland namens de Staat der Nederlanden, Staatsbosbeheer en de Stichting Het Utrechts Landschap. De overeenkomst heeft als doel om het vastgestelde voorkeursalternatief voor de gebiedsontwikkeling uit te werken tot een definitief ontwerp; een goedgekeurd projectbesluit voor de dijkversterking en de overige te nemen besluiten en vergunningen en een aanbestedingsdossier ten behoeve van de realisatie.

Stichting Wageningse Eng (statuten), TAWÉ (reglement)

Voor de uitvoering van projecten die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Eng behouden en waar mogelijk versterken, werkt de gemeente samen met de Stichting Wageningse Eng (SWE). De missie en visie van de SWE liggen verankerd in de statuten van de stichting. Om de diverse belangen van en op de Wageningse Eng verder te verankeren, heeft het gemeentebestuur een Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWÉ) ingesteld. Deze commissie is door het college van burgemeester en wethouders ingesteld en benoemd via een artikel 84-commissie/verordening. De TAWÉ adviseert, zowel gevraagd als ongevraagd, het college van burgemeester en wethouders over gemeentelijke beleidsontwikkelingen, vergunningverlening en andere zaken met betrekking tot de Wageningse Eng.

Adviescommissie Wageningse Berg (Bergcommissie)

De Bergcommissie bestaat uit een aantal mensen met specialismen in onder andere ecologie, bodemkunde, erosie. De Bergcommissie heeft als doel om gevraagd en ongevraagd het college te adviseren over de Wageningse berg. Het belang hierbij is het behoud en bevordering van de unieke waarden van de Berg. Het richt zich met name op instandhoudingsbeheer van de unieke natuurwaarde van het gebied maar ook de landschappelijke, recreatieve en cultuurhistorische waarden. De Bergcommissie heeft als invloedssfeer de Wageningse Berg zelf, maar geeft ook adviezen over aangrenzende gebieden vanwege met name de natuurwaarden. Denk hierbij aan ontwikkelingen als De Dreijen, Hinkeloord en Veerweg.

Adviescommissie Binnenveld en Uiterwaarden (ABU)

De Adviescommissie Binnenveld en Uiterwaarden (ABU) De commissie heeft als doel het college van burgemeester en wethouders, zowel gevraagd als ongevraagd, van gemotiveerd advies te voorzien over activiteiten in de fysieke leefomgeving van het Binnenveld, inclusief het transformatiegebied, en de Uiterwaarden. Dit kan gaan over omgevingsvergunningen, maar ook over (nog te ontwikkelen) beleid. Ongevraagd advies zal 'goed afgewogen en neutraal' zijn, gebaseerd op de aanwezige plannen, gemeentelijke ambities en de realisatie daarvan op een specifieke locaties. De commissie bestaat uit vijf onafhankelijke en gemotiveerde inwoners van Wageningen.

Stadsagenda

De samenwerking tussen Wageningen University and Research (WUR) en de gemeente Wageningen met als doel de kennis en innovatie vanuit de WUR lokaal in Wageningen toe te passen.

Klimaatpartners

Een netwerk van lokale en regionale partners die de Wageningse klimaatambities onderschrijven. Het netwerk bestaat uit strategische partners die betrokken zijn bij bijhorende strategische gesprekken en besluitvorming. Daarnaast is er een stadsbreed netwerk dat elkaar ontmoet in laagdrempelige netwerkbijeenkomsten met als doel te inspireren en te stimuleren.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Samen met de partners gemeente Ede en de provincie Gelderland, en in samenwerking met Regio Foodvalley en Foodvalley NL, werken we aan de versterking van het vestigingsklimaat in het kennishart Ede-Wageningen. Het programma Binnenstad wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van ondernemers, bewoners en andere betrokkenen bij de binnenstad. Formele spelers hierbij zijn de Stichting Ondernemersfonds Wageningen, de WOC-afdeling detailhandel en afdeling Wageningen van de Koninklijke Horeca Nederland.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten	-35.844	-47.203	-47.394	-191
Baten	19.190	28.761	30.154	1.393
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-16.654	-18.441	-17.240	1.202
Storingsen	-2.997	-1.893	-2.803	-910
Onttrekkingen	6.873	5.949	7.689	1.741
Mutaties Reserves	3.877	4.056	4.887	831
Resultaat na reservemutaties	-12.778	-14.386	-12.353	2.033

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Storingsen	Onttrek.	Saldo
2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	-5.511	2.202	-338	286	-3.362
2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	-13.014	11.537	-170	1.110	-537
2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving	-5.464	977	-19	96	-4.410
2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	-7.064	3.355	-1.794	2.748	-2.755
2.5 Klimaatneutraal in 2030-2040	-5.357	816	-	3.214	-1.326
2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving	-7.773	9.293	-467	8	1.060
2.7 Voldoende betaalbare, duurzame en kwalitatieve goede woningen in een groene wijk met ontmoeting	-1.262	58	-	181	-1.023
2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	-1.949	1.917	-14	45	-0
Gerealiseerd resultaat	-47.394	30.154	-2.803	7.689	-12.353

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
140.00 Dierenwelzijn	-76	-89	-13
210.00 Wegen, straten en pleinen	-2.327	-2.548	-221
210.10 Nutsbedrijven en derden	-27	71	98
210.50 Openbare verlichting	-466	-411	55
211.00 Verkeersmaatregelen	-1.301	-1.420	-119
214.00 Parkeervoorzieningen	834	903	69
221.00 Rijnhaven	-51	-52	-1
223.00 Veerdiensten	-195	-244	-49
310.00 Markten	17	-4	-20
310.10 Bevordering handel en ambacht	-421	-421	0
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	-586	-480	106
541.10 Cultuurhistorie	-163	-156	7
560.00 Wijk- en buurtbeheer	-4.392	-4.275	117
710.10 Plaagdierbestijding	-129	-101	28
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	1.241	1.561	320
722.00 Riolering en waterzuivering	647	702	55
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-224	-215	8
723.00 Energiebeheer	-4.586	-4.541	45
723.10 Milieubeheer	-358	-339	19
724.00 Beheer begraafplaats	131	127	-4
810.00 Ruimtelijke beleid	-3.054	-2.188	866
810.20 Ruimtelijke beheer	-161	-164	-3
810.30 Bestemmingsplannen	-468	-365	103
810.40 Kostenverhaalallocaties	371	-316	-687
820.00 Volkshuisvesting	-1.353	-1.157	195
820.10 Exploitatie verspreid woningbezit	-19	-18	2
821.00 Stadsvernieuwing	-	-10	-10
822.10 Woonruimtezoek	-43	-47	-4
822.30 Vastgoedsysteem	-245	-230	14
825.00 Omgevingsvergunning	-654	-279	375
830.00 Grondexploitatie	-2	-521	-519
830.10 Exploitatie vastgoed	-381	-14	367
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-18.441	-17.240	1.202
140.00 Dierenwelzijn	-	-	-
210.00 Wegen, straten en pleinen	-121	-41	80
211.00 Verkeersmaatregelen	60	60	-
214.00 Parkeervoorzieningen	-176	-72	105
221.00 Rijnhaven	85	99	13
310.00 Markten	-5	-5	-
310.10 Bevordering handel en ambacht	174	311	137
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	90	90	-
560.00 Wijk- en buurtbeheer	-	59	59
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	-	-399	-399
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-50	-60	-10
723.00 Energiebeheer	3.214	3.214	0
724.00 Beheer begraafplaats	19	19	-
810.00 Ruimtelijke beleid	557	557	-
810.30 Bestemmingsplannen	169	169	-
810.40 Kostenverhaalallocaties	-407	280	687
820.00 Volkshuisvesting	181	181	-
825.00 Omgevingsvergunning	210	-52	-262
830.00 Grondexploitatie	75	445	370
830.10 Exploitatie vastgoed	-20	31	51
Mutaties reserves	4.056	4.887	831
Resultaat na reservemutaties	-14.386	-12.353	2.033

Programma 3 Bestuur en Organisatie

Waarom dit programma?

Dit programma bevat de onderdelen: transparante overheid, een goed functionerende wendbare organisatie en de slimme inzet van middelen.

In dit programma staan ook de algemene inkomsten van de gemeente. Dit onderdeel is verplicht op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit programma is daarom afwijkend van de andere programma's. Het wettelijk verplichte bedrag voor onvoorzien wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel en moet hier ook worden opgenomen. Het is tenslotte ook verplicht om de overhead

of interne bedrijfsvoering in dit programma op te nemen.

Binnen dit programma zijn meerdere initiatieven opgestart of uitgevoerd in 2024. Hieronder volgt een korte opsomming, zonder uitputtend te zijn:

- Het college heeft een bestuurskracht onderzoek laten doen dat door TwynstraGudde is uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn besproken met de raad. Begin 2025 wordt over het vervolg gesproken.
- Een investeringsstrategie is opgestart om inzicht te krijgen in de totale investeringen die benodigd zijn om de beoogde schaa sprong van Wageningen te realiseren.
- Het programma Fitte Organisatie heeft in 2024 ook doorgang gevonden. Tevens integreert deze agenda steeds meer met de Mens & Organisatie agenda.
- Het programmaplan Digitale Organisatie voor de komende jaren is eind 2024 vastgesteld. Meer details hierover in de paragraaf bedrijfsvoering.
- Financiële regelgeving is geactualiseerd (financiële verordening, nota reserves en voorzieningen) of ingevoerd (nota waarden, activeren en afschrijven).
- Er is een start gemaakt met de voorbereidingen op ombuigingen, in relatie tot de meerjarenramingen van 2026 en verder. Een procesvoorstel hiervoor is aan de raad aangeboden.
- Er is een medewerkers-betrokkenheidsonderzoek uitgevoerd.
- De Woo (Wet open overheid) en de Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) zijn ook in 2024 weer nadrukkelijk verder gebracht.
- In 2024 is het inwonersberaad gelanceerd als onderdeel van de democratische vernieuwing.
- De budgethoudersregeling is in 2024 geïmplementeerd.
- Er is een onderzoek gestart naar een toekomstbestendige financiële functie.

Verdere details rond de bedrijfsvoering zijn te vinden in paragraaf 3.

Tot slot is ten behoeve van de begroting 2025 het programma 3 Bestuur en organisatie herschreven naar een nieuwe set Ambities en Doelen. Dit komt de logica ten goede. Vanaf heden zal met deze nieuwe opzet gewerkt worden.

Beoogd maatschappelijk effect

Voor programma 3 Bestuur en Organisatie zijn voor 2024 bij de volgende onderwerpen ambities vastgesteld:

- 3.1 Transparante overheid
- 3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie
- 3.3 Slimme inzet van middelen

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen wilden we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten heeft het opgeleverd?

3.1 Transparante overheid

Wat wilden we bereiken?

We zijn een transparante overheid die in de dienstverlening de volgende kernwaarden hanteert: Integraal, aanspreekbaar, gastvrij, transparant, zorgvuldig, toegankelijk en gelijke informatiepositie.

Wat hebben we bereikt?

3.1.1 We halen minimaal een 7 op onze klanttevredenheidsonderzoeken naar dienstverlening.

Beoogde resultaten

- Er is een goede accurate persoonsregistratie.
- Onze dienstverlening is afgestemd waar mogelijk met onze ketenpartners en medeoverheden zodat inwoners, ondernemers en organisaties integrale optimale dienstverlening ervaren.
- We bieden toegankelijke, transparante en veilige dienstverlening en dragen zorg voor gelijke informatiepositie.
- We zijn duidelijk en transparant over onze rol in processen en wat inwoners, organisaties en bedrijven van ons kunnen verwachten.

Toelichting

Een van de belangrijke thema's van het dienstverleningsconcept is dat we letten op klanttevredenheid/klantgerichtheid. In Q4 2024 is het Klant Contact Center (KCC) gestart met een pilot 'klantgerichtheid bij telefonie'. Met deze pilot is de kwaliteit van het kanaal telefonie uitgevraagd via telefonische interviews met mensen die het algemene telefoonnummer hebben gebeld. De resultaten ten aanzien van telefonische dienstverlening zijn als volgt:

- 80% van de respondenten geeft de gemeente Wageningen een 7 en hoger.
- 86% geeft aan dat de medewerker van het KCC een duidelijk antwoord geeft en begrijpelijk formuleert.
- 98% ervaart een prettig telefonisch gesprek met de medewerkers van het KCC.

Ook vond in 2024 Kwaliteitsmonitoring plaats bij het KCC op de kanalen telefonie en WhatsApp. De kwaliteitsscore bij telefonie is 83,7 %, bij WhatsApp is de score 70 %. Er wordt gemonitord op 19 kwaliteitscriteria. De inzichten van de kwaliteitsmonitoring zijn gebruikt om medewerkers van het KCC te voorzien van klantgerichte training en individuele coaching.

Daarnaast is de klanttevredenheid gemeten ten behoeve van de Meldingen Openbare Ruimte. Aan dit onderzoek namen 528 deelnemers deel. Uit het onderzoek blijkt dat het gemiddelde rapportcijfer een 7,4 is. Overige bevindingen uit het klanttevredenheidsonderzoek zijn:

- 88% van de deelnemers vond het makkelijk om een melding te doen.
- 74% van de deelnemers vond dat ze goed op de hoogte werden gehouden over de meldingen.
- 59% van de deelnemers is tevreden over de doorlooptijd.
- 40 % tevreden is over de afhandeling van de melding.

Wat hebben we bereikt?

3.1.2 Dienstverlening voortdurend verbeteren passend bij de landelijke ontwikkelingen en bij de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties.

Beoogde resultaten

- Zicht hebben op de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties.
- Onze dienstverlening sluit aan bij de huidige behoeften en ontwikkelingen.
- Dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties op een correcte en gastvrije wijze via de contactvorm die zij kiezen, vanuit het principe 'online waar het kan en persoonlijk waar het moet'.

Toelichting

In 2024 is een voorlopige set servicenormen vastgesteld voor de gehele organisatie. Deze voorlopige set wordt gemonitord, zodat er medio Q4 2025 een definitieve set servicenormen vastgesteld kan worden. Met deze definitieve set maken we duidelijk wat men mag verwachten van de verschillende contactkanalen. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen van de Wmebv. Deze wet geeft inwoners en ondernemers het recht om digitaal zaken te doen met de gemeente. De afgelopen jaren is met de invoering van het zaakstelsel al een goede basis gelegd voor het voldoen aan deze wet. Deze wet treedt op 1 januari 2026 in werking.

In 2024 is er gewerkt aan de digitale toegankelijkheid van onze digitale kanalen. Onder andere de website Wageningen.nl inclusief Startpunt Wageningen zijn doorlopend verbeterd door de webredactie. Hierbij letten wij op websitestatistieken om de vindbaarheid van de belangrijkste informatie te vergroten. Ook worden websiteteksten in Klare Taal (B1) geschreven.

Wat hebben we bereikt?

3.1.3 Democratische vernieuwing en bestuurlijke vernieuwing.

Beoogde resultaten

- Alle inwoners, bedrijven en organisaties zijn in staat om mee te praten over het gemeentelijk beleid.

Toelichting

Stem van Wageningen

Het digitaal platform Stem van Wageningen telt ruim 1670 geregistreerde deelnemers (2023: 1300). Al onze online participatie bij beleidsprojecten en -trajecten gaat in ieder geval ook via stemvan.wageningen.nl en is gekoppeld aan onze website.

Inwonersberaad

In 2024 is - op advies van de werkgroep Democratische Kwaliteit - besloten om een Inwonersberaad te organiseren. Een inwonersberaad is een groep gelote inwoners die zich samen met andere 'sleutelfiguren' bezighoudt met een belangrijk vraagstuk. Samen zullen zij naar een gepaste oplossing zoeken voor dat vraagstuk. In Wageningen heeft de gemeenteraad gekozen voor een vraagstuk rondom mobiliteit: 'Hoe gaan wij in de toekomst van A naar B in Wageningen'. Het inwonersberaad wordt uitgevoerd in 2025.

Klare Taal in 2024

In 2024 hebben de taalcoaches (de ambassadeurs van verschillende teams) trainingen gevolgd van Loo van Eck. Een training schrijven op taalniveaus en een meerdaagse coachtraining gericht op B1-schrijven. De taalcoaches hebben bij verschillende teams een presentatie gehouden over Klare Taal. In de (interne) week van de communicatie was er aandacht voor Klare Taal door middel van een inloop sessie voor de hele organisatie. Ook is er dit jaar een begin gemaakt aan het plan om gestandaardiseerde brieven te herschrijven onder andere in de uitvoering van het Sociaal Domein.

Wat hebben we bereikt?

3.1.4 Uitvoering van representatietaken en dergelijke is op het niveau zoals in de afgelopen jaren.

Beoogde resultaten

- Taken voor representatie en dergelijke zijn uitgevoerd, onder andere de verplichtingen voor college en raad.

Toelichting

Representatie organiseerde activiteiten waardoor het college zichtbaar werd zowel binnen Wageningen maar ook landelijk. Strategische afwegingen spelen hierbij een steeds grotere rol. Relatiegeschenken zijn duurzaam en verantwoord.

Wat hebben we bereikt?

3.1.5 Uitvoering wettelijke taken.

Wettelijke taken zijn uitgevoerd dit betreft:

- Recht op informatie van de overheid ligt vast in de Grondwet en de Wet Openbaarheid van Bestuur (Woo).
- Burgerlijk wetboek (taken burgerlijke stand).
- Wetgeving met betrekking tot de Basisregistraties Personen (BRP), Adressen & gebouwen (BAG), Waardering onroerende zaken (WOZ).
- Artikel 213 Gemeentewet schrijft voor dat de raad bij verordening regels vaststelt voor de controle op de inrichting en beheer van de financiële organisatie. Elke gemeente is bij wet verplicht een rekenkamer of een rekenkamerfunctie in te stellen.
- Digitaal toegankelijk maken van dienstverleningskanalen conform Besluit Digitale Toegankelijkheid.
- Kieswet, verkiezingen.
- Naturalisatie, Rijkswet op Nederlanderschap.
- Wegenverkeerswet (voor het uitgeven van rijbewijzen).
- Algemene verordening gegevensbescherming.
- Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.
- Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (WKPB).
- Paspoortuitvoeringsregeling PUN.
- Europese eIDAS-verordening.
- Omgevingswet.

Tevens de voorbereiding op nieuwe wettelijke taken:

- De verdere implementatie van de Woo;
- Wet digitale overheid;
- Vernieuwing van de Archiefwet;
- Wmebv;
- Doorontwikkelingen in samenhang van de GEO-basisregistraties vanuit BZK (Dis GEO);
- AI-verordening;
- Cyberbeveiligingswet.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

- De gemeentelijke taken worden uitgevoerd conform de wetgeving op het vlak van transparante overheid.
- De voorbereidingen zijn uitgevoerd om te voldoen aan nieuwe wetgeving op het vlak van transparante overheid.
- Er is een openbaarheidsparagraaf voor de Wet open overheid.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid:

Op 1 mei 2022 is Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter en makkelijker vindbaar is. In de Woo staat dat wij een openbaarheidsparagraaf in de begroting moeten opnemen. En dat we in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering doen.

De Woo regelt dat iedereen een verzoek om informatie kan indienen. Ook verplicht de Woo ons om actief informatie openbaar te maken uit 17 informatiecategorieën. Deze verplichting gaat bijvoorbeeld gelden voor de vergaderstukken van de gemeenteraad, convenanten, uitgevoerde onderzoeken en beschikkingen. Deze verplichting is nog niet in werking getreden. Maar we zijn ons al wel aan het voorbereiden. We zijn in 2024 begonnen met het actief openbaar maken van de Woo-verzoeken op het Woo-portaal op de website. Tevens is het organogram op de website gepubliceerd. Tot slot is de landelijke Woo-index gevuld, dit is de verwijsindex voor de informatiecategorieën.

3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie

Wat wilden we bereiken?

Een goed functionerende wendbare organisatie.

Wat hebben we bereikt?

3.2.1 De organisatie heeft de informatie en het advies dat nodig is om besluiten te nemen.

Beoogde resultaten

- Adviseren en sturing geven aan de organisatie over de inzet van mensen en bedrijfsmiddelen zodat de organisatie effectief is in het oplossen van vraagstukken.

Toelichting

Onze (maatschappelijke) vragen worden steeds complexer. Het is belangrijk dat we in onze uitvoering, bij het opstellen van beleid en het werken aan opgaven, uitgaan van goede en juiste gegevens. Ook hebben we behoefte om goed in te kunnen schatten of we voldoende geld en mensen hebben om (nieuwe) vraagstukken op te pakken. Het datalab ondersteunt de organisatie met informatieproducten om inzicht en overzicht in trends en ontwikkelingen te geven.

Zo wordt er bij de maatschappelijke opgaven gewerkt aan betere monitoring van de effecten van de ingezette acties:

- Er is een klimaatmonitor ontwikkeld om de doelen uit de Routekaart Klimaatneutraal te monitoren. Deze zal begin 2025 gelanceerd worden en gedeeld met de stad.
- Beleidsbeslissingen rondom de opgave Toekomstgericht Samenleven (sociaal domein), impacteconomie en schaarse ruimte worden ondersteund door het datalab. Geografische data spelen daar een grote rol in. Zo zijn voor Ruimtelijke Ordening en beheer van de buitenruimte geografische data en kaarten ingezet om projecten te monitoren en zijn onder andere beleidsbeslissingen rondom de vuurwerkzones en emissievrije-zones ondersteund met (interactieve) kaarten.

Ook zijn er onder meer dashboards en rapportages ontwikkeld en uitgebreid voor Mens & Organisatie, Financiën, het zaakstelsel, het e-learningplatform en Sociale Dienstverlening over de inzet van mensen en bedrijfsmiddelen en ontwikkeldoelen. Deze worden ieder kwartaal in het MT besproken.

Daarnaast zijn er dashboards ontwikkeld voor de monitoring van servicenormen (welke eind 2025 zullen worden vastgesteld) en zijn er zowel interne als externe vragenlijsten uitgezet om inwoners en collega's te vragen naar hun mening en tips. Zo zijn inwoners en ondernemers gevraagd naar onder andere de evenementen op 4 en 5 mei, de vuurwerkzones, de Visie Bebouwde Kom en het reclamebeleid. Collega's zijn gevraagd naar medewerker betrokkenheid, de digitale fitheid en tevredenheid over de ICT-servicedesk.

Wat hebben we bereikt?

3.2.2 Externe financiering aantrekken.

Beoogde resultaten

- Geld aantrekken waarmee andere doelen gerealiseerd kunnen worden.

Toelichting

De aandacht voor het genereren van externe financiering voor (nieuwe) beleidsinitiatieven van gemeente Wageningen is de laatste jaren behoorlijk versterkt. Dit heeft geleid tot additionele financiering in de vorm van (provinciale) subsidies, en extra bijdragen uit hoofde van co-financiering, zoals bijvoorbeeld bij projectsamenwerkingen met Wageningen Universiteit & Research (WUR). Als voorbeelden van provinciale subsidies worden genoemd het project Bestuurskracht en de investeringen in snelfietsroute Ede-Wageningen. Ook zijn extra opbrengsten van het Rijk gerealiseerd via SPUK's (specifieke uitkeringen) en investeringsbijdragen voor de infrastructurele inrichting (bij plan De Dreijen). Tot slot is de aangevraagde rijkssubsidie WBI (Woningbouwimpuls) voor het grondexploitatie-project Lawickse Allee 130 (Menzis-gebouw) in 2024 gehonoreerd, waarbij ook een extra bijdrage van de provincie is toegezegd, die als co-financiering WBI wordt ingezet. Het aantrekken van nieuwe geldleningen is daarnaast periodiek nog steeds nodig voor de herfinanciering van betaalde aflossingstermijnen bij in het verleden afgesloten leningen. En uiteraard ook als sprake is van omvangrijke investeringen in nieuwe Wageningse projecten (initiatieven), zoals voor de toekomstige financiering van de 'Schaalsprong'.

In 2024 zijn net zoals in 2023 geen langlopende leningen aangetrokken. De laatste keer zijn in 2022 twee leningen aangetrokken tegen een lage rente, die ná 2024 ingezet worden voor de financiering van geplande investeringen en gemeentelijke projecten. We houden de in 2022 opgenomen geldmiddelen aan bij 's Rijks schatkist, en ontvangen een relatief hoge rentevergoeding. Hierdoor hebben we in de jaarrekening 2024 een gunstig renteresultaat gerealiseerd. Het rentetarief bij 's Rijks schatkist is in 2024 wel met een vol procent gedaald van 3,9% naar 2,9% aan het eind van het jaar, maar ligt nog steeds behoorlijk hoger dan de financieringsrente die gemeente Wageningen betaalt bij de in 2022 aangetrokken leningen. De doelstelling om te beschikken over (extra) financiële middelen is behaald en daarbij is aanvullend ook de doelstelling van een gunstig rendement op geldmiddelen gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?

3.2.3 Een goede en veilige werkomgeving.

Een goede en veilige werkomgeving met aandacht voor welzijn, gezondheid en vitaliteit. Een werkomgeving die goed aansluit bij de behoeften van de organisatie voor digitale communicatie, vergaderen en samenwerken en die tevens voldoet aan de veiligheidsvereisten die de overheid aan ICT stelt.

Beoogde resultaten

- We werken digitaal samen via een vergaderomgeving.

Toelichting

Begin 2024 zijn de werketages van het Stadhuis verbouwd om beter aan te sluiten op onze visie op hybride werken. De etages met werkplekken zijn sfeervolle, groene, ontmoetingsruimtes geworden met de aanlandplekken centraal. Er zijn meer afgesloten ruimtes gecreëerd voor overleg (2 tot 4 personen) en er zijn belcellen geplaatst. Op de 2e etage is een mogelijkheid tot het geven van een groepspresentatie met een verrijdbare tribune. Ook de massagestoelen hebben een nieuwe plek gekregen. Bij de verbouwing is gekozen voor duurzame en milieuvriendelijke oplossingen in zowel het meubilair als bijvoorbeeld de gebruikte verf.

Op alle werklocaties van de Gemeente is een ergonomisch langsgesproken. Hij heeft de medewerkers tips (gevraagd en ongevraagd) gegeven over de werkplek en de manier waarop de medewerker(s) de werkplek gebruik(t)(en). In 2024 heeft tevens een integrale RIE (Risico inventarisatie en evaluatie) op alle werklocaties plaatsgevonden.

Tot slot is in 2024 het digitaal samen werken met Microsoft 365 geïntroduceerd in ongeveer de helft de organisatie. De tweede helft van de organisatie wordt in 2025 begeleid in de overstap naar Microsoft365.

Wat hebben we bereikt?

3.2.4 Flexibele bedrijfsvoering.

Een bedrijfsvoeringsfunctie die de organisatie ondersteunt door flexibel in te springen op de behoeften van de organisatie, met de inzet van mensen en bedrijfsmiddelen.

Beoogde resultaten

- Een applicatielandschap dat ontwikkelingen en nieuwe wettelijke taken in de toekomst kan faciliteren (conform hernieuwd I-plan voor 2022 en verder).
- Een getransformeerde en doorontwikkende organisatie/bedrijfsvoering waarbij we onderzoek doen naar het (huidige) organisatiemodel.
- Uit onderzoek moet blijken of we Bedrijfsvoeringonderdelen slimmer/efficiënter kunnen organiseren. Uitkomst is een goed toegeruste medewerker die tevreden (samen)werkt binnen de fysieke en mentale werkomgeving.

Toelichting

Op gebied van flexibele bedrijfsvoering hebben de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden.

De organisatiestructuur met coördinatoren is geformaliseerd en is voor wat betreft naamgeving ook logischer gemaakt. De grote afdelingen heten nu ook inderdaad *afdelingen* (voorheen teams), en daarbinnen bevinden zich *teams* van professionals (voorheen clusters). Tevens hebben de teams die dat nodig hebben een teamleider als formeel leidinggevende.

Op het gebied van het loongebouw is er een grote slag gemaakt. Er is een onderhoudsronde gedaan van nieuwe of gewijzigde functies. Bovenstaande organisatiestructuur is in het functiegebouw geïmplementeerd. Tot slot is er een wijziging in de conversietabel toegepast en is er een tussenschaal verdwenen, zodat de gemeente een meer marktconforme beloning kan bieden voor de betreffende functies. Dit alles is onder regie van MT, extern adviseur Leeuwendaal en in afstemming met OR en vakbonden doorgevoerd.

De dashboards met managementinformatie ontwikkelen gestaag door en worden elk kwartaal verrijkt. Ook de bespreking in het MT is een vast terugkerend agendapunt.

In 2024 is de aanbesteding voor onze technische IT-infrastructuur uitgevoerd en afgerond. Het bedrijf PQR zal in 2025 de dienstverlening gaan opbouwen en leveren. Voor een overzicht van alle ontwikkelingen rondom de digitalisering zie paragraaf 3 bedrijfsvoering.

Aan de hand van het adviesrapport grondzaken en vastgoed is conform afspraken in de begroting een start gemaakt met het werven van key functionarissen.

In 2024 is een onderzoek gestart naar een 'toekomstbestendige financiële functie'. Aanleiding hiervoor waren de versnippering in belegde financiële taken en verantwoordelijkheden en de wens om meer in te zetten op strategisch toekomstgerichte advisering. Dit onderzoek wordt in 2025 opgevolgd en geïmplementeerd.

Wat hebben we bereikt?

3.2.5 De organisatie is in control.

Beoogde resultaten

- Goedkeurende accountantsverklaring.
- Collegeverklaring en ENSIA op orde.
- Rechtmatigheidsverantwoording.

Toelichting

Accountantsverklaring

De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven over de getrouwheid van de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 en de rechtmatigheidsverantwoording.

Rechtmatigheidsverantwoording en collegeverklaring

Het college van B&W heeft in de Jaarstukken 2024 verantwoording afgelegd over de rechtmatige uitvoering van de begroting 2024 en hierover een collegeverklaring afgelegd. De rechtmatigheidsverantwoording en collegeverklaring zijn opgenomen bij de jaarrekening 2024 in deze jaarstukken. Verder is de Werkagenda 2024 van de Routekaart Wageningen in Control uitgevoerd. Deze routekaart is een meerjarig plan dat erop is gericht om toe te groeien van de (in boekjaar 2023 ingevoerde) verplichte collegeverklaring rechtmatigheid naar een vrijwillig bedrijfsvoeringsbreed in control statement over boekjaar 2027. Deze ontwikkeling ligt op koers.

Wat hebben we bereikt?

3.2.6 Huis van de stad.

Het stadhuis is een multifunctioneel gebouw.

Beoogde resultaten

- Startpunt en stadhuis zijn ook beschikbaar voor maatschappelijke activiteiten.

Toelichting

Het stadhuis stelde zijn deuren open voor activiteiten die door, voor en in de stad worden georganiseerd. Naast de Politieke Avonden waren er afgelopen jaar meer dan 75 bijeenkomsten met 40 deelnemers of meer.

Onder andere door cursussen Politiek Actief, de jaarlijkse vieringen van: Koningsdag, 4 en 5 mei en Veteranen dag. Maar ook de ontvangst van Ketj Koti en de partnerstad Gödöllo. Met een prachtige afsluiting van 2024: ons stadhuis was het decor voor het WK dammen.

De benodigde catering wordt, in lijn met het door B&W vastgestelde manifest, volledig vegetarisch geserveerd.

Bij het Startpunt zijn het afgelopen jaar diverse bijeenkomsten geweest rondom maatschappelijke onderwerpen. In de avonden diverse trainingen/workshops en thema avonden. In de middagen was er ruimte voor het medisch centrum.

Wat hebben we bereikt?

3.2.7 ICT voor minimaal de huidige wettelijke taken.

Beoogde resultaten

- Een applicatielandschap dat afdoende is om minimaal de huidige wettelijke taken te kunnen uitvoeren. We doorstaan landelijke audits (ENSIA en dergelijke) en andere landelijke verantwoording aan het Rijk.
- Een applicatielandschap dat tijdig, rechtmatig en toekomstgericht vervangen wordt om minimaal de wettelijke taken te kunnen uitvoeren.
- ICT-infrastructuur die afdoende is om minimaal de huidige wettelijke taken te kunnen uitvoeren.

Toelichting

In 2024 zijn er belangrijke veranderingen doorgevoerd aan het applicatielandschap en ICT-infrastructuur die nodig zijn om wettelijke taken uit te voeren en om daarbij aan de audits te voldoen:

- Vervanging monitoringsvoorziening voor verdachte activiteiten;
- Aanbesteding voor nieuwe applicatie Burgerzaken;
- Implementatie nieuwe applicatie voor Belastingen;
- Verbeteringen doorvoeren op websites in het kader van Digitale Toegankelijkheid.

Wat hebben we bereikt?

3.2.8 Uitvoering wettelijke taken.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Toelichting

We werken doorlopend aan het ondersteunen van de uitvoering van wettelijke taken (onder andere Woo, Omgevingswet, Aanbestedingswet 2012). Dit doen we door begeleiding bij aanbestedingen, voorbereidingen op, en verantwoording over bestaande wettelijke taken.

- De gemeentelijke taken worden zodanig ondersteund met ICT dat we voldoen aan wetgeving.
- De voorbereidingen zijn uitgevoerd om gemeentelijke taken zodanig met ICT uit te kunnen voeren dat we voldoen aan nieuwe wetgeving.

3.3 Slimme inzet van middelen

Wat wilden we bereiken?

Mede financieren door bijdragen/belastingen van de stad, slimme inzet van middelen en effectief risicomanagement.

Wat hebben we bereikt?

3.3.1 Beleidseffectiviteit voor alle programma's wordt vergroot. Specifiek onderdeel van beleid risicomanagement is bewust verzekeren (risicostrategie met reële verzekeringspremies).

Beoogde resultaten

- Risicomanagementbeleid is bestuurlijk vastgesteld en geïmplementeerd. Hierbij wordt bestuur en het ambtelijk apparaat meer bewust gemaakt van risico's en te nemen beheermaatregelen als onderdeel van het in control komen.

Toelichting

Voor concrete ontwikkelingen en resultaten op het gebied van de interne beheersing en het in control zijn, wordt verwezen naar de toelichtingen, die in paragraaf 3 Bedrijfsvoering zijn opgenomen. De resultaten van het werken aan een groter verantwoordelijkheidsgevoel en risicobewustzijn in de organisatie worden steeds meer zichtbaar. 2024 is het eerste jaar, waarin gewerkt is op basis van de nieuwe budgethoudersregeling, waarbij verantwoordelijkheden lager in de organisatie zijn neergelegd. Na wat opstartproblemen in de eerste maanden krijgt de nieuwe werkwijze steeds meer de gewenste verankering in de procesuitvoering. Ook de nieuwe mogelijkheden van de periodieke monitoring van de personeelskosten (salaris, inhuur, bezettingsgraad etc.) via het personeels-dashboard dragen in belangrijke mate bij aan de financiële controle en risicobeheersing. In 2025 werken we aan verdere optimalisering hiervan.

Met betrekking tot verzekeringen maken we periodiek afwegingen over de hoogte van verzekeringspremies (en premiestijgingen) in relatie tot de verzekerde risico's. Hierbij nemen we in overweging of hogere eigen risico's op verzekeringspolissen aanvaardbaar zijn in verhouding tot de mogelijke besparingen op premiekosten.

Wat hebben we bereikt?

3.3.2 De mogelijkheid om extra belastingen te heffen en extra inkomen te genereren.

Beoogde resultaten

- Lobby naar Den Haag om de wettelijke basis voor extra belastinginkomsten te verruimen.

Toelichting

In vervolg op plannen van het kabinet Rutte II heeft een interdepartementale werkgroep een rapport opgesteld over de mogelijkheden om het gemeentelijk belastinggebied te verruimen. Verwezen wordt naar: (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/18/herziening-gemeentelijk-belastinggebied>.)

Al enige jaren wordt gesproken over verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Tot concrete regeringsplannen heeft dit nog niet geleid. Het is twijfelachtig of het nieuwe kabinet Schoof in de huidige regeringsperiode alsnog aan de slag gaat met concretisering van de beleidsplannen op belastinggebied. Vanuit het kabinet zijn tot op heden nog geen nieuwe initiatieven op het gebied van verruiming van het lokale belastinggebied naar buiten gebracht. We zullen moeten afwachten, totdat het regeringsbeleid uitgewerkt is in een nieuw belastingplan. We blijven de ontwikkelingen in Den Haag met aandacht volgen.

Algemene informatie programma 3

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 3 Bestuur en organisatie:

- Demografische druk
- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead
- WOZ-waarde woningen
- Woonlasten eenpersoonshuishouden
- Woonlasten meerpersoonshuishouden

Zie hiervoor ook de bijlage Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader transparante overheid

Verordeningen:

- Verordening elektronische bekendmaking Wageningen (2014)
- Verordening Rekenkamer 2024
- Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Wageningen 2024
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Wageningen 2024
- Inspraakverordening (2007)
- Referendumverordening Wageningen 2006
- Verordening Raadplegend Referendum 2015 van de gemeente Wageningen
- Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2010
- Verordening burgerinitiatief gemeente Wageningen 2003
- Legesverordening Wageningen 2024

Beleidsnota's:

- Notitie en meetlat burgerparticipatie (2013)
- Dienstverleningsconcept (2021)
- Strategisch beleid gegevensbescherming en informatieveiligheid (2024)
- Kanalen en middelenstrategie (2023)
- Toekomstvisie Herdenken, vieren en agenderen van Vrijheid 2021-2025

Beleidskader P&C-cyclus

Verordeningen:

- Verordening (water)toeristen-belasting 2024
- Verordening parkeerbelastingen 2024
- Verordening hondenbelasting 2024
- Verordening onroerendezaak-belastingen 2024
- Financiële verordening gemeente Wageningen 2024
- Controleverordening gemeente Wageningen, 2e wijziging (2024)

Beleidsnota's:

- Notitie reserves en voorzieningen gemeente Wageningen 2024
- Nota risicomangement en weerstandsvermogen gemeente Wageningen 2022
- Nota waarderen, activeren en afschrijven gemeente Wageningen 2024
- Nota indexeren voor planning & control documenten gemeente Wageningen 2024

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven op het gebied van wonen, mobiliteit, duurzaamheid, economie, landbouw en voedsel. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, Rijk en Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten omvat. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd. De regio faciliteert. De gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley middels een gemeenschappelijke regeling, om een aantal doelen uit haar programma te bereiken.

Omgevingsdienst De Vallei

De OddV voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening en handhaving. Als gevolg van het Interbestuurlijk Programma van het Rijk en het rapport van de commissie Aartsen vindt een herbezinning plaats op onder meer de manier van organiseren van de omgevingsdiensten. De OddV kiest voor een doorontwikkeling die gericht is op een generieke kwaliteitsverbetering van de OddV. Het doel van de doorontwikkeling is een toekomstbestendige regionale omgevingsdienst die de vergunning, toezicht, handhaving- en adviestaken uitvoert en kan bijdragen aan de uitdagingen op het gebied van de leefomgeving.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van doelstellingen uit het programma:

Stichting Wageningse Eng (statuten), TAWÉ (reglement)

Voor de uitvoering van projecten die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Eng behouden en waar mogelijk versterken, werkt de gemeente samen met de SWE. De missie en visie van de SWE liggen verankerd in de Statuten van de stichting.

Om de diverse belangen van en op de Wageningse Eng verder te verankeren, heeft het gemeentebestuur een Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWÉ) ingesteld. Deze commissie is door het college van B&W ingesteld en benoemd via een art. 84 commissie/verordening. De TAWÉ adviseert – gevraagd en ongevraagd- het college van burgemeester en wethouders over gemeentelijke beleidsontwikkelingen, vergunningverlening en andere zaken met betrekking tot de Wageningse Eng.

Adviescommissie Wageningse Berg (Bergcommissie)

De Bergcommissie bestaat uit een aantal mensen met specialismen in onder andere ecologie, bodemkunde en erosie. De Bergcommissie heeft als doel om gevraagd en ongevraagd het college te adviseren over de Wageningse berg. Het belang hierbij is het behoud en bevordering van de unieke waarden van de Berg. Het richt zich met name op instandhoudingsbeheer van de unieke natuurwaarde van het gebied maar ook de landschappelijke, recreatieve en cultuurhistorische waarden. De Bergcommissie heeft als invloedssfeer de Wageningse Berg zelf, maar geeft ook adviezen over aangrenzende gebieden vanwege met name de natuurwaarden. Denk hierbij aan ontwikkelingen als De Dreijen, Hinkeloord en Veerweg.

Wageningen45

Wageningen45 is een stichting die subsidie van de gemeente ontvangt om op 4 en 5 mei en het jaarrond een programma neer te zetten rondom het thema Vrijheid. Een programma dat lokaal, regionaal, nationaal en internationaal impact geeft. Door verschillende activiteiten aan te bieden komt jong en oud in aanraking met het thema Vrijheid. Wageningen45 organiseert onder andere de Nationale Bevrijdingsvuurestafette, de dodenherdenking op 4 mei, het Gelders Bevrijdingsfestival, het Vrijheidsdefilé, maar ook het jaarrond het veteranencafé, de monumentenadopties en wereld gesprekken

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil 2024
Lasten	-23.304	-27.562	-28.608	-1.046
Baten	93.021	101.452	103.221	1.769
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	69.718	73.890	74.613	723
Stortingen	-14.913	-28.590	-28.814	-224
Onttrekkingen	15.725	27.694	27.832	137
Mutaties Reserves	812	-896	-982	-86
Resultaat na reservemutaties	70.529	72.994	73.631	637

Exploitatie	Realisatie 2024				
	Lasten	Baten	Storting	Onttrekkingen	Saldo
3.1 Transparante overheid	-5.305	1.128	-100	109	-4.168
3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie	-22.538	2.244	-288	445	-20.137
3.3 Slimme inzet van middelen	-765	99.849	-28.426	27.278	97.936
Gerealiseerd resultaat	-28.608	103.221	-28.814	27.832	73.631

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
001.00 Bestuursorganen (Raad)	-753	-767	-14
001.05 Bestuursorganen (B&W)	-872	-641	230
001.20 Representatie	-142	-147	-6
002.00 Bestuursondersteuning College van B&W	-1.269	-1.269	0
003.00 Burgerzaken	-1.088	-1.111	-23
004.00 Baten secretarieleges burgerzaken	421	507	86
005.00 Bestuurlijke samenwerking	-233	-248	-15
006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie	-518	-500	18
913.00 Beleggingen en overige financiële middelen	142	108	-34
920.00 Lokale belastingen	14.395	14.746	352
921.00 Algemene uitkering	83.865	84.392	527
922.00 Algemene uitgaven en inkomsten	-44	-162	-118
923.00 Bedrijfsvoering	-20.014	-20.294	-280
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	73.890	74.613	723
001.00 Bestuursorganen (Raad)	84	84	-
001.05 Bestuursorganen (B&W)	-50	-100	-50
002.00 Bestuursondersteuning College van B&W	25	25	-
920.00 Lokale belastingen	100	100	-
922.00 Algemene uitgaven en inkomsten	-1.248	-1.248	0
923.00 Bedrijfsvoering	194	157	-36
Mutaties reserves	-896	-982	-86
Resultaat na reservemutaties	72.994	73.631	637

Paragrafen

Paragraaf 1 Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Inleiding

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid direct veranderd moet worden. Het gaat dus om de robuustheid van de begroting.

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. De risico's zijn alle voorzienbare risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Wageningen 2022 (hierna verder te noemen: de Nota RM&WV) is onder meer vastgelegd op welke wijze de beschikbare weerstandscapaciteit, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen wordt berekend en welke norm hiervoor wordt gehanteerd. Deze paragraaf is hierop gebaseerd.

Beschikbare Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is het geheel aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

In onderstaande tabel is te zien hoe de beschikbare weerstandscapaciteit zich in 2024 heeft ontwikkeld:

Onderdeel (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil 2024
Algemene Reserve	19.788	19.487	19.487	14.810	-4.677
Onvoorzien uitgaven	0	19	19	0	-19
Positieve saldi	13.884	0	8.967	12.615	3.648
Totaal	33.672	19.506	28.473	27.425	-1.048
Ondergrens	5.000	5.000	5.000	5.000	
Bovengrens	7.500	7.500	7.500	7.500	
Weerstandscapaciteit	7.500	7.500	7.500	7.500	

Op 31 december 2024 is de optelsom van de bestanddelen die tot de beschikbare weerstandscapaciteit worden gerekend hoger dan de vastgestelde normatieve onder- en bovengrens. Daarom wordt per deze datum een bedrag ter grootte van de normatieve bovengrens aangemerkt als beschikbare weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de hoeveelheid financiële middelen die de gemeente nodig heeft om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken.

De omvang van de benodigde weerstandscapaciteit is het totaal van de geïnventariseerde netto financiële risico's met een omvang van tenminste € 100.000, vermeerderd met een onzekerheidsfactor van 10% over dit totaal voor niet-geïdentificeerde risico's. Netto wil zeggen dat rekening is gehouden met de kans van intreden en/of beheersmaatregelen. Dat leidt tot het navolgende risicoprofiel resp. de navolgende benodigde weerstandscapaciteit per 31 december 2024:

Risicoprofiel Omschrijving (x € 1.000)	Rekening 2024
Algemene uitkering	663
Specifieke uitkeringen	600
Openeinderegelingen	1.378
Leningverstrekkingen en garantstellingen	2.211
Juridisch	488
Subtotaal	5.339
Onzekerheidsfactor 10%	534
Totaal	5.873

Toelichting op de risico's

Algemene Uitkering en Specifieke Uitkeringen

Het verleden leert dat de ontwikkeling van de Algemene Uitkering (AU) en van Specifieke Uitkeringen (SPUK's) altijd een mate van onzekerheid kent. In het licht van ingrijpende operaties, zoals de herijking van verdeelmodellen voor het sociaal en het klassiek domein, houden we rekening met blijvende onzekere ontwikkelingen (met name voor het 'ravijnjaar' 2026) waarvoor we voor de AU en voor de SPUK's een risicopost opnemen.

Diverse openeinderegelingen sociaal domein

Een openeinderegeling kenmerkt zich door de onbeperkte toegang. Cliënten kunnen onbeperkt een beroep doen op de gemeentelijke zorg en regelingen. Er worden meer indicaties afgegeven aan cliënten. Er kan sprake zijn van volumegroei van aantal cliënten en een volumegroei in het gebruik van de zorg en regelingen per (bestaande) cliënt. Het gevolg is dat de kosten hoger uitvallen dan in de begroting is opgenomen. Een beheermaatregel voor het risico van volumegroei is het meer inzetten van goedkopere zorg en preventie. Voor de risico's van de openeinderegelingen in het sociaal domein wordt 3,5% van het jaarbudget als bruto risico aangehouden bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Daarnaast kennen ook de ontwikkelingen rond de openeinderegelingen een mate van onzekerheid. Zo wordt momenteel de systematiek rond de Gebundelde uitkeringen (BUIG) onder de loep genomen, De daarmee gepaard gaande onzekerheid is in de risicopost verwerkt.

Voorbeelden van regelingen met een open einde karakter zijn onder andere:

- Individuele studietoeslag.
- Individuele voorzieningen jeugdhulp.
- Maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning.
- Gebundelde uitkeringen (BUIG): algemene bijstand en loonkostensubsidie Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud zelfstandigen).

Leningverstrekkingen en garantstellingen

Deze post betreft de risico's op verstrekte leningen en afgegeven garanties. Voor de beheersing van deze risico's zijn regels gesteld in de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Wageningen 2021 en in het Financieringsstatuut gemeente Wageningen 2010.

Juridisch

De gemeente loopt altijd een risico om juridisch aansprakelijk gesteld te worden voor schade gelden door derden. De gemeente is weliswaar verzekerd maar de aard of de omvang van de schade kan buiten het dekkingsbereik van de verzekering vallen. Hiervoor is een risicopost opgenomen.

Andere afgedekte gebeurtenissen

In de Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat het om gebeurtenissen waarvan onzeker is of ze zullen intreden, en zo ja wanneer en in welke omvang. Dat zijn de risico's die we hierboven in beeld hebben gebracht. Daarnaast zijn er gebeurtenissen waarvan vrijwel zeker is dat ze zullen intreden, maar waarvan het moment waarop of de omvang waarin onzeker is. Voor dergelijke gebeurtenissen zijn specifieke reserves of voorzieningen getroffen. Hieronder staat een overzicht van dergelijke gebeurtenissen waarvoor we een specifieke reserve of voorziening hebben.

In samenhang met het risicoprofiel dat ten grondslag ligt aan de benodigde weerstandscapaciteit ontstaat zo een compleet beeld van de wijze waarop Wageningen met onzekerheden omgaat.

RESERVE OF VOORZIENING	VOOR
Bestemmingsreserve grondexploitaties	Opvang van risico's grondexploitaties
Voorziening verliesgevende grondexploitaties	Opvang van verliezen grondexploitaties
Reserve parkeergelden	Egaliseren van exploitatieresultaten van parkeren
Reserve wachtgeld huidige bestuurders	Opvang van eventuele wachtgeldverplichting bij het vertrek van de huidige bestuurders
Voorziening wachtgeld voormalige bestuurders	Dekken van wachtgelduitkeringen aan voormalige bestuurders

Weerstandsvermogen

De mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid direct veranderd moet worden, noemt men het weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen kan worden afgeleid uit de vergelijking van de omvang van de beschikbare, benodigde en gewenste weerstandscapaciteit en de risico's.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze ratio is een indicator voor de mate waarin financiële risico's kunnen worden opgevangen. En geeft daarmee inzicht in de robuustheid van de begroting en de financiële weerbaarheid van de gemeente, dus op de mogelijkheden om op korte termijn financiële tegenvallers te kunnen opvangen zonder direct in de begroting en de beleidsambities te hoeven ingrijpen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Per 31 december 2024 bedraagt het weerstandsvermogen derhalve:

Onderdeel	Rekening 2024
Beschikbare weerstandscapaciteit	7.500
Benodigde weerstandscapaciteit	5.873
Weerstandsvermogen	1,28
Kwalificatie weerstandsvermogen	Ruim voldoende

Als norm is gesteld dat het weerstandsvermogen tenminste 1,0 (kwalificatie 'Ruim voldoende') moet bedragen. Aan deze norm wordt op 31 december 2024 voldaan, met een ratio van 1,28 met bijbehorende kwalificatie 'Ruim voldoende'.

Financiële kengetallen

De gemeente is verplicht in iedere begroting en rekening zes wettelijk voorgeschreven financiële kengetallen op te nemen. Iedere gemeente wordt geacht zijn eigen beoordeling aan de kengetallen te verbinden, er zijn geen landelijke normen voor. Daarnaast kent de gemeente Wageningen een eigen kengetal, de kapitaallastenratio. Deze kengetallen geven in onderlinge samenhang bezien inzicht in met name de wendbaarheid van de gemeentelijke financiële huishouding.

In de Nota RM&WV zijn de Wageningse normen of streefnormen geformuleerd voor deze kengetallen.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe de financiële kengetallen zich in 2024 hebben ontwikkeld. Om de inzichtelijkheid te vergroten geven we in de toelichting onder de tabel over ieder kengetal een korte uitleg en hoe het zich verhoudt tot de (streef)norm.

Financiële Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	13,5%	34,1%	11,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd	9,6%	31,2%	8,3%
Solvabiliteitsratio	44,9%	42,3%	47,8%
Structurele exploitatieruimte	10,6%	7,1%	9,1%
Grondexploitatie	0,6%	0,4%	0,6%
Belastingcapaciteit	98,6%	95,1%	95,1%
Kapitaallastenratio	3,3%	2,8%	2,5%

Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Om duidelijk te maken wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast, wordt de netto schuldquote berekend zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Voor het kengetal Netto schuldquote, zonder en met correctie, geldt de norm: Wageningen valt altijd in de categorie < 90.

De solvabiliteitsratio

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen (balanstotaal). Voor het kengetal solvabiliteitsratio wordt uitgegaan van de volgende norm: Wageningen scoort niet lager dan 30%. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft een indicatie van het aanwezige buffervermogen om financiële risico's en tekorten in de toekomst op te kunnen vangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten.

Bij een jaarrekening is er geen sprake van een raming na het rekeningjaar, dus kan de beoordeling alleen goed zijn (als het rekeningjaar boven de 0 uitkomt), of onvoldoende (als het rekeningjaar onder de 0 uitkomt). Bij de jaarrekening geldt deze beoordeling overigens enkel voor de cijfermatige uitkomst van het kengetal. Voor de structurele exploitatieruimte geldt de streefnorm: de structurele exploitatieruimte van Wageningen is minimaal 0%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor het kengetal Grondexploitatie wordt uitgegaan van de volgende norm: Wageningen valt altijd in de categorie < 20%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van belastingcapaciteit is hier: woonlasten van een meerpersoonshuishouden, opgebouwd uit OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor het kengetal Belastingcapaciteit geldt de streefnorm: de Wageningse belastingcapaciteit is nooit hoger dan 105%.

Kapitaallastenratio

De kapitaallastenratio is de verhouding van de kapitaallasten ten opzichte van de totale exploitatielasten. Dit is een eigen kengetal van Wageningen. Voor het kengetal kapitaallastenratio geldt een voorlopige norm van maximaal 12%. Gemeente Wageningen blijft ruimschoots binnen deze norm. De kapitaallastenratio is een belangrijk verhoudingscijfer, omdat het inzicht geeft in de meerjarige, vaste/structurele lasten van investeringsprojecten in verhouding tot het totaal van de lasten in de begroting en in de jaarrekening. Op dit onderdeel van de begrote lasten is geen of nauwelijks sturing en bijsturing mogelijk.

Paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over het onderhoudsniveau van kapitaalinvesteringen en is vooral gericht op kapitaalgoederen in de openbare ruimte of ten behoeve van het openbaar belang.

Kapitaalgoederen zijn investeringen met een langdurig economisch of maatschappelijk nut. Het gaat om: Infrastructurele kapitaalgoederen, zoals wegen, civiele kunstwerken, rioleringen, water en verlichting. Voorzieningen zoals openbaar groen, verlichting en sportvelden, gebouwen en installaties.

Wageningen wil haar kapitaalgoederen zo goed mogelijk beheren, onderhouden en in stand houden en indien nodig vervangen op het bestuurlijk vastgestelde onderhoudsniveau. Voor het planmatig onderhoud aan gemeentelijke voorzieningen maken we gebruik van meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) en investerings-planningen. Onder het MJOP vallen ook de kleine vervangingsinvesteringen onder € 25.000.

De stijging van de onderhoudsbehoefte in combinatie met de opgave voor verduurzaming en de hoog conjunctuur werkt in een aantal gevallen prijsopdrijvend. Uit het oogpunt van kostenbesparing gaat de gemeente onderzoeken of het mogelijk is om in de toekomst meer anti cyclisch te investeren.

Hieronder volgt een toelichting per beheeraspect.

In 2024 is gewerkt aan de actualisatie van de beheerplannen voor de belangrijkste producten.

Begin 2025 worden de beheerplannen voor alle kapitaalgoederen vastgesteld. In de daarop volgende begrotingen worden de financiële effecten opgenomen.

Verhardingen, groen & water

Verhardingen

Tijdens de behandeling van de begroting 2020-2023 is op basis van onderzoeken naar de technische staat van de verharding en het groen en op basis van doorrekeningen van Planterra besloten een andere financieringsstructuur voor de kapitaalgoederen in te voeren. Voor wegen was de conclusie dat op basis van een realistische inschatting van de levensduur de afschrijvingstermijn van verhardingen wordt aangepast van 25 jaar naar 40 jaar. De ruimte die hierdoor is ontstaan wordt deels gebruikt om toekomstige investeringen te begroten. Welke investeringen dit zijn wordt jaarlijks in de investeringsagenda van de kadernota vastgelegd. De benodigde investeringsambitie bedraagt (na indexatie) €1,32 miljoen. Door subsidies en slim 'werk-met-werk' maken wordt de dekking op het product wegen voor al deze investeringen begroot op € 660.000 (na indexatie).

Daarnaast is de opdracht om de onderhoudskosten langzaam maar zeker te reduceren. Dit kan gerealiseerd worden door omvorming van de openbare ruimte te combineren met de investeringsopgave. Per saldo leveren de wijzigingen een verlaging van de budgetten in de begroting op. De ombuigingen uit 2019 zijn daarmee al in de begrotingen verwerkt. Het nieuwe beleid noemen we 'Kansgestuurd onderhoud'. Door voldoende te investeren blijven niet alleen de onderhoudskosten laag, maar ontstaat ook ruimte om invulling te geven aan veel beleidsambities door werk met werk te maken. Hierbij kan men denken aan een project als herinrichting van de Nude. Hierbij worden de openbare ruimte in combinatie met rioolvervanging vernieuwd. De aanleg van een warmtenet in deze wijk is voor langere termijn uitgesteld.

Groen

Het in 2018 vastgestelde groenbeleidsplan vormt de basis voor het beheer en onderhoud van de openbare (groene) buitenruimte. De keuzes die volgen uit het groenbeleidsplan implementeren we in het beheer. Ook de beheerstrategie van groen heeft nauwe samenhang met de vervangingsstrategie voor wegverhardingen en riolering/waterhuishouding evenals met de projecten uit het GMP.

Tijdens de behandeling van de begroting 2020-2023 is op basis van onderzoeken naar de technische staat van de verharding en het groen en op basis van doorrekeningen van Planterra besloten een andere financieringsstructuur voor de kapitaalgoederen in te voeren. In 2023 is Meerjarenbomenvervangingsplan opgesteld en zijn kapitaallasten opgevoerd in de begroting 2024-2028. Het gaat om de volgende investeringsbedragen per jaarschijf:

- 2024: € 745.000
- 2025: € 930.000
- 2026: € 660.000
- 2027: € 720.000
- 2028: € 1.000.000

Water

Kademuren en beschoeiingen zijn kapitaalgoederen die vallen onder het product water. Bij de inventarisatie van de civieltechnische kunstwerken zijn ook deze objecten meegenomen. Om risico's, kapitaalvernietiging en stijgende onderhoudskosten te voorkomen moeten we investeren in de vervanging van kapitaalgoederen die technisch versleten en afgeschreven zijn. De wijzigingen in de begrotingssystematiek die voor groen en verhardingen zijn afgesproken in de begroting van 2020-2023 zullen ook voor het product water worden doorgerekend. Het effect hiervan is nog niet duidelijk en is een opgave voor de komende jaren.

Water en riolering

Het beleidskader met betrekking tot beheersmatige aspecten

Om te komen tot een duurzaam waterbeheer is het Waterplan opgesteld. Het doel hiervan is een gezond en veerkrachtig watersysteem te ontwikkelen. We streven naar een samenhangende aanpak, gericht op het opvangen en langer vasthouden, zo nodig bergen en daarna pas afvoeren van regenwater. Om concrete invulling te geven aan de doelstelling van het Waterplan nemen we een aantal uitvoeringsmaatregelen. In 2005 is het Waterplan met uitvoeringsmaatregelen, inclusief een kostenraming, vastgesteld. Vooruitlopend hierop is in 2002 het 'baggerplan bebouwd gebied' opgesteld. In 2003 is de overdracht van de primaire watergangen naar het waterschap gerealiseerd. In gezamenlijkheid met het waterschap Vallei en Veluwe baggeren we eens per drie jaar 20% van de watergangen. In samenhang met het Waterplan stellen we Gemeentelijke Rioleringsplannen op. De gemeente voldoet aan de basisinspanning.

We voldoen aan de wettelijke minimale kwantitatieve eisen voor de riolering in relatie tot het overstorten van rioolwater op het oppervlaktewater. Het derde (verbrede) Gemeentelijke Rioleringsplan is in 2011 vastgesteld. De nadruk ligt hierbij op het verbeteren van de waterkwaliteit in de stad op een duurzame en kosteneffectieve wijze. Dit kunnen we bereiken door maatregelen aan riolering of aan de inrichting en beheer van watergangen. Ook het afkoppelen van regenwater van het gemengde stelsel continueren we, indien het kosteneffectief is. De zorgplicht voor het grondwater is door de nieuwe Waterwet een gemeentelijke taak geworden. Zowel het V-GRP als het Waterplan lijken verouderd, maar geven ruim voldoende kaders om effectief te kunnen werken aan riolering en waterhuishouding. Ook voor de maatregelen als gevolgen van klimaatverandering voldoen de kaders nog. Met de invoering van de Omgevingswet zal het V-GRP en het waterplan worden herzien.

Financiële consequenties voortvloeiende uit het beleidskader

Voor het jaarlijkse waterbeheer zijn structurele budgetten beschikbaar. Voor de uitvoering van het V-GRP (verbrede gemeentelijk rioleringsplan) stellen we bedragen beschikbaar vanuit de rioolheffing.

Openbare verlichting

In het beleid is gekozen om op natuurlijke momenten de elektriciteitsvraag verder te reduceren door gebruik van led-armaturen, het vervangen van conventionele lampen door led lampen en dimmen van licht. Hierdoor zijn de vervangingskosten in balans met de reductie van energie. De bestaande budgetten hoeven daarom niet te worden aangepast. Het beleid is afgestemd op het duurzaamheidsbeleid.

De focus lag afgelopen jaar (en ligt de komende jaren) op het vervangen van conventionele lampen door led lampen.

Zo zijn er in de wijk Noordwest ruim 300 conventionele lampen vervangen door led lampen. Dit levert een energiebesparing op van ongeveer 50% ten opzichte van de oude situatie.

In 2022 was 45% led verlichting, in 2024 is 65% van het areaal led verlichting.

Speelvoorzieningen

Tijdens de uitvoering van het speelruimteplan van 2013 tot en met 2015 zijn er ook zogenaamde 'bovenwijkse plekken' gecreëerd, waarmee zeer uiteenlopende doel- en leeftijdsgroepen worden bediend. Naar aanleiding van het enthousiasme van de bewoners hierover willen we de aantallen hiervan verder uitbreiden. Om dit te realiseren willen we komende jaren wel investeren in onderhoud van de bestaande speeltoestellen, maar de aanleg van nieuwe plekken even op een laag pitje zetten. Hierdoor kunnen we weer sparen voor het realiseren van uitgebreidere speelplekken over enkele jaren. In 2024 zijn onderhoudsplannen voorbereid. Begin 2025 wordt hierover besloten.

Woningen, gebouwen, accommodaties

Gemeentelijke gebouwen worden ingezet voor het huisvesten van een breed aanbod aan culturele, sociale, maatschappelijke en sportvoorzieningen, waarbij het multifunctioneel gebruik van gemeentelijke gebouwen zoveel mogelijk wordt bevorderd. Met de vaststelling van de strategisch Vastgoednota in december 2024 zijn kaders uiteengezet om maatschappelijke waarde, het bezit, het gebruik en het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille zo optimaal mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. Voor de gemeentelijke gebouwen die in de vastgoednota zijn beoordeeld als prioriteit wordt een beknopte business case uitgewerkt om toekomstig bezit en gebruik te bepalen.

In 2024 is besloten om de CO₂-prestatieladder in te voeren om gericht inzicht te krijgen in de CO₂-impact van de gemeentelijke organisatie. Het doel is het eigen energieverbruik en de CO₂-uitstoot laten dalen mede door focus op het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) waarin een gedeelte van de verduurzaming (terugverdientijd 5 jaar) is opgenomen. Om de gewenste energievermindering te behalen worden de MJOP's in 2025 aangevuld tot een Duurzaamheidsmeerjarenonderhoudsplannen (DMJOP's), waarin naast het groot onderhoud ook de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen is opgenomen.

De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een toekomstbestendige exploitatie, verduurzaming van zwembad de Bongerd en het onderzoek naar het vernieuwen en verduurzamen van de bestaande voorraad onderwijsgebouwen zijn opgenomen in een overzicht met potentiële onderwerpen voor de Investeringsagenda 2023 die aan de raad is voorgelegd. Er wordt gewerkt aan een onderzoek voor potentiële locaties voor een eventuele vervanging van zwembad de Bongerd.

Scholen

De nieuwbouw van de Zwaneridder aan de Voorburglaan is begin 2024 in gebruik genomen. De eigendom van de grond en gebouw zijn overgedragen aan het schoolbestuur. De nieuwbouw van de Zwaneridder biedt ook huisvesting aan Kinderopvang en is gefinancierd door de kinderopvangorganisatie. Na vertrek van de Zwaneridder uit het gebouw aan de Arboretumlaan 1, valt het eigendom van terrein en gebouw terug aan de gemeente.

In 2024 is de sloop gestart van het middenbouw van de Haverlanden, voor de nieuwbouw van de Margrietschool. De nieuwbouw van de Margrietschool start in de loop van 2025.

Bij behandeling van de programmabegroting 2024, heeft de gemeenteraad middelen beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van de st. Jozefschool. Het besluit over de middelen voor de andere scholen conform de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan, wacht op meer duidelijkheid over de financiële middelen van het Rijk en de actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan.

Paragraaf 3 Bedrijfsvoering

Inleiding

In het kader van de bedrijfsvoering hebben verschillende onderwerpen in 2024 specifieke aandacht gekregen. Deze worden hieronder toegelicht aan de hand van de volgende thema's:

- Mens en organisatie
- Inkoop en contracten
- Data en Digitalisering: bouwen aan de Digitale Organisatie
- Financieel Beleid
- In control
- Rechtmatigheidsverantwoording

Verder hebben we in 2024 het programma 3: Bestuur & Organisatie herschreven in een nieuwe ambities-doelen structuur, zodat het er logischer uitziet. Dit is door de raad middels de besluitvorming over de begroting 2025 bekrachtigd.

Mens en organisatie

Organisatieontwikkeling

Managementstructuur: Het afgelopen jaar hebben we de coördinator-rol geëvalueerd en doorontwikkeld tot een formele teamleidersfunctie. Er staat nu een raamwerk dat duidelijk is en waarmee we toekomstbestendig zijn. Binnen deze structuur ontwikkelen we ons de komende jaren verder. Ook hebben we de naamgeving van de organisatie-eenheden aangepast naar 6 afdelingen met daaronder de verschillende teams.

Op basis van diverse interviews en sfeerbeelden van de stad en de organisatie hebben we twee films ontwikkeld. Eén voor intern gebruik om nieuwe collega's een goed beeld te geven van onze organisatie, de werkcultuur en de geschiedenis. En een voor de externe (arbeidsmarkt-) communicatie.

In september hebben we een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek uitgevoerd (met de InternetSpiegel). Ruim 80% van de organisatie heeft de online vragenlijst ingevuld. De uitkomsten zijn besproken in alle teams en vertaald naar gerichte acties zowel op teamniveau als organisatiebreed. Belangrijke positieve conclusie is dat medewerkers zich thuis voelen in de organisatie. Qua algemene tevredenheid scoren we ruim boven de benchmark. Ook kwamen we in 2024 (net als in 2022) in de top 10 van de beste overheidsorganisaties van Nederland.

Het onderzoek naar onze bestuurskracht uitgevoerd door TwynstraGudde is eind 2024 opgeleverd.

De mens centraal

Het nieuwe beeldmerk voor arbeidsmarktbenadering is gelanceerd: een herkenbare stijl voor onze Wageningse vacatures met pakkende slogan: Wereldstad, Wereldbaan.

Bij het Warm Wagenings Welkom is de nadruk verlegd van het geven van veel praktische informatie naar het echt leren kennen van de organisatie.

De leercultuur heeft in 2024 weer een ontwikkeling doorgemaakt. Om te beginnen met het vaststellen van een organisatiebreed Leer- en OntwikkelPlan (LOP). WaagLab is actief ingezet tijdens themaweken (zoals de week van de communicatie en - vitaliteit) en tijdens de summerschool. Via WaagLab zijn er diverse trainingen en workshops aangeboden, door externe partners of eigen medewerkers gegeven. Voorbeelden zijn: tijdsurfen, vlieg op met de overgang, vitaal aanblijven na je 50ste en omgaan met agressie en emotie.

We ontwikkelden een nieuw verzuimprotocol dat begin 2025 uitgerold wordt.

De weg naar een diverse-, inclusieve en gelijkwaardige organisatie bleek in 2024 hobbelig: we hebben niet alle stappen kunnen zetten die wij bij het opstellen van de begroting 2024 van plan waren. Wat hebben we wel gedaan: begin 2024 zijn de medewerkers meegenomen in het onderwerp DIG 'hoe zorgen we dat iedereen mee kan doen'. In het najaar van 2024 zijn twee externe DIG adviseurs aangetrokken die met volle aandacht en toewijding stappen gaan zetten. Er hebben vele gesprekken met inwoners, partijen uit de stad en interne betrokkenen plaatsgevonden.

Wij hebben ons functie- en loongebouw toekomstbestendig gemaakt en aangepast aan de gemeentegrootte. Voor functiewaardering gebruiken wij het HR21 functiewaarderingssysteem van de VNG. 2024 heeft in het teken gestaan van drie grote projecten binnen de functiewaardering: een onderhoudsronde, aanpassing van de conversietabel en formaliseren van de doorontwikkeling van coördinator- naar teamleidersfunctie. De wijzigingen zijn doorgevoerd met instemming van MT, lokaal overleg en OR.

Inhuur

Hieronder is de externe inhuur met de benodigde kengetallen in beeld gebracht. In de administratie maken wij de inhuur inzichtelijk met de volgende indeling: Specifieke kennis en kunde, Vacatureruimte, (Langdurig) ziekte en Overig. Ten opzichte van 2023 is er in 2024 minder ingehuurd. Dit is met name op inhuur specifieke kennis en kunde en inhuur vervanging bij (langdurige) ziekte.

Soort inhuur	Rekening 2023	Rekening 2024
Specifieke kennis en kunde	4.134	3.601
Vacatureruimte	2.542	2.558
(Langdurig) Ziekte	1.718	1.508
Overig	39	2
Totaal	8.433	7.669

Inkoop en contracten

In het inkoopbeleid staan 4 speerpunten genoemd: Circulair Inkopen (CI), Social Return on Investment (SROI), het betrekken van lokale en regionale ondernemers en Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid (DIG). Afgelopen jaar zijn we gestart om meer aandacht voor DIG te hebben in de aanbestedingen. Het is een uitdagend onderwerp gebleken. Met de komst van nieuwe DIG adviseurs is er weer een stapje gezet om hier concreter invulling aan te geven. De doelstellingen voor CI, SROI en DIG zijn verwerkt in het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen.

Door het ingevoerde afwegingskader voor indexaties is er afgelopen jaar een eerste stap gezet om dit aan de voorkant duidelijker vast te leggen in onze contracten. Door te kiezen voor een meer marktconforme manier van indexeren verminderen we het aantal discussies over de tarieven. In zijn algemeenheid is indexeren met name van toepassing in contracten met een looptijd langer dan één jaar. Het aantal indexeringsverzoeken waar actie op moest worden genomen is beperkt gebleken. Het afwegingskader heeft de contract-managers geholpen om onderbouwd de gesprekken met opdrachtnemers aan te gaan.

Onze inkoopadviseurs zijn bij meer dan 120 inkooptrajecten betrokken geweest. De diversiteit van de trajecten was groot. We zagen ook dit jaar weer veel inhuurverzoeken. Doordat we gebruik maken van een specifieke inhuurtemplate blijven de administratieve lasten voor collega's en leveranciers beperkt en zijn de meeste van onze inhuurverzoeken succesvol afgerond.

Bij diverse inkooptrajecten is er samenwerking geweest met andere teams. Een belangrijke aanbesteding voor de hele organisatie was de Niet Openbare Aanbesteding "ICT-dienstverlening op basis van private en public IAAS". Deze is eind 2024 afgerond. Daarnaast waren we intensief betrokken bij de offerteaanvraag Beschut werk Wageningen met als resultaat fijne werkplekken voor onze collega's bij IW4 in Veenendaal. Er is ook gestart met de Europese aanbesteding "Wegenonderhoud meerjarig asfalt en elementen", een meerjarig onderhoudscontract voor Werktuigbouwkundige Installaties (WTBI) Vastgoed, het vervangen van de brug bij Duivendaal en een aantal onderhoudscontracten in het groenonderhoud.

Een andere bijzondere offerteaanvraag had betrekking op het allereerste inwonersberaad voor de Gemeente Wageningen. De offerteaanvraag is samen met de Griffie in de markt gezet en gegund aan G1000.

Data en digitalisering: Bouwen aan de Digitale Organisatie

Data en digitalisering vervullen een belangrijke rol in het werk binnen onze organisatie en in de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers. Technologieën zoals generatieve AI en robotisering bieden kansen. Naast de mogelijkheden en kansen moet ook de privacy en informatieveiligheid bewaakt worden. Om het strategische belang voor de organisatie te onderstrepen is het programma Digitale Organisatie opgestart in 2023. In 2024 is het programma Digitale Organisatie op volle vaart gekomen. Bij alle lijnen van het programma zijn er wezenlijke stappen gezet voor de digitale toekomst van Wageningen. Hieronder een overzicht wat er op het gebied van de Digitale Organisatie is bereikt in 2024.

Toekomstbestendige ICT-organisatie

Naar aanleiding van de uitkomsten van het ZUS-onderzoek naar ICT (Zelf doen, Uitbesteden of Samenwerken) hebben we de keuze gemaakt om het beheer van ICT-infrastructuur te gaan uitbesteden en te focussen op regievoering. Dit hebben we in 2024 bereikt:

- In het 2024 zijn de nieuwe regiefuncties vormgegeven en deze zijn op één vacature na allemaal ingevuld. Medewerkers die de overstap van een beheerfunctie naar een regiefunctie maken krijgen begeleiding en een opleidingstraject in regievoeren. Voor hun voormalige beheerfuncties is tijdelijk inhuur ingezet, zodat er tijd gemaakt is voor de groei naar de nieuwe functies.
- Op posities waar het eerder lastig was om vaste medewerkers aan te stellen is dat in 2024 gelukt voor de functies van privacy officer, chief information security officer (CISO) en helpdeskmedewerkers.
- Er is een teamleider voor het team I&A (informatisering en automatisering) geworven.
- Er is een Europese aanbesteding succesvol uitgevoerd voor het leveren van 'ICT-infrastructuur als een dienst' ter vervanging van onze huidige infrastructuur. Evenals het leveren van de ICT-beheerdienstverlening hierop. Met de geselecteerde dienstverlener zullen we in 2025 de migratie van infrastructuur en beheer voorbereiden én uitvoeren.

Modern ICT-landschap

Vooruitlopend op de uitbesteding van de ICT-infrastructuur zijn er nog softwarepakketten vernieuwd en naar de cloud gebracht. Door applicaties als clouddienst in te kopen is in 2024 het aantal applicaties in ons eigen datacenter verder gedaald. In 2024 zijn de volgende vernieuwingen in het ICT-landschap uitgevoerd:

- In gebruik name van nieuwe cloudapplicatie voor gemeentelijke belastingen.
- Aanbesteding voor cloudapplicatie voor burgerzaken (migratie in 2025).
- Invoering van brede functionaliteit Microsoft365 in circa de helft van de organisatie. De tweede helft volgt in 2025.
- Invoering cloudversie voor het behandelen van ICT- en facilitaire meldingen.
- Vervanging monitoringsysteem voor cybersecurity.
- Vervanging van het Oracle platform met hierop alle gemeentelijke databases.
- Voorbereiding migratie naar cloudversie van het zaakstelsel.

Digitale dienstverlening en procesinnovatie

In 2024 is er op de volgende manieren gewerkt aan het verbeteren van de digitale dienstverlening:

- Ontwikkelen van servicenormen en gestart met de monitoring hierop.
- Digitale belastingbalie ingericht die vanaf 2025 inwoners de volgende mogelijkheden biedt:
 - Raadplegen van WOZ-beschikkingen en belastingaanslagen.
 - Aanvragen kwijtschelding.
 - Het aan- en afmelden van honden.
- Dienstverlenings- en klantcontactprocessen opnieuw ontworpen. De aanpak van processen zijn gebaseerd op de lean-methodiek. Lean gaat er van uit dat we toegevoegde waarde leveren voor de klant (inwoners/ondernemer) en dat we verspillingen in het proces elimineren.
 - invorderingsproces bij belastingen.
 - proces briefadressen.
 - proces klachten bejegening.
 - aanvragen uittreksel BRP.
 - aanvragen reisdocument.
 - verzoek geheimhouding gegevens, verhuizingen.
- Parkeerbalie is uitgebreid zodat inwoners meer parkeervergunningen digitaal kunnen aanvragen en verlengen. In 2024 zijn de werknemersvergunningen gedigitaliseerd en we zijn gestart met de digitalisering van de zakelijke vergunningen.
- Tot slot is een ambtelijke werkgroep (digitale) dienstverlening gestart om een uitvoeringsplan op te stellen voor het verder verbeteren van de (digitale) dienstverlening. De uitkomsten van het rekenkameronderzoek digitale dienstverlening vormen mede input voor dit uitvoeringsplan.

Digitaal vaardig en bewust van privacy en informatieveiligheid

In 2024 was digitale fitheid onder medewerkers een belangrijk thema. De digitale fitheid is verbeterd door kennissessies over ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie te organiseren, medewerkers te trainen in slimmer gebruik van de Wageningse ICT en door gebruik van korte video's en andere leermiddelen via het e-learningplatform. Daarnaast is er uitgebreid aandacht geweest voor adoptie van nieuwe systemen, voor de invoering van Microsoft365 is dit gedaan op basis van de ADKAR-methodiek (Awareness, Desire, Knowledge, Ability, Reinforcement). Op het vlak van informatieveiligheid en privacy zijn verschillende bewustwordingsactiviteiten uitgevoerd om informatieveilig en privacybewust gedrag te bevorderen.

Tot slot is er eind 2024 een meting digitale fitheid uitgevoerd om behoeften en aandachtspunten op te halen onder medewerkers. Dit vormt de basis voor een jaarplan digitale fitheid in 2025.

Datagedragen beleid en uitvoering

In 2024 heeft het Datalab op verschillende manieren bijgedragen aan het voeren van beleids-, management- en uitvoeringsprocessen:

- Opzetten van een kwartaalrapportagecyclus voor MT voor bedrijfsmiddelen (financiën, personeel, informatieveiligheid en privacy), sociaal domein, het zaakstelsel en het e-learningplatform.
- Gestart met ontwikkelen handboek voor SMART werken (verdere ontwikkeling volgt in 2025).
- Evaluatie Pilot Duurzaam Partnerschap Jeugd aan de hand van administratieve data, klantervaring data en professional ervaringsvragenlijsten.

- Opzet en analyse van interne en externe vragenlijsten over onder andere 4 en 5 mei, Visie Bebouwde Kom, het reclamebeleid, de vuurwerkzones, digitale fitheid en tevredenheid over de ICT-servicedesk.
- Toevoegen doelen en data van de eerste sporen van de Routekaart Klimaatneutraal aan de Klimaatmonitor (in februari 2025 gelanceerd voor de hele stad).
- Faciliteren interdisciplinair proces-verbeter-overleg voor meldingen openbare ruimte door middel van dashboards.
- Ondersteuning o.b.v. geografische kaarten zoals voor de RO en Beheer & Realisatie projecten, Vuurwerkzones, ZeroEmissieZones en het burgerparticipatie project Waar-wil-je-een-boom-planten?
- Tot slot is een meting datavolwassenheid uitgevoerd die mede input heeft gegeven voor het ontwikkelen van een concept datastrategie en -visie. In 2025 wordt deze afgerond en vertaald naar een uitvoeringsplan.

Informatieveiligheid en privacy

Afgelopen jaar zijn verdere stappen genomen om het niveau van informatieveiligheid en privacy te verhogen en te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (WPG). Ook is de samenwerking tussen informatieveiligheid en privacy verder geïntensiveerd.

De organisatie gaat door met het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Er heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden op het gebied van sturingsinformatie en het reageren op een cybercrisis. Ook is er een monitoringsvoorziening geïmplementeerd en is er voor de periode 2025 tot 2029 een nieuw strategisch beleid gegevensbescherming & informatieveiligheid vastgesteld. Daarnaast zijn we doorgegaan met het uitvoeren en herijken van (hoog-risico) DPIA's.

In 2024 is er grote voortgang geboekt in de voorbereiding op crises die de bedrijfscontinuïteit van de bedrijfskritische processen in gevaar breng. Er is beleid rondom bedrijfscontinuïteit ontwikkeld en vastgesteld en een centrale bedrijfscontinuïteitsofficier (BCO) aangesteld. Er zijn vele activiteiten uitgevoerd om beter voorbereid te zijn op crises. In dat kader zijn onder andere twee crisisoefeningen uitgevoerd, een risicoanalyse uitgevoerd, coördinatoren per team vastgesteld, noodplannen opgesteld en bedrijfskritische processen geïdentificeerd waarvoor in 2025 ook een noodplan ontwikkeld zal worden. En er is een managementsysteem geïmplementeerd om preventieve maatregelen periodiek te onderhouden en uit te voeren.

In het kader van data-integriteit zijn de aktes van Burgerzaken gedigitaliseerd. In een klein deel van deze aktes was inktvraat gekomen. Door de ongeveer 82 duizend aktes te digitaliseren zijn de gegevens veiliggesteld en kunnen de processen van Burgerzaken en de archivering vervolgd worden.

Tot slot zijn de jaarlijkse toezicht- en verantwoordingsactiviteiten in het kader van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), AVG en WPG uitgevoerd.

Financieel beleid

In 2024 is het financieel beleid op de volgende onderdelen aangepast:

- De Financiële Verordening is geactualiseerd.
- De Nota Reserves en Voorzieningen is geactualiseerd.
- De volgende nieuwe beleidsnota's zijn op- en vastgesteld.
 - Nota indexeren voor planning & control documenten.
 - Nota waarderen, activeren en afschrijven.
- Het Controleprotocol rechtmatigheidsverantwoording Jaarrekening 2024 is opgesteld.
- Op basis van de in 2023 herziene budgethoudersregeling is met ingang van 2024 de budgetverantwoordelijkheid lager in de organisatie belegd.

Bovenstaande financiële beleidsnota's zijn geactualiseerd. Hiermee hebben we een grote slag gemaakt in het op orde brengen van de basis, met uitzondering van de beheersing van de vaste activa (wat komend jaar op de planning staat).

In control

Evenals in voorgaande jaren was er 2024 veel bestuurlijke en ambtelijke aandacht voor 'in control zijn'. Door de inzet van een mix van beheersings- en controlemechanismen op het vlak van organisatie, processen, sturing en houding/gedrag zijn resultaten behaald die bijdroegen aan het meer in control komen, zowel op het vlak van financiële control (Planning & Control) als op het vlak van control in brede zin. We noemen onder andere het volgende:

- Het nieuwe P&C-document Voorjaarsbrief is geïntroduceerd. De Voorjaarsbrief is net als de tweejaarlijkse Kadernota een richtinggevend document. Maar waar de Kadernota in de volle breedte de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen in meerjarig perspectief behandelt, beperkt de Voorjaarsbrief zich tot die ontwikkelingen waar de gemeente geen keuze in heeft en die in het komende begrotingsjaar geadresseerd moeten worden.
- Naast de bovengenoemde voorjaarsbrief zijn ook de jaarrekening over het voorgaand jaar, twee bestuursrapportages over het lopende jaar en de begroting (met meerjarenraming) voor het komende jaar tijdig opgeleverd en vastgesteld.
- Verder zijn, gelijktijdig met de bestuursrapportages, twee voortgangsrapportages over de Maatschappelijke Investerings Agenda (MIA) opgeleverd.
- De bevindingen en aanbevelingen in de management- en boardletter van de accountant zijn door het management en het college beoordeeld en van een reactie voorzien. Deze reactie is ook met de accountant en de raad gedeeld. Waar dit op grond van de beoordeling nodig werd geacht zijn verbetermaatregelen getroffen.
- Er is een Controleprotocol rechtmatigheidsverantwoording Jaarrekening 2024 opgesteld. Naar aanleiding daarvan zijn waar nodig werkinstructies voor de interne controle opgesteld of aangepast. Aan de hand van deze kaders in protocol en werkinstructies zijn de interne controles uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten daarvan zijn de rechtmatigheidsverantwoording en de collegeverklaring opgesteld die elders in deze jaarrekening zijn opgenomen.
- De dashboards voor financiële en personele managementinformatie zijn doorontwikkeld. Met deze informatie wordt het management beter in staat gesteld om te sturen op financiële en personele aangelegenheden.

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze subparagraaf wordt het onderwerp rechtmatigheid behandeld, en wordt een toelichting gegeven op de Rechtmatigheidsverantwoording van het College van Burgemeester en Wethouders (hierna verder: RMV). De RMV zelf is opgenomen in de Jaarrekening van deze Jaarstukken 2024.

Achtergrond

Sinds 2023 moet het College van Burgemeester en Wethouders een RMV opstellen en in de paragraaf Bedrijfsvoering ingaan op het onderwerp rechtmatigheid. De externe accountants moet een oordeel geven over de getrouwheid van de RMV.

Bevinding RMV

De rechtmatigheid wordt getoetst aan een drietal criteria:

- Het begrotingscriterium;
- Het voorwaardencriterium;
- Het misbruik- en oneigenlijk gebruik -criterium.

In onderstaande tabel is een cumulatief overzicht opgenomen van geconstateerde rechtmatigheidsfouten over 2024:

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording		Afwijking	Totaal
A. Begrotingscriterium			
1	Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk	1.237	
2	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	2.119	
3	Niet geautoriseerde reserve mutaties	0	
Subtotaal A. Begrotingsonrechtmatigheden (bruto)		3.356	
B. Voorwaardencriterium			
1	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	2.806	
C. Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium			
		0	
Totaal rechtmatigheidsfouten = A+B+C		6.162	
Verantwoordingsgrens			
Verantwoordingsgrens vastgesteld door de raad (%)		1%	
Totaal lasten inclusief toevoegingen aan de reserves		161.894	
Verantwoordingsgrens (maximaal toelaatbare foutenmarge)		1.619	
Bedragen x € 1.000			

Voor begrotings- en Voorwaardencriterium is de voor 2024 geldende verantwoordingsgrens overschreden. Het college is dan ook van mening dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. De bevindingen bij de rechtmatigheidscriteria worden hierna toegelicht.

Toelichting bevindingen begrotingscriterium

Het begrotingscriterium gaat over de vraag: zijn alle gerealiseerde baten en lasten in overeenstemming met de door de raad vastgestelde programmabegroting inclusief alle goedgekeurde begrotingswijzigingen?

Overschrijdingen exploitatiebudgetten

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de lasten per programma.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2024 lasten	Rekening 2024 lasten	Rekening 2024 Afwijking
Programma 1 Wageningen Sociaal	€ 82.804	€ 80.283	€ 2.522
Programma 2 Wageningen Fysiek	€ 47.203	€ 47.394	€ -191
Programma 3 Bestuur & Organisatie	€ 27.562	€ 28.608	€ -1.046
<i>Totale lasten vóór reservemutaties</i>	€ 157.569	€ 156.285	€ 1.285
Totale baten vóór reservemutaties	€ -161.375	€ -163.290	€ 1.915
<i>Totaal saldo van baten en lasten vóór reservemutaties</i>	€ -3.806	€ -7.005	€ 3.199
Reservemutaties	€ -5.161	€ -5.610	€ 449
<i>Saldo van baten en lasten ná reservemutaties</i>	€ -8.967	€ -12.615	€ 3.648

Overzicht van de lasten van de programma's

De totale onderschrijding bij de lasten bedraagt € 1.284.600. De budgetonderschrijdingen zitten volledig bij programma 1 Wageningen Sociaal. Bij programma 2 Wageningen Fysiek en bij programma 3 Bestuur & Organisatie is per saldo sprake van budgetoverschrijdingen, en dit resulteert in begrotingsonrechtmatigheden in de jaarrekening 2024. De over- en onderschrijdingen

van lasten en baten worden per programma toegelicht in het hoofdstuk 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' van de Jaarrekening.

Het belangrijkste instrument om over- en onderschrijdingen van lasten en baten tijdig bij de raad te melden, deze door de raad te laten autoriseren, en daarmee begrotingsonrechtmatigheid te voorkomen, is de bestuursrapportage. En dan met name de Bestuursrapportage Najaar. Deze moet een zo goed mogelijke prognose vormen van de verwachte eindstanden van lasten en baten. Het college stelt zich als doel om de kwaliteit van de Bestuursrapportage Najaar op dit punt te verbeteren. Daarvoor is een doorontwikkeling van de kennis en ervaring van de budgethouders in de ambtelijke organisatie nodig om hen in staat te stellen betere prognoses te maken voor de verwachte eindstand van de budgetten. Om deze doorontwikkeling te bereiken wordt voor de budgethouders aanvullende training en begeleiding georganiseerd.

Overigens is ook met een goede prognose in de Bestuursrapportage Najaar niet volledig te voorkomen dat er tussen het moment van op- en vaststellen van de Bestuursrapportage Najaar en de jaarafsluiting nog over- en onderschrijdingen van lasten en baten optreden die tot een begrotingsonrechtmatigheid kunnen leiden.

Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

De investeringskredieten zijn beoordeeld op overschrijdingen van het vastgestelde krediet per einde 2024. Daaruit blijkt dat er een cumulatief bedrag van € 2.119.000 is overschreden waardoor er een begrotingsrechtmatigheidsfout is ontstaan.

Bij de investeringskredieten is bij een 2-tal investeringsprojecten sprake van een aanzienlijke kredietoverschrijding, die kwalificeren als begrotingsonrechtmatigheid. Het betreft:

- Combinatieproject 'Aanleg snelfietsroute Ede-Wageningen (7210135)' en 'Vernieuwing/vervanging riolering Churchillweg (7210153)';
- Vervanging toplaag van één sportveld bij 3 verschillende sportparken (De Zoom, De Bongerd en Ketwich-Verschuur).

Ook voor kredieten geldt dat de bestuursrapportage het belangrijkste instrument is om overschrijdingen tijdig bij de raad te melden, deze door de raad te laten autoriseren, en daarmee begrotingsonrechtmatigheid te voorkomen is de bestuursrapportage. Ook op dit punt stelt het college stelt zich als doel om de kwaliteit van de Bestuursrapportage Najaar te verbeteren.

Toelichting bevindingen voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat over de vraag: zijn de financiële handelingen verricht volgens de daarvoor geldende wet- en regelgeving?

Er zijn een aantal inkoop ten onrechte niet Europees aanbesteed. Deze inkoop hebben vooral betrekking op (langlopende) inhuur van menskracht of specifieke kennis.

In de ambtelijke organisatie wordt nog meer aandacht besteed aan bewustwording van het belang van de naleving van inkoop- en aanbestedingsregels, en wordt het interne toezicht op het volgen van de juiste procedures en de naleving van het inkoopbeleid van de gemeente (richtlijnen voor enkelvoudig en meervoudig onderhandse inkoop) geïntensiveerd. Verder wordt de adequate vastlegging in het contractbeheersysteem van de inkooptrajecten (inclusief contract/verlenging) in het contractbeheersysteem verbeterd. En wordt meer aandacht besteed aan contractmanagement, waaronder ook beheer en uitnutting van raamcontracten. Tenslotte wordt ook de verplichtingenadministratie doorontwikkeld.

Toelichting misbruik- en oneigenlijk gebruik -criterium

Het misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O) -criterium gaat over de vraag: is er sprake van opzettelijk onjuiste of onvolledige informatieverstrekking om een financieel voordeel te behalen (misbruik) of van toekenning van financieel voordeel volgens de letter maar tegen de bedoeling van de geldende wet- en regelgeving (oneigenlijk gebruik)?

M&O ziet op veel verschillende beleidsterreinen. Er is wel op deelterreinen, maar nog geen overkoepelend M&O-beleid opgesteld. Voor zover getoetst kon worden aan M&O-beleid op deelterreinen, zijn er geen bevindingen gedaan die de verantwoordingsgrens overschrijden. Het college stelt zich als doel om een overkoepelend M&O-beleid te formuleren dat als toetsingskader kan dienen voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Paragraaf 4 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties, waarin de gemeente zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. Aan de verbintenis met externe organisaties zijn risico's verbonden. Door het benoemen van organisaties wordt inzicht gegeven in deze netwerken en kunnen de risico's benoemd en beoordeeld worden. Hiermee kan ook een oordeel gegeven worden over de doelmatigheid van de verbintenissen.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt toegelicht dat een financieel belang inhoudt dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt kan raken in geval van faillissement. Voorts heeft de gemeente een financieel belang indien financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Een bestuurlijk belang betekent dat de gemeente op elke wijze zeggenschap heeft. Hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze mee kan stemmen.

Deze definities houden volgens het BBV in dat participaties in gemeenschappelijke regelingen, NV's, BV's, VOF's en commanditaire vennootschappen verbonden partijen zijn. Stichtingen en verenigingen vallen niet onder de verbonden partijen, tenzij de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij.

Als een gemeente een aanzienlijk bestuurlijk, maar geen financieel belang heeft, dan maakt dit ook geen deel uit van de verbonden partijen. Wel kan dit belang in het desbetreffende programma genoemd worden. In het BBV is tenslotte expliciet opgenomen dat deelnemingen deel uitmaken van de verbonden partijen. Het zijn die verbonden partijen, waarbij de gemeente aandelen in een NV of BV heeft.

Overzicht verbonden partijen

In de hierna opgenomen overzichten zijn bij het financieel belang van de gemeente zoveel mogelijk de actuele cijfers van de financiële belangen opgenomen. Bij de onderdelen 'eigen vermogen', 'vreemd vermogen' en 'financieel resultaat' zijn de meest actuele cijfers uit de jaarrekeningen van de verbonden partijen opgenomen. De cijfers achter de verbonden partijen verwijzen naar het desbetreffende programma waarop de verbonden partij betrekking heeft. De gemeente Wageningen kent de volgende verbonden partijen:

Gemeenschappelijke Regelingen	1	Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) (1)
	2	Regio De Vallei (2)
	3	Regio Foodvalley (1, 2)
	4	Omgevingsdienst de Vallei (OddV) (2)
	5	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR SD CG) (1)
	6	Euregio Rijn - Waal (2)
	7	De Valleihopper (1)
Vennootschappen en coöperaties	8	Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV) (2)
	9	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG) (3)
	10	Joint Warmte B.V. (2)
Stichtingen en Verenigingen	11	Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 (Wageningen 45) (1)

Gemeenschappelijke regelingen

[1] Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Openbaar belang	Uitvoering in regionaal verband is effectiever, efficiënter en bevordert de kwaliteit.
Deelnemende partijen	De gemeenten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Bestuurlijk belang	Lid van het Algemeen Bestuur (burgemeester). Lid van de Commissie veiligheid en gezondheid (wethouder Volksgezondheid).
Financieel belang	Voor volksgezondheid was de bijdrage voor 2024 € 1.466.000. Voor brandweer, inclusief bevolkingszorg, was de bijdrage 2024 € 3.015.000, totaal € 4.481.000.. In 2023 was de bijdrage totaal € 3.862.000
Eigen vermogen	2021: € 9.615.000 2022: € 8.513.000 2023: € 9.309.000
Vreemd vermogen	2021: € 63.228.000 2022: € 51.358.000 2023: € 48.887.000
Financieel resultaat	2021: € 1.730.000 2022: € 707.000 2023: € 1.730.000
[2] Regio de Vallei	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Ede
Openbaar belang	Uitvoering en beleidsvorming in regionaal verband is effectiever, efficiënter en bevordert de kwaliteit. Het Regiobestuur heeft op 21 januari 2011 besloten Regio de Vallei voor de afvaltaken in de lucht te houden. Op 27 mei 2011 heeft het Regiobestuur besloten de uitvoering van de lopende projecten (bv. Regiocontract) bij Regio De Vallei te laten en niet over te dragen aan Regio FoodValley.
Deelnemende partijen	De gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel, Wageningen.
Bestuurlijk belang	Deelname aan dagelijks bestuur en algemeen bestuur.
Financieel belang	Aandelen bij ARN (afvalverbrander in Weurt) zijn afgestoten en wat voor de gemeente resteert zijn jaarlijkse kosten gerelateerd aan huishoudelijk afval. De afvalbijdrage voor 2024 bedraagt € 6.700. In 2023 bedroeg dit € 6.507
Eigen vermogen	2021: € 41.966 2022: € 113.758 2023: € 126.521
Vreemd vermogen	2021: € 22.700 2022: € 1.461 2023: € 1.341
Financieel resultaat	2021: € -18.188 2022: € 71.792 2023: € 12.763

[3] Regio Foodvalley	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Ede
Openbaar belang	Invloed op grootschalige ontwikkelingen door samenwerking in regio Foodvalley verband. Dit leidt tot bestuurlijke en financiële steun van de regio voor projecten die voor Wageningen van belang zijn, waarmee het openbaar belang wordt gediend.
Deelnemende partijen	De gemeenten Wageningen, Ede, Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel, Renswoude, Veenendaal en Rhenen.
Bestuurlijk belang	Deelname aan dagelijks bestuur en algemeen bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 is voor de kosten regiokantoor, de kosten mobiliteitsfonds en de bijdrage aan de strategische agenda, totaal € 423.200.
Eigen vermogen	2021: € 3.123.929 2022: € 3.455.584 2023: € 4.104.428
Vreemd vermogen	2021: € 2.150.946 2022: € 2.706.174 2023: € 21.744.750
Financieel resultaat	2021: € 192.184 2022: € 76.655 2023: € 271.844

[4] Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Ede
Openbaar belang	De OddV verzorgt de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving gericht op de Omgevingswet.
Deelnemende partijen	De gemeenten Ede, Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap bestuur
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 is € 1.162.000. In 2023 was deze € 1.193.000
Eigen vermogen	2021: € 778.004 2022: € 747.655 2023: € 1.026.302
Vreemd vermogen	2021: € 2.335.755 2022: € 2.389.784 2023: € 3.157.472
Financieel resultaat	2021: € 237.000 2022: € 406.625 2023: € 520.272

Naam	[5] Modulair gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR SD CG)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Openbaar belang	Samenwerking in het sociale domein op uitvoerend niveau tussen de gemeenten in de regio Centraal Gelderland. Met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling wordt meer samenhang en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio gerealiseerd.
Deelnemende partijen	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Bestuurlijk belang	Gemeente Wageningen neemt deel aan de module inkoop van zorg voor de individuele voorzieningen Jeugdwet en de maatwerkvoorzieningen Wmo.
Financieel belang	De financiële bijdrage van gemeente Wageningen bedraagt in 2024 € 215.000. In 2023 was deze € 230.000
Eigen vermogen	2021: € 699.000 2022: € 685.000 2023: € 714.000
Vreemd vermogen	2021: € 4.362.000 2022: € 4.388.000 2023: € 7.149.000
Financieel resultaat	2021: € 425.000 2022: € -14.000 2023: € 29.000

Naam	[6] Euregio Rijn – Waal
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleef
Openbaar belang	Regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden met als doel de grensoverschrijdende samenwerking op ruimtelijk en sociaal terrein te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Onder andere door de uitvoering van projecten en het aanvragen van financiële middelen. Tevens advisering aan leden, burgers, bedrijven, organisaties, overheden en andere instellingen bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.
Deelnemende partijen	In de Euregio nemen circa 55 lidorganisaties deel. Zie voor alle deelnemende organisaties www.euregio.org .
Bestuurlijk belang	Deelname aan dagelijks bestuur en Euregioraad
Financieel belang	De financiële bijdrage van gemeente Wageningen bedraagt in 2024 € 10.546. In 2023 was dit € 10.000.
Eigen vermogen	2021: € 1.750.313 2022: € 1.747.124 2023: € 1.734.760
Vreemd vermogen	2021: € 3.337.598 2022: € 2.917.430 2023: € 2.799.801
Financieel resultaat	2021: € -12.346 2022: € - 3.189 2023: € -11.942

Naam	[7] De Valleihopper
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Barneveld
Openbaar belang	De Valleihopper draagt zorg voor het (contract-)beheer van het Vraagafhankelijk Vervoer.
Deelnemende partijen	De gemeenten Ede, Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel, Renswoude, Rhenen, Veenendaal, Wageningen en de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	Lid van de bestuurscommissie (wethouder Mobiliteit)
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 aan de Valleihopper bedraagt € 303.000. In 2023 was deze € 268.000.
Eigen vermogen	2021: € 0 2022: € 0 2023: € 0
Vreemd vermogen	2021: € 1.522.336 2022: € 705.558 2023: € 1.023.065
Financieel resultaat	2021: € 0 2022: € 0 2023: € 0

Vennootschappen en coöperaties

Naam	[8] Afvalcombinatie De Vallei (ACV)
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Ede
Openbaar belang	ACV verzorgt de afvoer van afval voor huishoudens in de gemeente Wageningen.
Deelnemende partijen	De gemeenten Ede, Renkum, Renswoude, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van de AVA)
Financieel belang	Er zijn 12 miljoen aandelen, waarvan 5.846.003 geplaatst zijn bij de gemeenten. De gemeente Wageningen bezit 887.752 aandelen. Deze aandelen staan voor € 859.486 op de balans. De gemeente Wageningen is klant van de ACV en staat garant voor de leningen.
Eigen vermogen	2021: € 13.444.000 2022: € 14.118.000 2023: € 15.025.000
Vreemd vermogen	2021: € 19.751.000 2022: € 20.416.000 2023: € 20.074.000
Financieel resultaat	2021: € 1.877.000 2022: € 849.000 2023: € 1.083.000

Naam [9] Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar belang	De activiteiten van de bank richten zich op de financiering van de activiteiten van publieke instellingen.
Deelnemende partijen	Aandeelhouders zijn alle of nagenoeg alle gemeenten en provincies in Nederland en de Staat der Nederlanden. De Staat bezit de helft van de ruim 55 miljoen aandelen, de gemeenten en provincies de overige.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van de AVA).
Financieel belang	50.310 aandelen (=0,09%). De verkrijgingsprijs (aanschafwaarde) van de aandelen bedraagt € 114.148. De dividenduitkering voor 2024 is € 109.000. Voor 2023 was deze € 126.000.
Eigen vermogen	2021: € 5.062.000.000 2022: € 4.615.000.000 2023: € 4.721.000.000
Vreemd vermogen	2021: € 143.995.000.000 2022: € 107.459.000.000 2023: € 110.819.000.000
Financieel resultaat	2021: € 236.000.000 2022: € 300.000.000 2023: € 254.000.000

Naam [10] Joint Warmte B.V.	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Wageningen
Openbaar belang	Gemeente Wageningen is samen met bewonerscoöperatie Warmtenet Oost-Wageningen U.A. via het aandeelhouderschap in Joint Warmte B.V. voor twee-derde deel (66,67%) eigenaar van Warmtebedrijf Oost-Wageningen B.V. Dit warmte exploitatiebedrijf is de komende 30 jaar eigenaar en beheerder van de opweklocatie aan de Dolderstraat 88.
Deelnemende partijen	Coöperatie Warmtenet Oost-Wageningen U.A., een bewonerscoöperatie én gemeente Wageningen, ieder voor 50%.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van de AVA).
Financieel belang	50 aandelen (=50% kapitaalbelang), vertegenwoordigende een nominaal kapitaal van € 50.
Eigen vermogen	2023: € 100 (aandelenkapitaal)
Vreemd vermogen	2023: € 200
Financieel resultaat	2023: € 0

Stichtingen en verenigingen

Naam	[11] Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 (Wageningen 45)
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Wageningen
Openbaar belang	Samenwerking borgt nationale status, status Gelders bevrijdingsfestival Stad der Bevrijding en behoud erfgoed.
Deelnemende partijen	Ministerie van Defensie, Provincie Gelderland en het V-fonds
Bestuurlijk belang	Het collegelid met Wageningen 45 in de portefeuille is adviseur.
Financieel belang	De subsidie 2024 voor NCHC is 345.000. In 2023 was deze € 331.000.
Eigen vermogen	2021: € 52.199 2022: € 53.765 2023: € 26.596
Vreemd vermogen	2021: € 405.629 2022: € 415.806 2023: € 242.505
Financieel resultaat	2021: € 77 2022: € 1.566 2023: € -27.170

Paragraaf 5 Grondbeleid

Inleiding

In paragraaf 5 staat het grondbedrijf centraal. Allereerst wordt ingegaan op de kaders, die voor het grondbedrijf van toepassing zijn. Dit betreft het grondbeleid, de grondprijzenbrief, de marktsituatie en de meerjarenplanning van de woningbouw. Vervolgens gaan we op hoofdlijnen in op de resultaten van de diverse projecten. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de MPG 2025, die tegelijkertijd met de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden.

MPG = Meerjaren Prognose Grondexploitaties

Kaders grondbedrijf

Nota grondbeleid

Het grondbeleid schept de voorwaarden en bepaalt de financieel-economische spelregels voor het realiseren van de gewenste ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen in de gemeente.

In de nota grondbeleid staat dat we in beginsel actief grondbeleid voeren. Dit houdt in dat we actief en risicodragend grondposities verwerven en ontwikkelen. In de praktijk voert de gemeente echter grotendeels faciliterend grondbeleid. Dit betekent dat we de grond niet zelf kopen, maar wel proberen om mee te denken in de planvorming om doelstellingen op zowel gemeentelijk- als projectniveau te kunnen realiseren.

Grondprijzenbrief

De Grondprijzenbrief vormt de basis voor uitgifte van grond die de gemeente zelf in bezit heeft en dient als richtlijn voor initiatiefnemers met grond.

Onderhanden werken (OHW)/Bouwgronden in exploitatie

Onderhanden werken zijn projecten (actieve grondexploitaties) waarbij de gemeente gronden verwerft, bouw- en woonrijp maakt en deze bouwgronden verkoopt aan particulieren of ontwikkelaars. Bij deze projecten (bouwgronden in exploitatie) loopt de gemeente relatief veel risico. De afzetsnelheid is bijvoorbeeld afhankelijk van de marktvrage. In de praktijk liggen de risico's echter zo veel mogelijk bij ontwikkelaars door het sluiten van contracten waarin de momenten van afname van de grond en prijzen vastliggen.

De grondexploitatie van de onderhanden werken zijn allemaal door de raad vastgesteld. Dit resulteert in het volgend overzicht van de ná 2024 doorlopende OHW-projecten (bouwgronden in exploitatie):

- Buurtseweg/Ireneschool
- Olympiapark
- Lawickse Allee 130/Menzis-gebouw (nieuwe grondverwerving in 2024; project met een relatief lange doorlooptijd tot in 2032)
- Stadsgracht (project in voorbereidende fase)

De grondexploitatie Costerweg 65 is in 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 49.000. Het positieve resultaat is afgestort naar de bestemmingsreserve grondexploitaties. Het positieve resultaat is het gevolg van het feit, dat in de jaarrekening 2023 bij project Costerweg 65 een te hoog bedrag in de voorziening voor verliesgevende projecten is geraamd. Het surplus in de verliesvoorziening ter grootte van € 49.000 is in 2024 vrijgevallen.

Kostenverhaallocalaties (KVL)

Kostenverhaallocalaties zijn projecten waarbij de (bouw)gronden in het bezit zijn van een private partij en door die partij ook zelf worden ontwikkeld. De gemeente faciliteert de plannen van private partijen als daarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is. De kosten worden verhaald op de ontwikkelende partij. De gemeente loopt bij deze projecten in principe alleen risico bij vertraging of bij juridische procedures, omdat in deze situaties de plankosten oplopen.

In 2024 zijn in totaal 9 projecten succesvol afgesloten. In 2024 zijn geen nieuwe kostenverhaallocalaties opgestart. De nieuw gestarte ontwikkelingsplannen in 2024 zijn beperkt gebleven tot de grondexploitatie Lawickse Allee 130/Menzis-gebouw, die bij het vorige blok is toegelicht bij de onderhanden werken (bouwgronden in exploitatie).

In onderstaand overzicht zijn alle op 31 december 2024 actieve/lopende kostenverhaallocalaties (in totaal 22 projecten) opgesomd :

Rustenburg II	Kortenoord	Veerweg 121
De Dreijen I	De Dreijen II	De Born Oost
Duivendaal	Geertjesweg/Nobelweg	Dorschkamp
Brink Residence	Churchillweg/Spelstraat	Vrijheidskwartier
De Bornsesteeg	Marijkeweg 22	Churchillweg 146
Costerweg 5	Haverlanden 197-199	Grintweg 255
Kolkakkerweg/Braakakkerweg	Kolkakkerweg 2	Churchillweg 152
Louis Bouwmeesterstraat 5		

Uitgangspunt van kostenverhaallocalaties is het budgetneutraal ontwikkelen van localaties om gemeentelijke doelstellingen door middel van (bouw)projecten te realiseren. Dit houdt in dat alle kosten die de gemeente maakt in principe worden verhaald op de initiatiefnemer(s). Bij nieuwe anterieure overeenkomsten worden afspraken gemaakt om voornoemde risico's financieel (zo goed als mogelijk is) sluitend op te vangen. Toch lukt het niet bij alle kostenverhaallocalaties om de door de gemeente gemaakte kosten volledig te verhalen. In de jaarrekening 2024 is voor de kostenverhaallocalaties in de verliesvoorziening grondexploitaties een bedrag van ruim € 2,0 miljoen opgenomen voor niet verhaalbare kosten. Dit bedrag is iets hoger dan in de jaarrekening 2023, toen in de verliesvoorziening een bedrag van € 1,9 miljoen was opgenomen voor niet verhaalbare kosten. Redenen voor het niet kunnen verhalen van de kosten zijn vertragingen in de planuitvoering, juridische procedures (RvS; BOPA etc.), ureninzet die uitstijgt boven de geraamde (en vergoede) plankosten en te lage (te voorzichtige of onjuiste) urenramingen.

Samenvattend overzicht van de balanspositie van de onderhanden werken én van de kostenverhaallocalaties op 31 december 2024

De totale boekwaarde bedraagt per 31 december 2024 in totaal € 12,2 miljoen (OHW € 10,6 miljoen en KVL € 1,6 miljoen). Het inzicht per ontwikkellocalatie en op welke manier toekomstige tekorten voorkomen/opgelost kunnen worden, is beschreven en gedetailleerd toegelicht in het MPG 2025, die tegelijkertijd met de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden.

Exploitatie (x € 1.000)	Boekwaarde	Prognose NCW	Prognose EW	Verliesvoorziening
Onderhanden werk	10.595	1.021	1.091	1.091
Kostenverhaalallocaties	1.564	1.257	1.282	2.041
Totaal	12.159	2.278	2.373	3.132

Legenda: + betekent verlies (kosten > opbrengsten) en -/- betekent winst (opbrengsten > kosten)

De sterke toename van de balanswaarde van de onderhanden werken ten opzichte van vorig jaar (2023) wordt veroorzaakt door de aankoop medio 2024 van het perceel met opstallen op de locatie Lawickse Allee 130 (Menzis-gebouw).

De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties (OHW + KVL) per 31 december 2024 komt in totaal uit op € 3,1 miljoen en is berekend op eindwaarde (EW).

Resultaat volgens MPG (Meerjaren prognose Grondexploitaties) en resultaatpotentieel in de komende jaren

Het integraal resultaat op basis van de MPG 2025, berekend tegen eindwaarde (EW), bedraagt € 2,4 miljoen negatief. Voor de verliesgevende projecten is in de jaarrekening 2024 een verliesvoorziening opgenomen van € 3,1 miljoen. Dit betekent, dat er op basis van de huidige inzichten en ramingen voor een bedrag van ca. € 0,7 miljoen (om precies te zijn € 759.000) een latente winstpotentieel aanwezig is bij de kostenverhaalallocaties in de komende jaren.

Deze eventuele winsten bij ontwikkellocaties worden pas verwerkt in de cijfers van de jaarrekening als ze zijn gerealiseerd, veelal bij realisatie en afsluiting van het betreffende project. Gemeente Wageningen past de percentage of completion methode (POC) toe bij de tussentijdse winstnemingen, maar betracht daarbij wel de uitgangspunten van het realisatiebeginsel en het voorzichtigheidsbeginsel. Bij de huidige doorlopende onderhanden werken (bouwgronden in exploitatie) worden geen winsten voorzien, en is tussentijdse winstneming niet aan de orde. De verliesvoorziening bij onderhanden werken bedraagt op 31 december 2024 in totaal 1.091.000, gelijk aan de berekende (negatieve) eindwaarden.

Bij de kostenverhaalallocaties is de gemiddelde doorlooptijd aanzienlijk korter dan bij grondexploitatie-projecten, en kan het project van de betreffende ontwikkellocaties veelal niet worden opgesplitst in afzonderlijke delen, waardoor tussentijdse winstneming alleen in uitzonderingsgevallen aan de orde is. De verliesvoorziening bij kostenverhaalallocaties bedraagt op 31 december 2024 in totaal 2.041.000.

Resultaten grondexploitaties / Bestemmingsreserve grondexploitaties

De stand van de bestemmingsreserve grondexploitaties bedraagt per 1 januari 2024 (aan het begin van het boekjaar) afgerond € 3,0 miljoen. Aan de reserve worden bedragen onttrokken voor onder meer niet-verhaalbare plankosten bij kostenverhaalallocaties. Ook geraamde verliezen bij bouwgronden in exploitatie (onderhanden werken) worden gedekt door inzet van de bestemmingsreserve grondexploitaties. Daarnaast storten we in deze reserve de winstnemingen en de positieve resultaten als ontwikkellocaties zijn gerealiseerd.

In onderstaand overzicht zijn de mutaties in 2024 van de bestemmingsreserve grondexploitaties in een verloopoverzicht gespecificeerd.

Verloop bestemmingsreserve grondexploitaties (x € 1.000)	Saldo
Stand per 1-1-2024	3.033
Rente (aan de reserve wordt geen rente toegevoegd)	0
Onttrekking in 2024 voor dekking van algemene plankosten grondbeleid (waaronder inhuur van extern personeel), in overeenstemming met de vastgestelde programmabegroting 2024	-75
Inzet van de reserve voor dekking van mutaties in de verlies-voorziening grondexploitaties bij de ná 2024 doorlopende projecten (OHW + KVL), per saldo een onttrekking aan de reserve	-1.110
Storting positief resultaat bij de in 2024 gerealiseerde en afgesloten grondexploitatie Costerweg 65	49
Stortingen in verband met winstnemingen bij in 2024 gerealiseerde en afgesloten kostenverhaalallocaties	364
Inzet reserve voor dekking van verliezen/tekorten bij in 2024 gerealiseerde en afgesloten kostenverhaalallocaties (KVL)	-47
Stand per 31-12-2024	2.214

Toelichting resultaten grondexploitaties

Het gerealiseerde resultaat in 2024 bij de grondexploitaties (bouwgronden in exploitatie & kostenverhaalallocaties) komt uit op een verlies van € 744.000. Belangrijkste oorzaak van dit verlies is de noodzakelijke verhoging van de verliesvoorziening voor tekorten bij de ná 2024 doorlopende projecten met € 1.110.000. Bij de in 2024 afgesloten projecten is per saldo een positief resultaat van € 366.000 behaald. Het gerealiseerde verlies ter grootte van € 744.000 is gedekt via een onttrekking aan de bestemmingsreserve grondexploitaties. De bestemmingsreserve grondexploitaties heeft op 31-12-2024 een saldo van € 2.214.000. Dit bedrag kan worden ingezet om claims en overige risico's die voortvloeien uit grondexploitaties te dekken.

In 2024 is een fors bedrag (per saldo € 1.110.000) gestort in de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties (OHW + KVL). Deze mutaties hebben per saldo geen effect op het resultaat van de jaarrekening 2024, omdat hiervoor de bestemmingsreserve grondexploitaties is ingezet. De projecten, waarbij in 2024 de grootste toevoegingen (> € 100.000) aan de verliesvoorziening grondexploitaties zijn gedaan, zijn de volgende:

- Grex Lawickse Allee 130/Menzis gebouw (€ 378.000); het oorspronkelijk geraamde en door de raad in 2024 vastgestelde tekort van de Grex is substantieel verlaagd a.g.v. de door het Rijk toegekende WBI-subsidie en de daarmee samenhangende additionele co-financiering door de provincie Gelderland (WBI = WoningBouwImpuls). Met de WBI-subsidie draagt het Rijk een deel van geraamde tekorten bij ontwikkellocaties, die bijdragen aan de woningbouw-doelstellingen.
- KVL Kortenoord (€ 177.000)
- KVL Dorschkamp (€ 160.000)
- Grex Olympiapark (€ 156.000)

De verliesvoorziening voor bouwgronden in exploitatie bedraagt op 31-12-2024 € 1.091.000. Bij alle bouwgronden in exploitatie wordt een tekort verwacht. De berekende tekorten tegen eindwaarde komen uit op € 1.091.000.

De verliesvoorziening voor kostenverhaalallocaties is in de jaarrekening 2024 verhoogd en bedraagt op 31-12-2024 € 2.041.000. Kostenverhaalallocaties zijn projecten waarbij de (bouw)gronden in het bezit zijn van een private partij en door die partij ook zelf worden ontwikkeld. De gemeente faciliteert deze ontwikkelingen door ze publiekrechtelijk mogelijk te maken in het omgevingsplan. De gemeentelijke kosten worden in principe volledig verhaald op de ontwikkelende partij. De gemeente loopt bij deze projecten met name financiële risico's bij vertraging in het planproces of bij juridische procedures, omdat in deze situaties de plankosten oplopen. Omdat in de huidige situatie deze risico's zich bij veel lopende projecten voordoen, wordt een voorziening van ruim € 2 miljoen noodzakelijk geacht in verband met niet-verhaalbare kosten.

Bestemmingsreserve grondexploitatie na claims en overige risico's (x € 1.000)	Saldo
Stand per 31-12-2024	2.214
Claims, die in de meerjarenbegroting 2025-2028 zijn geraamd (begrote inzet van de bestemmingsreserve grondexploitatie)	-70
Overige risico's bij grondexploitatie: Bij alle grondexploitatie (bouwgronden in exploitatie + kostenverhaalallocaties) zijn per project de verwachte baten en lasten doorgerekend in het MPG 2025. Alle verwachte verliezen zijn in de voorziening voor verliesgevende grondexploitatie opgenomen, die op 31 december 2024 een saldo heeft van € 3.132.000. Deze reservering wordt voldoende geacht.	0
Restant na reserveringen per 31-12-2024	2.144

De bestemmingsreserve grondexploitatie heeft toereikend saldo om alle verwachte verliezen, claims en overige risico's op te kunnen vangen. Zeker als wordt bedacht, dat er bij de ná 2024 doorlopende kostenverhaalallocaties nog een bedrag van € 759.000 aan latente winstpotentie aanwezig is. Dat zijn ontwikkellocaties waarbij op basis van de berekende eindwaarde een positief resultaat wordt verwacht. Feitelijke realisatie van deze winsten vindt plaats in de periode van 2025 t/m 2028.

Paragraaf 6 Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de heffingen van de gemeente Wageningen. Hierbij gaat het zowel om de gebonden als de ongebonden heffingen. Van gebonden heffingen is het bestedingsdoel wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de afvalstoffenheffing. Van ongebonden heffingen is het bestedingsdoel niet wettelijk bepaald, bijvoorbeeld van de OZB (onroerendezaakbelasting). De baten en lasten van de ongebonden heffingen maken ook deel uit van het programma Algemene dekking en onvoorzien. De baten en lasten van de gebonden heffingen zijn meegenomen in de desbetreffende programma's.

De lokale heffingen vormen een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente Wageningen. Deels dienen ze als algemeen dekkingsmiddel voor de gemeentelijke uitgaven, deels ter verrekening van de kosten van de specifieke dienstverlening. De gemeente Wageningen kent de volgende lokale heffingen:

Ongebonden:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB)
- Hondenbelasting
- Parkeerbelastingen
- Precariobelasting
- (Water)toeristenbelasting
- Reclamebelasting

Gebonden:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Leges
- Scheepvaartrechten
- Veergelden
- Begraafrechten
- Marktgelden

Voor diverse heffingen voert de gemeente Wageningen een kwijtscheldingsbeleid voor de minima.

Belastinggrondslag

Jaarlijks stelt de gemeenteraad de tarieven voor de lokale heffingen vast in de belastingverordeningen. In de raadsvergadering van 12 november 2024 zijn de belastingverordeningen voor 2025 vastgesteld.

Belastingopbrengsten

De belastingopbrengsten per belasting zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Prog.	Opbrengst (x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
2	Veergelden (lexkes)	704	670	687	17
2	Parkeerbelasting	1.254	1.370	1.440	70
2	Marktgeden	77	94	68	-26
2	Scheepvaartrechten	347	379	367	-12
2	Begraafrechten	608	544	563	19
2	Afvalstoffenheffing	5.630	5.727	5.729	3
2	Rioolheffing	2.498	2.421	2.977	556
3	OZB	13.818	14.173	14.756	583
3	Hondenbelasting	155	206	156	-50
3	Toeristenbelastingen	361	255	239	-16
3	Precariobelastingen	32	119	52	-67
3	Reclamebelasting	121	140	136	-5
1, 2 en 3	Leges	1.306	2.169	2.549	380
Totaal		26.909	28.267	29.718	1.451

De afwijkingen boven € 25.000 worden hieronder kort toegelicht.

Veergelden

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Parkeerbelasting

De parkeeropbrengsten vallen € 70.000 hoger uit dan begroot. De reden hiervoor is dat er meer gebruik is gemaakt van betaald parkeren en het aantal parkeervergunningen is gestegen met 15%.

Marktgeden

De inkomsten uit marktgeden vallen € 26.000 lager uit dan begroot. De reden hiervoor is het aantal ondernemers op de markt is gedaald, waardoor er minder marktgeden worden geïnd. De verwachting is dat deze daling structureel is. De marktbaten zijn daarom met de begroting 2025 naar beneden bijgesteld.

Scheepvaartrechten

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Begraafrechten

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Afvalstoffenheffing

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Rioolheffing

De opbrengsten uit de rioolheffing zijn € 557.000 hoger dan begroot. De reden hiervoor is meer inkomsten vanuit gezinnen en bedrijven, veroorzaakt doordat meer drinkwater is verbruikt dan geprognostiseerd en/of meer nieuwe aansluitingen.

OZB

De opbrengsten uit de OZB belasting zijn € 583.000 hoger dan begroot. De reden hiervoor is een grotere areaaluitbreiding onder andere Buitenoord. De WOZ is dynamisch en de OZB is daarom lastig te voorspellen.

Hondenbelasting

De opbrengsten uit de hondenbelasting zijn € 50.000 lager dan begroot. De begroting blijkt de afgelopen jaren hoger te zijn, dan verwacht mag worden op basis van het aantal geregistreerde honden. Met enige regelmaat worden controles hondenbelasting uitgevoerd door een externe ingehuurde partij om de registratie op orde te houden. De begroting 2025 is naar beneden bijgesteld zodat deze beter aansluit bij de praktijk.

Toeristenbelasting

De opbrengsten uit de toeristenbelasting zijn € 16.000 lager dan begroot. Geen toelichting benodigd.

Precariobelasting (gebruik grond/water)

De opbrengsten uit de precariobelasting zijn € 67.000 lager dan begroot. De gemiddelde opbrengsten over de afgelopen 5 jaar bedragen € 64.000. De begroting 2024 en ook 2025 lijkt daarmee te hoog geraamd. De tarieven tabel precario wordt dit jaar herzien, waarmee ook kritisch gekeken wordt naar de begroting 2026 voor precariobelasting.

WOZ en overige belastingen

De kosten voor de uitvoering zijn zo'n € 96.000 hoger (dus een negatief saldo) dan begroot. Bij belastingen en WOZ wordt gewerkt met een nieuwe applicatie. De implementatie hiervan heeft geleid tot verstoringen in de uitvoering en de noodzaak om processen te herzien. Om de problemen op te lossen en daarnaast het reguliere werk door te kunnen laten gaan, is extra capaciteit en kennis ingehuurd. Daarnaast heeft de landelijke stijging van de woningprijzen ook in Wageningen geleid tot vele bezwaren die niet binnen de reguliere capaciteit konden worden behandeld. De vele bezwaren, en ook beroepen van eerdere jaren, hebben daarnaast geleid tot meer vergoeding van proceskosten. Tot slot voert Wageningen de taak van taxeren en herwaarderen sinds dit jaar zelf uit, gebruikmakend van de nieuwe applicatie. Dit is een nieuwe taak (binnen een nieuwe applicatie) die ons voordeel oplevert, maar in eerste instantie ook om een investering vraagt. Het leren van deze nieuwe taak en het kwalitatief op orde brengen van de bestanden heeft veel extra kennis en capaciteit gevraagd, waar deels voor is ingehuurd.

Reclamebelasting

De opbrengsten uit de reclamebelasting liggen nagenoeg in lijn met de begroting.

Leges

De opbrengsten uit de leges zijn € 360.000 hoger dan begroot.

De leges uit burgerzaken zijn € 120.000 hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door gestegen tarieven en meer aanvragen bij reisdocumenten, naturalisaties en burgerlijke stand.

De bouwleges zijn € 260.000 hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door een aantal grote bouwplannen en stijging in het aantal kleinere aanvragen.

Kwijtschelding

Op basis van een inkomen van 100% van de bijstandsnorm verleent de gemeente kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing (eerste set containers), de rioolheffing en de hondenbelasting (eerste hond). Daarnaast kunnen inwoners in aanmerking komen voor een vergoeding voor de aanschaf van een nationaal paspoort, een zakenpaspoort, een reisdocument voor vluchtelingen, een reisdocument voor vreemdelingen of een Nederlandse identiteitskaart.

De verleende kwijtscheldingen zagen er als volgt uit:

Onderdeel	Rekening 2023		Rekening 2024	
	Aantal huishoudens	Bedrag x € 1.000	Aantal huishoudens	Bedrag x € 1.000
Afvalstoffenheffing	718	225	816	218
Rioolheffing	718	90	812	103
Hondenbelasting	89	7	96	8
Paspoort / ID-kaart etc. (stuks)	14	1	41	2

Kostendekkendheid heffingen

Sinds de begroting 2017 moet een onderbouwing gegeven worden van de mate van kostendekkendheid van de gebonden heffingen en de daarbij gehanteerde uitgangspunten. Uitgangspunt bij de heffingen in Wageningen is al jaren dat iedere heffing 100% kostendekkend is. Bij de afvalstoffen- en rioolheffing is dat bovendien inclusief de kosten van de kwijtschelding. Onderstaand de onderbouwing.

Voor de overhead geldt het volgende: de directe uren worden verhoogd met een opslagpercentage. Het opslagpercentage wordt bepaald door de verhouding indirecte/directe kosten van de totale apparaatskosten. Dit percentage is 74.1% voor 2024.

Opbrengst (x € 1.000)	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Veergelden	Begraaf rechten	Marktgelden	Scheepvaart rechten
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	4.993	2.436	387	326	49	390
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	425	162	69	107	-	134
Netto kosten taakveld	4.568	2.274	318	219	49	256
Overhead incl. (omslag) rente	396	472	1.020	344	49	110
BTW	766	231	-	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	5.730	2.977	1.337	563	98	367
Opbrengst heffingen	5.729	2.977	662	563	68	367
Dekking	100%	100%	49%	100%	70%	100%

Voor de leges geldt eveneens dat de gemeente over de verordening in zijn geheel niet meer dan de gemaakte kosten mag doorberekenen in de tarieven. Hieronder geven we de kostendekkendheid per hoofdstuk aan.

Volledige omschrijving per hoofdstuk:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

De kostendekkendheid bij hoofdstuk 1 ligt hoger dan waarmee in de begroting rekening werd gehouden. Dit komt voornamelijk door voordelige resultaten bij Burgerzaken op zowel Burgerlijke stand als bij het verstrekken van reisdocumenten en rijbewijzen. 2024 is het eerste jaar waarin een 10-jarig reisdocument toe is aan verlenging. Dat zorgt de komende 5 jaar voor significant meer afgifte van reisdocumenten dan de afgelopen 5 jaar.

Bij hoofdstuk 2 ligt de kostendekkendheid iets hoger dan begroot. Vooral door hogere legesopbrengsten met betrekking tot omgevingsvergunningen (ruim € 200.000 hoger) terwijl de kosten niet recht-evenredig mee zijn gestegen.

Hoofdstuk 3 wijkt niet af van de begrote kostendekkendheid in 2024.

Opbrengst (x € 1.000)	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 2	Hoofdstuk 3
Kosten taakveld(en) incl. (omslag) rente	1.364	1.840	468
Inkomsten taakveld(en) excl. Heffingen	235	138	-
Netto kosten taakveld	1.129	1.702	468
Overhead incl. (omslag) rente	599	247	316
BTW	-	-	-
Totaal toe te rekenen kosten	1.728	1.949	784
Opbrengst heffingen	791	1.594	43
Dekking	46%	82%	5%

Belastingdruk

Er zijn verschillende organisaties die de ontwikkeling van de lokale lasten volgen. Een van de meest neutrale en consistente onderzoeken is het jaarlijkse onderzoek van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Een uitleg van de berekening en de uitkomsten van de onderzoeken zijn hier te vinden: <https://coelo.nl/atlas-lokale-lasten-2024/bijlagen-2024-en-databestanden/>.

De berekening van de woonlasten is niet gelijk aan de berekening van de belastingcapaciteit in paragraaf 1 Weerstandsvermogen & risicobeheersing. In de berekening van het COELO wordt de gemiddelde WOZ-waarde berekend op uitsluitend koopwoningen. De gemeente Wageningen heeft relatief veel huur- en studentenwoningen. Doordat de WOZ-waarde van de huurwoningen over het algemeen lager ligt dan de gemiddelde WOZ-waarde van alleen koopwoningen, leidt de berekening van de belastingcapaciteit tot een andere (lagere) waarde.

Voor een meerpersoonshuishouden waarvan de bewoners tevens eigenaar van de woning zijn, komt Wageningen in de Atlas van de lokale lasten 2024 (laatste versie: 12-9-2024) van het COELO binnen de provincie Gelderland op de 45e plaats van de 51 gemeenten. Dit betekent dat Wageningen relatief hoge woonlasten heeft. Voor de provincie Gelderland ziet de tabel er als volgt uit:

gemeente **Wageningen**

Rangnummer Gelderland	Gemeente	€ per huishouden	Rangnummer landelijk
1	Aalten	€ 679	2
2	Nijkerk	€ 746	5
3	Putten	€ 753	6
4	Overbetuwe	€ 792	16
5	Nunspeet	€ 841	30
6	Ede	€ 848	37
7	Oost Gelre	€ 850	39
8	Harderwijk	€ 850	40
9	Wijchen	€ 885	61
10	Oldebroek	€ 893	69
11	Zutphen	€ 895	72
12	Winterswijk	€ 905	78
13	Elburg	€ 918	86
14	Druten	€ 922	89
15	Duiven	€ 927	97
16	Epe	€ 933	100
17	Scherpenzeel	€ 937	105
18	Barneveld	€ 940	110
19	Lochem	€ 949	123
20	Beuningen	€ 952	130
21	Rheden	€ 953	132
22	Berg en Dal	€ 953	133
23	Doetinchem	€ 957	139
24	Heumen	€ 964	146
25	West Maas en Waal	€ 974	158
26	Zevenaar	€ 975	162
27	Apeldoorn	€ 979	168
28	Voorst	€ 1.009	194
29	Tiel	€ 1.021	205
30	Oude IJsselstreek	€ 1.021	206
31	Berkelland	€ 1.022	207
32	Montferland	€ 1.022	208
33	Bronckhorst	€ 1.027	218
34	Maasdriel	€ 1.031	224
35	Arnhem	€ 1.038	230
36	Heerde	€ 1.041	233
37	Westervoort	€ 1.045	237
38	Lingewaard	€ 1.055	246
39	Doesburg	€ 1.060	250
40	Culemborg	€ 1.090	267
41	Neder-Betuwe	€ 1.097	269
42	Nijmegen	€ 1.115	279
43	Zaltbommel	€ 1.121	280
44	Hatterem	€ 1.138	286
45	Wageningen	€ 1.142	289
46	Ermelo	€ 1.157	298
47	Brummen	€ 1.221	311
48	Buren	€ 1.232	314
49	Rozendaal	€ 1.243	316
50	West Betuwe	€ 1.289	324
51	Renkum	€ 1.307	328

In onderstaande grafiek is op basis van de gegevens van het COELO (<https://coelo.nl/atlas-lokale-lasten-2024/bijlagen-2024-en-databestanden/>) (peildatum 12-09-2024) de positie van Wageningen weergegeven op de landelijke ranglijst ten opzichte van het aantal gemeenten. Hoe hoger de rang, hoe hoger de woonlasten ten opzichte van andere gemeenten. Wageningen neemt voor 2024 positie 289 in van de 342 gemeenten in Nederland. De relatieve positie van de gemeente Wageningen is in de laatste jaren stabiel en is iets gedaald in 2024.

Paragraaf 7 Financiering

Inleiding

Bij de uitoefening van de financieringsfunctie worden de regels in acht genomen, welke in de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido), de door raad vastgestelde financiële verordening en in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn opgenomen.

De wet Fido bevat instrumenten om de risico's te beperken die gemeenten lopen bij het lenen en het uitzetten van financiële middelen. In deze wet is onder meer een verbod opgenomen voor het inzetten van financieringsmiddelen voor andere dan publieke doelen. Samen met de financiële regelgeving van de Gemeentewet en de Financiële verhoudingswet, met het artikel 12-regime en het financiële toezicht draagt de wet Fido bij aan het grote vertrouwen van de financiële sector in de overheid. Overheidsorganen hebben daardoor gunstige financieringsvoorwaarden.

Aan de bepaling van het financieringsbeleid van gemeenten is een aantal randvoorwaarden verbonden. Deze randvoorwaarden zijn vastgelegd in de Gemeentewet en de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido).

In de Financiële verordening zijn de hoofdlijnen van de financieringsfunctie van de gemeente Wageningen opgenomen. In het Financieringsstatuut is dit verder uitgewerkt. Het Financieringsstatuut van de gemeente Wageningen uit 2009 is in 2024 geactualiseerd en in november 2024 vastgesteld door het college. Het college heeft de raad hierover eind 2024 geïnformeerd via een informatienota.

De uitgangspunten en voorwaarden voor het uitzetten van (overtollige) geldmiddelen en garantiestellingen zijn uitgewerkt in de verordening leningverstrekking en garantie-verlening gemeente Wageningen uit 2021. Belangrijkste voorwaarde is dat het verstrekken van leningen en garanties uitsluitend wordt gedaan op grond van de publieke taak.

Uitstaande geldleningen (ug)

Per 31 december 2024 heeft de gemeente per beleidsprogramma de volgende leningen uitstaan:

Programma (x € 1.000)	Saldo per 31-12-2024	Aflossing 2024	Rente 2024
Wageningen Sociaal - Sport en cultuur	1.714	66	64
Bestuur en Organisatie - Transparante Overheid	-	7	-
Totaal	1.714	74	64

Bovenstaande leningen (uitgeleend geld) hebben betrekking op de leningen onder nummer 2c 'Overige langlopende leningen' in de balanstoelichting van de jaarrekening, met uitzondering van de leningen verstrekt door het stimuleringsfonds volkshuisvesting/Energiefonds.

Het verloop van deze uitstaande leningen in de komende jaren is als volgt:

Bedragen x € 1.000	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
Lening u/g	1.714	1.645	1.574	1.500	1.423
Rente o.b.v. saldo per 1-1	62	60	57	54	51
Gemiddelde rente	3,62%	3,62%	3,61%	3,60%	3,59%

Ontvangen geldleningen (og)

Per 31 december 2024 heeft de gemeente de volgende langlopende leningen:

Geldverstrekker (x € 1.000)	Hoofdsom	Startdatum	Einddatum	Looptijd in jaren	Rente %	Saldo per 01-01-2025
Bank Nederlandse Gemeenten	24.000	15-12-2005	1-12-2031	25	3,775%	6.720
Bank Nederlandse Gemeenten	48.513	1-12-2006	1-12-2036	30	4,720%	19.405
Bank Nederlandse Gemeenten	12.000	31-5-2022	31-5-2062	40	1,964%	11.400
Provincie Limburg	12.000	25-5-2022	25-5-2042	20	1,954%	10.800
Totaal	96.513				3,80%	48.325

Het verloop van deze ontvangen leningen in de komende jaren (ná 2024) is als volgt:

Bedragen x € 1.000	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
Lening o/g	48.325	44.848	41.371	37.894	34.417
Rente o.b.v. saldo per 1-1	1.576	1.446	1.316	1.185	1.055
Gemiddelde rente	3,26%	3,22%	3,18%	3,13%	3,07%

Schatkistbankieren en Wet houdbare gemeentefinanciën

Eind 2013 is de Wet schatkistbankieren vastgesteld en ingevoerd. Dat betekent dat overtollige middelen van de gemeente alleen nog in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist mogen worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere overheden. Vanaf 2014 geldt de wettelijke verplichting in de rekening jaarlijks over de uitvoering van de wet te rapporteren.

Gelijktijdig met de Wet schatkistbankieren is ook de Wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof) aangenomen. Deze is in werking getreden per 2014.

Renteontwikkeling en rentevisie

De Europese Centrale Bank (ECB) begon medio 2022 met het in rap tempo opvoeren van de rente om de (hoge) inflatie in de Europese landen te beteugelen. De laatste renteverhoging door de ECB dateert van september 2023 en vanaf dat moment is de Europese bancaire rente lange tijd op 4,0% blijven staan. De ECB heeft de rente na september 2023 niet verder verhoogd, omdat verdere renteverhogingen niet nodig werden geacht om de Europese inflatie in toom te houden.

In de periode van juni 2024 tot en met december 2024 heeft de ECB de rente vier keer verlaagd met 0,25%, waardoor de Europese bancaire rente eind 2024 3,0% bedroeg. In januari 2025 én in maart 2025 heeft de ECB de Europese bancaire rente nogmaals twee keer met 0,25% verlaagd, omdat de hoge Europese inflatie is beteugeld en op het gewenste niveau van gemiddeld 2,0% is teruggebracht. Met de lagere rente wil de ECB de kwakkelende economie van het eurogebied ondersteunen.

De rentevergoeding, die het Rijk vergoedt over tegoeden die worden aangehouden bij 's Rijks Schatkist, houdt gelijke tred met de ECB-rente, en is in het begrotingsjaar 2024 stapsgewijs gedaald van 3,9% begin 2024 naar 2,9% eind 2024. In de begroting hebben we al rekening gehouden met de (verwachte) renteverlagingen. Ondanks de lagere rentevergoeding heeft de gemeente Wageningen in de jaarrekening 2024 een positief renteresultaat gerealiseerd van € 73.000, in lijn met het begrote positieve renteresultaat van € 75.000.

De rente op (middel-)lange leningen in de publieke sector is in de periode 2022/2023, gestegen, maar minder hard dan de ECB-rente. Eind 2023 konden gemeenten in het publieke domein financieren tegen een rente van gemiddeld 3,15%. In de eerste weken van 2024 is de lineaire rente in het publieke domein geleidelijk gedaald. Begin maart 2024 konden gemeenten langlopend (tot 30 jaar vast) lenen tegen een relatief laag rentetarief van 2,85%. In het volgende maanden van 2024 is de rente voor leningen op (middel-)lange termijn in de publieke sector marginaal gestegen tot iets boven 3%, afhankelijk van de looptijd van de lening. Met de verdere verlaging van de Europese bancaire rente met twee keer 0,25% in januari én in maart 2025, komt het rentetarief voor leningen op (middel-)lange termijn in de publieke sector in 2025 uit op gemiddeld circa 3%.

De verwachting is, dat de ECB-rente na maart 2025 niet veel verder zal dalen. Het verloop van de ECB-rente en de (middel-)lange rente op de kapitaalmarkt is echter voor een groot deel afhankelijk van de ontwikkeling van de Europese inflatie en economische situatie in het eurogebied. Ook de ontwikkelingen van de huidige oorlogssituaties en de spanningen tussen de economische grootmachten in de wereld hebben effect op de wereldeconomie en de kapitaalmarkt.

Garanties en borgstellingen

Bij aanvragen voor garanties en borgstellingen is naast landelijke wetgeving de Europese wet- en regelgeving van belang. Met name de voorwaarden waaronder staatssteun (ook steun vanuit de gemeente) is toegestaan, zijn van belang. Om voor borgstelling (of subsidiëring) in aanmerking te komen moet worden voldaan aan diverse voorwaarden.

Per 31 december 2024 is het aandeel aan garanties en borgstellingen waar de gemeente in deelneemt ruim € 2 miljoen, zoals blijkt uit onderstaand overzicht.

Daarbij wordt wel een kanttekening gemaakt, namelijk:

Op 9 juli 2024 heeft de raad ingestemd met een gemeentelijke garantie van 100% voor een nieuwe lening van het Warmtebedrijf Benedenbuurt ter grootte van € 5,1 miljoen. Het Warmtebedrijf Benedenbuurt heeft de lening eind 2024 nog niet opgenomen, zodat de garantiestelling nog niet effectief (operationeel) is en daarom niet opgenomen is in onderstaand overzicht. De raad heeft in het goedkeuringsbesluit een termijn van 6 maanden gesteld voor het vastleggen van de contracten tussen bank, de gemeente Wageningen en het Warmtebedrijf Benedenbuurt, na het onherroepelijk worden van de benodigde vergunningen. De vergunningen zijn nog niet definitief verleend, er lopen nog bezwaarprocedures.

Schuldenaar	Hypotheek- /Garantienemer	Startdatum	Einddatum	Saldo 31- 12-2024	Aandeel	Zekerheid	Bedrag 31- 12-2024
Stichting CKV "t Venster"	Rabobank Ede	7-3-2008	7-3-2028	52.827	100%	hyp	52.827
Wageningsche Mixed Hockey Club, Wageningen	ING-bank, Ede	18-6-2001	1-10-2027	17.016	100%	hyp	17.016
Opheusdens Veer	SNS Bank N.V.	28-6-2010	9-2-2030	123.838	50%		61.919
Herenstraattheater	Rabobank	20-7-2004	20-7-2029	640.000	100%		640.000
WMHC zaalhockeytent	Rabobank	1-10-2018	1-10-2028	89.310	50%		44.655
VVE Nolensstraat 2 tot en met 40	BNG	3-6-2019	3-6-2034	83.489	100%		83.489
VVE Nolensstraat 2 tot en met 40	BNG	1-4-2019	1-4-2049	531.383	100%		531.383
VVE Nolensstraat 2 tot en met 40	BNG	15-1-2019	15-1-2049	582.947	100%		582.947
Ace Xclusive Handboogschietbaan	-	19-3-2019	2-1-2049	169.578	50%		84.789
Totaal				2.290.389			2.099.025

Naast de hiervoor genoemde borgstellingen staat de gemeente ook borg voor leningen aan toegelaten instellingen voor sociale woningbouw en voor hypotheekleningen wegens particulier woningbezit (zogenaamde achtervang-garanties).

De risico's die hiermee gemeoid zijn, zijn tot een minimum beperkt doordat de primaire garantstelling is ondergebracht bij waarborgfondsen. Zo zijn de borgstellingen aan toegelaten instellingen (woningbouwverenigingen) ondergebracht bij het waarborgfonds sociale woningbouw en de borgstellingen voor hypotheekleningen wegens particulier woningbezit bij het fonds nationale hypotheekgarantie. Op basis hiervan is ingeschat dat het risico op een financieel nadeel voor de gemeente zeer onwaarschijnlijk is. Op dit moment is er geen aanleiding deze inschatting te herzien.

Schuldenaar (bedragen x € 1.000)	Saldo Leningen per 31-12-2024
Woningstichting Wageningen	208.239
Idealis	61.766
Woningbouwvereniging Gelderland	346
Stichting Woonstede	2.369
Stichting Hof Wonen	37
Totaal	272.757

De gemeente heeft ook borgstellingen afgegeven aan woongroepen. Het risico bij deze borgstellingen is uiterst klein omdat de overwaarde van de als hypotheek ingebrachte panden de afgegeven garanties inmiddels ver overstijgt.

In de loop van 2024 is de laatste lening volledig afgelost en op 31 december 2024 lopen er geen borgstellingen meer. Er worden geen nieuwe garanties/borgstellingen verwacht.

Schuldenaar (x € 1.000)	Hypotheek-garantnemer	Startdatum	Einddatum	Saldo 01-01-2024	Saldo 31-12-2024
Woonver. "De Geblokte koe" - Havenstr 13,15,17.	Rabobank	3-2-1994	3-2-2024	0,4	-
Totaal				0,4	-

Kasgeldlimiet en kredietfaciliteit

Gemeente Wageningen beschikt over een kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 7.500.000. In 2024 heeft gemeente Wageningen geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit. Het saldo bij de BNG op 31 december 2024 is een creditsaldo (banktegoed) van € 1.046.000.

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In de wet FIDO is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld, over drie kwartalen gezien, deze kasgeldlimiet niet mag overschrijden.

Onder de gemiddelde netto vlottende schuld wordt het saldo van de opgenomen leningen met een looptijd korter dan één jaar, de schulden en tegoeden in rekening-courant en contante gelden verstaan. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,5% over het begrotingstotaal.

Berekening kasgeldlimiet (x € 1.000)

Begrotingstotaal bij de primitieve begroting 2024: € 128.291

Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage: 8,5%

Kasgeldlimiet: € 10.905

Berekening kasgeldlimiet (x € 1.000)		1e Kwartaal	2e Kwartaal	3e Kwartaal	4e Kwartaal
Vlottende (korte) schuld	Maand 1	-435	-407	-465	-529
	Maand 2	-441	-400	-506	-499
	Maand 3	-420	-459	-514	-539
Vlottende middelen	Maand 1	37.947	29.677	35.870	33.776
	Maand 2	32.285	33.130	30.497	37.129
	Maand 3	32.042	32.051	28.715	33.837
Saldo	Maand 1	-37.512	-29.270	-35.406	-33.247
	Maand 2	-31.844	-32.731	-29.991	-36.630
	Maand 3	-31.622	-31.593	-28.201	-33.298
Gemiddeld saldo		-33.659	-31.198	-31.199	-34.392
Kasgeldlimiet		10.905	10.905	10.905	10.905
Ruimte t.o.v. van de kasgeldlimiet		-44.564	-42.102	-42.104	-45.297

Renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld voor de spreiding van de looptijden van langlopende geldleningen. Het doel hiervan is te komen tot een spreiding van de (mogelijke) fluctuaties in de renterisico's over langlopende geldleningen of de vaste schuld. Het renterisico wordt gezien als het totaal van de renteherzieningen en aflossingen in een jaar. De renterisiconorm wordt, net als de kasgeldlimiet, bepaald als een percentage van het begrotingstotaal.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de gemeente ruimschoots binnen de wettelijke norm (20% van het begrotingstotaal) blijft.

Bedragen x € 1.000		Begroting 2024	Rekening 2024
Berekening renterisiconorm			
A	Begrotingstotaal (totale lasten)	188.739	188.698
B	Percentage regeling	20%	20%
C	Renterisiconorm (A x B)	37.748	37.740

Renterisico op vaste schulden			
D	Renteherzieningen op vaste schuld o/g	-	-
E	Aflossingen	3.477	3.477
F	Renterisico (D + E)	3.477	3.477
C	Renterisiconorm	37.748	37.740
G	Ruimte onder (+) of overschrijding (-) van de renterisiconorm (C - F)	34.271	34.263

EMU-saldo

Bij de bepaling van het EMU-saldo per lidstaat worden ook de saldi van lokale overheden en van sociale fondsen meegenomen. Ook de gemeente Wageningen draagt als lokale overheid dus bij aan de bepaling van het EMU-saldo. Jaarlijks stelt het Rijk een individuele referentiewaarde voor elke gemeente vast. In de septembercirculaire 2024 zijn de referentiewaarden per gemeente gepubliceerd en voor de gemeente Wageningen bedraagt de referentiewaarde € 6,75 miljoen. Gemeente Wageningen bleef in 2024 ruimschoots binnen deze referentiewaarde.

Ten aanzien van de EMU-schuld gelden geen specifieke regels voor gemeenten.

Toelichting Berekening EMU saldo (onderstaande tabel)

Berekening EMU-Saldo = 1 - 2 + 3 + 4 + 5

Saldo = berekend EMU-saldo minus individuele referentiewaarde

EMU - saldo (x € 1.000)	Begroting 2024 (primair)	Rekening 2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan en onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.065	7.005
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-10.701	-4.867
3. Mutatie voorzieningen	358	1.193
4. Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	-575	9.643
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-
Berekend EMU-saldo	11.550	22.708
Referentiewaarde	-6.750	-6.750
Saldo boven (+) of onder (-) de referentiewaarde	18.300	29.458

Renteschema

In onderstaand schema wordt conform de BBV-voorschriften inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen en de grondexploitatie wordt toegerekend. Ter toelichting nog wat achtergrondinformatie:

We hebben in de jaarrekening een positief renteresultaat gerealiseerd, omdat we een hoge rente hebben ontvangen over de gemeentelijke tegoeden bij 's Rijks schatkist. Gemeenten zijn verplicht een surplus aan liquiditeiten aan te houden bij 's Rijks schatkist. Het rentetarief bij de schatkist is in 2024 weliswaar in 4 stappen verlaagd van 3,9% tot 2,9% eind 2024, maar ligt nog steeds hoger dan de financieringsrente die de gemeente Wageningen betaalt over de in 2022 aangetrokken leningen.

In de begroting 2024 is voor de rente-inkomsten een bedrag van € 1.113.000 geraamd. Op basis van deze begrote rente-inkomsten is de omslagrente voor de rentetoerekening aan investeringen en dergelijke gecalculeerd op 0,5%. De in de jaarrekening 2024 gerealiseerde rente-opbrengsten bedragen in totaal € 1.195.000, en dat is € 82.000 meer dan begroot.

We hebben in de jaarrekening 2024 door de hogere rente-inkomsten een betere rentedekking gerealiseerd en daardoor wijkt de op basis van actuele begrotingscijfers berekende omslagrente (0,5%) af van de toegestane (werkelijke) omslagrente van 0,41%. De procentuele afwijking tussen 0,5% gehanteerde omslagrente en 0,41% toegestane omslagrente blijft binnen de maximale afwijkingsnorm van 25%. Hierbij wordt nog opgemerkt, dat in absolute zin sprake is van een geringe (marginale) afwijking van minder dan 0,1 procentpunt.

Renteschema		Rekening 2024
A-1	De externe rentelasten over de lange én de korte bancaire financiering	1.686.180
A-2	Overige rentelasten	264
B	De externe rentebaten over de lange en korte financiering	1.195.141
C=A-B	Saldo rentelasten en rentebaten	491.302
D	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	100.770
E	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	67.708
F	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
G=C-D-E+F	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	322.824
H	Rente over eigen vermogen	-
I	Rente over voorzieningen	-
J=G+H+I	Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toe te rekenen rente	322.824
K	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	395.677
L=J-K	Renteresultaat op het taakveld treasury	-72.853
M	Boekwaarde integraal gefinancierde vaste activa	79.139.162
N=J/M	Toegestaan % omslagrente	0,41%
O	Gehanteerde % omslagrente	0,50%
P= L/J	Afwijking mag niet groter zijn dan 25%	-23%

Balans

Activa

(bedragen x € 1.000)

Vaste Activa	1-1-2024	31-12-2024
Immateriële vaste activa	12.984	12.406
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	12.984	12.406
Materiele vaste activa	72.849	76.306
Investerings met economisch nut	41.866	41.825
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.010	14.710
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	17.973	19.771
Financiële vaste activa	6.427	11.579
Kapitaal verstrekkingen aan deelnemingen	975	975
Leningen aan deelnemingen	3.100	8.142
Overige langlopende leningen u/g.	2.352	2.462
Totaal Vaste Activa	92.260	100.291

Vlottende Activa	1-1-2024	31-12-2024
Voorraden	832	10.475
Gronden hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk waaronder gronden in exploitatie	-137	9.504
Gereed product en handelsgoederen	969	971
Uitzettingen met een rentetype looptijd <1 jaar	49.279	38.146
Vorderingen Openbare lichamen	9.681	10.418
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	37.060	24.450
Overige vorderingen	2.538	3.278
Liquide Middelen	930	1.046
Bank & Giro saldi	930	1.046
Overlopende Activa	5.584	4.556
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- Het Rijk	1.078	444
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.703	1.396
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.803	2.716
Totaal Vlottende Activa	56.625	54.223

TOTAAL ACTIVA	148.885	154.514
----------------------	----------------	----------------

Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op vennootschapsbelasting 1969 bestaat:	339	389
--	------------	------------

Passiva

(bedragen x € 1.000)

Vaste Passiva	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	66.778	73.783
Algemene Reserve	19.788	14.810
Bestemmingsreserve	33.106	46.358
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	13.884	12.615
Voorzieningen	7.323	7.152
Voorzieningen voor verplichtingen, verlies en risico's	3.859	3.818
Door derden beklemde middelen met specifieke aanwendingsrichting	3.464	3.334
Vaste schulden met een rentetype looptijd >= 1 jaar	51.804	48.327
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.402	37.525
- Openbare Lichamen	11.400	10.800
Waarborgsommen	2	2
Totaal Vaste Passiva	125.905	129.262

Vlottende Passiva	1-1-2024	31-12-2024
Netto vlottende schuld rentetypische looptijd < jaar	8.041	7.144
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	435	564
Overige schulden	7.606	6.580
Overlopende Passiva	14.939	18.108
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.377	3.896
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:	0	0
- Europese Overheidslichamen	0	0
- het Rijk	5.683	12.213
- overige Nederlandse overheidslichamen	564	505
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	4.315	1.494
Totaal Vlottende Passiva	22.980	25.252

Totaal Passiva	148.885	154.514
-----------------------	----------------	----------------

Gewaarborgde geldleningen	2.172	2.099
Borgstellingen woongroepen	275	273

Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023			Begroting 2024 Primitief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Wageningen sociaal	77.198	28.499	-48.699	73.009	19.820	-53.189
02 Wageningen fysiek	35.844	19.190	-16.654	29.824	16.562	-13.261
03 Bestuur en organisatie	23.304	93.021	69.718	25.609	92.578	66.969
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	136.346	140.710	4.364	128.441	128.960	519

Reserve mutaties	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Wageningen sociaal	665	5.496	4.831	67	454	387
02 Wageningen fysiek	2.997	6.873	3.877	1.447	1.716	268
03 Bestuur en organisatie	14.913	15.725	812	51	125	74
Totaal mutaties reserves	18.575	28.094	9.519	1.566	2.295	729

Saldo van Baten en lasten na reservemutaties		13.884		1.248
---	--	---------------	--	--------------

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 na wijziging			Rekening 2024			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Wageningen sociaal	82.805	31.162	-51.643	80.283	29.915	-50.368	-2.522	-1.247	1.274
02 Wageningen fysiek	47.203	28.761	-18.441	47.394	30.154	-17.240	191	1.393	1.202
03 Bestuur en organisatie	27.562	101.452	73.890	28.608	103.221	74.613	1.046	1.769	723
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	157.569	161.375	3.806	156.285	163.290	7.005	-1.285	1.915	3.199

Reserve mutaties	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Wageningen sociaal	687	2.689	2.002	797	2.503	1.706	110	-185	-295
02 Wageningen fysiek	1.893	5.949	4.056	2.803	7.689	4.887	910	1.741	831
03 Bestuur en organisatie	28.590	27.694	-896	28.814	27.832	-982	224	137	-86
Totaal mutaties reserves	31.170	36.331	5.161	32.414	38.024	5.610	1.244	1.693	449

Saldo van Baten en lasten na reservemutaties	188.739	197.706	8.967	188.698	201.314	12.615	-41	3.607	3.648
---	----------------	----------------	--------------	----------------	----------------	---------------	------------	--------------	--------------

Toelichting gerealiseerd resultaat

Het begrote saldo van baten en lasten vóór reservemutaties bedraagt € 3,8 miljoen (saldo-overschot). De reservemutaties zijn begroot op € 5,2 miljoen (per saldo onttrekking), waardoor het begrote resultaat ná reservemutaties uitkomt op een overschot van € 9,0 miljoen. In de begroting 2024 is sprake van een reëel en structureel begrotingsevenwicht.

Het relatief grote bedrag bij de reserve-onttrekkingen heeft te maken met de budget-overhevelingen van 2023 naar 2024, die overeenkomstig raadsbesluit gedekt worden via de algemene bestemmingsreserve voor een bedrag van in totaal € 4,4 miljoen. In de jaarrekening 2024 is deze begrote reserve-inzet volledig gerealiseerd.

Het jaarrekeningresultaat 2024 bedraagt € 12,6 miljoen positief. De afwijking van het gerealiseerde rekeningresultaat ten opzichte van het begrote resultaat van € 9,0 miljoen (conform saldo begroting 2024 ná slotwijziging begroting 2024) bedraagt € 3,6 miljoen (voordeel).

Bij alle programma's zijn voordelen gerealiseerd. De belangrijkste oorzaken van het voordelig resultaat in de jaarrekening zijn hierna samengevat:

- Voordelen waarvoor budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025 zijn voorgesteld voor een bedrag van € 1,1 miljoen (bij programma 1: € 0,1 miljoen en bij programma 2: € 1,0 miljoen).
- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is € 0,6 miljoen hoger dan geraamd, voornamelijk als gevolg van de gunstige uitkomsten van de decembercirculaire. Via de Informatienota Decembercirculaire 2024 is de raad op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de decembercirculaire. Alle extra gelden uit de decembercirculaire hebben wij in december 2024 van het Rijk ontvangen.
- Overige afwijkingen, per saldo een voordeel van € 1,9 miljoen. Dit betreft een veelheid van positieve en negatieve afwijkingen bij alle programma's. Als voorbeelden van de positieve financiële resultaten worden genoemd: hogere OZB-opbrengsten, lagere lasten bij Automatisering en Informatisering, gerealiseerde boekwinst bij de verkoop van Mansholtlaan 4 te Wageningen en kostenvoordelen bij de uitvoering van de Participatiewet en de Sociale Zekerheidswetten (BUIG-budgetten voor de sociale uitkeringen en inkomensondersteuning). Het grootste financiële nadeel in de jaarrekening 2024 heeft betrekking op Beschermd Wonen en bedraagt € 1,1 miljoen. Dit nadeel heeft te maken met nieuwe vergoedingsafspraken met centrumgemeente Ede voor de financiering van de Wageningse pilot Beschermd wonen op basis van nacalculatie. Het gerealiseerde nadeel van € 1,1 miljoen heeft betrekking op de afrekeningen over 2023 en 2024. In de slotwijziging van de begroting 2024, die de raad in december 2024 heeft vastgesteld, is voor de jaren tot en met 2022 een voordeel bij het vergoedingsbedrag voor de pilot Beschermd wonen opgenomen van € 1,3 miljoen. Daarbij is aangekondigd dat in de jaarrekening een hiermee vergelijkbaar nadeel voor de jaren 2023 en 2024 wordt verwacht.

Een gedetailleerde specificatie van de financiële voor- en nadelen kunt u in deze jaarrekening vinden bij de ná de balansoelichting opgenomen financiële toelichtingen per programma. Ook in de Financiële samenvatting, die voorin dit boekwerk is opgenomen, is een uitgebreide opsomming opgenomen van de belangrijkste positieve en negatieve resultaten.

Overzicht van baten en lasten - Algemene dekkingsmiddelen

De in het Overzicht van baten en lasten bij de baten van programma 2 verantwoorde dividendinkomsten van Afvalcombinatie De Vallei (ACV) zijn in onderstaande tabel bij de regel 'Dividend' opgenomen en niet bij de opbrengsten van programma 2, omdat dividenden onderdeel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen.

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 Primitief			Begroting 2024 na wijzigingen			Rekening 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Wageningen sociaal	73.009	19.820	-53.189	82.805	31.162	-51.643	80.283	29.915	-50.368
Wageningen Fysiek	29.824	16.540	-13.284	47.203	28.739	-18.464	47.394	30.131	-17.262
Bestuur en organisatie	4.915	762	-4.153	5.217	762	-4.454	5.305	1.128	-4.177
Totaal programma's excl. reservemutaties	107.747	37.122	-70.625	124.714	50.153	-74.561	135.939	64.132	-71.807

Algemene dekkingsmiddelen: (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 Primitief			Begroting 2024 na wijzigingen			Rekening 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	527	14.916	14.389	527	14.921	14.395	601	15.347	14.746
Algemene uitkeringen	-	76.140	76.140	-	83.865	83.865	-	84.392	84.392
Dividend	-	166	166	-	166	166	-	131	131
Saldo van de financieringsfunctie	686	-	-686	1.038	1.113	75	1.122	1.195	73
Onvoorzien	19	-	-19	19	-	-19	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	26	-	-26	26	-	-26	164	1	-163
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.258	91.221	89.963	1.609	100.065	98.455	1.887	101.067	99.179
Kosten van de overhead	19.436	617	-18.819	20.736	647	-20.089	21.416	1.049	-20.367
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten excl. reservemutaties	128.441	128.960	519	157.569	161.375	3.806	156.285	163.290	7.005
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.566	2.295	729	31.170	36.331	5.161	32.414	38.024	5.610
Totaal saldo van baten en lasten na reservemutaties	130.007	131.255	1.248	188.739	197.706	8.967	188.698	201.314	12.615

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor provincies en gemeenten daarvoor geeft.

In de jaarrekening zijn de cijfers van het voorafgaande boekjaar opgenomen voor vergelijkingsdoeleinden. Bij de resultaatanalyse van de afzonderlijke programma's zijn niet de primitieve begrote cijfers ter vergelijking opgenomen, maar de actuele cijfers van de begroting *na* wijziging, overeenkomstig de BBV-voorschriften.

Alle bedragen die in de tabellen genoemd zijn, staan vermeld in duizendtallen. De bedragen in de tekst zijn de (afgeronde) werkelijke bedragen in euro's. Voor de duidelijkheid is in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening aangegeven of sprake is van een voor- of nadeel ten opzichte van de begroting. Een nadeel wordt zichtbaar gemaakt door het minteken in de kolom Verschil 2024; een voordeel wordt in de plus weergegeven.

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij per balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld, overeenkomstig de besluitvorming met betrekking tot de dividenduitbetaling.

Voor arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt in overeenstemming met de BBV-bepalingen geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de verplichtingen per balansdatum uit hoofde van het saldo (wettelijke en bovenwettelijke) verlof. Een uitzondering geldt voor de in de CAO Gemeenten opgenomen mogelijkheid om te opteren voor verlofsparen en een eigen spaarverlofpot te creëren. Voor het spaarverlofsaldo, zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet volgens de BBV-commissie in de jaarrekening een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een verplichting op balansdatum, die in de tijd (naar verwachting) niet jaarlijks van gelijke omvang zal zijn.

Immateriële vaste activa

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden conform de bestuurlijke besluiten geactiveerd overeenkomstig de verstrekte bijdragen, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen. Op grond van BBV is de afschrijvingstermijn voor bijdragen aan activa in eigendom van derden maximaal de afschrijvingsduur die gelijk is aan die van de activa (bij de derde) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in dit geval de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen, en eventueel waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Bij het bepalen van de afschrijvingen (lineair) wordt een bestendige gedragslijn gevolgd en geen rekening gehouden met eventuele restwaarde. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij sprake is van een duurzame waardevermindering.

Afschrijvingstermijnen in jaren:	
Gronden en terreinen	n.v.t.
Nieuwbouw, woonruimten en gebouwen, rioleringen, havens, veerpont	40
Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, gebouwen en havens	25
Sportvelden	20
Technische installaties in bedrijfsgebouwen, zware transportmiddelen	15
Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, meubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en (nood)gebouwen	10
Vervoermiddelen, automatiseringsapparatuur en software (onder voorwaarden)	5

Voor activa die niet met name zijn genoemd en waarover twijfel kan ontstaan, wordt de afschrijvingstermijn vastgesteld op een realistische schatting van de gebruiksduur met een maximum van 40 jaar.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Infrastructurele werken in de openbare ruimte zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht en in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Bij het bepalen van de afschrijvingen (lineair) wordt een bestendige gedragslijn gevolgd.

Afschrijvingstermijnen in jaren:	
Civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, tunnels), aanleg van wegen	40
Fiets- en voetpaden, parkeerplaatsen, groenvoorzieningen	25
Openbare verlichting, verkeersregelinstanties	15
Reconstructie openbare ruimte, speelvoorzieningen, straatmeubilair	10

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats tot de lagere marktwaarde.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Bij duurzame waardevermindering vindt afwaardering naar lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Onderhanden werken

De onderhanden werken (in exploitatie genomen bouwgronden) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit grondexploitatie worden met ingang van 2017 genomen volgens de percentage of completion methode (POC), indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Hierbij worden de voorschriften zoals aangegeven door de commissie BBV in de notitie grondexploitatie aangehouden. Zolang geen sprake is van tussentijdse winstnemingen, worden de verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor verwachte verliezen wordt een voorziening gevormd, die in mindering wordt gebracht op de actuele boekwaarde. De verliesvoorziening wordt berekend op basis van de nominaal berekende (negatieve) eindwaarde.

Gerede producten

Gerede producten zijn gewaardeerd tegen aankoopwaarde of tegen lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Onder overlopende activa staan ook de nog te ontvangen subsidies van overheidsorganen opgenomen.

Kostenverhaallocaties grondexploitatie

Onder de overlopende activa zijn tevens de nog te ontvangen bijdragen bij kostenverhaallocaties (KVL) opgenomen, die onderdeel zijn van de grondexploitatie. Deze projecten met kostenverhaal kwalificeren als passieve grondexploitatie. De kostenverhaallocaties grondexploitatie zijn projecten die geïnitieerd zijn door derden, waarbij de gemeente enkel kaders stelt en de partijen faciliteert bij de ontwikkeling. De gemeente neemt in deze locaties geen grondpositie, maar verhaalt de gemaakte kosten op de partijen middels zogenaamde anterieure overeenkomsten. Per balansdatum wordt de waardering van deze overeenkomsten bepaald.

Eigen bijdragen CAK (Stichting Centraal Administratie Kantoor AWBZ)

De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdragen wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy-redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door te kiezen voor de systematiek/werkwijze van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat gemeenten geen zekerheid kunnen geven omtrent omvang/hoogte van de berekende/verantwoorde eigen bijdragen.

Liquide middelen

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen, overeenkomstig de saldo-opgaven van de bancaire instellingen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale of contante waarde en worden gevormd indien sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van de kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Deze van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen moeten volgens BBV-voorschrift in de balans bij de overlopende passiva worden opgenomen.

De voorziening voor pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders wordt voor iedere (ex)bestuurder afzonderlijk (individueel) berekend tegen contante waarde op basis van berekeningen van een extern actuariële bureau. Voor de berekening van de pensioenverplichtingen op 31 december 2024 is een rekenrente van 2,325% gehanteerd, gebaseerd op de actuele 25-jaarsrente voor waarde-overdrachten. Als grondslag voor de actuariële berekeningen is de meest recente sterftetabel GBM/GBV 2017-2022 gehanteerd, met een in de jurisprudentie geaccepteerde leeftijdsterugstelling van maximaal 5 jaren (uitspraak Hoge Raad op 13 maart 1996).

Voor de kosten van (periodiek) groot onderhoud is geen onderhoudsvoorziening gevormd. Onderhoudskosten worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Hieronder vallen onder meer alle van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen, die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. Deze van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen worden overeenkomstig BBV-voorschrift gerubriceerd als vooruit ontvangen bedragen onder de overlopende passiva.

Vakantiegeld van de sociale uitkering

De kosten van bijstandsuitkeringen worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Met betrekking tot het opgebouwde vakantiegeld behorende bij deze uitkeringen, wordt geen reservering per balansdatum getroffen maar deze lasten worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling ervan plaatsvindt. Dit is overeenkomstig het BBV-voorschrift met betrekking tot de verwerking van de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In paragraaf 7 Financiering van het jaarverslag is een verloopoverzicht en een nadere toelichting opgenomen.

Gemeentefonds en overige ontvangen uitkeringen van het Rijk

De ontvangen uitkeringen uit het gemeentefonds worden verantwoord op basis van de laatste accresmededeling in het boekjaar (in overeenstemming met de uitkomsten van de decembercirculaire) en de door het Rijk afgegeven uitkerings-/betaalspecificaties.

Voor ontvangen uitkeringen, die op basis van realisatie verantwoord en afgerekend worden, en waarbij terugbetalingsverplichtingen bestaan bij eventuele onderbesteding, geldt een uitzondering. Deze worden in de jaarrekening verantwoord op basis van de feitelijke realisatie in het boekjaar.

Toerekening van baten en lasten aan programma's en taakvelden

Baten en lasten die rechtstreeks betrekking hebben op een product (of taakveld) worden in de programmaverantwoording bij het betreffende product verantwoord. Personele inzet wordt op basis van geraamde/werkelijk uren toegerekend aan de producten (en taakvelden). Overige apparaatskosten worden toegerekend aan de producten (en taakvelden) op basis van de in de begroting geraamde kosten.

Toelichting op de balans

0. Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2024.

Bedragen (x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2024	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	12.984	0	0	-578	12.406

De specificatie van de bijdragen aan activa in eigendom van derden is hieronder weergegeven:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2024
Nieuwbouw Pantarijn en uitbreiding	12.371
Investeringsbijdrage kleedkamers sportpark De Zoom	35

1. Materiële vaste activa

De specificatie van de post materiële vaste activa naar soort activa is hieronder weergegeven.

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
1a. Overige investeringen met economisch nut	41.866	41.825
1b. Overige investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.010	14.710
1c. Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	17.973	19.771
Totaal	72.849	76.306

1a. Overige investeringen met een economisch nut

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
Gronden en terreinen	5.480	4.961
Bedrijfsgebouwen	27.890	26.639
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.543	5.913
Vervoersmiddelen	166	141
Machines, apparaten en installaties	2.750	2.791
Overige materiële vaste activa	1.037	1.380
Totaal	41.866	41.825

De gronden en terreinen betreffen diverse stukken grond, met name met betrekking tot volkstuinen, sport, gemeentelijke organisatie en onderwijs. De bedrijfsgebouwen betreffen investeringen in diverse gemeentelijke panden, waaronder huisvesting organisatie, sport, cultuur/welzijn en onderwijs.

De grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreffen onder andere investeringen in haven en sport.

De vervoersmiddelen betreffen voor het grootste gedeelte investeringen in het Lexkesveer en materieel voor wijk- en buurtbeheer.

De machines, apparaten en installaties bestaan hoofdzakelijk uit investeringen in automatisering en apparatuur, technische installaties van het zwembad en begraafplaats en parkeerautomaten.

Bij de investeringen in materiële vaste activa wordt ter dekking van de toekomstige kapitaallasten een claim gelegd op de reserve Dekking kapitaallasten. Hiervoor is op 31 december 2024 een bedrag van ruim € 9,6 miljoen beschikbaar. De reserve dekking kapitaallasten valt vrij, gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de betreffende investeringen, zodat er in de toekomst geen (structureel) tekort in de begroting ontstaat bij de afschrijvingslasten.

Van de gronden en terreinen is voor € 510.837 in erfpacht uitgegeven.

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	5.480	1	-515	-5			4.961
Bedrijfsgebouwen	27.890	298		-1.549			26.639
Grond-, weg-, waterb. werken	4.543	1.563		-192		-1	5.913
Vervoersmiddelen	166	0		-25			141
Machines, apparaten en installaties	2.750	666		-625			2.791
Overige materiële vaste activa	1.037	386		-43			1.380
Totaal	41.866	2.914	-515	-2.439	0	-1	41.825

De belangrijkste in het boekjaar gedane (des)investeringen staan naar soort activa in onderstaand overzicht vermeld. Hierbij is een (minimum) grensbedrag van € 100.000 per investering aangehouden.

Categorie	Omschrijving	Investering (x € 1.000)	Desinvestering (x € 1.000)
Gronden en terreinen	Verkoop perceel Mansholtlaan 4 (afwaardering boekwaarde)		515
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw Margrietschool	103	
Grond-, weg-, waterb. werken	Herinrichting Nude Fase I & II i.c.m. Warmtenet (wegen + riool)	509	
	Vervangen top laag SP K. verschuur	489	
	Vervangen top laag SP De Zoom	497	
Vervoersmiddelen	Geen investeringen	0	
Machines, apparaten en installaties	Aanschaf driedeks grasmaaier	110	
	Vervanging smartphones	387	
Overige materiële vaste activa	Herinrichting kantoorruimten & klimaatbeheersing (Hybride werken)	386	

1b. Overige investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

In de onderstaande tabel is het verloop van de boekwaarde opgenomen van de overige investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg-, waterb. werken	13.010	2.249	0	-549	0	0	14.710

De belangrijkste investering is de vernieuwing/vervanging van de riolering Churchillweg, waaraan in 2024 € 2.197.000 is besteed.

1c. Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut is als volgt:

Investeringen vóór 2017 met maatschappelijk nut

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg-, waterb. werken	8.817			-496	-12		8.309

Investeringen vanaf 2017 met maatschappelijk nut

Bedragen (x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	41	63					104
Grond-, weg-, waterb. werken	9.044	2.685		-275		-224	11.230
Overige materiële vaste activa	71	57					128
Totaal	17.973	2.805	0	-771	-12	-224	19.771

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Hierbij is een grensbedrag van € 100.000 aangehouden per investering en derhalve worden alleen de investeringen genoemd die dit minimumbedrag overschrijden. Tevens zijn de bijdragen van derden van in totaal € 3.086.000 in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Omschrijving	Investeringen (x € 1.000)	Bijdragen derden (x € 1.000)
Beter Bereikbaar Wageningen	369	45
Aanleg snelfietsroute Ede-Wageningen (een groot deel van de investeringslasten wordt gefinancierd via provinciale subsidie)	725	179
Veilige, logische en aantrekkelijke fietsroutes (investeringskredieten 2021 & 2022)	343	
Vernieuwing/vervanging bomen (investeringskredieten 2020 t/m 2024)	449	
Hondenspeelplaatsen	140	
Vergroening stad (MIA sleutelproject)	313	

2. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen (x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening	Balanswaarde 31-12-2024
2a. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	975	0		0	975	0	975
2b. Leningen aan deelnemingen	3.100	5.042		0	8.142	0	8.1423
2c. Overige langlopende leningen	2.352	270		-160	2.462	0	2.462
Totaal	6.427	5.312	0	-160	11.579	0	11.579

2a. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De belangrijkste deelnemingen zijn:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2024
Aandelen Afvalcombinatie	859
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	114

2b. Leningen aan deelnemingen

De leningen aan deelnemingen betreft de lening aan de SVn. De gemeente Wageningen is deelnemer in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland. Hiertoe heeft de gemeente een eigen fonds binnen SVN geopend waaruit leningen worden verstrekt die bijdragen aan de kwaliteits- verbetering van de fysieke woon- en leefomgeving. Vanaf 2018 worden er hierbinnen ook leningen verstrekt in het kader van de Stimuleringslening Duurzaamheid Woningen. Vanaf 2020 worden er tevens leningen verstrekt in het kader van de Stimuleringslening Toekomstbestendig wonen. Over het bij SVn uitgezette geld wordt door de gemeente een rente ontvangen, waarvan de beheerskosten van SVn worden betaald. Het resterende saldo, in 2024 € 41.966 wordt jaarlijks toegevoegd aan de uitgezette gelden. In 2024 is tevens € 5 miljoen overgemaakt naar de SVn om duurzaamheidsleningen te kunnen verstrekken aan VvE's conform het raadsbesluit op 17 november 2024.

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2024
Stimuleringslening Duurzaamheid Woningen	8.142

2c. Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen hebben betrekking op: hypothecaire leningen aan ambtenaren, een lening aan de Openbare Bibliotheek, twee leningen aan korfbalvereniging KV Wageningen en leningen in het kader van het Energiefonds. Vanaf 2018 worden in het kader van het Energiefonds leningen verstrekt. In 2024 is er voor in totaal € 252.000 aan leningen verstrekt in het kader van het Energiefonds. Daarnaast is het saldo van rente-opbrengsten minus kosten (€ 18.000) toegevoegd aan het saldo van de leningen Energiefonds.

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2024
Hypothecaire leningen aan ambtenaren	0
Openbare Bibliotheek	725
Korfbalvereniging KV Wageningen	989
Energiefonds	748

3. Voorraden

De specificatie van de post voorraden is hieronder weergegeven:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
3a. Onderhanden werk / bouwgronden in exploitatie (BIE)	687	10.595
Af: voorziening verliesgevend grondexploitaties / lagere marktwaarde	-824	-1.091
Subtotaal onderhanden werk (b)	-137	9.504
3b. Gereed product en handelsgoederen	969	971
Subtotaal gereed product (d)	969	971
Totaal generaal voorraden	832	10.475

De sterke toename van de balanswaarde van de onderhanden werken/bouwgronden in exploitatie

ten opzichte van vorig jaar (2023) wordt veroorzaakt door de aankoop medio 2024 van het perceel met opstallen op de locatie Lawickse Allee 130 (Menzis-gebouw).

Bij de grondexploitaties is rekening gehouden met een rekenrente van 2,0%. Tevens is rekening gehouden met 2% kostenstijging en 1,6% opbrengstenstijging, voor zover van toepassing. De disconteringsvoet bedraagt 2,0% conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

3a. Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk) kan het volgende overzicht worden weergegeven:

Conform de BBV-stelselregel maken we een onderscheid tussen de actieve en faciliterende onderhanden werk locaties:

(x € 1.000) Actief	Boekwaarde 01-01-2024	Overhev. vanuit NIEGG	Kosten in 2024	Opbrengsten in 2024	Winst- uitname	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2024
Costerweg	82				-82	0	0	0
Buurtseweg/Ireneschool	531		13			544	556	-12
Olympiapark	50		95			145	156	-11
DMP-terreinen (winstneming in 2021)	3					3	0	3
Lawickse Allee 130 (Menzis-gebouw)	0	173	10.731	-1.001	0	9.903	378	9.525
Subtotaal	666	173	10.839	-1.001	-82	10.595	1.091	9.504
Faciliterend								
Costerweg	21				-21	0	0	0
Subtotaal	21				-21	0	0	0
Totaal	687	173	10.839	-1.001	-103	10.595	1.091	9.504

(x € 1.000) Actief	Balanswaarde 31-12-2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (eindwaarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Costerweg (project afgesloten in 2024)	0	0	0	0	0
Buurtseweg/Ireneschool	-12	12	0	556 (nadeel)	545 (nadeel)
Olympiapark	-11	71	-60	156 (nadeel)	153 (nadeel)
DMP-terreinen (winstnemering in 2021)	3		-3	0	0
Lawickse Allee 130 (Menzis-gebouw)	9.525	8.360	-17.885	378 (nadeel)	323 (nadeel)
Subtotaal	9.504	8.443	-17.947	1.091 (nadeel)	1.021 (nadeel)
Faciliterend					
Costerweg (project afgesloten in 2024)	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0
Totaal	9.504	8.443	-17.947	1.091 (nadeel)	1.021 (nadeel)

De voorziening voor verlieslatende complexen is bepaald aan de hand van de berekende eindwaarde van de betreffende bouwlocaties. De gecumuleerde eindwaarde van de bouwgronden in exploitatie bedraagt € 1.091.158 (negatief), gelijk aan de in de jaarrekening 2024 getroffen verliesvoorziening.

3b. Gereed product en handelsgoederen

Bij de vastgestelde Programmabegroting 2020-2023 is in programma 8. Wonen (zie bladzijde 89) besloten om een aantal gemeentelijke panden en locaties af te stoten. Het gaat om panden die niet langer noodzakelijk zijn voor de beleidsdoelen. Het gaat om de woonhuizen Nude 25 en Nude 27, de theekoepel aan de Niemeijerstraat 21a, het stadskantoor, Olympiaplein 1 en Ireneschool aan de Rooseveltweg.

In het kader van de ombuigingen is in de Programmabegroting 2020-2023 onder programma 8. Wonen een overzicht opgenomen van de te verkopen vastgoed: Haarweg 14, Dudoklaan 6, Piet Bakkerstraat 5-7, Generaal Foulkesweg 110, Hyacintenstraat 18, Marijkeweg 31. Churchillweg 1, Wilhelminaweg 1, Wilhelminaweg 3, Wilhelminaweg 3a, Stationsstraat 86, Stationsstraat 88 en Nolenstraat 3. In 2023 zijn geen panden uit deze lijst verkocht.

Op basis van de notitie BBV MVA Hoofdstuk 4.3 dienen deze panden overgebracht te worden van de balanspost Materiële vaste activa naar Voorraden (Handelsgoederen).

De specificatie van deze panden is als volgt:

Locaties	Boekwaarde ultimo (x € 1.000)
Niemeijerstraat 21a	44
Haarweg 14	441
Piet Bakkerstraat 5-7	-
Gen. Foulkesweg 110	-
Hyacintenstraat 18,	-
Marijkeweg 31	-
Churchillweg 1	31
Wilhelminaweg 1/ Gen. Foulkesweg 42a	285
Wilhelminaweg 3	-
Wilhelminaweg 3a	38
Stationsstraat 82-84	-
Stationsstraat 86	-
Stationsstraat 88	-
Nolenstraat 3	14
Rooseveltweg 350 (Ireneschool)	107
Totaal	960

Verder maken de voorraden eigen verklaringen en VVV-bonnen onderdeel uit van deze balanspost.

4. Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
4a. Vorderingen op openbare lichamen	9.681	10.418
4b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	37.060	24.450
4c. Overige vorderingen	2.538	3.278
Totaal	49.279	38.146

4a. Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan hoofdzakelijk uit vorderingen op de belastingdienst. Dit betreft voor een groot deel compensabele BTW en suppletie omzet BTW. Die wordt jaarlijks per 1 juli ontvangen. Voor 2024 komt een bedrag van bijna € 7,3 miljoen voor compensatie in aanmerking tegenover ruim € 7,1 miljoen over 2023. Daarnaast is er nog een vordering op de Gemeente Ede in het kader van het pilotproject Beschermd wonen 2023 en 2024 van ongeveer € 1,1 miljoen.

4b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Met het invoeren van Schatkistbankieren is de gemeente verplicht overtollige liquide middelen aan te houden bij het Rijk. In het BBV zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag in de jaarrekening.

In onderstaande tabel is het drempelbedrag en het gebruik daarvan per kwartaal opgenomen.

Bedragen x € 1.000	Verslagjaar			
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Drempelbedrag	2.566			
	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	430	430	433	455
Ruimte onder het drempelbedrag	2.136	2.136	2.133	2.111
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening Drempelbedrag				
Begrotingstotaal verslagjaar	128.291			
Deel van het begrotingstotaal =<€ 500 miljoen	128.291			
Deel van het begrotingstotaal >€ 500 miljoen	-			
Drempelbedrag	2.566			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	39.149	39.136	39.858	41.856
Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	430	430	433	455

4c. Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
Vorderingen belastingdebiteuren	791	1.044
Vorderingen debiteuren sociale zaken (inclusief borgstellingen)	1.243	1.164
Overige vorderingen	1.528	2.095
Subtotaal vorderingen nominaal	3.562	4.303
Af: voorziening voor dubieuze debiteuren sociale zaken	-680	-524
Af: voorziening voor overige dubieuze debiteuren	-344	-501
Subtotaal voorzieningen voor oninbaarheid	-1.024	-1.025
Totaal	2.538	3.278

Vorderingen belastingdebiteuren

Hieronder zijn diverse vorderingen uit hoofde van gemeentelijke belastingen opgenomen.

Vorderingen debiteuren sociale zaken

Dit betreft diverse vorderingen uit hoofde van WWB-regelingen, IOAW, IOAZ en BBZ.

Overige vorderingen

Dit betreft alle overige vorderingen, waaronder die uit hoofde van gemeentelijke leges.

Voorziening voor dubieuze debiteuren sociale zaken

Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt voor de inbaarheid van de debiteuren sociale zaken. Indien nodig wordt een voorziening voor mogelijke oninbaarheid getroffen.

Voorziening voor overige dubieuze debiteuren

Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt voor de inbaarheid van de overige vorderingen. Indien nodig wordt een voorziening voor mogelijke oninbaarheid getroffen.

5. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
Banksaldi	930	1.046
Totaal	930	1.046

Gemeente Wageningen beschikt over een kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 7.500.000. In 2024 heeft gemeente Wageningen geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit. Het saldo bij de BNG op 31 december 2024 is een creditsaldo (banktegoed) van € 1.046.000.

6. Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
6a. De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	1.078	444
-overige Nederlandse overheidslichamen	2.703	1.396
6b. Overige nog te ontvangen bedragen	742	894
6c. Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.061	1.822
Totaal	5.584	4.556

6a. De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Het Rijk:

Bedragen x € 1.000		Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Ontvangsten	Saldo 31-12-2024
Spuk Verbouwing Haarweg 14 Wageningen	Ministerie van Justitie en veiligheid	38	-	38	-
Spuk verbouwing Stationsstraat 1-3	Ministerie van Justitie en veiligheid	618	-	618	-
Nog te ontvangen rente Schatkistbankieren 2023-Q4	Ministerie van Financiën	394	-	394	-
SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden 2023	Ministerie van Justitie en veiligheid	28	-	28	-
Nog te ontvangen rente Schatkistbankieren 2024-Q4	Ministerie van Financiën	-	270	-	270
Nog te ontvangen algemene uitkering 2024	Ministerie van BZK	-	76	-	76
Nog te ontvangen SPUK B2 toeslagenaffaire 2024	Ministerie van Financiën	-	56	-	56
Nog te ontvangen normvergoeding 2024 SPUK ROOO	Ministerie van Justitie en veiligheid	-	42	-	42
Totaal		1.078	444	1.078	444

Overige Nederlandse overheidslichamen:

Bedragen x € 1.000		Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Ontvangsten	Saldo 31-12-2024
POP3	Provincie Gelderland	19	-	-	19
Vergoeding RMT 2e helft 2023	Gemeente Ede	8	-	8	-
Vergoeding MO 2023	Gemeente Ede	90	-	90	-
Werkbudget Beschermd Wonen 2023	Gemeente Ede	2.586	-776	2.586	-776
Werkbudget Beschermd Wonen 2024	Gemeente Ede	-	1.951	-	1.951
Vergoeding MO 2024	Gemeente Ede	-	95	-	95
Nog te vorderen gemaakte kosten SPUK IZA 2024	Gemeente Arnhem	-	106	-	106
Totaal		2.703	1.376	2.684	1.395

6b. Overige nog te ontvangen bedragen

De specificatie van de nog te verhalen bedragen is hieronder weergegeven:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
Nog niet vervallen bedragen ter zake rente geldlening t/m 31-12	25	24
Werkvoorschot Stichting 4/5 mei	70	70
Nog op te leggen belastingaanslagen (Afval, OZB, grafonderhoud en reclamebelasting)	149	551
Nog te verhalen kosten inz sloop, asbestsanering Grebbedijk 6	51	51
Vergoeding Q3 Afvalfonds verpakkingen	61	-
Lage Inkomens voordeel WSW 2023	69	-
Lage Inkomens voordeel Nieuw Beschut	8	-
Loonkostensubsidie 2023	18	18
Vergoeding adresonderzoeken 2023	14	-
VPL Suite 2023 Nieuw beschut LKS	7	-
Nog te ontvangen bouwleges 2023	270	-
Invordering schade haven	-	35
Lage inkomensvoordeel WSW	-	23
LKS Nieuw Beschut 2024	-	110
Lage Inkomensvoordeel 2024 WSW personeel gemeente	-	13
Overige(n) nog te verhalen posten	-	-
Totaal	742	894

Te ontvangen rente geldleningen

De rentevervaldatum van enkele geldleningen ligt in de loop van een boekjaar. Om die reden ontstaat per balansdatum een vordering die in de loop van 2025 op het moment van de rentevervaldatum wordt ontvangen.

Werkvoorschot Stichting 4/5 mei

In het verleden is werkkapitaal in de vorm van een voorschotbedrag verstrekt aan Stichting 4/5 mei. Deze wordt jaarlijks verlengd en zal worden afgerekend (terugontvangen) bij het beëindigen van de activiteiten door de stichting.

6c. Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

De vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen bedragen op 31 december 2024 ruim € 1,8 miljoen.

7. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
Algemene reserve	19.788	14.810
Bestemmingsreserves	33.106	46.358
Gerealiseerd resultaat 2023	13.844	0
Gerealiseerd resultaat 2024	-	12.615
Totaal	66.778	73.783

Het verloop van de reserves in 2024 wordt in onderstaand overzicht per rubriek weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2024	Bestemming resultaat	Verminderingen	Verminderingen ivm afschrijving activa	Overige vermeerderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	19.788	7.110	40.782	-	28.694	14.810
Bestemmingsreserves	33.106	6.774	12.577	220	19.274	46.358
Gerealiseerd resultaat 2023	13.884	-13.884	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat 2024		12.615	-	-	-	12.615
Totaal	66.778	12.615	53.359	220	47.968	73.783

Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Dit overzicht is als bijlage in de jaarrekening opgenomen. Van alle reserves worden, conform BBV artikel 54.1, onderstaand de aard, reden en de mutaties weergegeven.

Resultaat 2023

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 (met een positief saldo van afgerond € 13.884.000) is in de Raad van 9 juli 2024 besloten om een bedrag van afgerond € 4.408.000 aan restant budgetten over te hevelen naar het dienstjaar 2024. Tevens is besloten om afgerond € 7.710.000 te storten in de algemene reserve en € 2.365.000 te storten in de bestemmingsreserve maatschappelijke investeringsagenda.

Resultaat 2024

Het voordelig resultaat over het jaar 2024 bedraagt € 12.615.346.

Rentetoevoeging aan reserves

Met ingang van 2019 wordt er geen bespaarde rente meer gehanteerd en wordt er geen rente meer toegevoegd aan de reserves.

Kapitaal zonder bestemming (opgeheven in 2024)

De reserve is vrij besteedbaar en dient als belangrijke buffer in de financiële huishouding van de gemeente.

Mutaties 2024:

De opbrengst van snippergroen ten hoogste van € 13.767 is in 2024 gestort in deze reserve. Bij het vaststellen van de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen op 21 oktober 2024 is besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te boeken naar de nieuwe Algemene Reserve. Derhalve is er € 4.239.931 onttrokken en wordt deze reserve opgeheven.

Onbestemde reserve (opgeheven in 2024)

De onbestemde reserve dient als belangrijke buffer in de financiële huishouding van de gemeente. Het weerstandsvermogen wordt in belangrijke mate door de onbestemde reserve bepaald.

Mutaties 2024:

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 is besloten om afgerond € 7.110.000 te storten in deze reserve. Bij het vaststellen van de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen op 21 oktober 2024 is besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te boeken naar de nieuwe Algemene Reserve. Derhalve is er € 22.671.994 onttrokken en wordt deze reserve opgeheven.

Algemene reserve (nieuw in 2024)

Deze reserve vormt het beschikbare weerstandsvermogen en is daarmee de buffer in de financiële positie van de gemeente Wageningen. Bij het vaststellen van nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen op 21 oktober 2024 is deze nieuwe reserve gevormd.

Mutaties 2024:

Bij het vaststellen van nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen op 21 oktober 2024 is besloten om diverse reserves op te heffen en het saldo over te boeken naar deze reserve. In totaal is er € 28.414.217,87 gestort vanuit de diverse reserves. Conform 1e begrotingswijziging Programmabegroting 2024 is er € 13.157.000 onttrokken om te storten in de Reserve Maatschappelijke Investeringsagenda. Tevens is er € 326.000 onttrokken conform Nota van wijziging BG24 en € 125.000 onttrokken conform amendement 3A1 Armoede en kinderen, die bij de Programmabegroting 2024 is aangenomen. Conform Berap Voorjaar 2024 heeft er ook een onttrekking plaatsgevonden van € 77.500 voor de Huur ISK en € 110.000 voor de Internationale schakelklas.

Reserve bodemsanering

Deze bestemmingsreserve dient voor het bekostigen en/of voorfinancieren van bodem- en grondwatersaneringen.

Mutaties 2024:

Bij het vaststellen van nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen op 21 oktober 2024 is besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te boeken naar de nieuwe Algemene Reserve. Derhalve is er € 102.136 onttrokken en wordt deze reserve opgeheven

Egalisatiereserve onderhoud haven

De reserve is bedoeld voor het egaliseren van exploitatieresultaten van de haven. De naamgeving van deze reserve is in de Nota Reserves en Voorzieningen 2024 aangepast van Onderhoud Haven naar bovenstaande naam.

Mutaties 2024:

In 2024 is er € 98.000 onttrokken in verband met het negatieve exploitatieresultaat.

Bestemmingsreserve grondexploitaties

De bestemmingsreserve grondexploitaties is bedoeld als financiële verevening voor het grondbedrijf. Met deze reserve worden winsten, verliezen en risico's van de diverse grondexploitaties van het grondbedrijf opgevangen. De naamgeving van deze reserve is in de Nota Reserves en Voorzieningen 2024 aangepast van Algemene reserve grondexploitatie naar bovenstaande naam.

Mutaties 2024:

De stortingen van in totaal € 654.000 in de bestemmingsreserve grondexploitaties hebben te maken met winstgevendende projecten waar de winsten zijn doorgeloeid naar de reserve. Ook zijn de vrijgevallen verliesvoorzieningen, als gevolg van verbeterde resultaten, gestort in de reserve. De onttrekkingen van in totaal € 1.472.000 uit de reserve hebben te maken met dekking van verliezen van verlieslatende grondexploitaties. Ook hebben de onttrekkingen te maken met de kosten voor algemene zaken en ontwikkeling van beleid en strategie.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Op grond van de Nota Bovenwijkse voorzieningen brengt de gemeente ontwikkelaars van woningen, bedrijven, kantoren, en andere partijen een bijdrage per woningequivalent in rekening voor de aanleg van infrastructurele werken met een betekenis die uitstijgt boven een individuele ontwikkeling en die noodzakelijk is in verband met de groei of intensivering van de gemeentes.

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er vanuit een aantal projecten stortingen plaatsgevonden van in totaal € 93.000.

Algemene bestemmingsreserve

In deze reserve zijn een groot aantal, meestal kleinere claims, ondergebracht, die niet uit andere meer specifieke reserves gedekt kunnen worden.

Mutaties 2024:

Vanuit het resultaat 2023 is € 4.408.514 gestort en € 4.408.514 onttrokken voor de over te hevelen budgetten. Tevens is er conform Nota Reserves en Voorzieningen 2024 € 25.000 vrijgevallen in 2024 ten gunste van de algemene reserve.

Dekking kapitaallasten investeringen

De reserve is bedoeld voor de dekking van kapitaallasten van investeringen (in zijn geheel of een deel daarvan).

Mutaties 2024:

In totaal is er € 220.000 onttrokken ter dekking van kapitaallasten (afschrijvingslasten) van diverse investeringen. Diverse vergroeningsprojecten uit de Investeringsagenda zijn in 2024 gestart en derhalve is er in totaal € 950.000 gestort vanuit de Reserve Maatschappelijke Investeringsagenda ter dekking van de toekomstige kapitaallasten van deze vergroeningsprojecten.

Egalisatiereserve parkeergelden

Het doel van de reserve is het egaliseren van exploitatieresultaten van parkeren. De naamgeving van deze reserve is in de Nota Reserves en Voorzieningen 2024 aangepast van Reserve parkeergelden naar bovenstaande naam.

Mutaties 2024:

Er is € 72.000 gestort vanwege het voordelig exploitatieresultaat.

Reserve ecologisch groenbeheer

Dekking van de kosten van het omvormen van openbaar groen van natuurlijk naar ecologisch.

Mutaties 2024:

Voor de investering in groen langs de Churchillweg is € 78.000 onttrokken en € 40.000 is conform de Nota Reserve en Voorzieningen 2024 vrijgevallen.

Reserve A-ervanging Automatisering

Het doel van de reserve is het egaliseren van de exploitatieresultaten met betrekking tot de vervanging van software en het afdekken van prijsrisico's.

Mutaties 2024:

Vanwege het positieve exploitatieresultaat is er € 288.000 gestort in deze reserve.

Reserve hoofdinfrastructuur wegen

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van vervanging en reconstructie van wegen van de hoofdinfrastructuur.

Mutaties 2024:

In 2024 is er € 226.000 onttrokken ter dekking van kapitaallasten van oude investeringen. Conform begroting 2024 is er € 267.000 gestort.

Reserve onderhoud verhardingen

Deze reserve heeft als doel het egaliseren van kosten van onderhoud van verhardingen

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve kunstgrasvelden

Deze reserve is in het verleden ingesteld voor de financiering van toekomstige vervangingen van kunstgrasvelden. De reserve kunstgrasvelden heeft geen saldo.

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Egalisatiereserve afval

Het doel van deze reserve is de tarieven voor de afvalstoffenheffing niet schoksgewijs te laten verlopen.

Mutaties 2024:

Vanwege het positieve exploitatieresultaat van € 399.000 is dit bedrag gestort in de reserve.

Reserve ISV reserve bodem

Deze reserve dient als dekking van kosten in verband met uitvoering van projecten uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing.

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve wachtgeld huidige bestuurders

De reserve is ingesteld om eventuele wachtgeldverplichting bij het vertrek van de huidige bestuurders te kunnen opvangen.

Mutatie 2024:

Conform Nota Reserves en Voorzieningen 2024 is er € 100.000 gestort.

Egalisatiereserve bouwleges

De reserve is ingesteld voor het egaliseren van het jaarlijkse overschot of tekort op de bouwleges. De naamgeving van deze reserve is in de Nota Reserves en Voorzieningen 2024 aangepast van Reserve egalisatie bouwleges naar bovenstaande naam.

Mutaties 2024:

Vanwege het positieve resultaat op de ontvangen bouwleges is er € 262.000 gestort in de reserve.

Reserve revolving fund verduurzaming vastgoed

Doel van deze reserve is de (verdere) verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. De naamgeving van deze reserve is bij het vaststellen van de Nota Reserves en Voorzieningen 2024 met Amendement 4A1 aangepast van Reserve revolving fund verduurzaming vastgoed naar bovenstaande naam. Er vinden geen stortingen plaats in de reserve.

Mutaties 2024:

Er is € 45.000 onttrokken voor gemaakte kosten voor verduurzaming van diverse panden.

Egalisatiereserve BOR & facilitaire zaken

Deze reserve dient als dekking van de kosten kleinere vervangingsinvesteringen en groot onderhoud, die voorheen in de meerjarenonderhoudsplannen waren opgenomen.

Mutaties 2024:

In 2024 is er € 87.000 gestort vanwege het positieve exploitatieresultaat en € 5.000 ter vervanging stroomvoorziening markt. Er is € 8.000 onttrokken voor gemaakt kosten inzake het baggeren.

Reserve mobiliteitsfonds

Deze reserve wordt ingezet voor activiteiten/investeringen beschreven in de Nota parkeernormen.

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Precariobelasting

Het doel en besteding van deze nieuwe reserve is het terugbetaling aan maatschappijen en organisaties indien na juridische procedures dit noodzakelijk zou blijken te zijn en/of in te zetten voor geleidelijke afbouw vanaf het moment dat deze precario eindigt en/of mogelijke compensatie voor hogere rekeningen van maatschappijen en organisaties die burgers en bedrijven mogelijk ontvangen vanwege deze precariobelasting en/of investeringen waaronder verduurzaming vastgoed.

Mutaties 2024:

Bij het vaststellen van nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen 2024 is besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te boeken naar de nieuwe Algemene Reserve. Derhalve is er € 1.478.000 onttrokken en wordt deze reserve opgeheven.

Reserve Proeftuin aardgasvrije wijken Benedenbuurt

Deze reserve is ingesteld ter de dekking van de kosten voor het aardgasvrij maken en aanleg van warmtenet inclusief bijbehorende installaties en leidingen van (een deel van) de Benedenbuurt.

Mutaties 2024:

In totaal is er in 2024 € 2.996.000 onttrokken en overgemaakt aan Joint Warmte BV in het kader van het warmtenet.

Reserve Bereikbaar Wageningen

Deze reserve dient als dekking voor investeringen rondom Beter Bereikbaar Wageningen (BBW) om de bereikbaarheidsprobleem van Wageningen op te lossen.

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve investeringen Stad Wageningen

Deze reserve dient als dekking voor extra middelen die noodzakelijk zijn voor investeringen in de stad waaronder het versterken van de binnenstad. Daarbij dient er ook aandacht te zijn voor het historisch karakter van de binnenstad, voor bedrijven, maar ook voor cultuur, sport en toerisme.

Mutaties 2024:

In het kader van Wageningen aantrekkelijk is er in 2024 € 137.000 in de stad geïnvesteerd en is dit bedrag onttrokken uit deze reserve. Bij het vaststellen van nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen 2024 is besloten om deze reserve op te heffen en het resterende saldo over te boeken naar de nieuwe Algemene Reserve. Derhalve is er tevens € 267.000 onttrokken en wordt deze reserve opgeheven.

Reserve Meerjarige projecten

Als een projectbudget voor meerdere jaren door de Raad wordt toegekend, wordt het (restant)budget in deze reserve gestort. In de daaropvolgende jaren worden de te maken kosten voor het betreffende project per jaar ten laste van de exploitatie gebracht met als dekking een onttrekking uit deze reserve. Bij de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen 2024 heeft de Raad besloten deze reserve in te stellen.

Mutaties 2024:

In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Maatschappelijke Investeringsagenda

Deze reserve dient als dekking voor de realisatie van investeringen of maatschappelijke activiteiten uit de Maatschappelijke Investeringsagenda 2030 en de investeringsstrategie. Bij de 1^e begrotingswijziging Programmabegroting 2024 heeft de Raad besloten deze reserve in te stellen.

Mutaties 2024:

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2024 is besloten om € 2.365.000 te storten in deze reserve. Conform 1e begrotingswijziging Programmabegroting 2024 is er tevens € 14.405.000 gestort. Er is in totaal € 950.000 onttrokken voor een zevental vergroeningsprojecten en gestort in de reserve dekking kapitaallasten investeringen ter dekking van de toekomstige kapitaallasten van deze projecten.

Reserve Cultuur

Deze reserve heeft als doel het egaliseren van de exploitatie op het gebied van cultuur. En om financiële slagkracht te hebben voor de meest wenselijke oplossing(en) voor ruimte(n) voor culturele functies zoals beschreven in de Vastgoednota. Daarnaast dient de reserve om maatregelen te kunnen nemen om de continuïteit in de sector te waarborgen bij onvoorziene omstandigheden met grote impact op de cultuursector (zoals een pandemie). Maximale looptijd tot 2030. Bij de 1^e begrotingswijziging Programmabegroting 2024 heeft de Raad besloten deze reserve in te stellen.

Mutaties 2024:

Vanwege het positieve exploitatieresultaat van €474.000 is dit bedrag gestort in de reserve.

Reserve ondersteuning maatschappelijk middenveld en innovatie

Deze reserve dient als dekking van de kosten op het gebied/beleidsterrein van innovatie (preventie en transformatie) in het sociaal domein. Voor de periode 2024 tot en met 2026 is de gemeente Wageningen reeds verplichtingen aangegaan in het kader van de Nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen.

Mutaties 2024:

In 2024 is het innovatiebudget 2022, 2023 en 2024 gestort in de reserve. In het kader van Nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen zijn subsidies verstrekt van in totaal € 246.000. Dit bedrag is onttrokken ter dekking van deze kosten.

Reserve verduurzaming schoolgebouwen primair onderwijs (basisonderwijs)

Deze reserve dient ter dekking voor een subsidieregeling ten behoeve van verduurzamingmaatregelen bij schoolgebouwen primair onderwijs voor maatregelen met een terugverdientijd van meer dan 15 jaar.

Mutaties 2024:

Er is in totaal € 532.000 gestort in deze reserve.

8. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht per rubriek weergegeven:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Aanwending	Vrijval	Saldo 31-12-2024
Voorziening wachtgeld i.v.m. bestuurders	203	-	120	-	83
Voorziening wachtgeld i.v.m. bezuiniging	92	147	85	-	154
Voorziening 't Venster	53	-	-	53	-
Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders	3.348	-	37	176	3.135
Voorziening verlofsparen	163	155	-	-	318
Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	-	140	12	-	128
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's	3.859	442	254	229	3.818
Voorziening beheer & onderhoud begraafplaats	601	122	89	-	634
Voorziening riolering	2.862	-	-	162	2.700
Door derden beklemde middelen met specifieke toepassingsrichting	3.463	122	89	162	3.334
Totaal	7.323	564	343	391	7.152

Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Dit overzicht is als bijlage in de jaarrekening opgenomen. Van de voorzieningen wordt onderstaand de aard en de mutaties weergegeven:

Voorzieningen (voormalig) bestuurders en wachtgeld ambtenaren

Betreft voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. Doel hiervan is de komende jaren de kosten van wachtgeldverplichtingen voormalige bestuurders en ambtenaren te kunnen voldoen. Tevens is de voorziening (voormalig) bestuurders bedoeld voor de niet-verzekerde risico's ten aanzien pensioenaanspraken van (voormalig) wethouders, omdat de gemeente wettelijk eigen risicodragend is. Vanaf 2021 bevat de Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders alleen nog verplichtingen voor aanwezige wachtgelden en niet meer de verplichtingen voor de pensioengelden. Deze verplichtingen zijn ondergebracht in de voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders.

Mutaties 2024:

Voorziening wachtgeld bestuurders: In 2024 is er € 120.000 aangewend voor wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders.

Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders: In 2024 is er € 37.000 aangewend voor pensioenverplichtingen. Tevens heeft er op basis van de opgaves van VISMA-Idella een vrijval van € 176.000 plaatsgevonden.

Voorziening WW en BWW: De oude benaming was voorziening wachtgeld ambtenaren. Bij de Nota Reserves en Voorzieningen 2024 is deze hernoemd omdat deze benaming de lading van de werking beter dekt. Bij de jaarrekening 2024 is geconcludeerd dat er dotatie van € 147.000 nodig is. Ter dekking van de wachtgeldverplichtingen in 2024 is een bedrag van € 86.000 ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening 't Venster

Op 14 maart 2017 is door de rechtbank Gelderland de Stichting Centrum voor Kunstzinnige Vorming 't Venster in staat van faillissement verklaard. Door deze uitspraak is het onzeker geworden of de gemeente de in 2015 verstrekte achtergestelde lening zal terug ontvangen. Daarnaast heeft de gemeente in het verleden zich ook garant gesteld voor een geldlening die aan 't Venster is verstrekt voor de bouw van een zaal. Door de onzekerheid of de gemeente deze bedragen terug ontvangt is een voorziening van € 208.000 ten laste van het resultaat van 2016 gevormd. Het faillissement is inmiddels afgerond, waarna deze voorziening is verrekend in de balans.

Mutaties 2024:

Conform Nota Reserves en Voorzieningen 2024 is € 53.000 vrijgevallen en is deze voorziening opgeheven.

Voorziening onderhoud begraafplaats

Betreft een voorziening door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending. Doel is het dekken van de kosten van beheer van graven, waarvan het grafonderhoud voor een reeks jaren is afgekocht.

Mutaties 2024:

In 2024 is € 89.000 aangewend voor het beheer van graven. Aan afkoop onderhoud is in 2024 € 122.000 ontvangen en dit bedrag is gestort in de voorziening.

Voorziening riolering

Naar aanleiding van de notitie Riolering van de commissie BBV is de bestemmingsreserve Riolering geclassificeerd als een voorziening conform artikel 44 lid 2, door derden beklemde middelen. Doel van de voorziening is een evenwichtig verloop van de tarieven in relatie tot de te plegen investeringen (gebaseerd op het verlengd Gemeentelijke Rioleringsplan).

Mutaties 2024:

Ter dekking van het negatieve exploitatieresultaat in 2024 is er € 162.000 aangewend.

Voorziening verlofsparen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald, dat een voorziening moet worden gevormd voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van jaarlijks niet gelijke omvang. De verplichtingen uit hoofde van het spaarverlof, zoals dat vanaf 2022 van toepassing is, moeten volgens de BBV-commissie in de jaarrekening in een voorziening worden opgenomen. Omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft de jaarlijkse toevoegingen en opnamen van spaarverlof. Deze voorziening is bij de Jaarrekening 2023 ingesteld.

Mutaties 2024:

In 2024 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 155.000.

Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)

In de CAO gemeenten is opgenomen dat medewerkers, die aan de vereiste voorwaarden voldoen, maximaal 2 jaar gebruik kunnen maken van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU). Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de ex-medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, dient in de jaarrekening op 31 december een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. De RVU-voorziening wordt alleen opgenomen voor de deelnemers aan de regeling, waarvoor op de balansdatum definitieve afspraken zijn vastgelegd. Deze voorziening wordt bij de Jaarrekening 2024 ingesteld.

Mutaties 2024:

Op basis van het aantal deelnemers is er in 2024 € 140.000 gestort. Tevens is er € 12.000 aangewend in 2024.

9. Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden en het verloop in 2024 is als volgt:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	Saldo 01-01-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse pensioenfondsen e.d.	-	-	-	-
- Binnenlandse banken e.d.	40.402	-	2.877	37.525
- Openbare lichamen	11.400	-	600	10.800
Waarborgsommen	2	-	-	2
Totaal	51.804	-	3.477	48.327

De totale rentelast van de onderhandse leningen voor het jaar 2024 bedraagt € 1,7 miljoen (2023 € 1,8 miljoen).

10. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
10a. Overige kasgeldleningen	-	-
10b. Banksaldi	435	564
10c. Overige schulden	7.606	6.580
Totaal	8.041	7.144

10a. Overige kasgeldleningen

Dit betreft (voor zover van toepassing) de bij de BNG aangetrokken kasgeldleningen.

10b. Banksaldi

Dit betreft de debetsaldi op drie bankrekeningen bij de BNG.

10c Overige schulden

De overige schulden betreffen onder andere de crediteuren (€ 2,8 miljoen), nog te betalen bedragen aan zorgaanbieders (€ 1,7 miljoen) en af te dragen sociale lasten en pensioenpremies over december (€ 2,1 miljoen).

11. Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Boekwaarde ultimo (x € 1.000)	2023	2024
11a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.377	3.896
11b. De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	5.683	12.213
- overige Nederlandse overheidslichamen	564	505
11c. Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	4.315	1.494
Totaal	14.939	18.108

11a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Dit betreft onder andere de uitkeringen sociale zaken over december 2024, die worden altijd achteraf in het volgende jaar betaald (€ 1 miljoen), rekening courant schulddienstverlening (0,7 miljoen), nog te betalen onderhoud 2024 Junushoff (0,2 miljoen), nog te betalen rente (0,4 miljoen), nog te betalen OZB 2024 scholenhuisvesting (0,2 miljoen) en nog af te dragen loonbelasting december 2024 (0,3 miljoen)

Tevens zijn de kostenverhaalallocaties hierin opgenomen. De kostenverhaalallocaties grondexploitatie zijn projecten die geïnitieerd zijn door derden, waarbij de gemeente enkel kaders stelt en de partijen faciliteert bij de ontwikkeling. De gemeente bezit in deze locaties dus geen gronden maar verhaalt de gemaakte kosten op de partijen middels zogenaamde anterieure contracten. Van de kostenverhaalallocaties kunnen de volgende overzichten worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	afgesloten KVL's	Boekwaarde 31-12-2024	Cum. voorz. lagere marktw.	Netto balanswaarde 31-12-2024
Totaal diverse projecten	1.657	3.790	-3.645	-238	1.564	2.041	-477

De kostenverhaalallocaties zijn geactualiseerd. Daaruit is gebleken dat voor de diverse kostenverhaalallocaties gezamenlijk een bedrag op eindwaarde van circa € 1.282.000 niet terugverdiend zal worden. Dit was in de jaarrekening 2023 een daarmee vergelijkbaar bedrag van € 1.313.000.

De totale boekwaarde op 31 december 2024 bedraagt € 1.564.000 en is als volgt opgebouwd:

- € 10.155.000 Geactiveerde projectkosten kostenverhaalallocaties (kosten, die in aanmerking komen voor verhaal)
- € 8.591.000 Vooruit ontvangen bedragen kostenverhaalallocaties (opbrengsten uit hoofde van kostenverhaal)

De totale geraamde opbrengsten van de kostenverhaallocalaties, ingedeeld naar de onderscheidenlijke BBV categorieën, zijn in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Ramingen die worden verwerkt in het MPG 2025	
Gerealiseerde opbrengsten kostenverhaallocalaties t/m 31-12-2024	8.591	
Nog te realiseren opbrengsten: bijdragen plankosten (diverse ontwikkellocalaties)	1.532	
Nog te realiseren opbrengsten: bijdragen Bovo (diverse ontwikkellocalaties)	3.065	
Nog te realiseren opbrengsten: overige bijdragen (544 Marijkeweg 22)	206	
Nog te realiseren opbrengsten: rijkssubsidie Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen (RHA) (540 De Bornsesteeg)	2.958	
Nog te realiseren opbrengsten: grondverkopen (540 De Bornsesteeg)	246	
Totaal geraamde opbrengsten Kostenverhaallocalaties	16.598	100,0%
Te specificeren als volgt (situatie per 31-12-2024):		
Gezekerde opbrengsten kostenverhaallocalaties (kostenverhaal o.b.v. contracten)	14.359	86,5%
Niet gezekerde opbrengsten kostenverhaallocalaties (onzekerheid bij kostenverhaal)	2.239	13,5%
Totaal geraamde opbrengsten Kostenverhaallocalaties	16.598	100,0%

Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat 86,5% van de opbrengsten is gezekerd door contracten. De komende maanden worden aanvullende contracten (anterieure overeenkomsten) afgesloten, waardoor het percentage gezekerde opbrengsten nog verder zal stijgen, en het risico van onvoldoende kostenverhaal wordt beperkt.

11b. De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Het Rijk (x € 1.000)	Onderdeel Rijk	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Specifieke uitkering SPUK Sport	Ministerie VWS	282	-	282	-
Subsidie MKB-deal verduurzamen, versterken en verbinden Regio Foodvalley	Ministerie van Economische Zaken en klimaat	116	-	116	-
Subsidie regeling reductie energieverbruik	Ministerie van BZK	21	-	18	3
Specifieke uitkering Inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (NPO)	Ministerie van OCW	119	96	119	96
Subsidie Regeling reductie energiegebruik woningen	RVO	68	-	44	24
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)	Ministerie van SZW	48	45	48	45
Specifieke uitkering Wet Inburgering	Ministerie van SZW	263	584	26	821
Specifieke uitkering Preventieakkoord	Ministerie VWS	65	-	65	-
Specifieke uitkering gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid	Ministerie OCW	58	740	798	-
Specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Ministerie OCW	39	-	-	39
Specifieke uitkering Onderwijsroute	Ministerie OCW	70	-	-	70
Specifieke uitkering Energiearmoede	Ministerie van BZK	1.135	-	95	1.040
Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	RVO	381	-	-	381
Specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen	RVO	1.577	-	-	1.577
Terug te betalen algemene uitkering 2023	Ministerie van BZK	453	-	453	-
Specifieke uitkering Brede regeling 2023	Ministerie van VWS	153	6	102	57
Specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Ministerie van Justitie en Veiligheid	24	-	-	24
Specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie woningen	RVO	112	820	82	850
Specifieke uitkering Capaciteit decentrale overheden klimaat en energiebeleid	RVO	677	306	-	983
Specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken 2023	Ministerie van VWS	22	54	22	54
Specifieke uitkering voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA)	RVO	-	2.958	-	2.958
Specifieke uitkering voor woningbouw op korte termijn door bovenplafse infrastructuur, locatie De Dreijen, periode 1-7-2022 t/m 31-12-2035	Ministerie van I&W	-	2.862	-	2.862
Te betalen verrekenbedrag algemene uitkering 2022	Ministerie van BZK	-	42	-	42
Specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorzieningen 2024 - 2025	Ministerie van VWS	-	176	-	176
Specifieke uitkering CDOKE Benedenbuurt project 2024	RVO	-	157	46	111

Totaal		5.683	8.846	2.316	12.213
---------------	--	--------------	--------------	--------------	---------------

Overige Nederlandse overheidslichamen (x € 1.000)	Overheidslichaam	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Subsidie procesbegeleiding pionierswijk De Nude	Provincie Gelderland	15	-	-	15
Subsidie procesbegeleiding aanleg warmtenetten	Provincie Gelderland	14	-	-	14
Subsidie project Kruising Costerweg/Nude en bushaltes Hof van Gelderland en Westhof	Provincie Utrecht	71	-	-	71
Subsidie Wijkendeal De Nude	Provincie Gelderland	298	-	59	239
Subsidie Uitvoeringsprogramma buitengebied	Provincie Gelderland	38	-	-	38
Subsidie Strategie Binnenstad	Provincie Gelderland	7	-	-	7
Subsidie POP3-project Goed Punt!	Provincie Gelderland	71	-	-	71
Subsidie overdracht bodemtaken	Provincie Gelderland	50	-	-	50
Totaal		564	-	59	505

11c. Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Dit betreft de vooruit ontvangen bijdrage OHBA regeling. Hiervoor ontving de gemeente in 2016 van het COA € 530.262 ten behoeven van huisvestingsvoorzieningen voor basisonderwijs aan asielzoekers. Het restant ter hoogte van € 451.197 zal in de toekomst worden aangewend voor onder andere de huur van leslokalen. Tevens betreft dit de overige vooruit ontvangen bedragen (0,3 miljoen) en de Schuldhulpdienstverlening (0,7 miljoen).

In de balans op 31 december 2023 was het saldo van de overige vooruit ontvangen bedragen (balanspost 11c) aanzienlijk hoger, omdat de in december 2023 van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat ontvangen specifieke uitkering voor de realisatie van woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur van € 2.861.968 voor locatie De Dreijen hierin is opgenomen.

In de balans op 31 december 2024 is dit vooruit ontvangen (voorschot-)bedrag van € 2.861.968 bij balanspost 11b 'Van het Rijk ontvangen voorschotbedragen van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren' opgenomen. Uit de toekenningsbeschikking van de uitkering blijkt dat het een voorschotbedrag betreft.

12. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Ingevolge het bepaalde in artikel 53 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient in de toelichting op de balans inzicht te worden gegeven in de belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente is verbonden, voor zover die verplichtingen nog niet zijn opgenomen in een balanspost. Wat belangrijk is, staat ter beoordeling van de gemeente zelf.

Op dit moment beschikt de gemeente over een nog zeer kleine verplichtingenadministratie die verder in ontwikkeling is. In zijn algemeenheid kan wel gezegd worden dat de grootste en belangrijkste posten reeds in de balans zijn opgenomen, hetzij als voorzieningen, reserves, claims op reserves of onder de kortlopende schulden. Hieronder volgt een beknopte toelichting op een aantal belangrijke niet uit de balans blijkende verplichtingen. De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen.

De volgende inkoopverplichtingen hebben betrekking op de periode na ultimo 2024. Hierbij zijn alleen de verplichtingen opgenomen met een contract omvang groter dan € 50.000.

- De opdrachtwaarde van de inkoopverplichtingen bedragen circa € 7.712.000.
- Voor diverse investeringsprojecten zijn contracten met aannemers afgesloten. Een toelichting op deze projecten is opgenomen in de toelichting van de vaste activa op de balans en/of de paragraaf grote projecten.
- Verder heeft de gemeente Wageningen diverse (onderhouds)contracten, die vanwege aard (bestuurlijk/politiek niet relevant) en omvang niet afzonderlijk in deze paragraaf vermeld worden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen ná de balansdatum plaatsgevonden, die van invloed zijn op de financiële positie óp de balansdatum (31-12-2024).

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Inleiding

In dit hoofdstuk is per programma een toelichting opgenomen van de financiële verschillen tussen de jaarrekening en de begroting na wijziging. Daarbij zijn tevens de reservemutaties per programma weergegeven. Per product worden de afwijkingen met een saldo groter dan € 50.000 verklaard. De opbouw bij elk product is als volgt:

- Het verschil dat wordt aangegeven is het bedrag vóór bestemming (dus vóór mutaties in reserves);
- Vervolgens wordt dat verschil waar nodig toegelicht;
- Tenslotte worden de reservemutaties voor zover nodig, toegelicht.
- Kleinere verschillen worden niet toegelicht, ook niet als totaalbedrag, zodat het totaal van de genoemde verschillen in de analyse mogelijk niet exact aansluit bij het genoemde totaalverschil.

Omdat dit mogelijk tot onduidelijkheid kan leiden, geven we ten aanzien van de reservemutaties nog het volgende mee: een lagere onttrekking aan de reserve of hogere storting in de reserve is weliswaar voordelig voor die reserve, maar voor de exploitatie is dat een nadeel, omdat er een lagere inkomst op die exploitatie is. Het omgekeerde geldt uiteraard voor een hogere onttrekking of lagere storting: nadelig voor de reserve maar voordelig voor de exploitatie.

In de paragraaf bedrijfsvoering is een lijst van overschrijdingen op de lasten van de begroting opgenomen in het kader van de begrotingsrechtmatigheid. Vermeld dient te worden dat deze lijst in de paragraaf bedrijfsvoering kan afwijken van de toelichting per programma in dit hoofdstuk. Reden is dat de afwijking in dit hoofdstuk wordt toegelicht op de afwijking van het saldo van de lasten en baten tezamen voor afwijkingen groter dan € 50.000 en de lijst in de paragraaf bedrijfsvoering alle budgetoverschrijdingen op de lasten omvatten.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

Per 1-1-2016 zijn overheden Vpb-plichtig voor bepaalde onderdelen. Net als bij stichtingen wordt vanaf 1-1-2016 bij gemeenten gekeken welke activiteiten structureel winstgevend zijn en als ondernemingsactiviteit voor de vennootschapsbelasting worden gekwalificeerd. Op basis van deze jaarrekeningcijfers en volgens speciale regels wordt de fiscale winst bepaald. Het onderzoek en afstemming hierover met de Belastingdienst is nog gaande. Vooralsnog is het uitgangspunt dat de gemeente Wageningen alleen voor het onderdeel parkeren Vpb-plichtig is. In 2024 is een voorlopige Vpb aangifte gedaan die nihil is.

Onvoorzien

In de begroting 2024 is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 19.000. Dit bedrag hoefde in 2024 niet ingezet te worden en is daarmee onderdeel van het positieve rekeningresultaat (voordeel bij programma 3).

Overhead

Conform BBV-voorschrift geldt als uitgangspunt, dat de baten en lasten voor overhead niet verantwoord worden bij de afzonderlijke programma's, maar op een centrale plek (bij programma 3) worden verantwoord. Gemeenten zijn namelijk verplicht om de overhead inzichtelijk te presenteren en afzonderlijk te verantwoorden.

Op begrotingsbasis is ná wijziging sprake van een geraamd bedrag voor overhead bij product 923.00 Bedrijfsvoering (ná aftrek van rechtstreeks met de overheadkosten samenhangende opbrengsten) van € 20.089.000. De werkelijke overhead bij product 923.00 Bedrijfsvoering bedraagt (ná aftrek van rechtstreeks met de overheadkosten samenhangende opbrengsten) € 20.367.000. Het nadeel in de jaarrekening 2024 bij de overhead bij product 923.00 Bedrijfsvoering komt daarmee uit op € 278.000.

Het totale nadeel bij product 923.00 Bedrijfsvoering komt uit op € 280.000, en is als volgt opgebouwd:

- Nadeel bij de overhead van € 278.000, een resultaat dat verantwoord wordt bij taakveld 0.4 Overhead.
- Nadeel bij de financieringsfunctie (kostenplaats rente) van € 2.000, een resultaat dat verantwoord wordt bij taakveld 0.5 Treasury.

De belangrijkste afwijkingen bij de overhead worden verklaard en gespecificeerd bij de toelichting van de financiële voor- en nadelen bij product 923.00 'Bedrijfsvoering', als onderdeel van de toelichtingen bij programma 3 Bestuur en Organisatie. Verwezen wordt naar deze toelichtingen.

In de bijlage 'Overzicht van baten en lasten per taakveld' zijn bij taakveld 0.4 de baten en lasten m.b.t. de overhead opgenomen. De aansluiting met de overhead uit het 'Overzicht van baten en lasten - Algemene dekkingsmiddelen' is hieronder gespecificeerd.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Realisatie 2024	Afwijking 2024
Overheadkosten bij product 923.00 Bedrijfsvoering	20.089	20.367	-278
Overheadkosten bij product 002.00 Bestuursondersteuning (publieksvoorlichting, bezwarencommissie + onderzoek Bestuurskracht)	1.269	1.269	0
Overheadkosten bij product 626.20 Burgerkracht en innovatie (lasten voor duurzaam partnerschap)	155	137	18
Overheadkosten bij product 8310.10 Exploitatie vastgoed (exploitatie 't Palet)	23	21	2
Totale Overhead taakveld 0.4	21.536	21.794	-258

Structurele stortingen en onttrekkingen reserves

Het in artikel 28 van de BBV genoemde overzicht van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves is per programma opgenomen in de jaarrekening bij het onderdeel baten en lasten per programma.

De structurele stortingen in en onttrekkingen aan de reserves bedragen in 2024 respectievelijk € 2.544.000 en € 610.000.

Incidentele baten en lasten per programma

Op grond van artikel 28 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verstrekken we een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma. De hoogte van de incidentele baten en lasten kan (en zal) jaarlijks fluctueren.

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten afzonderlijk gespecificeerd. De belangrijkste incidentele posten zijn onder de cijfertabel toegelicht.

De incidentele afwijkingen binnen structurele budgetten blijven in onderstaand overzicht buiten beschouwing, omdat ze niet kwalificeren als incidentele post, maar juist een structureel karakter hebben.

Programma	Product	Omschrijving	Incidentele lasten	Incidentele baten
1	450.00	Sloopkosten + lasten tijdelijke units Magrietschool	399.000	
1	450.00	Verhuiskosten vrije school de Zwaneridder	30.000	
1	530.00	Lekkage & waterschade kelder sporthal De Vlinder	232.000	
1	625.30	Bonusuitkering Ministerie van J&V voor duurzame asielopvang		200.000
1	625.30	Extra uitkering van het COA voor participatie-activiteiten asielzoekers		50.000
1	625.30	Transitiekosten verbouwingen voor opvang ontheemde Oekraïners	622.000	622.000
1	626.30	Extra beleids- en uitvoeringskosten PW in balans en Simpel switchen	91.000	
1	626.30	ESF subsidie Project Re-integratie en arbeidsinpassing		324.000
1	626.60	Beschermd Wonen (afwikkeling Wageningse Pilot 2022)		1.274.000
1	626.60	Beschermd Wonen (afwikkeling Wageningse Pilot 2023)	776.000	
1	626.81	Ik doe mee fonds	125.000	
1	626.81	Aan gezinnen met een laag inkomen uitbetaalde energievergoeding	232.000	
1	626.81	Ik doe digitaal mee	90.000	
2	210.00	Herstelkosten kademuur Junushoff	183.000	
2	723.00	Pilot energieproject plan De Nude (Wijkendeal Nudering)	83.000	-58.000
3	002.00	Provinciale subsidie voor onderzoek Bestuurskracht Wageningen		20.000
3	830.10	Winst verkoop grond en gebouwen perceel Mansholtlaan 4		450.000
3	923.00	Bewerking 2 archieven bij het gemeente-archief Wageningen	31.000	
3	923.00	Hybride werken /Ontwikkeling digitale werkomgeving	217.000	
3	923.00	Aanpassingen bij nieuw in gebruik genomen panden	71.000	
3	923.00	Transitie nieuwe ICT-organisatie	1.113.000	
3	923.00	Digitaliseren en metadieren (data-verrijking) van gearchiveerde acten	50.000	
3	923.00	Mobiliteitsdienstverband en loopbaancoaching van een ex-werknemer	98.000	
Totaal			4.443.000	2.882.000

Toelichting bij de incidentele baten en lasten (posten > € 100.000)

- Product 450.00 Onderwijshuisvesting: Sloopkosten en lasten tijdelijke units Margrietschool € 399.000.
Via de Berap Voorjaar is voor de sloopkosten en bouwrijp maken van de locatie Magrietschool een budget toegekend van € 327.000. Daarnaast zijn er incidentele kosten in 2024 van de tijdelijke units (huur-, plaatsings- en verwijderingskosten) van € 72.000.
- Product 530.00 Sport: Lekkage en waterschade kelder sporthal De Vlinder € 232.000.
In de Berap Najaar is een inschatting gemaakt van de omvang van deze kostenpost en heeft de raad ingestemd met een eenmalige verhoging van het budget met € 187.000. De werkelijke kosten zijn uitgekomen uit op € 232.000.
- Product 625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid: Ontvangen bonusuitkering van het ministerie van J&V voor duurzame asielopvang € 200.000.
In de Berap Voorjaar is de eenmalige uitkering van € 200.000 gemeld. De gemeente Wageningen ontvangt de extra uitkering, omdat de gemeente structureel meer opvangplekken heeft gerealiseerd dan uit de indicatieve gemeentelijke opgave volgt. We zetten dit geld in voor duurzame asielopvang.
- Product 625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid: Transitiekosten verbouwingen voor de opvang van ontheemde Oekraïners € 622.000.
Dit betreft de transitiekosten van het pand 'Achter de Aula', dat geschikt is gemaakt voor de opvang van gevluchte/ontheemde Oekraïners. De transitiekosten kunnen volledig worden gedeclareerd bij het Rijk.
- Product 626.30 Werkgelegenheid: ESF subsidie voor het project Re-integratie en arbeidsinpassing Foodvalley 2020-2022 € 324.000.
In de Berap Najaar is gemeld, dat de gemeente Wageningen samen met andere regio-gemeenten aanspraak maakt op ESF-subsidie voor re-integratie activiteiten, die in aanmerking komen voor ESF REACT 2020-2022. In de begroting 2024 is een eenmalig subsidiebedrag geraamd van € 335.000. De in 2024 ontvangen eindafrekening van de ESF-subsidie bedraagt € 324.000.

- Product 626.60 Individuele ondersteuning: afwikkeling vergoedingsbedrag Beschermd Wonen over de jaren 2017 tot en met 2022, een incidentele bate van € 1.274.000. In 2024 zijn voor de jaren 2017 tot en met 2022 definitieve afspraken gemaakt met de (centrum)gemeente Ede over de vergoedingsbedragen, die gemeente Wageningen ontvangt voor de uitvoering van de Wageningse pilot Beschermd wonen. De incidentele bate van € 1.274.000 heeft betrekking op het vergoedingsbedrag van 2022 voor de Wageningse pilot. Hiervoor is in de jaarrekening 2023 voorzichtigheidshalve een voorziening opgenomen. Nu er definitieve afspraken zijn gemaakt, kan het in de voorziening gereserveerde bedrag vrijvallen. Deze vrijval is meegenomen in de slotwijziging begroting 2024, waarmee de raad in december 2024 heeft ingestemd.
- Product 626.60 Individuele ondersteuning: afwikkeling vergoedingsbedrag Beschermd wonen over 2023, een incidentele last van € 776.000. Met de gemeente Ede worden nieuwe afspraken gemaakt over de voortzetting en bekostiging van de Wageningse Pilot Beschermd wonen vanaf 2023. Formeel moet bestuurlijke goedkeuring nog plaatsvinden, maar het is duidelijk, dat in de nieuwe afspraken de financiering vanuit gemeente Ede op basis van nacalculatie (werkelijke kosten) plaatsvindt. Het vergoedingsbedrag over 2023 valt hierdoor € 776.000 lager uit dan het bedrag, dat in 2023 is gefactureerd.
- Product 626.81 Armoedebestrijding: Ik doe mee fonds, een incidentele last van € 125.000. Dit incidentele budget is via een amendement bij de programmabegroting 2024 in de begroting 2024 verwerkt. Het volledige budget is in 2024 besteed.
- Product 626.81 Armoedebestrijding: Aan gezinnen met een laag inkomen uitbetaalde energiecompensatie € 232.000. Dit betreft de doorloop van (incidentele) uitgaven van 2022/2023 naar 2024 (laatste jaar). De in 2024 uitbetaalde compensatiebedragen kunnen volledig worden gefinancierd uit de budgetoverheveling van de onderbesteding in 2023 naar de begroting 2024.
- Product 210.00 Wegen, straten en pleinen: Herstelkosten kademuur Junushoff € 183.000. De incidenteel hoge lasten zijn ontstaan door spoedherstel van de kademuren. In het najaar van 2024 zijn scheuren in de kademuren bij het Junushoff theater ontdekt. Een deel was de afgelopen jaren al vervangen. Er was een beperkt instortingsrisico. Direct ingrijpen tegen een relatief goede prijs bleek mogelijk en is ook als zodanig uitgevoerd. Vanwege de onvermijdelijkheid is tot direct herstel overgegaan in 2024.
- Product 830.10 Exploitatie vastgoed: Verkoop grond en gebouwen perceel Mansholtlaan 4 met een boekwinst van € 450.000. Het positieve resultaat van € 450.000 bij de verkoop van de grond en gebouwen van het perceel Mansholtlaan 4 is niet in het begrotingsresultaat meegenomen, maar is verantwoord in de jaarrekening 2024. De raad is tijdig geïnformeerd over de gerealiseerde boekwinst in het raadsvoorstel bij de Berap najaar 2024 en via de toelichting van de slotwijziging begroting 2024. Het college vraagt de raad bij de voorgestelde resultaatbestemming van de jaarrekening 2024 in te stemmen om het voordeel te reserveren voor strategische (grond)aankopen in de toekomst.
- Product 923.00 Bedrijfsvoering: Hybride werken/Ontwikkeling digitale werkomgeving (Microsoft Teams) € 217.000. De incidentele kosten hebben voornamelijk betrekking op personele inhuur en komen in 2024 uit op € 217.000. De (inhuur)kosten kunnen volledig worden gefinancierd uit de budgetoverheveling van de onderbesteding in 2023 naar de begroting 2024. Het project is eind 2024 geëindigd. De (door-)ontwikkeling van het digitale werken en de daarmee samenhangende overgang naar 'werken in de cloud' wordt voortgezet onder verantwoordelijkheid van I&A als onderdeel van het programma 'Digitale Organisatie'.
- Product 923.00 Bedrijfsvoering: Transitie nieuwe ICT-organisatie € 1.113.000. Dit betreft incidentele kosten van hoofdzakelijk ambtelijke inzet en personele inhuur voor de ICT-transitie naar een cloud-omgeving. De werkelijke kosten blijven binnen het begrotingsbudget van € 1.219.000.

Aanvullende toelichting bij de incidentele voordelen

Naast de gepresenteerde cijfers van de incidentele posten in bovenstaande tabel is sprake van een substantieel incidenteel voordeel bij de structurele begrotingsbudgetten voor de opvang van gevluchte/ontheemde Oekraïners.

Via de 2e Bestuursrapportage zijn de geraamde baten (rijksvergoeding € 5,5 miljoen) en de geraamde lasten (uitvoeringskosten € 2,9 miljoen) voor de opvang van gevluchte/ontheemde Oekraïners in de begroting verwerkt.

Het gerealiseerde resultaat in de jaarrekening wijkt nauwelijks af van het geraamde resultaat van € 2,6 miljoen en komt ook uit op een plus van € 2,6 miljoen. We hebben een optisch voordeel in de jaarrekening bij het uitvoeringsbudget voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Dat heeft grotendeels te maken met het feit dat in werkelijkheid niet de integrale lasten van de opvang zijn toegerekend aan het product, in overeenstemming met bestendig gemeentelijk beleid en de geldende verslaggevingsregels. Als voorbeelden worden genoemd de kosten van personeelsinzet, indirecte uitvoeringskosten en aan de uitvoeringstaak toe te rekenen overhead. De BBV-regels verbieden het opnemen van overheadkosten bij de producten/uitvoeringsprogramma's en verplichten tot het rubriceren van overheadkosten in een apart programma.

Sinds de grootschalige militaire invasie in Oekraïne op 24 februari 2022 staat Nederland voor de opgave om grote aantallen ontheemden uit Oekraïne op te vangen. Het kabinet compenseert gemeenten voor de realisatie van noodopvangplekken en andere verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne met de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO). De bekostiging vanuit het Rijk loopt al vanaf 2022 en heeft daardoor inmiddels een structureel karakter. Dat is de reden dat de baten en lasten van de opvang van gevluchte/ontheemde Oekraïners niet in het overzicht van de incidentele baten en lasten zijn opgenomen.

De Europese lidstaten hebben de geldigheid van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor vluchtelingen uit Oekraïne wederom verlengd met één jaar tot en met 4 maart 2026, waardoor de beschermingsrichtlijn een langere looptijd krijgt. De lidstaten achten de verlenging noodzakelijk vanwege de onzekere situatie in Oekraïne. Het is daardoor nog steeds nodig dat ontheemden een veilige plek in de EU kunnen vinden. Nederland zet in op een gecoördineerde Europese oplossing om grote verschillen in aanpak tussen de EU-landen te voorkomen, en omdat een gecoördineerde aanpak het meest effectief is. Afhankelijk van de ontwikkeling van de oorlogssituatie tussen Rusland en Oekraïne kan één van de opties ook een (nog) verdere verlenging van de (Europese) bescherming voor ontheemde Oekraïners zijn.

Het vergoedingsbedrag, dat het Rijk aan gemeenten betaalt per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek voor ontheemde Oekraïners is op 1 januari 2024 met 26,5% verlaagd van € 83 naar € 61 per dag per bed. Het normbedrag dat gemeenten in 2025 per dag per bed ontvangen voor de opvang van Oekraïners gaat verder omlaag naar € 44 per dag. Dat is een forse neerwaartse bijstelling en bijna een halvering van het normbedrag ten opzichte van 2023. Het Rijk verwacht dat door deze budgetaanpassingen een betere balans wordt bereikt tussen werkelijke opvangkosten en de rijksvergoeding. Wel bestaat de mogelijkheid voor gemeenten om de werkelijke opvangkosten te declareren bij het Rijk, als deze hoger zijn dan de ontvangen normvergoeding.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeente Wageningen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT maximum.

Het algemene bezoldigingsmaximum in 2024 voor Gemeente Wageningen is € 233.000 Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking.

Gegevens 2024	J. de Wit	G.B. Gnodde
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	0,89
(Fictieve) Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
- Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	134.819	98.720
- Beloningen betaalbaar op termijn	22.560	15.794
Subtotaal bezoldiging	157.379	114.514
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum:	233.000	207.111
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	157.379	114.514
Indien overschreden:		
- Het bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
- Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
	0	
Gegevens 2023	J. de Wit	G.B. Gnodde
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1 jan - 31 dec	1 jan - 31 dec
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	0,94
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
- Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	128.452	95.961
- Beloningen betaalbaar op termijn	21.594	14.953
Subtotaal bezoldiging	150.046	110.914
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	210.612
Totaal bezoldiging	150.046	110.914

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking over de kalendermaand 1 tot en met 12.

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2024 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld. Of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018)

Toelichting Programma 1 Wageningen Sociaal

Overzicht baten en lasten programma 1

Hieronder worden de financiële verschillen toegelicht tussen de jaarrekening en de begroting na wijziging. Daarbij zijn ook de reservemutaties per programma weergegeven. Per product worden de afwijkingen met een saldo groter dan € 50.000 verklaard. In onderstaande tabel wordt per kolom het saldo van de baten en lasten getoond.

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
110.00 Openbare orde en veiligheid	-205	-185	20
120.00 Brandweezorg	-2.973	-2.932	41
120.20 Rampenbestrijding	-459	-420	38
420.00 Openbaar basisonderwijs	-47	-53	-6
421.00 Bijzonder basisonderwijs	-125	-114	11
430.00 Openbaar speciaal basisonderwijs	-10	-11	-0
450.00 Onderwijshuisvesting	-2.171	-2.129	42
480.00 Gemeenschapp. baten en lasten onderwijs	-1.255	-1.240	15
510.00 Openbaar bibliotheekwerk	-1.202	-1.203	-1
511.10 Vrede- en ontwikkelingssamenwerking	-687	-656	31
530.00 Sport	-2.650	-2.443	207
540.00 Bevordering kunst en cultuur	-2.071	-2.089	-18
541.00 Musea	-60	-56	4
541.20 Oud Archief	-157	-164	-7
580.00 Mediabeleid	-36	-33	3
610.00 Samen Wageningen	-5.104	-4.939	165
625.00 Beleidsdomein ondersteunen van vrijwilligerswerk	-6	-5	1
625.20 Beleidsdomein gehandicapten	-26	-6	21
625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid	2.309	2.642	333
625.40 Beleidsdomein ondersteunen van mantelzorg	-95	-60	35
625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid	-347	-247	100
625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid	-1.783	-1.677	106
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	-316	-235	81
626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein	-3.108	-3.087	21
626.20 Burgerkracht en innovatie	-371	-335	36
626.30 Werkgelegenheid	-2.287	-1.765	522
626.31 WSW	-3.669	-3.564	105
626.60 Individuele ondersteuning	-20.288	-21.495	-1.207
626.70 Sociale zekerheid	2.681	3.035	354
626.81 Armoedebestrijding	-4.697	-4.507	190
650.00 Kinderopvang	-427	-396	31
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-51.643	-50.368	1.274
450.00 Onderwijshuisvesting	164	54	-110
530.00 Sport	357	229	-128
540.00 Bevordering kunst en cultuur	65	65	-
610.00 Samen Wageningen	146	146	0
625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid	43	43	-
625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid	70	70	-
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	96	38	-58
626.81 Armoedebestrijding	951	951	-
650.00 Kinderopvang	110	110	-
Mutaties reserves	2.002	1.706	-295
Resultaat na reservemutaties	-49.641	-48.662	979

110.00 Openbare orde en veiligheid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 20.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

120.00 Brandweezorg

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 41.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

120.20 Rampenbestrijding

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 38.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

420.00 Openbaar basisonderwijs

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 6.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

421.00 Bijzonder basisonderwijs

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 11.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

430.00 Openbaar speciaal basisonderwijs

Dit product heeft een voordelig/nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 0. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

450.00 Onderwijshuisvesting

Dit product heeft een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 42.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Dit betreft een veelheid van kleine afwijkingen bij dit product, per saldo resulterend in een voordeel van € 42.000.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 110.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Er wordt, conform de door de raad vastgestelde kaders voor de bestemmingsreserve verduurzaming schoolgebouwen primair onderwijs, € 110.000 toegevoegd aan de reserve verduurzaming schoolgebouwen. Schoolbesturen hebben voor het begrotingsjaar 2024 geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor verduurzamingsmaatregelen. Daarom is het subsidiebudget van € 110.000 afgestort naar de duurzaamheidsreserve voor schoolgebouwen in het basisonderwijs. Het subsidieplafond voor 2025 wordt met dit bedrag verhoogd, overeenkomstig de bepalingen uit de door de raad in het verleden vastgestelde subsidieregeling.

De onderbesteding bij het subsidiebudget was al bekend bij het opstellen van de bestuursrapportage (Berap) najaar 2024 omdat de aanvraagtermijn voor subsidies was verstreken, en daarom is het voordeel bij de verstrekte subsidies van € 110.000 al meegenomen in de cijfers van de afwijkingen in de 2e Berap van 2024. De regeling wordt momenteel geëvalueerd en in de loop van 2025 volgt een voorstel voor een vervolg, waarschijnlijk voor de periode van 2026 t/m 2028.

480.00 Gemeenschapp. baten en lasten onderwijs

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 15.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

510.00 Openbaar bibliotheekwerk

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van €1.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

511.10 Vrede- en ontwikkelingssamenwerking

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 31.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een voordelig/nadelig resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

530.00 Sport

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 207.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2024 hebben we meer huuropbrengsten ontvangen (€ 38.000) doordat er meer incidentele huur is gegenereerd. Door de ontwikkelingen op de energiemarkt hebben we de budgetten aangepast. Echter, door een nieuw contract met de leverancier en de daling van de energielasten hebben we een voordeel van € 187.000 gerealiseerd. Voor de ondersteuning bij de aanleg van sportvelden hebben we een voordeel van € 27.000 gerealiseerd, doordat we lagere inhuurkosten hadden. Het onderhoud van de sportvelden binnen het product Buitensport heeft een nadeel van € 21.000 opgeleverd. Dit komt voornamelijk door de indexering die Sportservice de Vallei heeft doorgevoerd op zijn tarieven. In 2022 heeft de gemeente € 20.000 te veel ontvangen uit de SPUK Sportakkoord-regeling. Dit bedrag hebben we in 2024 terugbetaald, wat een nadeel oplevert.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 128.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Er is minder onttrokken uit de investeringsreserve, omdat geplande investeringen (waarvan de investeringslasten worden gedekt uit de investeringsreserves) nog niet of gedeeltelijk zijn uitgevoerd, nadeel € 128.000.

540.00 Bevordering kunst en cultuur

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 18.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij product 540.00 Bevordering kunst en cultuur is onder meer de gemeentelijke exploitatiesubsidie én de onderhoudssubsidie voor theater Junushoff opgenomen. Bij de onderhoudscomponent is sprake van een budgetoverschrijding van € 230.000 omdat het MJOP vanaf 2024 duurder uitvalt op grond van het geactualiseerde onderhoudsplan. Om het nieuwe MJOP in de komende jaren uit te kunnen voeren is een verplichting voor de extra onderhoudsbijdrage aan theater Junushoff van € 230.000 in de balans opgenomen.

Bij Cultuureducatie is een budgetoverschrijding van € 212.000 gerealiseerd, omdat in 2024 eenmalig een bedrag van 't Venster vrijvalt (€ 53.000) en we in 2024 extra geld van de provincie Gelderland hebben ontvangen voor Cultuureducatie Met Kwaliteit (CMK), tezamen met een onderbesteding op cultuureducatie, omdat niet alle scholen alle mogelijke projecten cultuureducatie hebben uitgevoerd.

Conform de door de raad vastgestelde kaders en voorwaarden voor het reserveren van middelen in het Cultuurfonds, stellen we voor om bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2024 een bedrag van € 212.000 te storten in de reserve Cultuurfonds, als dekking voor de toekomstige uitgaven in het kader van de realisatie van een culturele broedplaats.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van €0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

541.00 Musea

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 4.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

541.20 Oud Archief

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 7.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

580.00 Mediabeleid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 3.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

610.00 Samen Wageningen

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 165.000. Dit wordt als volgt verklaard:

De begrotingsbudgetten van Welsaam zijn opgenomen bij het product 610.00. Een deel van de gebudgetteerde uitvoeringskosten konden we in 2024 eenmalig financieren vanuit de SPUK - Wet Inburgering en vanuit de GALA -SPUK regeling voor mantelzorg, eenzaamheid en versterking sociale basis. Als gevolg van genoemde additionele financiering is een voordeel bij de kosten van de uitvoering gerealiseerd. Het voordeel van de ontvangen SPUK uitkeringen zorgt voor het grootste deel van het voordelig resultaat, te weten € 237.000.

In de bestuursrapportage voorjaar 2024 is voor het beleidskader sociaal domein € 25.000 toegekend (en voor 2025 is dat € 50.000). In 2024 zijn we hier voortvarend mee aan de slag gegaan. Hierdoor is in 2024 € 53.000 meer besteed dan bedacht voor deze werkzaamheden. We verwachten dat de kosten in 2025 juist lager zullen uitvallen dan voorzien, waardoor de overschrijding op het hele traject naar verwachting relatief beperkt blijft. Daarnaast tellen de overige bestedingen op tot een bedrag van € 19.000.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd.

625.00 Beleidsdomein ondersteunen van vrijwilligerswerk

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 1.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

625.20 Beleidsdomein gehandicapten

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 21.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 333.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Vanuit de Wet Inburgering 2021 heeft de gemeente meer middelen ontvangen in de specifieke uitkering voor de inburgeringstrajecten dan uitgegeven. Deze middelen blijven beschikbaar om de trajecten van inburgeraars te kunnen betalen. Ook in het uitvoeringsbudget Wet Inburgering 2021 zijn de uitgaven lager (€ 119.000) geweest door de financiering van extra ambtelijke personele inzet vanuit de salarisbudgetten en niet uit het projectbudget. In de begroting 2025 is het uitvoeringsbudget voor de WIN als structureel verlaagd met € 78.000. Daarnaast heeft de gemeente € 200.000 ontvangen vanuit het ministerie van J&V voor de duurzame asielopvang en € 50.000 vanuit het COA voor participatie-activiteiten. Van dit budget is € 41.000 uitgegeven in 2024.

In 2024 hebben we daarnaast een SPUK uitkering van het Rijk ontvangen Onderwijsroute ter grootte van € 32.000. Deze uitkering is niet in de begroting geraamd. Tot slot is de gemeente Wageningen een bijdrage verschuldigd aan de gemeente Ede van € 12.000 voor de regionale inzet in 2024 in het kader van de Spreidingswet. Deze kosten zijn gedekt via een extra uitkering van het Rijk die in de Decemercirculaire 2024 is opgenomen van € 34.000 .

Overeenkomstig het amendement bij de Bestuursrapportage najaar 2024 (ingediend door de CDA-fractie) wordt voorgesteld bij de resultaatbestemming om een bestemmingsreserve voor duurzame asielopvang in te stellen en uit het rekeningresultaat van de jaarrekening 2024 een initiële storting van € 250.000 te doen.

Via de Bestuursrapportage najaar 2024 is een verwacht voordeel van € 2.649.000 bij de opvang van ontheemde Oekraïners gemeld en verwerkt in de cijfers van de begroting. Het werkelijk gerealiseerde resultaat in 2024 valt € 15.000 lager uit en bedraagt € 2.634.000.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd.

625.40 Beleidsdomein ondersteunen van mantelzorg

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 35.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 100.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Deze onderschrijding is grotendeels het gevolg van de overboeking/overheveling van een bedrag van €70.000 uit het voorgaande jaar, dat nog niet tot uitvoering is gekomen. De voornaamste oorzaken hiervoor zijn het vertrek van de beleidsmedewerker Inclusie en het proces rondom de ontwikkeling van een uitvoeringsplan. Dit heeft ertoe geleid dat de beschikbare middelen nog niet volledig zijn besteed.

Sinds half september en begin oktober 2024 zijn er twee interim beleidsadviseurs Diversiteit, Inclusie en Gelijkheid (DIG) gestart. Momenteel wordt intensief gewerkt aan de uitvoeringsagenda DIG en de lokale inclusieagenda, waarbij het beleid en de bijbehorende activiteiten structureel verankerd worden en in uitvoering zullen worden gebracht. Dit proces vergt de nodige tijd en afstemming met interne en externe partners.

Bij de reservemutaties is een resultaat van €0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 106.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Het positieve resultaat is te verklaren door een afrekening van de VGGM over het voordelig resultaat 2023 (€56.000) en is er een deel van de gebudgetteerde kosten (€27.000) incidenteel vanuit de specifieke uitkering Brede regeling/GALA gefinancierd. Tot slot zijn er op diverse posten kleinere afwijkingen ontstaan die samen tot een voordeel van € 23.000 leiden. Dit betreft grotendeels posten met een incidenteel karakter.

Bij de reservemutaties is een resultaat van €0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie

Dit product heeft een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 81.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Er is een voordeel van € 58.000 dat niet besteed is aan festivalklimaat dat toegevoegd gaat worden aan de reserve Cultuurfonds. En het overige deel van het resultaat is verdeeld over kleinere afwijkingen en komt uit op een voordeel van per saldo € 23.000. Conform de regels voor de reserve Cultuurfonds, stellen we voor om bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2024 een bedrag van € 23.000 te storten in de reserve Cultuurfonds. Dit in aanvulling van het bedrag van € 58.000, dat in 2024 vanuit de algemene bestemmingsreserve is gestort in de reserve Cultuurfonds.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 58.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Er is een bedrag van € 58.000 niet besteed aan festivalklimaat en conform de regels voor de reserve Cultuurfonds is dit bedrag toegevoegd aan de reserve Cultuurfonds.

626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 21.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

626.20 Burgerkracht en innovatie

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 36.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

626.30 Werkgelegenheid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 522.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Re-integratietrajecten en scholing (€ 124.000 voordeel)

Dit resultaat hangt samen met de inzet van instrumenten die in 2024 regionaal zijn bekostigd, onder andere via het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT). Daarnaast zijn er over het algemeen minder instrumenten ingezet, onder andere door de beëindiging van het Werkpunt. Normaliter lopen deze trajecten van 6 of 9 maanden door naar het nieuwe kalenderjaar. Met de beëindiging per 1 januari 2025 zijn er een korte periode geen nieuwe trajecten meer opgestart.

Dossier Goed werk (€ 97.000 voordeel)

Voor de implementatie van Simpel Switchen is in 2024 een incidenteel budget van € 100.000 beschikbaar, naast het structurele budget van € 52.000. Het integreren van deze aanpak in de reguliere uitvoering van de Participatiewet heeft minder gekost dan wat hiervoor totaal beschikbaar is gesteld. Dit levert een voordelig resultaat op van € 97.000.

Uitvoerings- en beleidscapaciteit (€ 84.000 voordeel)

In de Bestuursrapportage najaar 2024 is € 175.000 beschikbaar gesteld voor extra (beleids-)capaciteit voor onder andere de implementatie van de Participatiewet in Balans. Hierop is € 84.000 overgebleven, mede omdat de inwerkingtreding van de Participatiewet in Balans (Spoor I) is uitgesteld van 1 januari 2025 naar 1 januari 2026.

Beschut werk (€ 134.000 voordeel)

Voor medewerkers op een beschutte werkplek (Participatiewet) zijn de kosten voor het realiseren van deze werkplekken in 2024 lager uitgevallen dan begroot. Dit levert een voordeel op van € 36.000. Daarnaast vallen de baten voor zowel ontvangen loonkostensubsidie hoger uit dan begroot. Ook is er een voordeel gerealiseerd op ontvangen uitkeringen van het UWV en overige dienstverlening. Dit leidt gezamenlijk tot een voordeel van € 98.000.

Overig (€ 83.000 voordeel)

Dit betreft diverse kleinere afwijkingen op met name de uitvoering en diagnose.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

626.31 WSW

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 105.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2024 werden zo'n 30 werkplekken voor de Wet sociale werkvoorziening nog op het Werkpunt georganiseerd. We zien in 2024 een afwijking op een aantal posten, die gezamenlijk een voordeel van € 105.000 opleveren. Deze bestaan uit minder verstrekte subsidies aan werkgevers, minder uitbesteding van werk en lagere kosten voor vervoer dan begroot (voordeel: € 60.000). Daarnaast zijn er meer baten op uitkeringen van het UWV en detachering van medewerkers. Gezamenlijk leidt dit tot € 45.000 aan extra inkomsten en in totaal een voordeel van € 105.000.

Bij de reservemutaties is een resultaat van €0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

626.60 Individuele ondersteuning

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van €1.207.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Het product bestaat uit drie onderdelen: Jeugdhulp, Beschermd Wonen en Wmo.

Jeugdhulp

Voor individuele voorzieningen jeugdhulp geldt een voordelig resultaat van € 316.000. Bij de 1ste Bestuursrapportage is op basis van prognose de initiële begroting voor de jeugdhulpproducten opgehoogd met € 3,7 miljoen. Aanleiding hiervoor waren de tariefstijgingen van de regionale ingekochte jeugdhulp en de invoering van het landelijke tarief voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. De werkelijke kosten van jeugdhulp zijn echter afhankelijk van het aantal jeugdigen (en hun ouders) die gebruik maken van jeugdhulp en de soort hulp waar zij gebruik van maken. Het aantal jeugdigen in 2024 met geïndiceerde jeugdhulp is licht gedaald ten opzichte van aan het aantal in 2023. Dit draagt bij aan het voordelig resultaat. Er is nog steeds sprake van wachtlijsten bij de geïndiceerde jeugdhulp, waardoor niet de volledige vraagbehoefte voor jeugdzorg in 2024 gehonoreerd en uitgevoerd kon worden.

Beschermd Wonen

Tot en met 2022 ontving de gemeente Wageningen een risicodragend werkbudget van centrumgemeente Ede voor het zelfstandig uitvoeren van Beschermd Wonen. Over de hoogte van het werkbudget is een financieel geschil ontstaan. De besluitvorming over het bindend advies (12 november 2024) had tot gevolg dat de openstaande verrekeningen tot en met 2022 leidde tot een voordeel in 2024 van € 1.274.000. Dit voordeel is reeds opgenomen in het raadvorstel Slotwijziging begroting 2024 (Zaaknummer Z24.472145).

In hetzelfde besluit is aangekondigd dat we rekening houden met een financieel nadeel voor de periode 2023-2025 als gevolg van de nog te maken afspraken vanaf 2023. De overeenkomst voor de financiering BW over 2023 tot en met 2025 moet door beide colleges van Ede en Wageningen goedgekeurd te worden. Het nadeel ten opzichte van de begrote inkomsten is € 1.056.000. Dit bestaat voor € 280.000 uit het jaar 2024 en € 776.000 uit het jaar 2023.

Bij de centrumgemeente Ede is een voorlopige declaratie over 2024 ingediend van € 1.951.000. Dit bestaat voor € 1.716.000 uit directe kosten, voor € 274.000 uit personele inzet en er wordt rekening gehouden met een eigen bijdrage van € 39.000. Dit betreft de voorlopige berekening onder voorbehoud van besluitvorming.

Er is € 25.000 minder uitgegeven aan Zorg in Natura dan was begroot. Het totale nadeel voor Beschermd Wonen komt hiermee op € 1.032.000.

Wmo

Hulp bij het huishouden laat een overschrijding van € 52.000 zien door een stijgend aantal cliënten. Ten opzichte van 2023 vertaalt deze stijging van 17% zich naar 149 cliënten. Deze stijging loopt in lijn met de eerdere prognose uit het voorspelmodel Wmo.

Voor Ondersteunende begeleiding individueel laat een hogere uitgave zien van € 386.000. Het aantal cliënten is met 140 toegenomen. Dat is een stijging van 7% ten opzichte van 2023. Er is een afname waar het gaat om de inzet van Ambulante Begeleiding Basis, waar een stijging van de inzet van Ambulante Begeleiding Specialistisch tegenover staat.

Ruim € 200.000 van deze overschrijding zal worden verrekend in de correctie middelen Beschermd Wonen van de gemeente Ede.

Tegenover een toename in de kosten die op basis van Zorg In Natura (ZIN) worden verzilverd staat een daling van € 155.000 aan kosten die op basis van het Persoonsgebonden Budget wordt verzilverd.

Er is minder gebruik gemaakt van Dagbesteding voorzieningen. Als gevolg daar van is er ten opzichte van 2023 minder Vervoer Dagbesteding ingezet.

Er zijn in 2023 meer cliënten in aanmerking gekomen voor kwijtschelding van de CAK eigen bijdrage. Hierdoor is er € 61.000 minder door gemeente Wageningen ontvangen.

Overlap Wmo en Beschermd Wonen

Een deel van het ontvangen werkbudget van de centrumgemeente Ede is bedoeld voor de uitvoeringsbudgetten voor individuele begeleiding en dagbesteding en zijn in de hierboven vermelde vergoeding opgenomen van € 1.951.000. In verband met de nieuwe afspraken met de centrumgemeente Ede leidt dit in 2024 tot een bedrag van € 139.000 aan meer uitgaven voor de uitvoeringsbudgetten en tot een bedrag van € 204.000 aan lagere bijdrage dan de begrote bijdrage van de gemeente Ede.

Bij de reservemutaties is een resultaat van €0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

626.70 Sociale zekerheid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 354.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Uitkeringen algemene bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz en Loonkostensubsidie (€ 539.000 voordeel)
In totaliteit is een voordeel van € 539.000 ontstaan op de verstrekkingen van de bijstandsuitkeringen, IOAW, IOAZ, Bbz en Loonkostensubsidie. In verhouding tot het totaal te besteden budget komt dit neer op een afwijking van nog geen 5%. In totaal is er in 2024 een voordeel op de uitkeringen ontstaan van € 2.123.000 : € 500.000 gemeld in de Bestuursrapportage najaar, € 1.084.000 gemeld in de slotwijziging en € 539.000 in de jaarrekening.

Studietoelage (€ 233.000 nadeel)

In 2022 is er een wetwijziging geweest die de toegang van studietoelage heeft verruimd. Hierdoor is er een stijging geweest in het aantal studenten die de studietoelage ontvangen. De afvlakking van de stijging van aanvragen die we verwacht hadden heeft niet plaats gevonden. Daarnaast hanteerden wij hogere bedragen dan de wettelijke minimumbedragen. Met een collegebesluit is dit inmiddels teruggebracht naar de wettelijke minimum bedragen. De verdeling van de financiering voor de studietoelage door het Rijk is nadelig voor Wageningen omdat er geen rekening wordt gehouden met de verhouding van studenten ten opzichte van de gehele bevolking. Via het Netwerk Kennisstedes Nederland zijn we nu betrokken bij een lobby voor de overheveling van de studietoelage naar de DUO en een eerlijkere verdeling van de Rijksmiddelen voor de studietoelage.

Overig (€ 48.000 voordeel)

Dit betreft diverse kleine afwijkingen.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:
Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

626.81 Armoedebestrijding

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 190.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Op 2 onderdelen is een grote afwijking ten opzichte van de begroting ontstaan:

Bijzondere bijstand (€ 248.000 voordeel)

Het aantal cliënten die gebruik heeft gemaakt van de bijzondere bijstand is gedaald met 23% ten opzichte van 2023. De kosten zijn hierdoor € 160.000 lager dan in 2023. Het budget is juist toegenomen in 2024 met € 87.000 door de prijsindex 2024 en de toevoeging van rijksmiddelen voor de alleenverdienersproblematiek. De daling zit met name in de toeslag boven de norm/aanvullende bijstand voor jongeren onder de 21 jaar en de kosten voor inrichting en huisraad.

Ik doe mee (€ 64.000 nadeel)

Ik doe mee omvat 3 regelingen: "Ik doe meefonds", "Ik doe digitaal mee" en "Ik zwem mee". Op deze regelingen is een nadeel ontstaan van € 64.000 waarvan € 40.000 op "Ik doe digitaal mee". In 2023 was er € 164.000 niet besteed aan "Ik doe digitaal mee". De raad heeft daarom besloten om de regeling in 2024 voort te zetten. De inschatting was dat hiervoor nog € 50.000 nodig zou zijn. Dat is € 90.000 geworden, waardoor hierop een nadeel van € 40.000 is ontstaan.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

650.00 Kinderopvang

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 31.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

Toelichting Programma 2 Wageningen Fysiek

Overzicht baten en lasten programma 2

Hieronder worden de financiële verschillen toegelicht tussen de jaarrekening en de begroting na wijziging. Daarbij zijn ook de reservemutaties per programma weergegeven. Per product worden de afwijkingen met een saldo groter dan € 50.000 verklaard. In onderstaande tabel wordt per kolom het saldo van de baten en lasten getoond.

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
140.00 Dierenwelzijn	-76	-89	-13
210.00 Wegen, straten en pleinen	-2.327	-2.548	-221
210.10 Nutsbedrijven en derden	-27	71	98
210.50 Openbare verlichting	-466	-411	55
211.00 Verkeersmaatregelen	-1.301	-1.420	-119
214.00 Parkeervoorzieningen	834	903	69
221.00 Rijnhaven	-51	-52	-1
223.00 Veerdiensten	-195	-244	-49
310.00 Markten	17	-4	-20
310.10 Bevordering handel en ambacht	-421	-421	0
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	-586	-480	106
541.10 Cultuurhistorie	-163	-156	7
560.00 Wijk- en buurtbeheer	-4.392	-4.275	117
710.10 Plaagdierbestijding	-129	-101	28
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	1.241	1.561	320
722.00 Riolering en waterzuivering	647	702	55
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-224	-215	8
723.00 Energiebeheer	-4.586	-4.541	45
723.10 Milieubeheer	-358	-339	19
724.00 Beheer begraafplaats	131	127	-4
810.00 Ruimtelijke beleid	-3.054	-2.188	866
810.20 Ruimtelijke beheer	-161	-164	-3
810.30 Bestemmingsplannen	-468	-365	103
810.40 Kostenverhaallocaties	371	-316	-687
820.00 Volkshuisvesting	-1.353	-1.157	195
820.10 Exploitatie verspreid woningbezit	-19	-18	2
821.00 Stadsvernieuwing	-	-10	-10
822.10 Woonruimte zorg	-43	-47	-4
822.30 Vastgoedstelsel	-245	-230	14
825.00 Omgevingsvergunning	-654	-279	375
830.00 Grondexploitatie	-2	-521	-519
830.10 Exploitatie vastgoed	-381	-14	367
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-18.441	-17.240	1.202
210.00 Wegen, straten en pleinen	-121	-41	80
211.00 Verkeersmaatregelen	60	60	-
214.00 Parkeervoorzieningen	-176	-72	105
221.00 Rijnhaven	85	99	13
310.00 Markten	-5	-5	-
310.10 Bevordering handel en ambacht	174	311	137
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	90	90	-
560.00 Wijk- en buurtbeheer	-	59	59
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	-	-399	-399
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-50	-60	-10

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
723.00 Energiebeheer	3.214	3.214	0
724.00 Beheer begraafplaats	19	19	-
810.00 Ruimtelijke beleid	557	557	-
810.30 Bestemmingsplannen	169	169	-
810.40 Kostenverhaalallocaties	-407	280	687
820.00 Volkshuisvesting	181	181	-
825.00 Omgevingsvergunning	210	-52	-262
830.00 Grondexploitatie	75	445	370
830.10 Exploitatie vastgoed	-20	31	51
Mutaties reserves	4.056	4.887	831
Resultaat na reservemutaties	-14.386	-12.353	2.033

140.00 Dierenwelzijn

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 13.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

210.00 Wegen, straten en pleinen

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 221.000. Dit wordt als volgt verklaard:

De tekorten zijn ontstaan door een spoedherstel van de kademuren. In het najaar van 2024 zijn scheuren in de kademuren bij het Junushoff theater ontdekt. Een deel was de afgelopen jaren al vervangen. Er was een beperkt instortingsrisico. Direct ingrijpen tegen relatief goede prijs bleek mogelijk en is ook als zodanig uitgevoerd. Vanwege de onvermijdelijkheid is tot direct herstel overgegaan.

Het overige deel van de tekorten is ontstaan doordat er vaker gestrooid moest worden. Deze trend is al enkele jaren zichtbaar. De budgetten worden op dit moment een keer per vijf jaar geactualiseerd. In de begroting 2026 zal hiervoor een voorstel komen

Bij de reservemutaties is een voordelig resultaat van € 80.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Om de gestegen kosten te dekken is een hogere onttrekking ten laste van de reserve Hoofdinfrastructuur gedaan van € 80.000. Per saldo is het financieel nadeel bij product 210.00 Wegen, straten en pleinen (ná mutaties reserves) € 141.000.

210.10 Nutsbedrijven en derden

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 98.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Er is voor de aanleg van kabels veel meer kilometers aangevraagd. Gemiddeld is dat 3 tot 5 kilometer per jaar, maar in 2024 is dat een veelvoud geweest. Hierdoor is de van de aanvragers vergoeding voor herstel van straatwerk fors hoger uitgevallen.

Bij de reservemutaties is een voordelig/nadelig resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

210.50 Openbare verlichting

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 55.000. Dit wordt als volgt verklaard:

De kosten van niet-gepland onderhoud aan de openbare verlichting vallen € 17.000 lager uit. Bij het onderdeel verbruik elektriciteit is een voordeel van € 31.000 dat grotendeels wordt verklaard door € 20.000 lagere netbeheerderskosten ten opzichte van voorgaande jaren.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

211.00 Verkeersmaatregelen

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 119.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In het najaar van 2024 volgden diverse storingen aan een VRI-installatie. De kast en enkele kabels en leidingen moesten met spoed vervangen worden. Door vertragingen bij de uitvoering van Beter Bereikbaar Wageningen halen we het op enkele plekken met onderhoud niet zonder nieuwe investeringen. Bij vervanging van de kasten houden we rekening met de nieuwe situatie, zodat deze ook dan nog te gebruiken zijn.

Er zijn ongeplande aanpassingen aan de borden van de ANWB uitgevoerd. De gemeente heeft hier niet de regie in en voert deze werkzaamheden ook niet zelf uit. Met het Rijk is echter afgesproken dat de kosten binnen een gemeente door die gemeente betaald worden. Het betreft de bewegwijzering rondom de Westbergweg richting onder andere het Veer.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

214.00 Parkeervoorzieningen

Dit product heeft een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 69.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Er is in 2024 voor een bedrag van € 70.000 meer baten (heffingen en leges) ontvangen doordat er meer gebruik is gemaakt van betaald parkeren en het aantal parkeervergunningen is gestegen met 15%. Daarnaast zijn de kosten € 1.000 hoger dan begroot.

Bij de reservemutaties is een voordelig resultaat van € 104.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

In totaal wordt er een bedrag van € 72.000 gestort in de egalisatiereserve Parkeren, en daarmee bereikt deze reserve het in de geactualiseerde nota reserves & voorzieningen (21-10-2024) opgenomen maximum van € 250.000. Via de begrotingsmutaties uit de Bestuursrapportage najaar 2024 is de geraamde reservestorting in de begroting 2024 bijgesteld naar € 176.000. De voordelige afwijking in de jaarrekening (lagere reserve-storting) komt uit op € 104.000.

221.00 Rijnhaven

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 1.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

223.00 Veerdiensten

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 49.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

310.00 Markten

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 20.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

310.10 Bevordering handel en ambacht

Dit product heeft een resultaat van € 0. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder verklaard:

Bij de post Alcoholwet is een voordeel ontstaan van € 32.000, grotendeels verklaard doordat inhuurkosten ter hoogte van € 29.000 voor een horeca-Boa niet zijn besteed. Deze kosten zijn verantwoord op de teamkostenplaats Beheer en realisatie en veroorzaken een even groot nadeel.

De Visie Economie is eind 2024 goedgekeurd. Het uitvoeringsbudget is daarom nog niet besteed, waardoor een voordeel is ontstaan van € 91.000. Het uitvoeringsprogramma, waarvoor structureel budget in de begroting beschikbaar is, start in 2025.

Er is € 137.000 uitgegeven ten laste van post Wageningen aantrekkelijk. Dekking voor dit nadeel is een onttrekking uit de Reserve investeringen Stad Wageningen.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 137.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2024 is voor een bedrag van € 137.000 uitgaven gedaan in het kader van Wageningen aantrekkelijk. Deze uitgaven zijn verantwoord op het product Bevordering handel en ambacht en worden gedekt door een onttrekking uit de Reserve investeringen stad Wageningen.

310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van €106.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Het door de kopgroep Citymarketing ontwikkelde pilot-plan loopt. Het beschikbaar gestelde budget is gedeeltelijk aangewend. Het restant was bedoeld voor onderzoek naar een citymarketingorganisatie. Deze start in 2025.

Op vestigingsklimaat is geld overgebleven omdat we meer werk zelf hebben uitgevoerd in plaats van uitbesteden. De gereserveerde uitvoeringsbudgetten voor Human Capital sociaal ondernemerschap en voor Circulaire Economie zijn nog niet uitgegeven omdat de uitvoeringsagenda's nog vastgesteld moeten worden.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

541.10 Cultuurhistorie

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 7.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

560.00 Wijk- en buurtbeheer

Dit product heeft een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 117.000 Dit wordt als volgt verklaard:

Aan boombeheer is dit jaar meer uitgegeven door dat we het grootste snoeirayon dit jaar hadden (een keer per drie jaar is het te snoeien gebied wat intensiever). De extra kosten zitten met name in gebieden bij Wageningen-Hoog. Hier zit meer snoeiwerk in de verschillende bospercelen en we hebben ook meer service snoei gehad door meldingen. Al deze extra werkzaamheden hebben ook geleid tot extra externe inzet en heeft op dit onderdeel tot kostenverhoging geleid.

De post straatreiniging laat een voordeel zien van € 38.000 doordat de werkelijk vanuit het afvalbedrijf doorbelaste kosten voor beheer van de openbare ruimte lager zijn uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Bij de post materieel wijk- en buurtbeheer is een voordeel van € 95.000 op het leasebudget, omdat we nog in de aanloopfase van de aanbesteding van ons nog te vernieuwen wagenpark zitten.

Bij Zwerfafval is een eenmalige vergoeding voor het legen van prullenbakken ontvangen waardoor deze post een voordeel laat zien van € 39.000. De post Coronakosten openbare ruimte is niet gebruikt, waardoor een voordeel is ontstaan van € 39.000.

De post Toezicht en handhaving is een nieuwe begrotingspost. De toedeling van kosten is nog niet goed ingeregeld, waardoor op deze post een voordeel is ontstaan van € 59.000. De post Speelvoorzieningen laat een voordeel zien van € 19.000. Dit bedrag wordt in de Egalisatiereserve beheer openbare ruimte en facilitaire zaken gestort voor toekomstige onderhouds- en renovatiewerken aan speelplaatsen.

Bij de reservemutaties is een voordelig resultaat van € 59.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Aan de Reserve ecologische groenbeheer wordt € 78.000 onttrokken in verband met gemaakte kosten voor groenaanleg langs de Churchillweg. Dit is conform het raadsbesluit van 21 oktober 2024 waarin is besloten dat er voor in totaal € 117.926 mag worden besteed aan de aanleg van groen langs de Churchillweg.

Bij de post Speelvoorzieningen is een voordeel ontstaan van € 19.000. Dit voordeel wordt in de Egalisatiereserve beheer openbare ruimte en facilitaire zaken gestort en vormt daarmee een nadeel bij de reserve-mutaties.

710.10 Plaagdierbestijding

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 28.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

721.00 Afvalverwijdering en -verwerking

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 320.000. Dit wordt als volgt verklaard:

- Minder kosten afvalbeleid en project ondergrondse containers, vanwege minder capaciteit personeel (€ 77.000 voordeel).
- Kosten ACV iets lager dan begroot (€ 58.000 voordeel).
- Hogere bijdragen van Verpact (Afvalfonds) voor inzamelen verpakkingen (€ 114.000 voordeel). Dit komt doordat de vergoeding van PMD is verhoogd en hoger is dan begroot. Daarnaast is de vertraagde eindafrekening door Verpact over 2021 en 2022 uitbetaald.
- De afrekening van ACV over 2023 viel positief uit dat is uitgekeerd in 2024 (€ 61.000 voordeel).
- De doorberekende btw was door de wijzigingen minder (€ 32.000)

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 399.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Zie hierboven voor de toelichting.

722.00 Riolering en waterzuivering

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 55.000. Dit wordt als volgt verklaard:

De onttrekking uit de voorziening riolering is wat lager dan begroot. Oorzaak is meer inkomsten uit de rioolheffing vanuit gezinnen en bedrijven. Dit kan veroorzaakt worden doordat meer drinkwater is verbruikt dan geprognotiseerd en/of meer nieuwe aansluitingen. Aan de uitgavenkant zien we hogere kosten door extra reiniging en inspectie en op beheer van riolering. Ook op meten en monitoren zijn de uitgaven hoger dan begroot, met name door de jaarlijkse bijdrage aan het Waterschap/Hydronet. Een meevaller zit in de elektriciteitskosten voor pompen en gemalen.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 8.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 10.000 nadelig gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

723.00 Energiebeheer

Dit product heeft een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 45.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Op de post Energie en drinkwaterbeleid is een voordeel ontstaan, grotendeels te verklaren door rente-ontvangsten van € 18.000 over de uitstaande leningen in het kader van het energiefonds en een ontvangen bijdrage van Regio Foodvalley van € 18.500 voor het onderzoek windenergie, dat wordt uitgevoerd door Pondera.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

723.10 Milieubeheer

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 19.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

724.00 Beheer begraafplaats

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

810.00 Ruimtelijke beleid

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 866.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Het gerealiseerde voordeel wordt grotendeels verklaard door een aantal budgetoverhevelingen. Het gaat om de volgende:

1. € 100.000 t.b.v. opstellen Soortenmanagementplan SMP)
2. € 250.000 t.b.v. het Meerjarig gebiedsprogramma KennisAs
3. € 100.000 t.b.v. ruimte geven aan nieuwe vormen van ondernemen in de binnenstad
4. € 130.000 t.b.v. het project vergroenen van de ovaal rond de Grote Kerk
5. € 84.520 t.b.v. project Grebbedijk.

In de Budgetoverhevelingen 2024 heeft uw raad op 10 maart 2025 besloten om dit financiële resultaat over te hevelen naar 2025.

Bij het onderdeel adviezen ruimtelijk beleid is een voordeel van € 58.000 doordat een begroot inhuurbudget niet ingezet hoefde te worden. Omdat er minder uitvoeringsmaatregelen zijn getroffen ter verbetering van het landschap is bij de post Landschapsbeleidsplan een voordeel ontstaan van € 68.000.

De post Aanpak binnenstad laat een voordeel zien van € 97.000. Door verzuim is hieraan in het verslag minder uitgegeven.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

810.20 Ruimtelijke beheer

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 3.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

810.30 Bestemmingsplannen

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 103.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2024 hebben we voor de 2e herziening bestemmingsplan buitengebied en Stadion de Wageningse Berg minder kosten gemaakt, omdat deze werkzaamheden eind 2024 hebben opgestart. Hierdoor hebben we een voordelig resultaat van € 80.000. Dit budget hebben we bij de budget overhevelingen opgenomen, daar we deze kosten in 2025 wel verwachten te maken.

Voor de Stadion de Wageningse Berg zijn de kosten nog niet geheel in 2024 genomen. De verwachting is dat we deze in 2025 gaan krijgen. Het voordeel is € 46.000. Ook hiervoor is een budget overheveling aangevraagd bij de vaststelling van de Jaarrekening.

Bij de Actualisatie van Business & Science Park is een nadeel van € 18.000 ontstaan omdat de afronding van het bestemmingsplan meer tijd en inspanning kost dan was verwacht.

Bij de reservemutaties is een voordelig resultaat van €0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

810.40 Kostenverhaallocaties

Dit product heeft een nadelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 687.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In deze product-toelichting worden de afwijkingen op hoofdlijnen weergegeven. In het MPG 2025 zijn de actuele berekeningen van de resultaten van de kostenverhaallocaties in detail opgenomen. Het MPG 2025 wordt gelijktijdig met de jaarrekening 2024 aangeboden aan de raad. (MPG = Meerjaren Prognose Grondexploitaties)

Het nadeel van € 687.000 kan als volgt worden gespecificeerd:

- Minder ontvangen bijdragen dan begroot voor bovenwijkse voorzieningen, per saldo een nadeel van € 313.000
- Winsten bij de in 2024 afgesloten kostenverhaallocaties (KVL), in totaal een voordeel van € 364.000
- Verliezen bij de in 2024 afgesloten kostenverhaallocaties (KVL), in totaal een nadeel van € 47.000
- Mutaties in de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties (KVL-deel), per saldo een nadeel van € 691.000*

*Ook in paragraaf 5 Grondbeleid zijn de resultaten van het grondbedrijf samengevat. De totale mutatie van de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties komt in de jaarrekening 2024 uit op € 1.110.000, en bestaat uit mutaties bij kostenverhaallocaties van € 691.000 (nadeel) en mutaties bij bouwgronden in exploitatie van € 419.000 (per saldo een nadeel, zie ook de toelichting bij product 830.00).

Bij de reservemutaties is een positief resultaat van € 687.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Negatieve resultaten bij de kostenverhaallocaties worden gedekt door inzet van de bestemmingsreserve grondexploitaties. Positieve resultaten bij de kostenverhaallocaties worden afgestort naar de bestemmingsreserve grondexploitaties. Het in de jaarrekening 2024 gerealiseerde voordeel bij de reservemutaties is daarom gelijk aan het nadelig resultaat bij dit product vóór reservemutaties, en bedraagt € 687.000. De specificatie is als volgt:

- Een lagere storting in de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen (Bovo-reserve), een voordeel van € 313.000
- Afstorting van de gerealiseerde winsten bij in 2024 afgesloten kostenverhaallocaties naar de bestemmingsreserve grondexploitaties, een nadeel van € 364.000
- Dekking van verliezen en tekorten bij kostenverhaallocaties door inzet van de bestemmingsreserve grondexploitaties, een voordeel van € 738.000 (gelijk aan € 47.000 + € 691.000)

820.00 Volkshuisvesting

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 195.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In het raadsbesluit bij deze jaarrekening wordt voorgesteld voor de volgende onderwerpen de volgende bedragen bij de resultaatbestemming in de algemene bestemmingsreserve te storten:

1. € 35.000 voor Bouwen en wonen grondzakenvastgoedontwikkeling
2. € 60.750 in verband met de invoering van de Wet goed verhuurderschap en Wet betaalbare huur
3. € 60.000 ten behoeve van Volkshuisvestelijk programma

Verder is er een voordeel van € 36.000 in verband met hogere rentebaten door een hoger rentepercentage en een hoger saldo op de rekeningcourant bij de SVN.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

820.10 Exploitatie verspreid woningbezit

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 2.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

821.00 Stadsvernieuwing

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 10.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

822.10 Woonruimte zorg

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 4.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

822.30 Vastgoedsysteem

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 14.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

825.00 Omgevingsvergunning

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 375.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Aan leges bouwvergunningen is € 262.000 meer ontvangen dan begroot. De opbrengst valt met name door enkele bouwplannen hoger uit en zijn er relatief veel kleinere aanvragen geweest. Om fluctuaties in de legesopbrengsten op te kunnen vangen is in 2012 de reserve egalisatie bouwleges ingesteld.

Daarnaast zijn er op verschillende posten kleinere afwijkingen opgetreden die samen resulteren in een voordeel van € 12.000. Dit heeft voornamelijk betrekking op posten met een incidenteel karakter.

Voor het project implementatie Omgevingswet is gedurende de looptijd van het project, overeenkomstig de daarover bij aanvang gemaakte afspraak, steeds ongebruikt projectbudget overgeheveld naar het volgende jaar. Deze afspraak kwam voort uit de onzekerheden over de hoogte en de spreiding van de uitgaven gedurende de implementatie van de wet. De implementatie van de Omgevingswet is in 2024 succesvol afgerond. Voor 2024 werd rekening gehouden met uitgaven van € 535.000 ten behoeve van ontwikkeling Visie Bebouwde Kom, vervolgstappen omgevingsplan, aansluiting bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet, voortzetting van specifieke scholing en ondersteuning bij de uitvoering. De kosten voor ontwikkeling van de Visie Bebouwde Kom en van de inhuur van een extra planbegeleider bleken lager dan begroot en de post onvoorzien is ongebruikt gebleven. Hierdoor is er een onderbesteding van € 101.000 op het projectbudget ontstaan.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 262.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Het totaal positief bedrag van de ontvangen leges bouwvergunningen bedraagt € 262.000 en wordt gestort in de reserve egalisatie bouwvergunningen.

830.00 Grondexploitatie

Dit product heeft een nadelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 519.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij Grondbeleid zijn de lasten € 149.000 hoger dan begroot. Dit betreft met name algemene plankosten (die niet toegerekend worden aan individuele projecten) en kosten van tijdelijke inhuur van personeel. Per januari 2024 heeft de gemeente een eigen planeconoom aangesteld. De kosten van personele inhuur worden in de komende jaren geleidelijk afgebouwd.

Daarnaast zijn de resultaten van de bouwgronden in exploitatie in de jaarrekening verantwoord, resulterend in een verlies van per saldo € 370.000. De specificatie is als volgt:

- resultaat bij het in 2024 afgesloten bouwproject Costerweg 65, een voordeel van € 49.000.
- verlaging/vrijval van de verliesvoorziening bij bouwproject Buurtseweg/Ireneschool, een voordeel van € 115.000.
- instelling van een verliesvoorziening bij bouwproject Olympiapark, een nadeel van € 156.000.
- instelling van een verliesvoorziening bij grondexploitatie Lawickse Allee 130 (Menzis-gebouw), een nadeel van € 378.000.

De positieve resultaten zijn gestort in de bestemmingsreserve grondexploitaties. De negatieve resultaten zijn gedekt door inzet van de bestemmingsreserve grondexploitaties.

Bij de reservemutaties is een positief resultaat van € 370.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Per saldo is in de jaarrekening 2024 een bedrag van € 370.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve grondexploitatie voor dekking van de negatieve resultaten bij de bouwgronden in exploitatie. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Mutaties verliesvoorziening grondexploitatie, een reserve-onttrekking van € 419.000
- Gerealiseerd resultaat Grex Costerweg 65, een reserve-storting van € 49.000

830.10 Exploitatie vastgoed

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 367.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2024 heeft de gemeente het pand aan de Mansholtlaan 4 verkocht. Na aftrek van de boekwaarde heeft de verkoop een netto resultaat van € 450.420 opgebracht. Een tweede voordeel is € 69.000 als gevolg van lagere energielasten over 2024 binnen alle vastgoedlocaties. Een nadeel van € 107.000 op het wegwerken van achterstanden en onvoorziene onderhoudswerken. Voor de huuropbrengsten is er een nadeel van € 27.000 gerealiseerd.

Bij de reservemutaties is een voordelig resultaat van € 51.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

We hebben in 2024 voor € 6.000 een voordeel op de dotatie reserve door de verkoop van snippergroen. Binnen de gemeenschappelijke panden is er in 2024 led verlichting geplaatst en vervangen. Deze kosten € 45.000 zijn onttrokken uit de reserve revolving fund verduurzaming.

Toelichting Programma 3 Bestuur en Organisatie

Overzicht baten en lasten programma 3

Hieronder worden de financiële verschillen toegelicht tussen de jaarrekening en de begroting na wijziging. Daarbij zijn ook de reservemutaties per programma weergegeven. Per product worden de afwijkingen met een saldo groter dan € 50.000 verklaard. In onderstaande tabel wordt per kolom het saldo van de baten en lasten getoond.

Exploitatie	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
001.00 Bestuursorganen (Raad)	-753	-767	-14
001.05 Bestuursorganen (B&W)	-872	-641	230
001.20 Representatie	-142	-147	-6
002.00 Bestuursondersteuning College van B&W	-1.269	-1.269	0
003.00 Burgerzaken	-1.088	-1.111	-23
004.00 Baten secretarieleges burgerzaken	421	507	86
005.00 Bestuurlijke samenwerking	-233	-248	-15
006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie	-518	-500	18
913.00 Beleggingen en overige financiële middelen	142	108	-34
920.00 Lokale belastingen	14.395	14.746	352
921.00 Algemene uitkering	83.865	84.392	527
922.00 Algemene uitgaven en inkomsten	-44	-162	-118
923.00 Bedrijfsvoering	-20.014	-20.294	-280
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	73.890	74.613	723
001.00 Bestuursorganen (Raad)	84	84	-
001.05 Bestuursorganen (B&W)	-50	-100	-50
001.20 Representatie	-	-	-
002.00 Bestuursondersteuning College van B&W	25	25	-
003.00 Burgerzaken	-	-	-
004.00 Baten secretarieleges burgerzaken	-	-	-
005.00 Bestuurlijke samenwerking	-	-	-
006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie	-	-	-
913.00 Beleggingen en overige financiële middelen	-	-	-
920.00 Lokale belastingen	100	100	-
921.00 Algemene uitkering	-	-	-
922.00 Algemene uitgaven en inkomsten	-1.248	-1.248	0
923.00 Bedrijfsvoering	194	157	-36
Mutaties reserves	-896	-982	-86
Resultaat na reservemutaties	72.994	73.631	637

001.00 Bestuursorganen (Raad)

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 14.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

001.05 Bestuursorganen (B&W)

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 230.000 dat wordt als volgt verklaard:

Dit voordeel is een correctie op de voorziening pensioenen als gevolg van de overgang van pensioenuitvoerder APG naar VISMA-Idella per 1 januari 2024. Bij die overgang tijdens de jaarrekening 2023 kon de voorziening niet nauwkeurig worden bepaald. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel heeft er toen geen mutatie plaatsgevonden. In deze jaarrekening is aan de hand van opgaven van de nieuwe pensioenuitvoerder de voorziening geactualiseerd en dat leidt tot een vrijval van € 176.000. Ook is de begrote storting 2024 niet gedaan. Voordeel € 54.000

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 50.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Nadeel is gevolg van de nieuwe nota reserves en voorzieningen in 2024, waarin voor de huidige bestuurders jaarlijks meer wordt gereserveerd voor wachtgeld. In de nieuwe nota is de jaarlijkse reservering verhoogd van € 50.000 naar € 100.000. Voor het eerst in 2024.

001.20 Representatie

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 6.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

002.00 Bestuursondersteuning College van B&W

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 0. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

003.00 Burgerzaken

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 23.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

004.00 Baten secretarieleges burgerzaken

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 86.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Op alle onderdelen binnen dit product zijn er voordelen ten opzichte van de begroting die tot dit resultaat leiden:

- Reisdocumenten € 26.000. 2024 is het eerste jaar met verlenging tienjarige-documenten sinds het ingaan van nieuwe wetgeving 03-2014.
- Naturalisaties € 20.000. Er zijn meer naturalisatieverzoeken aangevraagd door migranten die vijf jaar geleden naar Nederland zijn gekomen.
- Burgerlijke stand € 30.000, waarvan € 7.600 voor naamkeuze. Naamkeuze is nieuw in 2024 kwam nog niet voor in de begroting. Daarnaast meer baten bij uittreksels burgerlijke stand door wettelijke stijging van het document die niet is begroot.

- Persoonsregistraties € 10.000.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

005.00 Bestuurlijke samenwerking

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 15.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 18.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

913.00 Beleggingen en overige financiële middelen

Dit product heeft een nadelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 34.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Het nadeel wordt veroorzaakt door lagere dividendinkomsten bij de BNG-aandelen. In 2020 is in het kader van een gemeentelijk ombuigingstraject structureel een extra bedrag bij de dividendinkomsten geraamd. De werkelijke dividenduitkering is daardoor de laatste 4 jaren lager dan begroot, ondanks de positieve financiële resultaten van de BNG. In 2024 heeft de gemeente een dividenduitkering van € 2,16 per aandeel ontvangen. In 2023 kwam de ontvangen dividenduitkering nog uit op € 2,50 per aandeel. In de programmabegroting 2026 wordt het bedrag van de geraamde dividendopbrengst van de BNG-aandelen bijgesteld op basis van de reële verwachting.

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

920.00 Lokale belastingen

Dit product heeft een voordelig resultaat (voor reservemutaties) van € 352.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Met hieronder de afwijkingen per soort belasting:

Uitvoering wet WOZ:

De kosten zijn € 47.000 hoger dan begroot.

Bij belastingen en WOZ wordt gewerkt met een nieuwe applicatie. De implementatie hiervan heeft geleid tot verstoringen in de uitvoering en de noodzaak om processen te herzien. Om de problemen op te lossen en daarnaast het reguliere werk door te kunnen laten gaan, is extra capaciteit en kennis ingehuurd. Daarnaast heeft de landelijke stijging van de woningprijzen ook in Wageningen geleid tot vele bezwaren die niet binnen de reguliere capaciteit konden worden behandeld. Tot slot voert Wageningen de taak van taxeren en herwaarderen sinds dit jaar zelf uit, gebruikmakend van de nieuwe applicatie. Dit is een nieuwe taak (binnen een nieuwe applicatie) die ons voordeel oplevert, maar in eerste instantie ook om een investering vraagt. Het inleren van deze nieuwe taak en het kwalitatief op orde brengen van de bestanden heeft veel extra kennis en capaciteit gevraagd, waar deels voor is ingehuurd. De extra kosten worden ruimschoots gecompenseerd door een hogere OZB-opbrengst.

OZB:

De opbrengsten uit de onroerende-zaakbelasting zijn € 583.000 hoger dan begroot. De reden daarvoor is extra areaaluitbreiding, onder andere door de nieuwbouw Kortenoord.

Hondenbelasting:

De opbrengsten uit de hondenbelasting zijn € 50.000 lager dan begroot. De begroting blijkt de afgelopen jaren hoger te zijn, dan verwacht mag worden op basis van het aantal geregistreerde honden. Met enige regelmaat worden controles hondenbelasting uitgevoerd door een externe ingehuurd partij om de registratie op orde te houden. De begroting 2025 is naar beneden bijgesteld zodat deze beter aansluit bij de praktijk.

Toeristenbelasting:

De opbrengsten uit de toeristenbelasting zijn € 16.000 lager dan begroot. Geen toelichting benodigd.

Gebruik grond/water:

De opbrengsten uit de precariobelasting zijn € 67.000 lager dan begroot. De gemiddelde opbrengsten over de afgelopen vijf jaar bedragen € 64.000 euro. De begroting 2024 (en ook 2025) lijkt daarmee te hoog geraamd. De tarieventabel precario wordt dit jaar herzien, waarmee ook kritisch gekeken wordt naar de begroting 2026 voor precariobelasting.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

921.00 Algemene uitkering

Dit product heeft een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 527.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In de cijfers van de begroting 2024 zijn de mutaties tot en met de septembercircularisatie verwerkt. De uitkomsten van de decembercircularisatie zijn niet in de begroting 2024 verwerkt, omdat deze circularisatie te laat verschijnt om hiervan nog een begrotingswijziging te kunnen vaststellen vóór of uiterlijk op 31 december.

De raad is in januari 2025 via de informatienota Decemercircularisatie 2024 geïnformeerd over de uitkomsten van de decembercircularisatie (een voordeel van € 569.000). Hiermee is het voordeel in de jaarrekening grotendeels verklaard. Het overige verschil (een nadeel van € 42.000) heeft te maken met een terugbetaling van de algemene uitkering over 2022 op grond van actualisatie van diverse maatstaven eind 2024 (waaronder de inkomstenmaatstaf WOZ-waarden) en de definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor over 2022. Het Rijk heeft de terugbetaling over 2022 van € 42.000 in januari 2025 geïncasseerd.

In het kader van een transparante verantwoording in de jaarrekening worden de belangrijkste mutaties uit de Decemercircularisatie in onderstaande toelichting samengevat. De posten en cijfers komen overeen met hetgeen in de informatiebrief Decemercircularisatie 2024 aan de raad is gerapporteerd.

Belangrijkste mutaties van de Decemercircularisatie 2024:

- Actualisatie maatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen minus drempel', een voordeel van € 211.000.
In Wageningen is sprake van een bovengemiddeld aantal huishoudens met een laag inkomen en juist minder huishoudens in de middengroep. Mutaties bij deze maatstaf hebben een groot financieel effect in verband met het zware gewicht binnen het verdeelmodel.
- Overige hoeveelheidsverschillen, taak- en budgetmutaties, in totaal een positieve bijstelling in 2024 van € 105.000.
- Hogere en nieuwe decentralisatie-uitkeringen, in totaal een voordeel van € 253.000

In de decembercircularisatie is de decentralisatie-uitkering (DU) Faciliteitenbesluit opvangcentra voor 2024 verhoogd met € 70.000 i.v.m. realisatie van een extra opvanglocatie in het najaar van 2024.

Daarnaast hebben we een nieuwe decentralisatie-uitkering (DU) Spreidingswet van € 34.000 ontvangen, die ook is ingesteld voor het zoeken naar en realiseren van (extra) opvangplekken voor asielzoekers. Andere decentralisatie-uitkeringen in de decembercirculaire zijn:

- Nabetaling in 2024 van € 55.000 uit hoofde van de afwikkeling van de DU Energietoelage uit 2023.
- DU hogere gemeentelijke zorgkosten voor ontheemden uit Oekraïne, een compensatie-uitkering van € 44.000 in 2024.
- Een nieuwe DU Natuurbrandpreventie en -mitigatie van € 30.000, bedoeld om natuurbrandbeheersing binnen regio's met een verhoogd risico op natuurbranden te versterken.
- Overige decentralisatie-uitkeringen in 2024, per saldo € 20.000.

Bij dit product hebben geen reservemutaties plaatsgevonden.

922.00 Algemene uitgaven en inkomsten

Dit product heeft een nadelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 118.000. Dit wordt als volgt verklaard:

Financiële nadelen:

- Dotatie voorziening dubieuze debiteuren, een nadeel van € 155.000.

Financiële voordelen:

- Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde in 2024 niet ingezet te worden, een voordeel van € 19.000.
- Overige budgetonderuitputtingen, per saldo een voordeel van € 18.000.

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

923.00 Bedrijfsvoering

Dit product heeft een nadelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 280.000. Dit wordt als volgt verklaard:

A) Bedrijfsvoering algemeen (€ 283.000 nadeel)

Het nadeel wordt grotendeels veroorzaakt door extra personele inhuur in verband met ziektevervangingskosten. De inhuurkosten konden lange tijd worden betaald ten laste van het centrale inhuurbudget. In het najaar van 2024 was het centrale inhuurbudget volledig ingezet, met als gevolg dat de latere inhuurkosten van ziektevervangingskosten hebben geleid tot een overschrijding bij de inhuurbudgetten. Omdat we van het UWV hogere uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid hebben ontvangen dan begroot, is het financiële nadeel redelijk beperkt gebleven.

Daarnaast zijn vacatures ingevuld door inzet van extern personeel. Omdat personele inhuur duurder is dan de salariskosten van eigen personeel, zijn ook hierdoor budgetoverschrijdingen ontstaan.

B) Informatisering en automatisering (€ 536.000 voordeel)

In verband met de transitie van de ICT-organisatie en de impact van de implementatie van Microsoft 365 zijn de uitgaven bij automatisering en informatisering zo veel mogelijk beperkt tot onvermijdbare vervangingen. Hierdoor is in 2024 een voordeel ontstaan van € 430.000. Het voordeel heeft betrekking op lagere kosten van de ICT-infrastructuur (ICT-netwerk & servers en werkplekvoorzieningen), lagere kosten van gebruik van software-applicaties en licenties, en lagere afschrijvings- en rentelasten van ICT-investeringen. In het bedrag van € 430.000 is de onderuitputting bij het budget van vervanging van software begrepen van € 38.000. Dit voordeel wordt gestort in de bestemmingsreserve 'A-investeringen automatisering'.

In 2024 hebben we de opleidingskosten voor de 'Transitie toekomstige ICT-organisatie' kunnen

beperken door een deel in eigen beheer te doen. Op die manier hebben we van het overgehevelde budget van € 209.000 uit 2023 € 106.000 overgehouden.

C) Voorzieningen voor personele lasten (€ 442.000 nadeel)

Te specificeren, als volgt:

- € 155.000 nadeel door een storting in de voorziening Verlofsparen. Dit betreft de toename van het saldo van gekochte en verkochte verlofuren in 2024.
- € 147.000 nadeel door een storting in de voorziening WW en BWW (Bovenwettelijke WW-uitkering.).
Als eigen risicodragers moet de gemeente een voorziening hebben die voorziet om gedurende de maximale looptijd van het recht op WW, de WW-uitkering te kunnen betalen voor ex-collega's die recht op WW hebben. Ultimo 2024 betreft dit vier personen.
- € 140.000 nadeel door een storting in de voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU). In 2024 hebben drie personen gebruik gemaakt van deze regeling. De storting in 2024 betreft de uitkeringen gedurende de gehele looptijd van deze personen (maximaal twee jaar).

D) Hogere lasten bij bedrijfsgezondheidszorg en arbo-voorzieningen (€ 77.000 nadeel)

Onder andere zijn in 2024 extra verzuimbegeleiding en re-integratieactiviteiten in het kader van de Wet Verbetering Poortwachter nodig geweest. Daarnaast zijn arbo- en werkplekaanpassingen gedaan en is mediation ingezet.

E) Overige afwijkingen, per saldo een nadeel van € 14.000

Dit betreft diverse kleine afwijkingen, waaronder hogere advieskosten voor functiewaarderingen, omdat er in 2024 een HR21-functiewaardering onderhoudsronde is geweest.

Bij de reservemutaties is een nadelig resultaat van € 36.000 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Er is € 38.000 meer gestort in de reserve 'A-investeringen automatisering' dan geraamd. Dit betreft het voordeel op de vervanging van software. Daarnaast is in 2024 geen storting gedaan in de reserve Revolving Fund Verduurzaming vastgoed (begroot op € 2.000). Bij het vaststellen van de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen in het najaar van 2024 heeft de raad besloten deze bestemmingsreserve te handhaven, maar geen dotaties meer te doen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €1.619.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen €6.162.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van €1.619.000.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

- Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk €1.237.000
- Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten) €2.119.000
- Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed €2.806.000

Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 954.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves

#	Algemene reserve X € 1.000	Saldo 1-1-2024	Bestemming resultaat 2023	Verminderingen	Verminderings i.v.m. afschrijving activa	Overige vermeerderingen	Saldi 31-12-2024
1	Kapitaal zonder Bestemming	4.226	-	4.240	-	14	-
2	Onbestemde Reserve	15.562	7.110	22.672	-	-	-
3	Algemene Reserve	-	-	13.871	-	28.681	14.810
Totaal algemene reserves		19.788	7.110	40.783	-	28.695	14.810

#	Bestemmingsreserves x € 1.000	Saldo 1-1-2024	Bestemming resultaat 2023	Verminderingen	Verminderings i.v.m. afschrijving activa	Overige vermeerderingen	Saldi 31-12-2024
6	Reserve Bodemsanering	102	-	102	-	-	-
12	Reserve Onderhoud haven	531	-	99	-	-	432
16	Algemene reserve grondexploitatie	3.033	-	1.472	-	654	2.214
17	Reserve bovenwijkse voorzieningen	2.385	-	-	-	93	2.478
72	Algemene bestemmingsreserve	1.305	4.409	4.434	-	-	1.280
73	Dekking kapitaallasten investeringen	8.895	-	-	220	950	9.625
74	Reserve parkeergelden	178	-	-	-	72	250
75	Reserve ecologisch groenbeheer	158	-	118	-	-	40
81	Reserve A-ervangingen Automatisering	1.379	-	-	-	288	1.667
82	Reserve Hoofdinfrastructuur wegen	356	-	226	-	267	396
86	Reserve onderhoud verhardingen	284	-	-	-	-	284
87	Reserve kunstgrasvelden	-	-	-	-	-	-
89	Egalisatiereserve afval	1.460	-	-	-	399	1.859
91	ISV reserve bodem	196	-	-	-	-	196
92	Reserve wachtgeld huidige bestuurders	100	-	-	-	100	200
95	Reserve egalisatie bouwleges	1.485	-	-	-	262	1.748
98	Res. revolving fund verduurz. vastgoed	1.228	-	45	-	-	1.183
99	Egalisatiereserve BOR & facilitaire zaken	876	-	8	-	92	960
102	Reserve mobiliteitsfonds	29	-	-	-	-	29
107	Reserve Precariobelasting	1.478	-	1.478	-	-	-
108	Reserve Proeftuin aardgasvrije wijken Benedenbuurt	2.996	-	2.996	-	-	-
109	Reserve Bereikbaar Wageningen	4.250	-	-	-	-	4.250
110	Reserve investeringen Stad Wageningen	404	-	404	-	-	-
113	Reserve Meerjarige projecten	-	-	-	-	-	-
115	Reserve Maatschappelijke Investeringsagenda	-	2.365	950	-	14.405	15.820
116	Reserve Cultuur	-	-	-	-	474	474
117	Reserve ondersteuning maatschappelijk middenveld en innovatie	-	-	246	-	687	441
118	Bestemmingsreserve Bibliotheek	-	-	-	-	-	-
121	Reserve verduurzaming schoolgebouwen primair onderwijs (basisonderwijs)	-	-	-	-	532	532
Totaal bestemmingsreserves		33.107	6.774	12.577	220	19.274	46.358

TOTAAL RESERVES	52.895	13.884	53.360	220	47.969	61.168
------------------------	---------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------

Staat van voorzieningen

#	Voorzieningen voor verplichtingen en risico's X € 1.000	Saldo 1-1-2024	Bestemming resultaat 2023	Verminderingen	Verminderingen i.v.m. afschrijving activa	Overige vermeerderingen	Saldi 31-12-2024
59	Wachtgeld bestuurders	203	-	121	-	-	83
66	WW en BWW	92	-	86	-	147	154
104	't Venster	53	-	53	-	-	-
106	Liquidatie Permar Ws	-	-	-	-	-	-
111	Voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders	3.348	-	213	-	-	3.134
114	Voorziening Verlofsparen	163	-	-	-	155	318
122	Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	-	-	13	-	140	128
Totaal Voorzieningen		3.859	-	485	-	442	3.817

#	Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting X € 1.000	Saldo 1-1-2024	Bestemming resultaat 2023	Verminderingen	Verminderingen i.v.m. afschrijving activa	Overige vermeerderingen	Saldi 31-12-2024
34	Voorziening onderhoud begraafplaats	601	-	89	-	122	634
101	Voorziening riolering (art. 44 lid 2)	2.862	-	162	-	-	2.701
Totaal Voorziening Derden		3.463	-	250	-	122	3.335

TOTAAL VOORZIENINGEN		7.323	-	735	-	564	7.151
-----------------------------	--	--------------	----------	------------	----------	------------	--------------

Verloop reserves

Nr.	Reserve (x € 1.000)	2024			2025		2026		2027		2028	
		Beginstand	Mutaties	Eindstand	Mutatie	Eindstand	Mutaties	Eindstand	Mutaties	Eindstand	Mutaties	Eindstand
1	Kapitaal zonder Bestemming	4.226	-4.226	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Onbestemde Reserve	15.562	-15.562	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Algemene reserve	-	14.810	14.810	-4.620	10.190	-195	9.995	-38	9.958	10	9.968
6	Reserve Bodemsanering	102	-102	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Egalisatiereserve onderhoud haven	531	-99	432	97	529	107	637	119	756	131	887
16	Bestemmingsreserve grondexploitatie	3.033	-819	2.214	-70	2.144	-	2.144	-	2.144	-	2.144
17	Reserve bovenwijkse voorzieningen	2.385	93	2.478	20	2.498	881	3.379	709	4.087	665	4.753
72	Algemene bestemmingsreserve	1.305	-25	1.280	-	1.280	-10	1.270	-	1.270	-	1.270
73	Dekking kapitaallasten investeringen	8.895	730	9.625	661	10.286	-386	9.899	-384	9.515	-384	9.131
74	Egalisatiereserve parkeergelden	178	72	250	-99	151	-	151	-	151	-	151
75	Reserve ecologisch groenbeheer	158	-118	40	-	40	-	40	-	40	-	40
81	Reserve A-ervangingen Automatisering	1.379	288	1.667	-	1.667	-	1.667	-	1.667	-	1.667
82	Reserve Hoofdinfrastructuur wegen	356	41	396	155	552	162	714	169	883	176	1.059
86	Reserve onderhoud verhardingen	284	-	284	-	284	-	284	-	284	-	284
87	Reserve kunstgrasvelden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
89	Egalisatiereserve afval	1.460	399	1.859	-165	1.694	-161	1.533	-96	1.437	-96	1.340
91	ISV reserve bodem	196	-	196	-	196	-	196	-	196	-	196
92	Reserve wachtgeld huidige bestuurders	100	100	200	100	300	-150	150	100	250	100	350
95	Egalisatiereserve bouwleges	1.485	262	1.748	-	1.748	-	1.748	-	1.748	-	1.748
98	Reserve verduurzaming gemeentelijk vastgoed	1.228	-45	1.183	-	1.183	-	1.183	-	1.183	-	1.183
99	Egalisatiereserve Beheer Openbare Ruimte	876	85	960	75	1.035	77	1.112	78	1.191	80	1.271
102	Reserve mobiliteitsfonds	29	-	29	-	29	-	29	-	29	-	29
107	Reserve precariobelasting	1.478	-1.478	-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	Reserve Proeftuin aardgasvrije wijken Benedenbuurt	2.996	-2.996	-	-	-	-	-	-	-	-	-
109	Reserve Bereikbaar Wageningen	4.250	-	4.250	-	4.250	-	4.250	-	4.250	-	4.250
110	Reserve investeringen Stad Wageningen	404	-404	-	-	-	-	-	-	-	-	-
113	Reserve Meerjarige projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
115	Reserve Maatschappelijke Investeringsagenda	-	15.820	15.820	4.095	19.915	-	19.915	-	19.915	-	19.915
116	Reserve Cultuur	-	474	474	-	474	-	474	-	474	-	474
117	Reserve ondersteuning maatschappelijk middenveld en innovatie	-	441	441	-	441	-	441	-	441	-	441
118	Bestemmingsreserve Bibliotheek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121	Reserve verduurzaming schoolgebouwen primair onderwijs (basisonderwijs)	-	532	532	-	532	-	532	-	532	-	532
TOTAAL RESERVES		52.894	8.273	61.168	250	61.417	324	61.741	658	62.400	682	63.081

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakveld #	Omschrijving Taakveld (Bedrag x € 1.000)	Begroting 2024			Rekening 2024		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	2.491	-	-2.491	2.445	176	-2.269
0.10	Mutaties reserves	31.170	36.331	5.161	32.414	38.024	5.610
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	8.967	-	-8.967	-	-	-
0.2	Burgerzaken	1.301	762	-539	1.424	932	-492
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	783	299	-485	1.334	1.270	-64
0.4	Overhead	22.317	781	-21.536	22.997	1.203	-21.794
0.5	Treasury	1.039	1.256	217	1.123	1.304	181
0.61	OZB woningen	523	7.279	6.755	601	7.808	7.207
0.62	OZB niet-woningen	-	6.921	6.921	-	6.955	6.955
0.63	Parkeren	-	1.370	1.370	0	1.440	1.439
0.64	Belastingen Overig	3	467	464	-	344	344
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-	83.865	83.865	-	84.392	84.392
0.8	Overige baten en lasten	44	-	-44	164	1	-162
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	3.432	-	-3.432	3.352	-	-3.352
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1.053	47	-1.006	947	48	-900
2.1	Verkeer en vervoer	4.567	117	-4.450	4.866	269	-4.597
2.2	Parkeren	536	-	-536	539	2	-537
2.4	Economische Havens en waterwegen	465	414	-51	454	402	-52
2.5	Openbaar vervoer	941	747	-195	974	730	-244
3.1	Economische ontwikkeling	1.060	90	-970	926	95	-831
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	78	94	17	72	68	-4
3.4	Economische promotie	274	262	-13	376	315	-61
4.1	Openbaar basisonderwijs	182	-	-182	177	-	-177
4.2	Onderwijshuisvesting	2.128	12	-2.116	2.135	50	-2.086
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.477	740	-1.737	2.461	781	-1.679
5.1	Sportbeleid en activering	347	193	-154	346	180	-165
5.2	Sportaccommodaties	3.670	1.174	-2.496	3.414	1.136	-2.277
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.416	566	-2.849	3.372	567	-2.804
5.4	Musea	396	10	-386	390	10	-380
5.5	Cultureel erfgoed	92	5	-87	110	11	-99
5.6	Media	1.317	78	-1.239	1.277	41	-1.236
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.443	60	-4.383	4.266	86	-4.180
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	9.925	6.781	-3.144	9.110	6.524	-2.586
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.899	179	-5.720	5.947	196	-5.751
6.3	Inkomensregelingen	18.499	16.484	-2.016	18.188	16.717	-1.472
6.4	WSW en beschut werk	4.882	848	-4.034	4.788	993	-3.795
6.5	Arbeidsparticipatie	2.441	352	-2.089	2.035	324	-1.711
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.076	42	-1.034	1.048	10	-1.038
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.362	-	-2.362	2.331	4	-2.327
6.71b	Begeleiding (WMO)	3.150	317	-2.833	3.440	-	-3.440
6.71c	Dagbesteding (WMO)	478	26	-452	301	-	-301
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	39	210	171	45	149	105
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	4.829	-	-4.829	4.645	-	-4.645
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-	-	-	7	-	-7
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	788	-	-788	827	-	-827
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	329	-	-329	259	3	-256
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	2.707	-	-2.707	2.441	-	-2.441
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	3.414	-	-3.414	3.395	-	-3.395
6.74c	Gesloten plaatsing	500	-	-500	742	-	-742

gemeente **Wageningen**

Taakveld #	Omschrijving Taakveld (Bedrag x € 1.000)	Begroting 2024			Rekening 2024		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	1.509	3.505	1.996	1.495	2.449	954
6.82a	Jeugdbescherming	487	-	-487	347	-	-347
6.82b	Jeugdreclassering	113	-	-113	93	-	-93
7.1	Volksgesondheid	2.069	169	-1.900	2.030	282	-1.748
7.2	Riolering	3.567	2.817	-749	3.812	3.263	-550
7.3	Afval	4.732	5.973	1.241	4.594	6.154	1.561
7.4	Milieubeheer	4.219	123	-4.097	4.920	765	-4.155
7.5	Begraafplaatsen	500	631	131	525	652	127
8.1	Ruimtelijke Ordening	5.107	2.399	-2.708	4.279	1.611	-2.668
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	11.507	11.505	-2	11.241	10.828	-414
8.3	Wonen en bouwen	3.066	1.407	-1.660	2.859	1.750	-1.108
Eindtotaal		197.706	197.706	0	188.698	201.314	12.615

Overzicht van baten en lasten per programma per taakveld

Prog.	Taakveld #	Omschrijving Taakveld (Bedrag x € 1.000)	Begroting 2024			Rekening 2024		
			Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01	0.1	Bestuur	23	-	-23	20	-	-20
	0.4	Overhead	155	-	-155	137	-	-137
	0.10	Mutaties reserves	687	2.689	2.002	797	2.503	1.706
	1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	3.432	-	-3.432	3.352	-	-3.352
	1.2	Openbare orde en Veiligheid	439	-	-439	351	1	-350
	4.1	Openbaar basisonderwijs	182	-	-182	177	-	-177
	4.2	Onderwijshuisvesting	2.128	12	-2.116	2.135	50	-2.086
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.477	740	-1.737	2.461	781	-1.679
	5.1	Sportbeleid en activering	347	193	-154	346	180	-165
	5.2	Sportaccommodaties	3.670	1.174	-2.496	3.414	1.136	-2.277
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.103	53	-3.050	3.036	75	-2.961
	5.4	Musea	217	0	-217	220	0	-220
	5.6	Media	1.317	78	-1.239	1.277	41	-1.236
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	9.875	6.781	-3.094	9.055	6.524	-2.531
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.899	179	-5.720	5.947	196	-5.751
	6.3	Inkomensregelingen	18.499	16.484	-2.016	18.188	16.717	-1.472
	6.4	WSW en beschut werk	4.882	848	-4.034	4.788	993	-3.795
	6.5	Arbeidsparticipatie	2.441	352	-2.089	2.035	324	-1.711
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.076	42	-1.034	1.048	10	-1.038
	6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.362	-	-2.362	2.331	4	-2.327
	6.71b	Begeleiding (WMO)	3.150	317	-2.833	3.440	-	-3.440
	6.71c	Dagbesteding (WMO)	478	26	-452	301	-	-301
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	39	210	171	45	149	105
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	4.829	-	-4.829	4.645	-	-4.645
	6.72b	Jeugdhulp behandeling	-	-	-	7	-	-7
	6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	788	-	-788	827	-	-827
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	329	-	-329	259	3	-256
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	2.707	-	-2.707	2.441	-	-2.441
	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	3.414	-	-3.414	3.395	-	-3.395
	6.74c	Gesloten plaatsing	500	-	-500	742	-	-742
	6.81a	Beschermd wonen (WMO)	1.509	3.505	1.996	1.495	2.449	954
	6.82a	Jeugdbescherming	487	-	-487	347	-	-347
	6.82b	Jeugdreclassering	113	-	-113	93	-	-93
	7.1	Volksgesondheid	1.940	169	-1.771	1.929	282	-1.647
Totaal 01			83.492	33.851	-49.641	81.080	32.418	-48.662
02	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	783	299	-485	1.334	1.270	-64
	0.4	Overhead	157	134	-23	155	134	-21
	0.10	Mutaties reserves	1.893	5.949	4.056	2.803	7.689	4.887
	0.63	Parkeren	-	1.370	1.370	0	1.440	1.439
	1.2	Openbare orde en Veiligheid	614	47	-567	597	47	-550
	2.1	Verkeer en vervoer	4.567	117	-4.450	4.866	269	-4.597
	2.2	Parkeren	536	-	-536	539	2	-537
	2.4	Economische Havens en waterwegen	465	414	-51	454	402	-52
	2.5	Openbaar vervoer	941	747	-195	974	730	-244
	3.1	Economische ontwikkeling	1.060	90	-970	926	95	-831
	3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	78	94	17	72	68	-4

		Begroting 2024			Rekening 2024			
3.4	Economische promotie	274	6	-268	376	76	-300	
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	313	513	201	336	492	156	
5.4	Musea	179	10	-169	170	10	-160	
5.5	Cultureel erfgoed	92	5	-87	110	11	-99	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.443	60	-4.383	4.266	86	-4.180	
7.1	Volksgesondheid	129	-	-129	101	-	-101	
7.2	Riolering	3.567	2.817	-749	3.812	3.263	-550	
7.3	Afval	4.732	5.973	1.241	4.594	6.154	1.561	
7.4	Milieubeheer	4.219	123	-4.097	4.920	765	-4.155	
7.5	Begraafplaatsen	500	631	131	525	652	127	
8.1	Ruimtelijke Ordening	5.107	2.399	-2.708	4.279	1.611	-2.668	
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	11.507	11.505	-2	11.241	10.828	-414	
8.3	Wonen en bouwen	2.938	1.407	-1.531	2.747	1.750	-996	
Totaal 02		49.096	34.710	-14.386	50.197	37.843	-12.353	
03	0.1	Bestuur	2.468	-	-2.468	2.426	176	-2.249
	0.2	Burgerzaken	1.301	762	-539	1.424	932	-492
	0.4	Overhead	22.005	647	-21.358	22.705	1.069	-21.636
	0.5	Treasury	1.039	1.256	217	1.123	1.304	181
	0.10	Mutaties reserves	28.590	27.694	-896	28.814	27.832	-982
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	8.967	-	-8.967	-	-	-
	0.61	OZB woningen	523	7.279	6.755	601	7.808	7.207
	0.62	OZB niet-woningen	-	6.921	6.921	-	6.955	6.955
	0.64	Belastingen Overig	3	467	464	-	344	344
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-	83.865	83.865	-	84.392	84.392
	0.8	Overige baten en lasten	44	-	-44	164	1	-162
	3.4	Economische promotie	-	255	255	-	239	239
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	50	-	-50	55	-	-55
	8.3	Wonen en bouwen	128	-	-128	112	-	-112
Totaal 03		65.119	129.146	64.027	57.422	131.053	73.631	
Eindtotaal		197.706	197.706	-	188.698	201.314	12.615	

Grote projecten

Algemeen

Het beeld van de grote projecten (investeringskrediet > € 250.000) is als volgt, per programma. Voorgesteld wordt de projecten die kunnen worden afgesloten af te sluiten.

Projecten programma's

Bedragen x € 1.000

Programma	Projectomschrijving	Verstreekte kredieten (incl. indexering)	Cum. besteding 31-12-2024	Restant
3	Ambtelijke huisvesting	620	638	-19
2	Beter Bereikbaar Wageningen	4.095	4.503	-408
2	Binnenstad	396	267	129
1	De Aanloop	499	173	326
1	De Bongerd	784	146	637
1	De Vlinder	1.273	418	856
2	Grebbedijk	1.775	119	1.656
2	Groen	3.855	1.869	1.986
2	Kennisas	903	106	797
1	Ketwich Verschuur	391	489	-98
1	Margrietschool	4.513	149	4.364
2	Parkeerautomaten	492	35	457
2	Riolering	8.537	544	7.993
2	Riolering Churchillweg	1.678	3.798	-2.120
2	Snelfietsroute Ede-Wageningen	1.823	2.056	-234
1	Sportveld - De Zoom	391	497	-106
1	Sportveld De Bongerd	388	353	35
2, 3	Stadswerf Nudepark	552	29	523
2	Veer	562	-	562
2	Verkeer/Fiets	12.244	4.170	8.074
3	Vervangingsinvesteringen ICT Hardware	1.507	525	981

Toelichting op overschrijding

Beter bereikbaar Wageningen

Per saldo is een overschrijding op de investeringen van Beter bereikbaar Wageningen. Dit komt omdat we de begrote inkomsten nog niet hebben genomen. Op de uitgaven blijven we binnen de kaders en de inkomsten verwachten we nog te ontvangen. Daarmee is de verwachting dat er uiteindelijk geen overschrijding zal zijn.

Ketwich Verschuur

Het veld is aangelegd, door de in de markt gestegen kosten heeft deze een overschrijding opgeleverd.

Riolering Churchillweg

Op het investeringskrediet van riolering Churchillaan is een overschrijding. Binnen het doorlopend krediet van riolering is nog voldoende ruimte ter dekking, echter is dit doorlopend krediet hier nog niet formeel voor gealloceerd.

Snelfietsroute Ede-Wageningen

Het investeringsproject Aanleg Snelfietsroute Ede-Wageningen is nog niet afgerond en heeft een geplande einddatum van 31 december 2026. In januari 2025 heeft gemeente Wageningen de laatste termijn van de door de provincie uitbetaalde subsidievoorschotten ontvangen (een subsidie-inkomst van € 387.107), waardoor de kredietoverschrijding van € 233.817 (stand op 31 december 2024) volledig is gecompenseerd. In totaal heeft de provincie inmiddels 80% van de toegezegde subsidie van in totaal € 2.107.828 uitbetaald. Het overige deel zal Wageningen ontvangen bij de subsidie-afrekening, waarschijnlijk in 2027. Op dit moment kan nog niet worden ingeschat of bij de finale realisatie van de snelfietsroute Ede-Wageningen sprake zal zijn van een kredietoverschrijding.

Sportveld - De Zoom

Het veld is aangelegd, door de in de markt gestegen kosten heeft deze een overschrijding opgeleverd.

SISA bijlage

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	
			3	3	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten				
			<i>Aard controle R Indicator: B2/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>				
			€49.914	€49.914				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten
<i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>			
€0	€ 0	€6.196	€6.196	€0	€0			
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2			

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i> €56.110	
BZ K	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i> € 0	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i> Nee				

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZ K	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 36.579	€ 0	3	130	0	
OC W	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 506.737	€ 321.436	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid			
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	Bedrag	<i>Aard controle R</i>	Bedrag	<i>Aard controle R</i>		

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	<i>Indicator: D8/07</i>	<i>Indicator: D8/08</i>	<i>Indicator: D8/09</i>	<i>Indicator: D8/10</i>		
OC W	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>			
			€ 23.161	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>					
€ 0	€ 122.614	€ 99.453	Nee					
	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs				
	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>				

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		1	Indicator: D14/08	Indicator: D14/09	Indicator: D14/10	Indicator: D14/11		
OC W	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D19/01 € 0	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02 € 96.253	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03 Ja			
OC W	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienummer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01 1 7027208 Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07 1 Nee	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02 b) De verruiming van bemande openingstijden	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D23/03 € 0	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04 € 176.000	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05 b) De verruiming van bemande openingstijden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06 € 0
Ien W	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
		1 060307 Gemeente Amersfoort	IENW/BSK-2021/200143	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>				
		1 060307 Gemeente Amersfoort	IENW/BSK-2021/200143	Nee				
		Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>			
		1 060307 Gemeente Amersfoort	IENW/BSK-2021/200143	Water vasthouden en benutten	Nee			
Ien W	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikingsnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06</i>
		1 IENW/BSK-2023/352588	€ 0	€ 0	€ 0	0	0	0

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07</i>	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08</i>	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10</i>		
			1 IENW/BSK-2023/352588	0	0	Nee		
			Naam infrastructurele voorziening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening <i>Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024</i> <i>Aard controle R Indicator: E104/12</i>	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening <i>Aard controle R Indicator: E104/13</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14</i>	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15</i>	
			1 De Dreijen: woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZ W	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel I 2024 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 10.272.486	€ 392.336	€ 354.748	€ 2.383	€ 4.793	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 15.554	€ 10.179	€ 0	€ 781.798	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente Participatiewet (PW)					
			<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
SZ W	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/06</i>		
			€ 23.457	€ 1.375	€ 14.048	€ 0	€ 0	€ 0		
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire					
		Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>				
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
SZ W	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 992	€ 16.636	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 5.163	€ 4.222	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 4.026	€ 7.563	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.863	€ 1.879	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 675	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 12.719	€ 30.300	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>					
<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>								
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja						

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03			
			€ 469.917	€ 0	Ja			
SZ W	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/01	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G12/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZ W	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 36.528	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 198.448	€ 198.448				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1	Onderhoud	€ 107.701	107.701		
2	Aankoop	€ 17.470	17.470					
3	Dienstverlening	€ 24.681		24.681				
4	Beheer & Exploitatie	€ 48.596		48.596				
VWS	H27	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_met centraal persoon	Projectnummer	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt)	Toelichting (Verplicht indien bij H27/02 "Nee" is ingevuld)	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T) - Zelfstandige uitvoering	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T) - Inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2024	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H27/01</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: H27/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H27/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H27/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H27/05</i>	
			1	1045586	Nee	Geen cliënten in 2024	0	15
2								

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3					
			4					
			5					
		Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)					
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H27/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H27/07</i>					
		Ja	Ja					
VW S	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 23.245	€ 26.314	€ 44.166	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 159.137	€ 191.000	€ 313.901	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 35.761	€ 45.207	€ 72.672	Ja	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 28.609	€ 38.049	€ 58.647	Ja	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 8.940	€ 12.684	€ 22.296	Ja	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 31.291	€ 27.699	€ 48.229	Ja	Ja
		7	Valpreventie	€ 84.934	€ 86.621	€ 121.654	Ja	Ja
		8	Leefomgeving	€ 17.881	€ 21.313	€ 31.423	Ja	Ja

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.470	€ 5.141	€ 8.574		Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 64.371	€ 86.557	€ 136.679		Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 17.881	€ 23.996	€ 37.728		Ja	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 14.305	€ 23.996	€ 37.728		Ja	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 20.563	€ 21.422	€ 28.975		Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.470	€ 5.141	€ 9.432		Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 13.053	€ 9.698	€ 13.276		Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>						
			Nee						
VW S	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>					
			1 060202 Gemeente Arnhem	€ 106.256					

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VR O	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Tranche 1 t/m 6 Gemeenten	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06</i>
			1 2024-0000234040	Ja	Ja	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12</i>			
1 2024-0000234040	Ja	€ 10.730.610	€ 10.831.629	€ 0	€ 0			
Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/project afgerond (ja/nee)					
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16</i>					
1 2024-0000234040	Ja		Ja					

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VR O	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			416	€ 101.482	€ 306.707	46	€ 7.066	€ 20.168
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>						
280	€ 10.749	€ 37.327						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			1.598	498	0	78	280	0
VR O	J94	Regeling houdende regels verstreking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
			1 LAI 23-03479564	€ 82.313	64	16	€ 3.750	€ 4.200
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>					
1	€ 0	€ 78.113	Nee					

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VR O	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Beschikingsnummer	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld	Plaatsingeenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J97/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J97/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/05</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J97/06</i>	
			1 HGGV24-03697831	€ 9.225	€ 9.225	Ja		PLE 200474633	
			2 HGGV24-03725964	€ 6.269	€ 6.269	Ja		PLE 200535472	
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J97/08</i>					
1 HGGV24-03697831	Ja								
2 HGGV24-03725964	Ja								
VR O	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J209/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J209/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06</i>	
			1 RHA2023-03509624	Studentenhuisvesting Born-Oost	1453232	€ 1.478.591	€ 0	0	
2 RHA2024-03732893	Studentenhuisvesting Bornsesteeg	€ 632.739	€ 632.739	€ 0	0				

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie Projectnaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07</i>	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08</i>	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09</i>	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) <i>Aard controle R. Indicator: J209/10</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11</i>	
			1 <i>Studentenhuysvesting Born-Oost</i>	0	Nee	Ja	Ja	
			2 <i>Studentenhuysvesting Bornsesteeg</i>	0	Ja	Ja	Ja	
KG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 437.749	€ 63.835	€ 0	€ 501.584	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>					
			Nee					

	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 4.927.580			€ 621.890	€ 0	€ 253.558
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11</i>				
€ 0	€ 8.004	€ 11.445	€ 5.799.587	€ 14.860.165				

Subsidieregister 2024

Eenmalige subsidies vanaf € 1.000				
Case Code	Klant naam	Beleids- of nadere regels (altijd verleend op basis van ASV)	Subsidiebedrag	Onderwerp
Z23.420939	Platform Beroepskunstenaars	Subsidieregeling cultuur	€ 3.000	Tentoonstelling
Z23.421383	Culturele Ronde	Subsidieregeling cultuur	€ 4.000	Tentoonstelling
Z24.441091	Casteelse Poort	Subsidieregeling cultuur	€ 2.945	Tentoonstelling
Z23.394601	Stichting Cultureel café	Subsidieregeling cultuur	€ 1.740	Eenmalige culturele activiteit
z23.415088	Wama Blues XXL	Subsidieregeling cultuur	€ 1.121	Eenmalige culturele activiteit
z23.416055	HWSO	Subsidieregeling cultuur	€ 4.600	Eenmalige culturele activiteit
z23.416118	Torenkamerkoor	Subsidieregeling cultuur	€ 1.370	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416453	Jazz in Wageningen	Subsidieregeling cultuur	€ 2.750	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416453	Pierrot & Colombine	Subsidieregeling cultuur	€ 2.000	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416624	WSKOV	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Eenmalige culturele activiteit
z23.416579	Balfolk	Subsidieregeling cultuur	€ 1.227	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416708	Koorschool Midden Gelderland	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416702	Viva Voce	Subsidieregeling cultuur	€ 3.060	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416703	Absurd Nederland	Subsidieregeling cultuur	€ 5.200	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416701	Sempre Sereno	Subsidieregeling cultuur	€ 7.000	Eenmalige culturele activiteit
Z23.416717	Stichting de Bühne	Subsidieregeling cultuur	€ 4.480	Eenmalige culturele activiteit
z23.417073	Lens Aarde	Subsidieregeling cultuur	€ 1.120	Eenmalige culturele activiteit
z23.417080	Lens Misplaatst	Subsidieregeling cultuur	€ 1.120	Eenmalige culturele activiteit
Z23.413014	BBTHK (Boys won't be boys)	Subsidieregeling cultuur	€ 1.750	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440348	Blues XXL	Subsidieregeling cultuur	€ 1.100	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440772	Koorschool MG	Subsidieregeling cultuur	€ 1.200	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440712	City of Cultures	Subsidieregeling cultuur	€ 5.600	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440790	Musica Vocale	Subsidieregeling cultuur	€ 2.100	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440950	WSKOV	Subsidieregeling cultuur	€ 1.737	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440802	Toonkunstkoor	Subsidieregeling cultuur	€ 2.000	Eenmalige culturele activiteit
Z24.441079	NJON	Subsidieregeling cultuur	€ 2.500	Eenmalige culturele activiteit
Z24.442235	Molenmarktcommissie	Subsidieregeling cultuur	€ 5.000	Eenmalige culturele activiteit
Z24.440226	Jazz in Wageningen	Subsidieregeling cultuur	€ 2.750	Eenmalige culturele activiteit
Z24.442078	de Lieskamp	Subsidieregeling cultuur	€ 1.400	Eenmalige culturele activiteit
Z24.442189	De Plek	Subsidieregeling cultuur	€ 1.225	Eenmalige culturele activiteit
Z24.434645	Particulier	Subsidieregeling cultuur	€ 2.955	Eenmalige culturele activiteit
Z23.397887	St. Cultuur in Wageningen	Subsidieregeling cultuur	€ 1.890	Onderhoud website
Z24.432330	Bibliotheek	Subsidieregeling cultuur	€ 2.250	Stadsdichter
Z23.401699	Basisschool de Bijenkorf	Subsidieregeling cultuur	€ 1.879	Zaalhuur Junushoff
Z23.410839	Harlekijntje	Subsidieregeling cultuur	€ 1.871	Zaalhuur Junushoff
Z23.416578	Balfolk	Subsidieregeling cultuur	€ 1.947	Zaalhuur Junushoff
Z23.417232	BBLTHK	Subsidieregeling cultuur	€ 3.703	Zaalhuur Junushoff
Z23.418709	Sonante	Subsidieregeling cultuur	€ 1.234	Zaalhuur Junushoff
Z23.419589	Nederlands Studenten Kamerkoor	Subsidieregeling cultuur	€ 1.234	Zaalhuur Junushoff
Z23.420041	WSKOV	Subsidieregeling cultuur	€ 1.475	Zaalhuur Junushoff
z23.432845	Veetelers	Subsidieregeling cultuur	€ 2.468	Zaalhuur Junushoff

Enmalige subsidies vanaf € 1.000				
Case Code	Klant naam	Beleids- of nadere regels (altijd verleend op basis van ASV)	Subsidiebedrag	Onderwerp
Z23.424890	Jozefschool	Subsidieregeling cultuur	€ 1.234	Zaalhuur Junushoff
Z24.432987	OBS de Nijenoord	Subsidieregeling cultuur	€ 1.879	Zaalhuur Junushoff
Z23.426148	Sempre Sereno	Subsidieregeling cultuur	€ 8.490	Zaalhuur Junushoff
Z24.433874	Toonkunstkoor	Subsidieregeling cultuur	€ 1.879	Zaalhuur Junushoff
Z24.436918	Brinkschool	Subsidieregeling cultuur	€ 1.879	Zaalhuur Junushoff
Z24.436916	Montessorischool	Subsidieregeling cultuur	€ 1.879	Zaalhuur Junushoff
Z24.436754	Pierrot & Colombine	Subsidieregeling cultuur	€ 1.468	Zaalhuur Junushoff
Z24.439972	Ontzetting	Subsidieregeling cultuur	€ 1.878	Zaalhuur Junushoff
Z24.440056	WSKOV	Subsidieregeling cultuur	€ 1.878	Zaalhuur Junushoff
Z24.440691	Balfolk	Subsidieregeling cultuur	€ 1.298	Zaalhuur Junushoff
Z24.473964	Veya	Subsidieregeling cultuur	€ 1.234	Zaalhuur Junushoff
Z23.387650	Jazz at the Rhinetownclub	Subsidieregeling cultuur	€ 2.000	Amateurkunst
Z24.426646	Gelders Palet	Subsidieregeling cultuur	€ 2.000	Amateurkunst
Z23.391703	Jolly Singers	Subsidieregeling cultuur	€ 1.500	Amateurkunst
Z23.393140	WDT	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.393514	A capella	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.393674	Punt Uit	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.394601	Veya	Subsidieregeling cultuur	€ 1.500	Amateurkunst
Z23.397067	SMET	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.398204	Koorschool	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.398358	Wagenings Volkoren	Subsidieregeling cultuur	€ 1.500	Amateurkunst
Z23.398338	Ontzetting	Subsidieregeling cultuur	€ 1.500	Amateurkunst
Z23.398393	Schrijfplezier	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.398356	Sempre Sereno	Subsidieregeling cultuur	€ 1.500	Amateurkunst
Z23.398855	Toonkunst Koor	Subsidieregeling cultuur	€ 2.000	Amateurkunst
Z23.398857	Kleinkoor	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.401906	Cantate	Subsidieregeling cultuur	€ 1.500	Amateurkunst
Z23.402294	Lens	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.415755	International Koor	Subsidieregeling cultuur	€ 1.000	Amateurkunst
Z23.425397	Harmonie	Subsidieregeling cultuur	€ 2.000	Amateurkunst
Z23.422501	Oranjevereniging	Asv/Awb	€ 3.355	Viering Koningsdag
Z23.414744	Stichting Popwaarts	Asv/Awb	€ 8.500	Popcultuur
Z24.436823	Popcultuur	Asv/Awb	€ 4.480	Popcultuur
Z23.398244	Sempre Sereno	Asv/Awb	€ 2.000	Atelier-, opslag en oefenruimte
Z24.438295	Leeffestival	Asv/Awb	€ 5.500	Organisatie Leeffestival
Z24.465673	SOW	Asv/Awb	€ 3.500	Sinterklaasintocht
Z24.442511	Vallei Energie Advies en Projecten	Asv/Awb	€ 250.049	Uitvoering Energieloket 2024
Z24.445607	Sjemfabriek	Asv/Awb	€ 41.848	Opstartfase
Z24.443608	Stichting Thuis Wageningen	Asv/Awb	€ 5.000	Organisatie eenmalig voetbalfestival
Z24.446610	Junushoff	Asv/Awb	€ 24.299	mobiele airco (LET OP (lager vastgesteld))
Z24.452024	Wagastorm	Asv/Awb	€ 4.000	Valley Festival 2024
Z23.416673	Stichting Ontelbare Talenten	nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen	€ 36.748	Project Ontelbare Talenten
Z23.416687	Bibliotheek	nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen	€ 50.000	Project Digitale Inclusie
Z23.416402	Solidez	nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen	€ 60.660	Project Spel aan Huis
Z23.416620	Solidez	nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen	€ 49.920	Project Meewerkmaatjes voor Statushouders

Enmalige subsidies vanaf € 1.000				
Case Code	Klant naam	Beleids- of nadere regels (altijd verleend op basis van ASV)	Subsidiebedrag	Onderwerp
Z23.416522	Stichting Thuis	nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen	€ 41.457	Actieplan Inclusie
Z23.414460	Stichting Zorgoppas	nadere regels subsidieverlening preventie en transformatie sociaal domein Wageningen	€ 7.136	Zorgoppas
Z24.434243	Stichting Cultuurstad	Asv/Awb	€ 82.500	Cultuurzomer 2024
Z24.472244	Stichting Cultuurstad	Asv/Awb	€ 15.000	initiëren van de Cultuurzomer 2025
Z24.473272	SOW	Asv/Awb	€ 10.000	Rouwen & Vieren Kas Wageningen
Z24.447931	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.457481	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 4.000	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.459379	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.460870	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.461150	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.462303	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.463066	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 4.000	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.464740	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.467373	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.467680	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.469424	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.469556	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.470142	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.471989	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 4.000	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.472313	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.472821	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.473068	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.473120	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.475242	Particulier	Nadere regels Wageningse Isolatieactie	€ 1.500	Isolatie- of ventilatiemaatregel
Z24.459086	Particulier	Subsidierегeling Verduurzaming VvE's	€ 7.500	Vervolgonderzoek Flora & Fauna
Z24.458512	Particulier	Subsidierегeling Verduurzaming VvE's	€ 7.500	Vervolgonderzoek Flora & Fauna
Z24.458505	Particulier	Subsidierегeling Verduurzaming VvE's	€ 7.500	Vervolgonderzoek Flora & Fauna
Z24.464137	Dropouts	Asv/Awb	€ 4.999	Montage film Tuingspuis
Z24.467517	Het Depot	Asv/Awb	€ 1.500	Leegpompen rots vijver Arboretum
Z24.466962	Vluchtelingen Onder Dak	Asv/Awb	€ 10.000	Ik doe Mee Fonds
Z24.477791	MGC de Vrije Slag	Asv/Awb	€ 6.000	Onderhoudswerkzaamheden

Eenmalige subsidies vanaf € 1.000				
Case Code	Klant naam	Beleids- of nadere regels (altijd verleend op basis van ASV)	Subsidiebedrag	Onderwerp
Z24.472877	Harmonie	Asv/Awb	€ 10.798	Fase 1 verbouwing accommodatie
Z24.473961	BBLTHK	Asv/Awb	€ 168.000	Bibliotheek op School
Z23.422668	Bakermat	Asv/Awb	€ 4.696	Pregnancy Centering bijeenkomsten
Z24.446720	Naviva	Asv/Awb	€ 3.783	Pregnancy Centering bijeenkomsten
Z24.453947	St. AED	Asv/Awb	€ 2.000	Training reanimatie en Aed minima
Z24.441747	Particulier	Verordening Stimuleringsregeling afkoppeling hemelwaterafvoer	€ 1.450	Afkoppelen regenwater
Z24.429201	Particulier	Verordening Stimuleringsregeling afkoppeling hemelwaterafvoer	€ 1.155	Afkoppelen regenwater
Z23.418511	Particulier	Verordening Stimuleringsregeling afkoppeling hemelwaterafvoer	€ 1.220	Afkoppelen regenwater
Z23.424337	Particulier	Verordening Stimuleringsregeling afkoppeling hemelwaterafvoer	€ 1.248	Afkoppelen regenwater
Z23.397032	Particulier	Verordening Stimuleringsregeling afkoppeling hemelwaterafvoer	€ 1.390	Afkoppelen regenwater
Z23.397032	Particulier	Verordening Stimuleringsregeling afkoppeling hemelwaterafvoer	€ 1.400	Afkoppelen regenwater
Z24.431364	Vrije school de Zwaneridder	Regeling subsidiëring vergroening schoolpleinen 2019 e.v.	€ 4.999	Vergroenen schoolplein
Z24.464729	Montessorischool	Regeling subsidiëring vergroening schoolpleinen 2019 e.v.	€ 4.999	Vergroenen schoolplein
Z24.450683	Loburg Live Bv.	Subsidieregeling stimulering festivals Wageningen en Ede	€ 4.000	Festival
Z24.450713	Klassiek in Wageningen	Subsidieregeling stimulering festivals Wageningen en Ede	€ 4.000	Festival

Jaarlijkse subsidies vanaf € 1.000

Case Code	Klant naam	Keuze beleidsregels	Subsidiebedrag	Onderwerp
Z23.398961	St. Historisch Museum de Casteelse Poort	Cultuur	€ 46.893	Museumactiviteiten 2024
Z23.398663	De Bibliotheek	Cultuur	€ 1.419.833	Culturele activiteiten en onderhoud
Z23.422365	Junushoff	Cultuur	€ 1.173.340	Culturele activiteiten en onderhoud
Z23.425934	Stichting Slachtofferhulp	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 14.897	Uitvoering activiteiten Werkgebied Oost
Z23.398846	IVN	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 237.533	Natuur-en milieueducatie het Groene Wiel
Z23.398278	Halt	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 12.466	Voorlichtingsactiviteiten 2024
Z23.418470	VGGM	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 215.492	Lokaal aanbod 0-18 JGZ
Z23.423426	St. NCHC 1945 Wageningen	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 344.548	Organisatie van activiteiten op 4/5 mei, educatieve activiteiten en personele kosten.
Z24.438831	Stichting Belmonte Arboretum	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 22.680	Onderhoud bomen 2024
Z23.398864	Solidez	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 141.621	VVE coördinatie
Z24.447507	Comité Open Monumentendag	Verleend op basis van gemeentelijke begroting	€ 4.000	Open Monumentendag 2024
Z24.433887	Woon Advies Commissie	Verleend op basis van gemeentelijke begroting	€ 2.062	Activiteiten WAC 2024
Z24.437509	St. Radio en televisie omroep Wageningen	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 33.000	Activiteiten Omroep 2024
Z24.441353	G.M.H. Mason B.V.	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 74.097	Subsidie Opheusdense Veer
Z23.397760	Basketbalvereniging Pluto	Subsidieregeling verenigingen/hoofdgebruikers Gemeentelijke zaalsportaccommodaties	€ 19.000	Beheer sportzaal de Tarthorst
Z23.398847	Sportvereniging de Waag	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 14.272	Sportactiviteiten De Waag
Z23.412860	Wageningse Watervrienden	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 28.938	Huur zwembad de Bongerd
Z23.398844	Viervlakvlinder	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 99.769	Beheer sporthal de Vlinder
Z23.396933	Wageningse Zwem- en Poloclub de Rijn	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 98.459	Huur zwembad de Bongerd 2024
Z23.4255585	KV Wageningen	Subsidieregeling verenigingen/hoofdgebruikers Gemeentelijke zaalsportaccommodaties	€ 18.219	Beheer sporthal het Binnenveld
Z23.398672	Stichting BEA	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 7.548	Onderhoud kunstgrasveld (B-veld)
Z23.398033	Stichting SEHB	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 9.307	Onderhoud kunstgrasveld
Z23.401679	Stichting Rood-Groen	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 3.774	Onderhoud kunstgrasveld
Z23.397173	Stichting Ketwich Verschuur	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 3.774	Onderhoud kunstgrasveld
Z23.398626	Stichting BEA	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 7.548	Onderhoud kunstgrasveld (A-veld)
Z23.407961	Stichting WVV	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 7.548	Onderhoud kunstgrasveld
Z23.398593	St. Ondersteuning Livemuziek Wageningen	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 83.328	Uitvoering Popupop
Z23.414889	Stichting MEE	Samen Redzaam	€ 177.579	Onafhankelijke cliëntondersteuning
Z24.468616	Stichting Wageningse Eng	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 5.000	Activiteiten Wageningse Eng 2024
Z24.446615	Stichting Wagenings Ondernemerscontact	Asv/Awb	€ 20.622	Project stimulering energiebesparing bij

Jaarlijkse subsidies vanaf € 1.000

Case Code	Klant naam	Keuze beleidsregels	Subsidiebedrag	Onderwerp
Z24.441832	Stichting Beelden op de Berg	Asv/Awb	€ 10.438	bedrijven en instellingen 2024 Organisatie Beelden op de Berg
Z24.445223	Speeltuyn Tuindorp	Asv/Awb	€ 15.000	Kwartiermaker Speeltuyn Tuindorp
Z23.421192	PPO de Link	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 110.000	Subsidie onderwijsachterstanden 3e schakelklas OBS de Wereld 2024

Bevoorschotting subsidies vanaf € 1.000

Case Code	Klant naam	Keuze beleidsregels	Subsidiebedrag	Onderwerp
SUB21.0308	Margrietschool	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 5.088	Cultuureducatie
SUB21.0307	H.J. Piekschool	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 5.712	Cultuureducatie
SUB21.0268	G.J. van den Brinkschool	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 5.880	Cultuureducatie
SUB21.0299	OBS de Dijk	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 3.240	Cultuureducatie
SUB21.0273	OBS de Tarthorst	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 3.744	Cultuureducatie
SUB21.0272	Kardinaal Alfrinkschool	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 4.296	Cultuureducatie
SUB21.0271	OBS de Wereld	Cultuureducatie met Kwaliteit	€ 2.880	Cultuureducatie
SUB21.0264	Stichting Binnenveldse Hooilanden	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 8.750	Aankoop van natuurgebied de Binnenveldse Hooilanden
SUB20.0071	St. Vrienden Safarischip de Blauwe Bever	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 1.000	Vaarten Safarischip de Blauwe Bever
SUB21.0187	Pallas	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 18.558	Baanhuur 2024
SUB21.0038	Stadsboerderij Wageningen	Programmakaarten voor economische ontwikkeling	€ 1.000	Activiteiten Stadsboerderij 2023
SUB22.0422	Hospice Wageningen Renkum	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 27.819	Subsidie huishoudelijke hulp 2024
Z23.417082	Sportraad	Op basis van gemeentelijke begroting	€ 22.314	Uitvoering Sportakkoord 2024
SUB22.0244	Stichting PPO de Link	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 110.000	Subsidie onderwijsachterstanden OBS de Tarthorst 2024
SUB22.0182	Stichting PPO de Link	Subsidie op basis van gemeentelijke begroting	€ 110.000	Subsidie onderwijsachterstanden OBS de Wereld 2024

Begrippenlijst

In onderstaande tabel is voor een aantal begrippen in de jaarstukken een omschrijving van dat begrip opgenomen.

Begrip	Omschrijving
Activa	De activa geven de bezittingen van een gemeente weer en staan op de balans.
Afschrijving	De uitgaven aan activa worden over meer jaren verdeeld en niet in één keer in de exploitatie opgenomen. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering.
Balans	De balans toont een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van de gemeente op een bepaald moment.
Baten en Lasten (stelsel van)	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
BBV	Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente aan moet voldoen.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.
Dividend	Periodieke uitkering van winst aan de aandeelhouders van een onderneming.
EMU-saldo	Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).
Gemeentefonds (algemene uitkering)	Uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden. Dit ter onderscheid van doeluittkeringen met een gebonden besteding.
Grondexploitatie	Een grondexploitatie bevat een berekening van de kosten en opbrengsten van gemeentelijke grondontwikkelingsplannen.
Jaarrekening	De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten en toelichtingen daarop.
Jaarstukken	De jaarstukken is de totale verantwoording die over een boekjaar wordt afgelegd en bestaat uit een jaarverslag, een jaarrekening en overige informatie.
Jaarverslag	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen jaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
Kapitaallasten	Investeringen in vaste activa (zoals de aanschaf van een gebouw) leiden tot afschrijvingen en rentekosten. Samen vormen de afschrijvingen en de rentekosten de kapitaallasten. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt. De rente betreft het geleende geld dat bestemd wordt om de investering te financieren. Gemeente Wageningen gebruikt hiervoor integrale financiering waardoor voor iedere investering hetzelfde rentepercentage (de omslagrente) wordt gebruikt.
Kengetal: Belastingcapaciteit	Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van belastingcapaciteit is hier: woonlasten van een meerpersoonshuishouden, opgebouwd uit OZB, afvalstoffen- en rioolheffing.
Kengetal: Grondexploitatie	Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
Kengetal: Kapitaallastenratio	De kapitaallastenratio is de verhouding van de kapitaallasten ten opzichte van de totale exploitatielasten.
Kengetal: Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.
Kengetal: Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft inzicht in de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen, waarbij de verstrekte leningen niet mee worden genomen in de schuldenlast.
Kengetal: Solvabiliteitsratio	De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.
Kengetal: Structurele exploitatieruimte	De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die een indirecte relatie vertonen met de prestaties (bijvoorbeeld leidinggeven, afdelingsadministratie of huisvesting).
Passiva	De bronnen waarmee de activa gefinancierd zijn, zoals vreemd vermogen of eigen vermogen.

Begrip	Omschrijving
Planning- en controlcyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten. Hiervoor wordt ook wel de term begrotingscyclus gebruikt.
Product	Eenheid waarin de programma's in gemeente Wageningen zijn onderverdeeld.
Programma	Een samenhangende verzameling van doelen, activiteiten en middelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.
Reserve	Een reserve is onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en reserves met een specifieke bestemming (bestemmingsreserves).
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering van het Rijk aan een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel.
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Voorziening	Een voorziening is een reservering voor toekomstige verplichtingen. Voorzieningen worden als vreemd vermogen gezien omdat de middelen niet vrij beschikbaar zijn, maar gebonden aan specifieke voorschriften.
Weerstandscapaciteit	De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds de aangegeven risico's

Wettelijk verplichte beleidsindicatoren

In onderstaand overzicht zijn de beleidsindicatoren opgenomen die vanuit de Regeling beleidsindicatoren gemeenten verplicht in de begroting en jaarrekening van gemeenten getoond dienen te worden. De gegevens zijn terug te vinden op [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) - database Besluit begroting en verantwoording. Wij zijn afhankelijk van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) voor de data. Wanneer voor een bepaald jaar cijfers ontbreken, betekent dat dat deze informatie niet beschikbaar is op [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). Het is mogelijk dat cijfers van oude jaren zijn veranderd ten opzichte van eerdere P&C documenten. Dit kan door definitiewijzigingen of veranderingen in gebruikte data. Onderstaand overzicht is gebaseerd op de meest recente inzichten van 17 februari 2025.

Naast de cijfers van de gemeente Wageningen zijn als benchmark/vergelijk de gemiddelde cijfers van gemeenten in dezelfde grootteklasse (inwoneraantal van 25.000 tot 50.000) getoond.

Pr.	Indicator	Gebied	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Jongeren met een delict voor de rechter	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	1,0% 1,0%	1,0% 1,0%	1,0% 1,0%	1,0% 1,0%	0,0% 1,0%	
1	Kinderen in uitkeringsgezin	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	5,0% 4,0%	6,0% 4,0%	5,0% 4,0%	5,0% 4,0%	5% 4%	
1	Netto arbeidsparticipatie	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	67,7% 70,4%	68,4% 70,1%	69,3% 71,0%	71,6% 72,5%	73,3% 73,4%	
1	Werkloze jongeren	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	1,0% 1,0%	1,0% 2,0%	1,0% 1,0%	1,0% 1,0%	1,0% 1,0%	
1	Bijstandsuitkering	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	276,9 253,8	299,9 325,8	280,0 277,7	240,1 239,4	222,3 230,3	226,6 232,1
1	Lopende re-integratievoorzieningen	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	148,0 188,1	137,5 194,0	162,7 ?	165,1 192,0		
1	Jongeren met jeugdhulp	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners			14,0% 13,4%	14,3% 13,6%	14,4% 13,9%	11,1% 11,5%
1	Jongeren met jeugdbescherming	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners			0,9% 1,3%	0,9% 1,2%	0,8% 1,1%	0,5% 0,9%
1	Jongeren met jeugdreclassering	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners			0,1% 0,3%	0,2% 0,3%	0,2% 0,3%	0,1% 0,3%
1	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	610 641	630 670	620 687	620 690	630 685	580 673
1	Absoluut verzuim	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	0,0 1,8		0,0 2,0	0,0 4,2		6,0
1	Relatief verzuim	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	20 22	14 17	13 18	17 21	18 23	
1	Voortijdige schoolverlaters	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	1,7% 1,7%	2,0% 1,4%	1,8% 1,6%	2,0% 2,1%	2,5% 2,1%	
1	Niet-sporters	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	0,0% 0,0%	36,7% 50,7%	0,0% 0,0%	32,6% 47,9%	0,0% 0,0%	
1	Verwijzingen Halt	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	9 12	4 10	14 7	5 8	7 8	
1	Winkeldiefstal	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	1,7 1,1	2,1 1,0	1,5 1,0	2,1 1,2	2,3 1,4	
1	Geweldsmisdrijven	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	3,1 3,5	3,7 3,3	3,3 3,1	2,8 3,3	3,3 3,0	
1	Diefstal uit woning	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	1,5 1,9	2,3 1,4	1,8 1,1	1,3 1,2	1,2 1,1	
1	Vernieling en beschadiging	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	5,2 4,6	5,3 4,9	5,7 4,8	4,6 4,8	4,9 4,4	
2	Functiemenging	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	55,1 49,8	54,1 49,7	54,8 49,7	55,5 50,2	56,2 50,6	
2	Vestigingen	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	111,2 147,3	113,2 152,8	118,2 158,5	121,9 166,8	124,6 174,2	
2	Banen	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	774,1 701,9	735,3 701,6	775,5 706,9	804,4 725,9	815,8 738,4	
2	Huishoudelijk afval	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	112 135	116 138	111 133	109 120	102 119	
2	Hernieuwbare elektriciteit	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	5,8% 24,6%	7,7% ?	11,0% ?	16,6% 0,0%	0,0% 0,0%	

gemeente **Wageningen**

2	Nieuwbouw woningen	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	7,5 8,7	19,2 8,7	10,9 8,1	10,0 8,3	19,4 8,4	
3	Demografische druk	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	53,2% 78,1%	53,1% 78,4%	53,7% 78,5%	53,1% 79,0%	52,3% 79,1%	52,1% 79,5%
3	Formatie	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	7,1	7,4	7,5	7,7	8,7	8,7
3	Bezetting	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	6,4	6,8	6,9	7,2	7,1	8,0
3	Apparaatskosten	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	644,4	659,5	699,6	773,6	881,2	979,9
3	Externe inhuur	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	4,7%	12,5%	15,0%	20,5%	24,4%	20,3%
3	Overhead	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	11,8%	11,4%	12,0%	13,0%	12,1%	13,8%
3	WOZ-waarde woningen	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	227 250	243 267	257 285	291 313	346 631	354 376
3	Woonlasten eenpersoonshuishouden	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	646 683	680 720	695 ?	917 ?	982 867	1010 ?
3	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Wageningen 25.000 - 50.000 inwoners	758 756	812 797	818 ?	1037 ?	1105 949	1142 ?

Pr.	Indicator	Bron	Eenheid
1	Jongeren met een delict voor de rechter	CBS - Jeugdmonitor	Het percentage jongeren (12 tot en met 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
1	Kinderen in uitkeringsgezin	CBS - Jeugdmonitor	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.
1	Netto arbeidsparticipatie	CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
1	Werkloze jongeren	CBS - Jeugdmonitor	Personen van 16 tot en met 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
1	Bijstandsuitkering	CBS - Re-integratie	Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners: Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
1	Lopende re-integratievoorzieningen	CBS - Re-integratie	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.
1	Jongeren met jeugdhulp	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari. Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
1	Jongeren met jeugdbescherming	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
1	Jongeren met jeugdreclassering	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari. Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
1	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
1	Absoluut verzuim	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar. De jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
1	Relatief verzuim	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
1	Voortijdige schoolverlaters	DUO/Ingrado	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'. Het percentage is uitgedrukt in deelnemers aan het VO en MBO.

Pr.	Indicator	Bron	Eenheid
1	Niet-sporters	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
1	Verwijzingen Halt	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
1	Winkeldiefstal	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners
1	Geweldsmisdrijven	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
1	Diefstal uit woning	CBS - Diefstallen	Aantal per 1.000 inwoners
1	Vernieling en beschadiging	CBS - Criminaliteit	Aantal per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
2	Funcziemenging	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
2	Vestigingen	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
2	Banen	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
2	Huishoudelijk afval	CBS - Huishoudelijk afval	Aantal kilogram niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar
2	Hernieuwbare elektriciteit	Berekening	Percentage hernieuwbare elektriciteit t.o.v. totale elektriciteitsgebruik
2	Nieuwbouw woningen	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Aantal per 1.000 woningen. Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
3	Demografische druk	CBS Bevolkingsstatistiek	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
3	Formatie	Eigen gegevens	Fte per 1.000 inwoners
3	Bezetting	Eigen gegevens	Fte per 1.000 inwoners
3	Apparaatskosten	Eigen begroting	Kosten in euro per inwoner
3	Externe inhuur	Eigen begroting	Kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen
3	Overhead	Eigen begroting	Percentage van de totale lasten
3	WOZ-waarde woningen	CBS - Waarde onroerende zaken	Bedragen x € 1.000. De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
3	Woonlasten eenpersoonshuishouden	COELO - Atlas lokale lasten	Woonlasten in euro's. Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting voor eenpersoonshuishoudens.
3	Woonlasten meerpersoonshuishouden	COELO - Atlas lokale lasten	Woonlasten in euro's. Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting voor meerpersoonshuishoudens.